

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ

NÁVRH DOHODY O PARTNERSTVÍ PRO PROGRAMOVÉ OBDOBÍ 2014 – 2020

ČESKÁ REPUBLIKA

Červen 2013

OBSAH

ÚVOD	5
POSTUP PŘÍPRAVY PROGRAMOVÉHO OBDOBÍ 2014 – 2020 A DOHODY O PARTNERSTVÍ	5
1 ZAJIŠTĚNÍ PROVÁZANOSTI SE STRATEGIÍ EVROPA 2020	8
1.1 ANALÝZA DISPARIT, ROZVOJOVÝCH POTŘEB A RŮSTOVÉHO POTENCIÁLU	8
<i>Výchozí makroekonomická situace ČR</i>	8
1.1.1 <i>Konkurenceschopnost ekonomiky</i>	21
1.1.1.1 Trh práce	21
1.1.1.2 Vzdělávání	26
1.1.1.3 Výzkumný a inovační systém	34
1.1.1.4 Konkurenceschopné podniky	40
1.1.2 <i>Infrastruktura</i>	49
1.1.2.1 ICT infrastruktura.....	55
1.1.2.2 Energetická infrastruktura.....	57
1.1.3 <i>Veřejná správa</i>	60
1.1.4 <i>Sociální začleňování, boj s chudobou a systém péče o zdraví</i>	65
1.1.4.1 Sociální začleňování a boj s chudobou	66
1.1.4.2 Systém péče o zdraví	71
1.1.5 <i>Životní prostředí</i>	73
STRATEGIE DOHODY O PARTNERSTVÍ	84
1.2 SOUHRN EX ANTE EVALUACÍ PROGRAMŮ, POPŘÍPADĚ KLÍČOVÁ ZJIŠTĚNÍ EX ANTE EVALUACÍ DOHODY.....	88
1.2.1 <i>Shrnutí ex-ante evaluace Dohody o partnerství</i>	88
1.2.1.1 Průběh zpracování ex-ante evaluace Dohody o partnerství	89
1.2.1.2 Hodnocení Dohody o partnerství a zohlednění závěrů a doporučení	89
1.2.2 <i>Shrnutí ex-ante evaluace programů 2014 – 2020</i>	89
1.2.2.1 Průběh zpracování ex-ante evaluace programů	89
1.2.2.2 Hodnocení programů a zohlednění závěrů a doporučení.....	89
1.3 VYBRANÉ TEMATICKÉ CÍLE A SOUHRN HLAVNÍCH VÝSLEDKŮ, OČEKÁVANÝCH PRO KAŽDÝ Z FONDŮ A PRO KAŽDÝ TEMATICKÝ cíl	89
1.4 INDIKATIVNÍ ALOKACE PODPORY UNIE PODLE TEMATICKÝCH CÍLŮ NA NÁRODNÍ ÚROVNI PRO KAŽDÝ FOND A ROVNĚŽ CELKOVÝ INDIKATIVNÍ OBJEM PODPORY PŘEDPOKLÁDANÝ PRO CÍLE SPOJENÉ SE ZMĚNOU KLIMATU	89
1.4.1 <i>Orientační rozdělení podpory Unie dle tematických cílů za každý fond SSR</i>	90
1.4.2 <i>Indikativní příspěvek k cíli v oblasti změny klimatu</i>	90
1.5 UPLATNĚNÍ HORIZONTÁLNÍCH PRINCIPŮ A CÍLŮ PRO IMPLEMENTACI FONDŮ.....	91
1.5.1 <i>Zajištění principu partnerství</i>	91
1.5.2 <i>Podpora rovnosti mezi muži a ženami, nediskriminace</i>	92
1.5.3 <i>Udržitelný rozvoj</i>	92
1.5.4 <i>Horizontální cíle politik (průřezové strategie, koncepce a politiky)</i>	92
1.6 SEZNAM PROGRAMŮ POD EFRR, ESF A FS, S VÝJIMKOU PROGRAMŮ SPADAJÍCÍCH POD CÍL EVROPSKÁ ÚZEMNÍ SPOLUPRÁCE A PROGRAMŮ EZFRV A ENRF, SPOLU S PŘÍSLUŠNÝMI ORIENTAČNÍMI PŘÍDĚLY PRO KAŽDÝ FOND SSR NA KAŽDÝ ROK 93	
2 OPATŘENÍ K ZAJIŠTĚNÍ EFEKTIVNÍ IMPLEMENTACE PODLE ČL. 14 (1,B) OBECNÉHO NAŘÍZENÍ	95
2.1 INSTITUCIONÁLNÍ RÁMEC PRO ZAJIŠTĚNÍ KOORDINACE MEZI FONDY A OSTATNÍMU UNIJNÍMI A NÁRODNÍMI NÁSTROJI FINANCOVÁNÍ A S EIB	95
2.1.1 <i>Popis opatření pro koordinaci mezi fondy</i>	95
2.1.2 <i>Koordinace mezi fondy (programy) s národními nástroji podpory</i>	96

2.1.3	<i>Koordinace mezi fondy (programů) a EIB</i>	96
2.1.4	<i>Koordinace mezi fondy (programy) a Unijními nástroji</i>	96
2.2	INFORMACE POŽADOVANÉ PRO EX ANTE OVĚŘENÍ SOULADU S PRAVIDLY ADICIONALITY	99
2.3	HODNOCENÍ NAPLŇOVÁNÍ PŘEDBĚŽNÝCH PODMÍNEK	100
2.3.1	<i>Řízení a koordinace předběžných podmínek na národní úrovni</i>	101
2.3.2	<i>Přehled hodnocení naplňování předběžných podmínek</i>	101
2.3.3	<i>Další relevantní informace</i>	103
2.4	METODOLOGIE A MECHANISMUS K ZAJIŠTĚNÍ KONZISTENTNOSTI PŘI FUNGOVÁNÍ VÝKONNOSTNÍHO RÁMCE V SOULADU S ČL. 19 OBECNÉHO NAŘÍZENÍ	105
2.5	VYHODNOCENÍ, ZDA EXISTUJE POTŘEBA POSÍLIT ADMINISTRATIVNÍ KAPACITU ÚŘADŮ A PŘÍPADNĚ PŘÍJEMCŮ, A KROMĚ TOHO V ODŮVODNĚNÝCH PŘÍPADECH SOUHRN OPATŘENÍ, KTERÁ MAJÍ BÝT PŘIJATA ZA TÍMTO ÚČELEM.....	106
2.6	SOUHRN AKCÍ PLÁNOVANÝCH V RÁMCI PROGRAMŮ, VČETNĚ INDIKATIVNÍHO HARMONOGRAMU K DOSAŽENÍ SNÍŽENÍ ADMINISTRATIVNÍ ZÁTĚŽE PŘÍJEMCŮ	107
3	POPIS INTEGROVANÉHO PŘÍSTUPU K ÚZEMNÍMU ROZVOJI, PODPOROVANÉMU FONDY NEBO SHRNUTÍ INTEGROVANÝCH PŘÍSTUPŮ K ÚZEMNÍMU ROZVOJI NA ZÁKLADĚ OBSAHU PROGRAMŮ PODLE ČL. 14 (2,A) OBECNÉHO NAŘÍZENÍ	109
3.1	OPATŘENÍ PŘIJATÁ PRO ZAJIŠTĚNÍ INTEGROVANÉHO PŘÍSTUPU PŘI VYUŽÍVÁNÍ FONDŮ PRO ÚZEMNÍ ROZVOJ SPECIFICKÝCH SUBREGIONÁLNÍCH OBLASTÍ PODLE ČL.14 (2,II) OBECNÉHO NAŘÍZENÍ	110
3.1.1	<i>Komunitně vedený místní rozvoj (čl. 28-31 obecného nařízení, čl. 9 EÚS a nařízení k EZFRV, ESF a EFRR</i>	110
3.1.2	<i>Integrované územní investice (ITI)</i>	111
	INTEGROVANÉ ÚZEMNÍ INVESTICE.....	111
	INTEGROVANÉ PLÁNY ROZVOJE ÚZEMÍ	111
3.1.3	<i>Udržitelný rozvoj měst, včetně zásad pro vymezení městských oblastí, ve kterých mají být integrované intervence uplatněny (čl. 7 a 8 nařízení k EFRR a čl. 12 nařízení k ESF)</i>	112
3.1.4	<i>Určení hlavních prioritních oblastí pro spolupráci v rámci fondů a v relevantních případech se zohledněním makroregionálních aj. strategií</i>	112
3.1.5	<i>Integrovaný přístup k řešení specifických potřeb území, která jsou nejvíce zasažena chudobou nebo cílových skupin s nejvyšším rizikem diskriminace nebo sociálního vyloučení</i>	117
3.1.6	<i>Integrovaný přístup k řešení demografických problémů v regionech nebo specifické potřeby geografických oblastí, postižených silnými nebo trvalým přírodním nebo demografickým znevýhodněním</i>	117
4	OPATŘENÍ K ZAJIŠTĚNÍ EFEKTIVNÍ IMPLEMENTACE DOHODY A PROGRAMŮ PODLE ČL. 14 (2,B) OBECNÉHO NAŘÍZENÍ	118
4.1	ELEKTRONIZACE DAT.....	118
5	PŘÍLOHY	119
5.1	POPIS VAZEB PROBLÉMOVÝCH OBLASTÍ NA STRATEGII EVROPA 2020 A NÁRODNÍ PROGRAM REFORM	119
5.1.1	<i>Konkurenceschopnost ekonomiky</i>	119
5.1.1.1	Trh práce	119
5.1.1.2	Vzdělávání	119
5.1.1.3	Výzkumný a inovační systém	120
5.1.1.4	Konkurenceschopné podniky	120
5.1.2	<i>Infrastruktura</i>	121
5.1.2.1	Rozvoj dopravní infrastruktury a zvýšení dostupnosti (mobility)	121
5.1.2.2	Rozvoj energetické infrastruktury	121
5.1.2.3	Rozvoj ICT infrastruktury	122
5.1.3	<i>Veřejná správa</i>	122
5.1.4	<i>Sociální začleňování a boj s chudobou, systém péče o zdraví</i>	123

5.1.4.1	Sociální začleňování a boj s chudobou	123
5.1.4.2	System péče o zdraví	123
5.1.5	<i>Životní prostředí</i>	124
5.1.5.1	Životní prostředí	124
5.1.5.2	Přizpůsobení se změně klimatu	124
5.2	INTERVENČNÍ LOGIKA DOHODY O PARTNERSTVÍ V NÁVAZNOSTI NA TEMATICKÉ CÍLE	125
5.3	SEZNAM KLÍČOVÝCH DOKUMENTŮ	125
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK		126

Seznam schémat

SCHÉMA 0-1- RÁMEC ZPRACOVÁNÍ DOHODY O PARTNERSTVÍ V ČR.....	7
SCHÉMA 1-1–VÝVOJ HDP A OBECNÉ MÍRY NEZAMĚSTNANOSTI	9
SCHÉMA 1-2–LOGIKA PROGRAMOVACÍHO POSTUPU OD NÁRODNÍCH ROZVOJOVÝCH PRIORITY K PROGRAMŮM	13
SCHÉMA 1-3–KLÍČOVÉ OBLASTI ANALÝZY DISPARIT A ROZVOJOVÝCH POTŘEB PRO BUDOUCÍ ZAMĚŘENÍ PROGRAMŮ EVROPSKÝCH STRUKTURÁLNÍCH A INVESTIČNÍCH FONDŮ V ČR.....	15
SCHÉMA 1-4–PRINCIPY PROGRAMOVÉHO OBDOBÍ 2014–2020	84
SCHÉMA 1-5 – LOGIKA PROVÁZANOSTI ANALYTICKÉ ČÁSTI A STRATEGIE DOHODY O PARTNERSTVÍ	86

Seznam tabulek

TABULKA 1-1–VÝVOJ HLAVNÍCH MAKROEKONOMICKÝCH UKAZATELŮ ZA LÉTA 2006 – 2012.....	10
TABULKA 1-2- VAZBY DOHODY O PARTNERSTVÍ, NPR, SMK, TEMATICKÝCH OKRUHŮ, POZIČNÍHO DOKUMENTU EK, CÍLŮ STRATEGIE EVROPA 2020 A TEMATICKÝCH CÍLŮ	17
TABULKA 1-3- STRATEGICKÉ CÍLE DOHODY O PARTNERSTVÍ A PRIORITY PRO FINANCOVÁNÍ.....	87
TABULKA 1-4 - ORIENTAČNÍ ROZDĚLENÍ PODPORY POSKYTOVANÉ UNIÍ PODLE TEMATICKÝCH CÍLŮ NA VNITROSTÁTNÍ ÚROVNI PRO KAŽDÝ Z FONDŮ SSR (EUR)	90
TABULKA 1-5 - SEZNAM PROGRAMŮ FONDŮ SSR S ORIENTAČNÍMI PŘÍDĚLY PRO KAŽDÝ FOND NA KAŽDÝ ROK	93
TABULKA 2-1 - RÁMCOVÁ VAZBA MEZI LIFE + A NÁVRHEM OPERAČNÍHO PROGRAMU ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ 2014-2020.....	97
TABULKA 2-2 - LIMIT ADICIONALITY PRO OBDOBÍ 2014–2020 VYJÁDRĚNÝ POMĚROVÝM UKAZATELEM THFKVS/HDP V %.....	100
TABULKA 2-3 – PŘEDBĚŽNÉ PODMÍNKY PRO PROGRAMOVÉ OBDOBÍ 2014–2020	101

Úvod

Dohoda o partnerství pro programové období 2014-2020 (dále také „Dohoda“ nebo „Dohoda o partnerství“) je dokument vypracovaný členským státem za účasti partnerů v souladu s přístupem založeným na víceúrovňové správě, který stanoví strategii členského státu, priority a opatření pro účinné a **efektivní využívání fondů Společného strategického rámce (SSR)¹ za účelem dosahování cílů strategie Evropa 2020**. Přípravou Dohody a jejím vyjednáváním s Evropskou komisí (EK) je v České republice usnesením vlády České republiky ze dne 28. listopadu 2012 č. 867k připravě programů spolufinancovaných z fondů SSR pro programové období let 2014 až 2020 v podmínkách České republiky (ČR) pověřeno ministerstvo pro místní rozvoj (MMR). Návrh Dohody je zpracován v souladu s čl. 14 návrhu nařízení Evropského parlamentu (EP) a Rady o společných ustanoveních ohledně Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR), Evropského sociálního fondu (ESF), Fondu soudržnosti (FS), Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) a Evropského námořního a rybářského fondu (ENRF), jichž se týká SSR, o obecných ustanoveních ohledně EFRR, ESF a FS a o zrušení nařízení (ES) č. 1083/2006 (dále také „obecné nařízení“), který stanovuje její obsah, a s šablonou EK, která obsah podrobněji rozpracovává. Dohoda o partnerství pro programové období 2014 -2020 vychází ze SSR, který zahrnuje EFRR, ESF, FS, (EZFRV a ENRF, a pokrývá věcně ve všech svých částech oblasti a programy všech uvedených fondů. Obsahem Dohody o partnerství jsou tedy nejen operační programy (OP) cíle Investice pro růst a zaměstnanost, ale i cíle Evropská územní spolupráce a programy spolufinancované EZFRV a ENRF.

Postup přípravy programového období 2014 - 2020 a Dohody o partnerství

Práce na vytváření podmínek pro přípravu programových dokumentů 2014-2020 byly zahájeny již v roce 2010 v rámci činnosti koordinačních výborů pro strategické cíle Národního strategického referenčního rámce (NSRR). Šlo především o hodnocení naplňování cílů NSRR, posouzení intervenční logiky ve vybraných stávajících OP a prověření platnosti obsahu souvisejících strategických dokumentů. V rámci diskusí byla identifikována potřeba aktualizace/vypracování nových strategických dokumentů pro období 2014-2020 a byly stanoveny hlavní principy programového období 2014-2020 (princip strategického zaměření a programování, princip podpory fungujícího trhu, princip podpory kvalitních projektů, princip snadnější přípravy a realizace projektů). S ohledem na zkušenosti z období přípravy programů programového období 2007 -2013 byly zdůrazněny jako klíčové body strategický přístup, sledování intervenční logiky, správná identifikace potřeb a zaměření na výsledky.

Ve druhé polovině roku 2010 zahájilo MMR přípravu na nastavení obsahu a systému implementace fondů SSR pro programové období 2014–2020 jako východisek pro zpracování Dohody o partnerství pro programové období 2014 - 2020. S vědomím nutnosti připravovat intervence v širokém okruhu zainteresovaných institucí zapojilo MMR do procesu příprav také partnery na národní, regionální a místní úrovni zastupující zájmy veřejného, soukromého i neziskového sektoru. V takto nastaveném širokém partnerství byla projednána analýza sociální a ekonomické situace ve formě SWOT analýzy a byl připraven dokument stanovující národní rozvojové priority (NRP) pro budoucí podporu z evropských fondů. Příprava NRP vycházela ze Strategického rámce udržitelného rozvoje ČR (SRUR) a Politiky územního rozvoje ČR (PÚR), reflektovala také paralelně vznikající Strategii mezinárodní konkurenceschopnosti (SMK), Strategii regionálního rozvoje 2014-2020 (SRR) a každoročně aktualizovaný Národní program reform (NPR). Výsledných 5 NRP (Zvýšení konkurenceschopnosti ekonomiky, Rozvoj páteří infrastruktury, Zvyšování kvality a efektivity veřejné správy, Podpora sociálního začleňování, boje s chudobou a systému péče o zdraví a Integrovaný rozvoj území) bylo popsáno v materiálu „Souhrnný návrh zaměření budoucí politiky soudržnosti EU po roce 2013 v podmínkách ČR obsahující i návrh rozvojových priorit pro čerpání fondů EU po roce 2013“ a vzato vládou na vědomí usnesením ze dne 31. srpna 2011 č. 650.

Národní rozvojové priority 2010 – červenec 2011

Uvedené usnesení vlády stanovilo úkol rozpracovat NRP do úrovně vymezení programů. Z důvodu správného nastavení a reálného řízení intervencí směřujících k naplňování cílů NRP bylo rozhodnuto o vložení úrovně tematických okruhů (TO), které podrobněji rozpracovávají sociální a ekonomickou situaci v jednotlivých sektorech Klíčovým vstupem do TO byly

Tematické okruhy a problémové analýzy

¹Při přípravě programového období 2014 - 2020 se prozatím vychází z textů nařízení Evropské unie (EU) schválených předběžně částečným obecným přístupem Radou vyjma záležitostí týkajících se programování, kde bylo již dosaženo předběžného kompromisu v rámci dialogu s EP. Jedním z výsledků tohoto kompromisu je např. změna názvu fondů SSR na "Evropské strukturální a investiční fondy".

kromě NRP problémové analýzy zpracované na žádost MMR všemi relevantními resorty, kraji a dalšími regionálními aktéry a neziskovými organizacemi k prosinci 2011 – lednu 2012, s případným pozdějším doplněním a aktualizací. TO prošly diskuzí a připomínkováním v širokém partnerství uvedených subjektů. Dopracovány byly v listopadu 2012 za přispění renomovaných nezávislých expertů jako gestorů jednotlivých TO a prostřednictvím kulatých stolů s účastí i hospodářských a sociálních partnerů a neziskového sektoru.

*Září 2011 –
listopad 2012
(dále průběžně)*

Paralelně byly požádány² partnerské subjekty (resorty, kraje a další relevantní subjekty) o poskytnutí svých pozic k problematice předběžných podmínek stanovených nařízeními o existenci či přípravě sektorových či regionálních strategických dokumentů. Naplňování předběžných podmínek bylo za úzké spolupráce MMR s dotčenými garanty průběžně sledováno a aktualizováno po celou dobu přípravy a zpracování Dohody o partnerství.

***Předběžné
podmínky
Ledn 2012 (dále
průběžně)***

Na základě podkladů od partnerů a při respektování požadavků návrhu evropské a domácí legislativy a s vazbou na programové prohlášení vlády ČR připravilo MMR návrh vymezení programů spolufinancovaných z fondů SSR pro období 2014–2020. Tento návrh je postaven na potřebách ČR definovaných v národních, sektorových a regionálních strategických dokumentech, NRP, TO a podkladech od partnerů (problémové analýzy) a jako takový je podkladem pro návrh Dohody o partnerství. Vymezení programů obsažené v materiálu „Podklad pro přípravu Dohody o partnerství pro programové období let 2014 až 2020 - Vymezení programů a další postup při přípravě České republiky pro efektivní čerpání fondů Společného strategického rámce“ bylo schváleno vládou ČR usnesením ze dne 28. listopadu 2012 č. 867.

***Vymezení
programů 2014-
2020
Listopad 2012***

Po schválení vymezení programů vládou ČR byly zahájeny práce na vytvoření potřebných platform pro přípravu a realizaci programového období 2014-2020. Již v srpnu 2012 byla ustavena Mezirezortní expertní poradní skupina (MEPS) pro přípravu metodického prostředí a diskuzi k jednotlivým zpracovávaným metodickým dokumentům. V prosinci 2012 a lednu 2013 zahájily činnost Pracovní skupina pro přípravu Dohody o partnerství a Pracovní skupina k rozpracování programů 2014-2020. Pracovní skupina pro přípravu Dohody o partnerství je klíčovou platformou pro projednávání zpracování Dohody o partnerství se zástupci řídicích orgánů programů. Pro zajištění strategického směřování v širokém partnerství resortů, regionálních aktérů, neziskového sektoru, hospodářských a sociálních partnerů a dalších vznikne pro fázi přípravy i realizace programového období 2014-2020 Rada pro fondy Společného strategického rámce (Rada pro fondy SSR) a její pracovní úroveň s pěti tematicky zaměřenými pracovními skupinami (viz materiál Vymezení platform pro programové období 2014-2020 předložený vládě ČR pro informaci dne 20. 2. 2013).

***Platformy pro
přípravu a
realizaci
programového
období 2014-
2020
Ledn 2013***

Časový postup zpracování Dohody o partnerství i programů upravuje výše uvedené usnesení vlády č. 867 a je dále aktualizován ve vazbě na závěry z neformálního vyjednávání s EK. Řídicím orgánům bylo uloženo zaslat první návrhy programů MMR do 31. března 2013 (s výjimkou programů připravovaných ministerstvem zemědělství (MZe). MMR bylo pověřeno předložením návrhu Dohody o partnerství a informace o stavu přípravy programů vládě ČR do 31. května 2013. Zaslání ucelených návrhů Dohody o partnerství a jednotlivých programů EK proběhne v říjnu 2013.

***Zpracování
programů a
Dohody o
partnerství
Listopad 2012 –
Říjen 2013***

Rámec zpracování Dohody o partnerství za využití výše popsaných postupů národní přípravy programového období 2014-2020 a vytvořených výstupů zobrazuje níže uvedené schéma 0-1. Z úrovně národní přípravy vstupují do Dohody o partnerství jako stěžejní podklady zmíněné problémové analýzy, NRP a TO, materiál k vymezení programů (Podklad pro přípravu Dohody o partnerství pro programové období 2014-2020 – Vymezení programů a další postup při přípravě České republiky pro efektivní čerpání fondů Společného strategického rámce) a v implementační rovině metodické dokumenty. Klíčová je také úzká provázanost připravovaných podkladů i samotné Dohody o partnerství a programů na NPR, SMK a ostatní národní, sektorové a regionální strategické dokumenty pro období 2014-2020³.

***Koncepce
zpracování
Dohody o
partnerství –
národní část***

²Na základě usnesení vlády ČR ze dne 18. ledna 2012 č. 42 k souboru Rámcových pozic k návrhům nařízení pro období 2014-2020 týkajících se strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a evropského uskupení pro územní

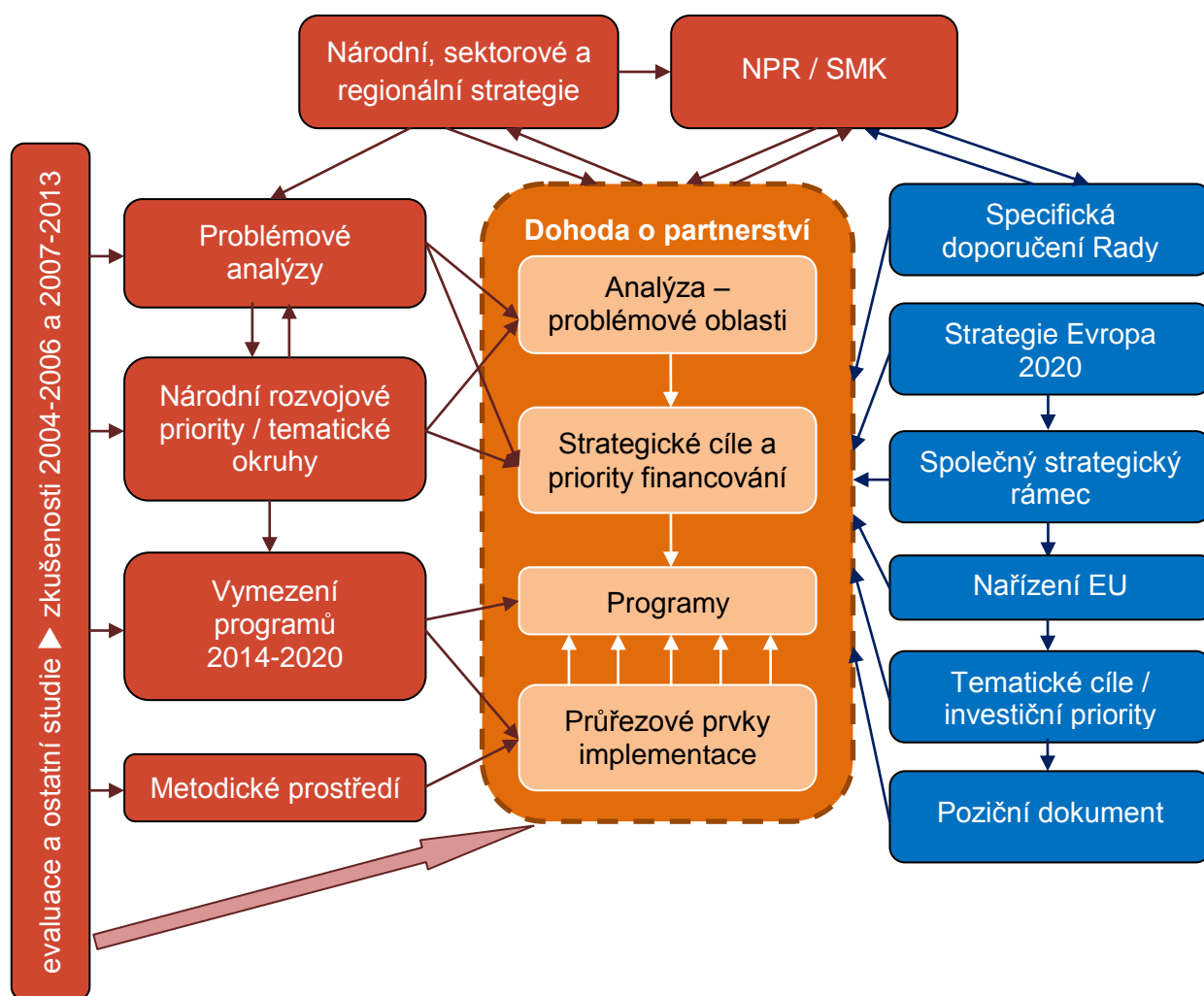
³ Především Strategický rámec udržitelného rozvoje, Strategie regionálního rozvoje, aj.

Z evropské úrovně jsou Dohoda o partnerství a intervence fondů SSR přímo svázány s naplňováním strategie Evropa 2020 a SSR. Jedním z nástrojů strategie Evropa 2020 je systém strategických cílů, v jejichž rámci se musí pohybovat všechny intervence kohezní politiky, ale také II. pilíře Společné zemědělské politiky a Společné rybářské politiky. Důraz na vazbu na strategii Evropa 2020 je v legislativě EU pro programové období 2014-2020 uplatněn prostřednictvím principu tematické koncentrace a tematických cílů a investičních priorit, ze kterých Dohoda o partnerství a následně i jednotlivé programy vychází. Stanovisko k výzvám a prioritám financování v ČR pro programové období 2014-2020 vyjádřila EK Pozičním dokumentem, který byl EK prezentován dne 22. listopadu 2012.

Koncepce zpracování Dohody o partnerství – evropská část

Dohoda o partnerství a programy dále respektují hlavní výzvy a priority financování identifikované EK a ČR je s nimi při zpracování Dohody o partnerství a programů a při jejich vyjednávání s EK v souladu. Při zpracování Dohody o partnerství a programů byla rovněž respektována specifická doporučení Rady, která vychází z pravidelného vyhodnocování plnění NPR.

Schéma 0-1- Rámec zpracování Dohody o partnerství v ČR

Zdroj: MMR

1 Zajištění provázanosti se Strategií Evropa 2020

1.1 Analýza disparit, rozvojových potřeb a růstového potenciálu

Výchozí makroekonomická situace ČR

Pro konečnou podobu Dohody o partnerství bude tato část doplněna dle aktuálních makroekonomických dat.

Vývoj ekonomiky ČR v roce 2012

V prvních měsících roku 2012 započal pokles české ekonomiky, který se v dalším období postupně prohluboval. Hrubý domácí produkt (HDP⁴) se v 1. čtvrtletí meziročně snížil o 0,4 %, v dalších čtvrtletích došlo ke zrychlení jeho poklesu (-1,1 % a -1,5 %) a v posledních třech měsících se výkonnost české ekonomiky snížila proti stejnému období roku 2011 o 1,7 %. Rok 2012 tak byl pro ekonomiku ČR rokem recese, HDP klesl o 1,2 %. Největší měrou ovlivnily vývoj české ekonomiky výdaje domácností na konečnou spotřebu, které byly v posledním čtvrtletí meziročně nižší o 4,1 %. Šlo o dosud nejhlubší pokles spotřeby českých domácností. Za celý rok 2012 se jejich výdaje snížily reálně o 3,6 %, také nominálně byly nižší v každém čtvrtletí 2012.

Od 2. čtvrtletí, kdy se i výkonnost ekonomiky EU meziročně snížila, byl hospodářský pokles v ČR v porovnání s tímto uskupením hlubší.

Příznivější vývoj zaznamenávaly v průběhu roku výdaje vládního sektoru, které po zmirňování meziročních poklesů již v posledním čtvrtletí stouply. Přesto však celoročně snížily tempo HDP o 0,2 p. b., tvorbu hrubého kapitálu o 0,8 p.b. a výdaje domácností na konečnou spotřebu o 1,8 p.b. Pozitivně přispíval tempo HDP v roce 2012 pouze výsledek zahraničního obchodu (+1,5 p.b.).

Mezičtvrtletní vývoj ukázal mírnění poklesů patrné od druhé poloviny roku, především u vládní spotřeby, která se v posledních třech měsících zvýšila proti předchozímu období o 1 % a spotřeba domácností o 0,9 %. Výdaje na konečnou spotřebu tak zaznamenaly ve 4. čtvrtletí již mezikvartální růst o 0,9 %. Významně stoupla v posledním čtvrtletí i tvorba kapitálu (+4,8 %), nikoli však vlivem investic (-3,8 %).

Hrubá přidaná hodnota v odvětvích klesla o 1,1 %. Růst vykázal pouze průmysl (+0,6 % při stagnaci u zpracovatelů) a skupina profesních, vědeckých technických a administrativních činností (+4,9 %).

Vnější ekonomické vztahy se zlepšily při vysokém přílivu přímých zahraničních investic a silné obchodní bilanci.

Trh práce zaznamenal růst zaměstnanosti i míry nezaměstnanosti. Příčinou byly zřejmě i posuny v typech pracovních vztahů (částečné úvazky, práce na dohody, výpomoci rodinných příslušníků aj.). Reálná mzda v ekonomice klesla o 0,9 %, v nepodnikatelské sféře už desáté čtvrtletí v řadě.

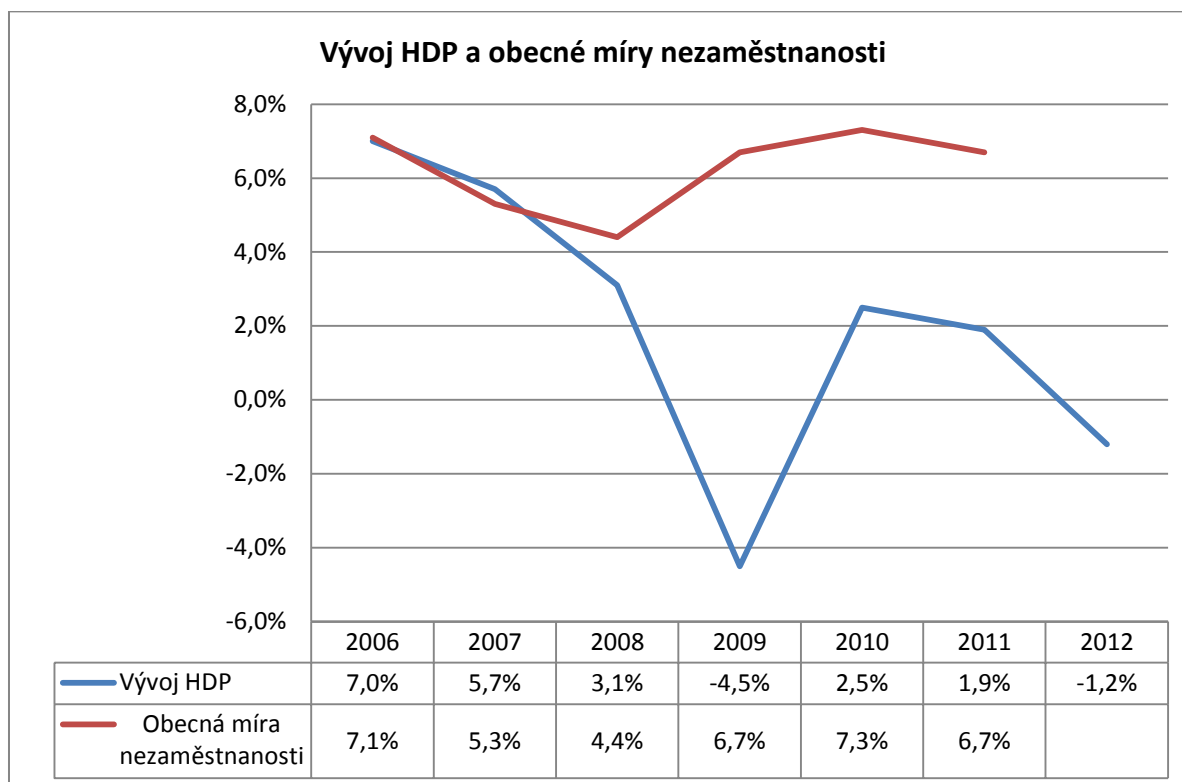
Spotřebitelská inflace stoupla o 3,3 % vlivem růstu cen potravin a nákladů na bydlení. Dynamika cen průmyslových výrobců i tržních služeb byla ovlivněna hospodářským poklesem, nepříznivý vliv směnných relací se zmínil.

Tempo růstu úvěrů významně oslabilo. Inflace vedla ke znehodnocení vkladů domácností podle propočtu Českého statistického úřadu ve výši 38,1 mld. korun českých.

Deficit státního rozpočtu se mírně zvýšil na 3,4 % nominálního HDP ze 3,3 % v roce 2011. Očekávanou výši schodku se podařilo docílit vázáním výdajů; pomohlo i obnovení toků z EU a lepší výběr daní ve druhé polovině roku.

⁴Pokud není uvedeno jinak, jsou data o HDP a jeho složkách uvažována v reálném vyjádření a v očištění o sezónní a kalendářní vlivy.

Schéma 1-1–Vývoj HDP a obecné míry nezaměstnanosti

Zdroj: ČSÚ 2013

Proces konvergence ČR k vyspělým zemím EU byl poznamenán dopady dluhové krize eurozóny. Současná výše produktu na obyvatele (v paritě kupní síly) se pohybuje na cca 80% průměru Unie. Ze statistických údajů vyplývá, že v posledních letech došlo v ČR k zeslabení hospodářské aktivity a tedy i ke zpomalení snižování tohoto rozdílu (pokles HDP v roce 2012 činil 1,2%). Ze struktury vývoje HDP je patrné, že na jeho nižším tempu a celkové stagnaci se podepsal především útlum domácí poptávky. Jak ukazují současné analýzy, tahounem české ekonomiky zůstal zpracovatelský průmysl (meziroční růst hrubé přidané hodnoty 9,8%). O přínos k výkonnosti ekonomiky se pak zasloužil pouze zahraniční obchod, který v letech 2009-2012 zajišťoval kladné saldo (0,5-2,0% HDP). Míra nezaměstnanosti se v letech 2009-2012 pohybovala rozmezí 6,7-7,3 % (detailnější makroekonomický scénář a fiskální výhled jsou předmětem konvergenčního programu ČR 2013).

Vzhledem k otevřenosti ČR a její závislosti na zahraničním obchodu je hlavním úkolem pro budoucí období zajištění její konkurenceschopnosti. Analýzy a zkušenosti z období 2000-2011 dokládají, jak obtížný je přechod z cenové konkurenceschopnosti na model konkurenceschopnosti založený na inovacích s ohledem na globální růst boje o trhy. V této souvislosti je v problémových analýzách a při identifikaci rozvojových potřeb a potenciálu věnována pozornost právě rozvoji ekonomiky, založené na znalostech, výzkumu, inovacím a zajištění kvalifikovaných lidských zdrojů, infrastruktury a institucionálního prostředí.

Na špatný systém výzkumu a nízkou konkurenceschopnost, zaostalou dopravní infrastrukturu, podprůměrně fungující vzdělávací systém, nedostatečně využívaný potenciál trhu práce, neefektivní využívání zdrojů a nevykonnou veřejnou správu upozorňuje ve své pozici i EK.

Současná situace, trendy a výzvy české ekonomiky jsou podrobněji rozvedeny v dalších částech Dohody o partnerství. V tabulce 1-1 je poté uveden soubor hlavních makroekonomických ukazatelů za léta 2006 – 2012. Tabulka shrnuje některé ukazatele, které jsou uvedeny výše v textu makroekonomické analýzy a je doplněna o další údaje, jako je vývoz a dovoz zboží a služeb, vývoj směnného kurzu CZK/EUR a vývoj státního dluhu vůči HDP, které ilustrují vývoj české ekonomiky mezi roky 2006 a 2012.

Tabulka 1-1–Vývoj hlavních makroekonomických ukazatelů za léta 2006 – 2012

Ukazatel	Jednotka	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
HDP	mld. Kč, b. c.	3 352,6	3 662,6	3 848,4	3 759,0	3 799,5	3 841,4	3 843,5
HDP	%, r/r, reálně	7,0	5,7	3,1	-4,5	2,5	1,9	-1,2
Výdaje na konečnou spotřebu	%, r/r, reálně	2,9	3,1	2,3	1,3	0,9	-0,3	-2,8
Z toho: spotřeba domácností	%, r/r, reálně	4,3	4,1	3,0	0,2	1,0	0,7	-3,6
Vývoz zboží a služeb	%, r/r, reálně	14,0	11,3	3,9	-10,9	15,6	9,4	3,8
Dovoz zboží a služeb	%, r/r, reálně	11,0	12,9	2,7	-12,0	15,9	6,7	1,9
Obecná míra nezaměstnanosti	%, průměr	7,1	5,3	4,4	6,7	7,3	6,7	
Míra inflace	%, r/r, průměr	2,5	2,8	6,3	1,0	1,5	1,9	3,3
Směnný kurz CZK/EUR	průměr	28,343	27,762	24,942	26,445	25,290	24,586	25,143
Vládní deficit (přebytek)/HDP	%	-2,4	-0,7	-2,2	-5,8	-4,8	-3,3	-3,4
Státní dluh/HDP	%	23,9	24,4	26,0	31,3	35,4	39,0	43,4

Zdroj dat: ČSÚ

Pozn.: r/r meziroční změna,

Územní charakteristiky

- Z hlediska mezinárodního srovnání (EU 27) HDP na 1 obyvatele jsou všechny regiony v úrovni regionů soudržnosti (NUTS II) s výjimkou Prahy (cca 170 % průměru EU 27) pod úrovní 75% (nejvyšší NUTS II Střední Čechy, nejslabší Severovýchod). Při porovnání na úrovni krajů ČR (NUTS III) je zřejmé, že jednotky NUTS II nejsou vnitřně homogenní. Podle výše HDP existují rozdíly v ekonomické produkci krajů ČR (vyjma Prahy), ale nejsou zásadní, a souvisí především s odvětvovou strukturou hospodářství na území kraje. V případě HDP v letech 2006-2007 pokračoval setrvalý růst. V roce 2008 v části krajů stále HDP rostlo, ale v nemalém počtu krajů došlo k poklesu. V roce 2009 v důsledku šíření ekonomické krize bylo snížení HDP již plošnou záležitostí, v dalších letech (2010-2011) trend vývoje HDP v krajích byl již nejednoznačný. Současný pokles ekonomiky ČR se odráží i v poklesu HDP jednotlivých krajů. Důsledkem je mírné rozevírání nůžek mezi výkonností českých regionů a referenční hodnotou na úrovni EU 27, tj. prohlubování rozdílů, zhoršování pozice oproti situaci v roce 2008 a 2009 (nejlepší relativní výkonnost regionů).
- Ve velikosti HDP se projevuje výrazná dominance Prahy, jejíž HDP v přepočtu na obyvatele je téměř 2,5 krát vyšší než HDP Středočeského kraje, který je druhý v pořadí. Reálná pozice Prahy však není tak silná - vliv využití statistické metody (podniková) a tvorba HDP pracovníky i z dalších regionů - především významný podíl pracovníků Středočeského kraje. Nejnižší HDP na obyvatele má potom Karlovarský, Liberecký a Olomoucký kraj. Zatímco Praha tvoří více než 25 % podílu na HDP ČR, druhý kraj v pořadí, Středočeský necelých 11 % a Karlovarský kraj jen 2 %.
- Výrazem regionální konkurenceschopnosti je např. schopnost zapojit se do globální ekonomiky a exportu. Nejvyšší absolutní objem exportu pochází ze Středočeského kraje, za ním pak nejvyšších hodnot dosahuje Moravskoslezský a Pardubický kraj. Praha je v hodnocení exportní výkonnosti pochopitelně suverénně poslední vzhledem k zaměření Prahy na služby. Hospodářský rozvoj některých regionů je výrazně limitován nedostatečně rozvinutou i nekvalitní dopravní sítí, což se promítá i do nižší úrovně dopravní obslužnosti.
- V ČR je zvýšená míra nezaměstnanosti a v posledních letech došlo k jejímu dalšímu značnému nárůstu ve všech regionech (krajích), a to zejména po roce 2008. Nejhorší situace je na trhu práce Ústeckého kraje, a to dlouhodobě. Mezi další problémová území patří Moravskoslezský, Olomoucký a Karlovarský kraj, kde hodnoty výrazně převyšují průměrnou míru nezaměstnanosti ČR. Na nižší než krajské úrovni

je vyšší nezaměstnanost zejména v periferních a příhraničních, zpravidla venkovských oblastech. Dlouhodobě se negativně projevuje strukturální charakter nezaměstnanosti i nedostatečné využití podnikatelských příležitostí. Nejlepší je naopak situace v Praze s cca 4 %. V Ústeckém a Moravskoslezském kraji jsou také vyšší hodnoty dlouhodobé nezaměstnanosti. Na úrovni krajů nejsou rozdíly v míře nezaměstnanosti tak výrazně patrné jako v nižších územních úrovních okresů, nebo ORP. Došlo k výraznému zvýšení počtu registrovaných uchazečů na volné pracovní místo ve většině krajů.

- Charakteristickým rysem trhu práce v ČR je nepružnost odrážející se v malé mobilitě pracovní síly, která je částečně dána obecnou neochotou obyvatelstva ČR ke stěhování za prací a částečně nepružností trhu s nemovitostmi. Vyšší pružnost vykazují ty části regionů, které leží v rozvojových oblastech či kterými prochází rozvojové osy, zpravidla napojené na dálniční a rychlostní komunikace či na železniční koridory.
- V ČR se výrazně projevují územní rozdíly v hustotě a uspořádání osídlení. Výrazné rozdíly jsou i uvnitř jednotlivých krajů. Jedná se zejména o rozdíly mezi silně urbanizovaným územím a širším zázemím s malou hustotou zalidnění (Ústecký kraj), rozdíly mezi hornatými oblastmi např. Liberecký kraj a nížinnými oblastmi, centrálními a marginálními oblastmi.
- Dlouhodobě se projevuje stárnutí české populace a od roku 2006 je index stáří vyšší než 100. Index stáří je však v rámci ČR územně velmi diferencovaný, nejvyšší je ve velkých městech a periferních a příhraničních oblastech. Ve venkovských sídlech je index stáří obecně poněkud nižší. Vyšší než 100 je u těchto sídel v krajích Plzeňském, Vysočině, Olomouckém a Zlínském. Ve venkovských sídlech ČR dosahuje hodnoty cca 96.
- Od roku 2003 narůstá celkový počet obyvatel ČR (např. zvýšila se porodnost i migrace i ze zemí mimo EU). Nárůst je v posledních letech zaznamenán ve všech krajích s výjimkou Moravskoslezského kraje. Od roku 2002 narůstá počet obyvatel ČR migracemi (většina migrantů směřuje do největších měst). Migrací včetně vnitrostátní získává zejména okolí Prahy, Brna a Plzně, některých metropolitní oblasti a největších regionálních sídelních aglomerací, což vede k nárůstu rozdílů mezi regiony ČR. Přirozený přírůstek ČR je kladný od roku 2006 a výrazně narůstal v letech 2007-2009. V roce 2010 se poněkud snížil.
- Neustále ubývá obyvatelstvo v malých a nejmenších obcích a marginálních a periferních venkovských oblastech. Dlouhodobě se to týká především oblastí se špatnou dopravní dostupností, horských a příhraničních oblastí (Orlické hory, Jeseníky, Bílé Karpaty) – vnitřní a vnější periferie. Vysídlují se rovněž oblasti se špatným životním prostředím a nedostatkem pracovních příležitostí jako Ostravsko, Karvinsko, Mostecko a také regiony v severovýchodních Čechách, části severní Moravy a Slezska.
- Pokračuje diferenciaci v rozvoji venkova. Venkovské oblasti v zázemí měst a atraktivní venkovské oblasti se dynamicky rozvíjejí a naopak marginální venkovské oblasti se špatnou dostupností, absencí služeb a pracovních příležitostí upadají a dochází k jejich vysídlování, což má vliv na efektivitu poskytování veřejných služeb a vede k tlakům na snižování jejich dostupnosti.
- V ČR narůstají sociální rozdíly mezi obyvatelstvem a vznikají sociálně znevýhodněné a vyloučené skupiny obyvatelstva. K znevýhodněným skupinám patří především zdravotně postižení, senioři a menšiny. U těchto skupin obyvatelstva hrozí segregace a ohrožení chudobou. Vlivem ekonomické recese tato skupina obyvatelstva v posledních letech početně narostla především v regionech s dlouhodobými vážnými ekonomickými problémy. Ve většině krajů narostl za posledních 5 let podíl občanů v evidenci sociálně potřebných obyvatel, tedy podíl obyvatel žijících pod hranicí chudoby. Novým sociálním problémem se stane, podobně jako v jiných zemích EU, nárůst počtu nezaměstnaných absolventů.
- Vzdělanost populace v ČR se dlouhodobě zvyšuje, zejména v posledních 10 letech. Ve všech krajích ČR klesá podíl osob se základním a středoškolským vzděláním bez maturity a roste podíl osob se středoškolským vzděláním s maturitou a s vysokoškolským vzděláním, přičemž nejrychleji roste podíl osob s nejméně středoškolským vzděláním s maturitou ve Středočeském kraji. Nejpomalejší nárůst podílu osob s nejméně středoškolským vzděláním byl zaznamenán v Praze (zde je však dlouhodobě nejvyšší podíl těchto osob). Na straně druhé se projevuje a prohlubuje nesoulad mezi poptávkou po práci a oborovým zaměřením středního a vysokého školství v kontextu regionálního a místního trhu práce.

- Na území ČR není rovnoměrná dostupnost sociálních a zdravotnických služeb, síť těchto služeb je nedostatečná zejména v periferních a příhraničních oblastech. Vzhledem ke stárnoucí populaci nebude v budoucnu současná kapacita těchto zařízení a služeb dostačující.
- ČR patří v rámci EU k zemím s podprůměrnou podporou výzkumu a vývoje. V těchto výdajích jsou navíc v rámci ČR velké územní rozdíly. Nejvíce finančních prostředků je na vědu a výzkum vynakládáno v Praze, dále s větším odstupem ve Středočeském a Jihomoravském kraji. Nejméně se potom na výzkum a vývoj vydá v kraji Karlovarským, což souvisí s koncentrací veřejných a soukromých kapacit v hlavních (metropolitních) regionech ČR.
- Nižší je rovněž používání techniky a informačních technologií u starší populace. Celkově však zaznamenává stálý nárůst. Z regionálního hlediska je používání informačních technologií (internet v domácnostech) v rámci ČR vyrovnané, ve srovnání s EU je však podprůměrné. Jako problémové se ukazuje zajištění dostupnosti vysokorychlostního internetu v některých periferních venkovských oblastech.

Východiska pro analýzu disparit a problémů

Hlavními východisky pro analýzu disparit a rozvojových potřeb jsou podklady připravené v průběhu národních příprav programového období 2014-2020 a uvedené ve schématu 0-1. Stěžejním materiálem, který představuje věcný rámec podpory z fondů SSR, je „**Souhrnný návrh zaměření budoucí kohezní politiky EU po roce 2013 v podmínkách České republiky obsahující i návrh rozvojových priorit pro čerpání fondů EU po roce 2013**“ vzaty na vědomí vládou ČR usnesením ze dne 31. srpna 2011 č. 650. Návrh národních rozvojových priorit vycházel z potřeb ČR, zjištěných na základě analytických podkladů a z klíčových strategických dokumentů ČR, především z NPR, SMK aj. Již ve fázi přípravy národních rozvojových priorit bylo přihlédnuto k potřebě jejich propojení s cíli relevantních strategických dokumentů a doporučení EU.

Na základě uvedených podkladů byly stanoveny následující národní rozvojové priority:

- **Zvýšení konkurenceschopnosti ekonomiky, která zahrnuje:**
 - ⇒ **Rozvoj podnikání, podnikavosti a využívání inovací.**
 - ⇒ **Fungující trh práce.**
 - ⇒ **Rozvoj vzdělávání.**
 - ⇒ **Podpora prosazování inovací a výzkumu a vývoje.**
- **Rozvoj páteřní infrastruktury.**
- **Zvyšování kvality a efektivity veřejné správy.**
- **Podpora sociálního začleňování, boje s chudobou a systému péče o zdraví.**
- **Integrovaný rozvoj území.**

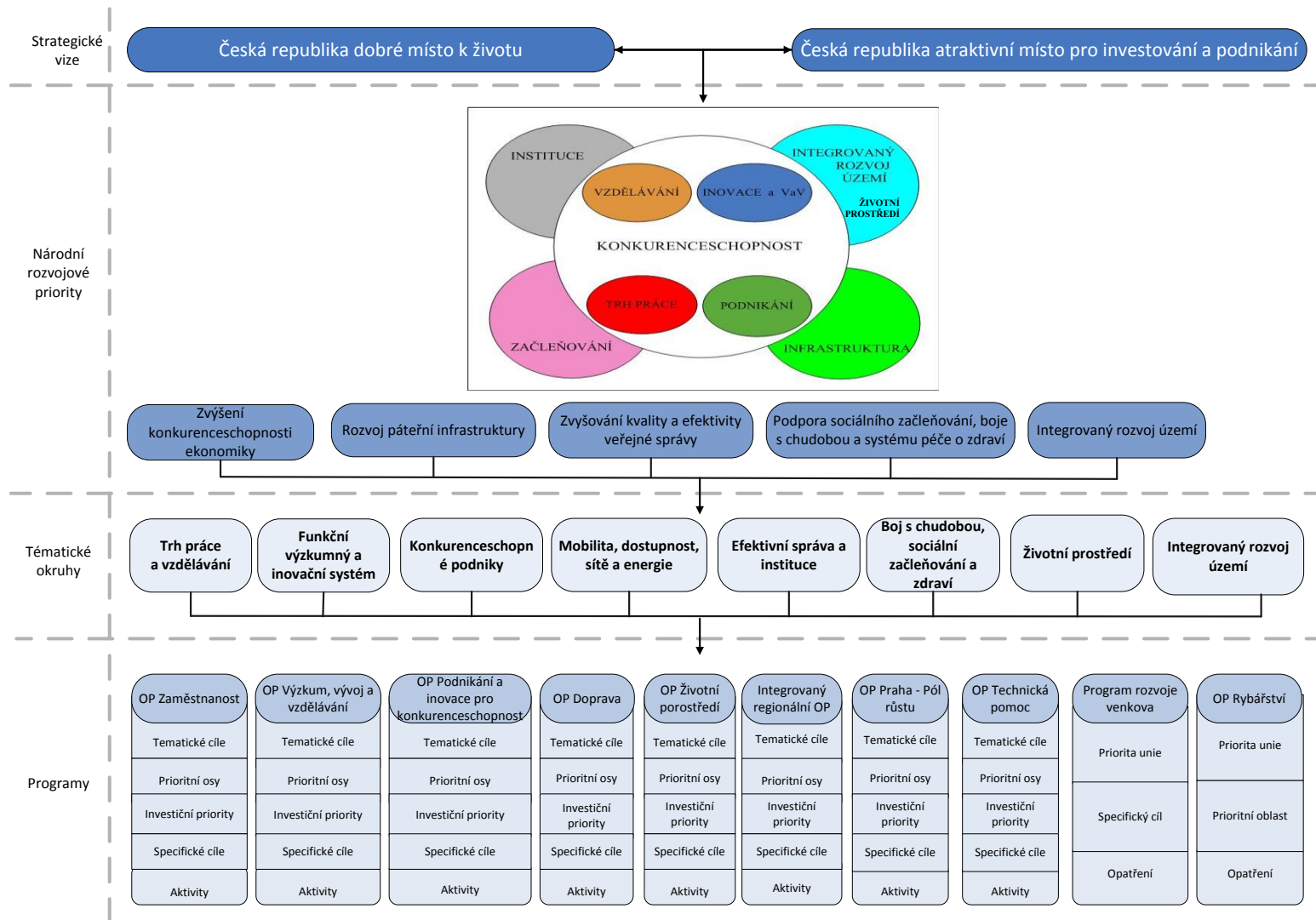
Veškeré aktivity spolufinancované z fondů SSR za účelem zlepšení situace v problémových oblastech musí směřovat k posílení konkurenceschopnosti ČR, která je jádrem celé koncepce zaměření podpory z fondů SSR a Dohody o partnerství. Zvyšování konkurenceschopnosti ČR však nesmí být dosahováno na úkor sociální a územní soudržnosti. Přestože ČR vykazuje v evropském srovnání nízké regionální rozdíly mezi kraji (s výjimkou hlavního města Prahy), dochází k postupnému prohlubování těchto rozdílů. Zajištění vyváženého a integrovaného rozvoje území je proto důležitým průřezovým cílem.

Uvedené národní rozvojové priority byly na základě usnesení vlády ČR ze dne 31. srpna 2011 č. 650 analyticky prohloubeny a rozpracovány do úrovně následujících tematických okruhů:

- TO 1 - Trh práce a vzdělávání
- TO 2 - Funkční výzkumný a inovační systém
- TO 3 - Konkurenceschopné podniky
- TO 4 - Mobilita, dostupnost, sítě, energie
- TO 5 - Efektivní správa a instituce
- TO 6 - Integrovaný rozvoj území
- TO 7 - Boj s chudobou, sociální začleňování a zdraví
- TO 8 - Životní prostředí

Níže uvedené schéma 1-2 zachycuje systém rozpracování národních rozvojových priorit do tematických okruhů a následného vymezení programů.

Schéma 1-2—Logika programovacího postupu od národních rozvojových priorit k programům

Zdroj: Souhrnný návrh zaměření budoucí politiky soudržnosti EU po roce 2013 v podmínkách ČR obsahující i návrh rozvojových priorit pro čerpání fondů EU po roce 2013, MMR (aktualizovaná verze)

V souladu s požadavky kladenými na Dohodu o partnerství a analýzy disparit a rozvojových potřeb ze strany EK, reflektuje analýza i všechny podklady zpracované v průběhu národních příprav i klíčové koncepční a strategické dokumenty, doporučení a komentáře na evropské úrovni. Vazby na tyto dokumenty jsou rozpracovány v další části Dohody v tabulkové podobě.

Jde zejména o identifikaci regionálních a národních problémů, potřeb a priorit v provázanosti na **Národní program reformy ČR, Strategii mezinárodní konkurenceschopnosti ČR a ostatní relevantní národní, sektorové a regionální strategické dokumenty.**

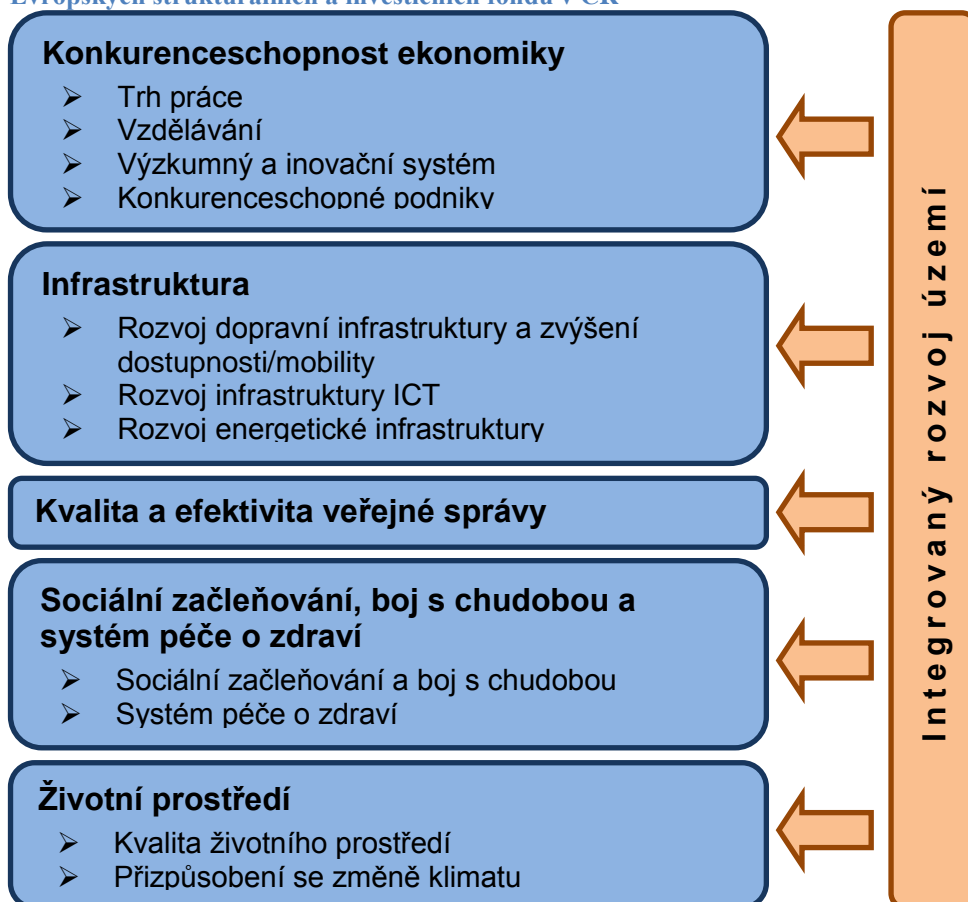
Dalším zohledňovaným a s NPR ČR blízce souvisejícím nástrojem pro realizaci reformních opatření jsou **relevantní doporučení Rady** pro jednotlivé země podle čl. 121 odst. 2 Smlouvy o fungování EU (SFEU) a čl. 148 odst. 4 SFEU připravovaná každoročně na základě vyhodnocení provádění Evropského semestru (pro koordinaci hospodářských politik), resp. naplňování NPR ČR.

Ve vztahu k politice soudržnosti, politice rozvoje venkova a rybářské politice pro programové období 2014-2020 jsou pro věcné zaměření podpory z fondů SSR klíčovými výchozími dokumenty z evropské úrovně **strategie Evropa 2020** (Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění) zaměřující se na další směřování EU v hospodářské oblasti, zvyšování konkurenceschopnosti, nalezení sociální stability a respektování životního prostředí. Strategie Evropa 2020 definuje strategické cíle pro EU, kterých má být do roku 2020 dosaženo a které jsou pro věcné zaměření podpory v ČR klíčovými opěrným bodem, vůči kterému analýza Dohody o partnerství identifikuje disparity a rozvojové potřeby.

Vůči konkrétní situaci a problémům ČR je nejadresnějším dokumentem na evropské úrovni Stanovisko útvarů Komise k přípravě Dohody o partnerství a programů v České republice na období 2014-2020 (Poziční dokument), který stanovil věcný rámec pro dialog mezi EK a ČR o přípravě Dohody o partnerství a programů. Z hlediska pozice ČR lze konstatovat soulad Dohody o partnerství a v ní definovaných problémových oblastí s prioritami financování EK (viz tabulka 1-2). Bariéry dalšího rozvoje ČR, které identifikovala EK, a kterými jsou: nedostatečně výkonný systém výzkumu a inovací, nedostatečně rozvinutá dopravní infrastruktura, neefektivní veřejná správa, byly zjištěny a bylo na ně upozorňováno i v řadě strategických dokumentů ČR, (včetně NPR, SMK aj.), při přípravě podkladů k národním rozvojovým prioritám a jejich odstranění patří k hlavním cílům přípravy na programové období 2014-2020. Problémové analýzy probíhaly v průběhu let 2011 a 2012. Na jejich základě byl zpracován přehled rozvojových potřeb ve vztahu ke stanoveným tematickým okruhům, které byly dále rozpracovány v dalších krocích přípravy Dohody, a to již s vazbou na jednotlivé programy (viz příloha č. 5.2 – Intervenční logika Dohody o partnerství v návaznosti na tematické cíle).

Jako ucelená horizontální oblast je chápán integrovaný rozvoj území (IRÚ), který představuje témata, jež je vhodné řešit provázaně uvnitř území s ohledem na jeho vzájemné funkční vazby. Pojetí IRÚ aplikuje řešení problémových oblastí v logické kombinaci v území, a to s ohledem na potenciál a potřeby rozvoje území. IRÚ je také naplňován územní dimenzí, která je definována u každé problémové oblasti. Vyžaduje strategický přístup k rozvoji území a pro jeho naplnění v programovém období 2014-2020 bude využívána řada nástrojů (např. integrovaná územní investice – ITI, integrovaný plán rozvoje území – IPRÚ nebo komunitně vedený místní rozvoj – CLLD).

Schéma 1-3–Klíčové oblasti analýzy disparit a rozvojových potřeb pro budoucí zaměření programů Evropských strukturálních a investičních fondů v ČR

Jednotlivé problémové oblasti jsou úzce provázané na všechny jmenované relevantní referenční dokumenty - viz souhrnná přehledová tabulka 1-2 identifikující klíčové vazby. Podrobněji jsou vazby rozpracovány prostřednictvím **odkazů na klíčové části referenčních dokumentů pro každou oblast**:

- Strategie Evropa 2020 – hlavní cíle
- Tematické cíle a investiční priority dle obecného nařízení a specifických nařízení EU
- Specifická doporučení Rady – hlavní doporučení
- Společný strategický rámec, Příloha 1 – hlavní kapitoly
- Národní program reforem – hlavní kapitoly
- Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti – hlavní kapitoly
- Strategie regionálního rozvoje ČR pro období 2014-2020
- Relevantní sektorové a regionální strategické (koncepční) dokumenty

Detailněji je navíc rozpracována **vazba na Poziční dokument EK na úrovni jednotlivých identifikovaných problémů a potřeb** prostřednictvím odkazů na priority financování a dále priority identifikované v Příloze 1 Pozičního dokumentu EK.

Klíčovým aspektem analýzy jednotlivých problémových oblastí je **zohlednění územní dimenze** pro jednotlivé identifikované problémy a potřeby. Územní dimenze intervencí fondů SSR reflektuje nově koncipovaný přístup k území „place based approach“ zaměřený na podporu konkrétních území a snahu zajistit jejich udržitelnou konkurenceschopnost vhodnou mobilizací jejich potenciálu vnějším impulsem. Důvodem pro uplatnění územní dimenze jsou zejména rozdílné funkční vazby v území (představované např. dojížděnkou, materiálovými a energetickými toky), které způsobují přetrvávající rozdíly v ekonomické výkonnosti, v sociální situaci a často i v parametrech kvality životního prostředí různých územních jednotkách (přičemž základními jsou obce). Kromě analýzy **územních disparit, rozvojových potřeb a překážek růstu** jsou také tam, kde je to relevantní, analyzovány **specifické potřeby městského a venkovského prostoru a znevýhodněných území**.

Průřezově se celou analýzou disparit a potřeb rozvoje prolínají jako **východisko zkušenosti získané z provedených evaluací a dalších studií z programových období 2007-2013 a 2004-2006.**

Identifikace základní provázanosti na uvedené referenční dokumenty uvedené v kapitole 1.1 Analýza disparit, rozvojových potřeb a růstového potenciálu je doplněna přílohou 5.2 – Intervenční logika Dohody o partnerství v návaznosti na tematické cíle, která detailně rozpracovává souvislost Dohody o partnerství a jednotlivých programů fondů SSR a klíčových referenčních dokumentů. Logika je formou matice zpracována pro jednotlivé tematické cíle, přičemž v rámci každého tematického cíle je znázorněna vazba Dohody o partnerství (příslušného strategického cíle, priority financování a jednotlivých identifikovaných problémů a potřeb v rámci problémových oblastí) na cíle strategie Evropa 2020, specifická doporučení Rady, Poziční dokument EK, NPR, NRP, TO, investiční priority a programy fondů SSR (až po úroveň specifických cílů). S pomocí tohoto nástroje je možno jasně stanovit naplňování strategických cílů a priorit financování Dohody o partnerství, ale i uvedených referenčních dokumentů prostřednictvím všech programů fondů SSR.

Příloha byla zpracována pilotně pro tematické cíle 1,6, 8, 9 a 11. Ostatní tematické cíle jsou základně rozpracovány a budou dále postupně dopracovány v návaznosti na finalizaci programů 2014 – 2020.

Informace uvedené v následujících částech kapitoly 1.1 budou v následujících fázích upřesňovány a aktualizovány ve spolupráci s dotčenými řídicími orgány a dalšími resorty zodpovědnými za přípravu příslušných strategických dokumentů.

Níže uvedená tabulka 1-2 představuje vazbu identifikovaných problémových oblastí v Dohodě o partnerství za ČR a vazeb na strategické dokumenty EU a ČR a vč. hlavních základních prvků přípravy.

Tabulka 1-2- Vazby Dohody o partnerství, NPR, SMK, tematických okruhů, Pozičního dokumentu EK, cílů strategie Evropa 2020 a tematických cílů

Problémové oblasti Dohody	NPR 2013	SMK ČR 2012-2020	Tematické okruhy ⁵	Priority financování EK	Cíle strategie Evropa 2020	Tematické cíle z nařízení EU
1. Konkurenceschopnost ekonomiky	<p>2. Atraktivní podnikatelské prostředí a rozvoj infrastruktury pro český průmysl;</p> <p>3. Fungující trh práce, vzdělávací systém a sociální začleňování jako předpoklady konkurenceschopné ekonomiky</p> <p>4. Růst založený na inovacích a výzkumu.</p>	<p>5. Vzdělanost</p> <p>6. Trh práce</p> <p>7. Finanční trhy</p> <p>8. Efektivnost trhu zboží a služeb a zkvalitňování charakteristik podnikání</p> <p>9. Inovace</p>	<p>TO 1 – Trh práce a vzdělávání</p> <p>TO 2 – Funkční výzkumný a inovační systém</p> <p>TO3 – Konkurenceschopné podniky</p> <p>TO 6 – Integrovaný rozvoj území</p>	<p>1. Podnikatelské prostředí příznivé pro inovace</p> <p>3. Růst založený na lidském kapitálu a zvýšení účasti na trhu práce.</p>	<p>1. Zvýšit zaměstnanost u osob ve věku 20 až 64 let ze současných 69 % na nejméně 75 %.</p> <p>2. Dosáhnout cíle investovat do výzkumu a vývoje 3 % HDP, zejména zlepšováním podmínek pro investice soukromého sektoru do výzkumu a vývoje, a vytvořit nový ukazatel pro sledování inovací.</p> <p>3. Snížit emise skleníkových plynů oproti úrovni roku 1990 nejméně o 20 % nebo, pokud budou podmínky příznivé, o 30 %; zvýšit podíl obnovitelných zdrojů energie v naší konečné spotřebě energie na 20 % a zvýšit energetickou účinnost o 20 %.</p> <p>4. Snížit podíl dětí, které předčasně ukončují školní docházku, ze současných 15 % na 10 % a zvýšit podíl obyvatel ve věku od 30 do 34 let, kteří mají ukončené terciární vzdělání, z 31 % nejméně na 40 %.</p>	<p>1. Posílení výzkumu, technologického rozvoje a inovací;</p> <p>2. Zlepšení přístupu, využití a kvality informačních a komunikačních technologií;</p> <p>3. Zvýšení konkurenceschopnosti malých a středních podniků, odvětví zemědělství (v případě EZFRV) a odvětví rybnářství a akvakultury (v případě ENRF);</p> <p>8. Podpora zaměstnanosti a podpora mobility pracovních sil;</p> <p>10. Investice do vzdělávání, dovedností a celoživotního učení;</p>
2. Infrastruktura	<p>2. Atraktivní podnikatelské prostředí a rozvoj infrastruktury pro český průmysl</p>	<p>2. Infrastruktura</p>	<p>TO 4 – Mobilita, dostupnost, sítě, energie</p> <p>TO 6 – Integrovaný</p>	<p>2. Rozvoj infrastruktury pro růst a konkurenceschopnost</p>	<p>3. Snížit emise skleníkových plynů oproti úrovni roku 1990 nejméně o 20 % nebo, pokud budou podmínky</p>	<p>4. Podpora přechodu na nízkouhlíkové hospodářství ve všech odvětvích;</p> <p>7. Podpora udržitelné dopravy a odstraňování překážek v</p>

⁵Tematické okruhy vycházející z národních rozvojových priorit

			rozvoj území		příznivé, o 30 %; zvýšit podíl obnovitelných zdrojů energie v naší konečné spotřebě energie na 20 % a zvýšit energetickou účinnost o 20 %.	klíčových síťových infrastrukturách;
3. Kvalita a efektivita veřejné správy	1. Konsolidované veřejné finance a efektivní instituce	1. Instituce	TO 5 – Efektivní správa a instituce TO 6 – Integrovaný rozvoj území	5. Moderní a profesionální administrativa		11. Posilování institucionální kapacity a účinné veřejné správy.
4. Sociální začleňování, boj s chudobou a systém péče o zdraví	1. Konsolidované veřejné finance a efektivní instituce 3. Fungující trh práce, vzdělávací systém a sociální začleňování jako předpoklady konkurenceschopné ekonomiky	4. Zdravotnictví	TO 7 – Boj s chudobou, sociální začleňování a zdraví TO 6 – Integrovaný rozvoj území	3. Růst založený na lidském kapitálu a zvýšení účasti na trhu práce	5. Snížit o 25 % počet Evropanů, kteří žijí pod vnitrostátní hranicí chudoby, což vyvede z chudoby přes 20 milionů lidí.	9. Podpora sociálního začleňování a boj proti chudobě;
5. Životní prostředí	2. Atraktivní podnikatelské prostředí a rozvoj infrastruktury pro český průmysl		TO 8 – Životní prostředí TO 6 – Integrovaný rozvoj území	4. Hospodářství příznivé pro životní prostředí a nákladově efektivní hospodářství	3. Snížit emise skleníkových plynů oproti úrovní roku 1990 nejméně o 20 % nebo, pokud budou podmínky příznivé, o 30 %; zvýšit podíl obnovitelných zdrojů energie v naší konečné spotřebě energie na 20 % a zvýšit energetickou účinnost o 20 %.	5. Podpora přizpůsobení se změně klimatu, předcházení rizikům a řízení rizik; 6. Ochrana životního prostředí a podpora účinného využívání zdrojů;

Integrovaný rozvoj území – územní dimenze

Východisko:

Rozvojový potenciál území a atributy regionální konkurenceschopnosti se v podmínkách nejen ČR, koncentrují do oblastí s vyšší hustotou osídlení. **Pro nastavení územní dimenze z toho vyplývá nezbytnost jednoznačně vymezit území s nejvyšším rozvojovým potenciálem a zde uplatnit nástroje tento potenciál posilující.**

Póly rozvoje, identifikované analytickou částí SRR se profilují ve třech úrovních:

- Zcela nesouměřitelným územím s ostatními částmi republiky, a to nejen z hlediska ekonomického potenciálu a konkurenceschopnosti, je „metropolitní oblast“ hlavního města Prahy, včetně bezprostředně navazujícího území Středočeského kraje. Ostatní metropolitní oblasti, významné v kontextu prostorového uspořádání ČR (Brno, Plzeň, Ostrava), představují klíčové póly rozvoje, ovšem s výrazně nižším významovým i prostorovým vlivem. Z hlediska koncentrace obyvatelstva (nad 300 tis. obyvatel) a řešením obdobných problémů lze k těmto centrům přiřadit i oblasti např. Hradecko-Pardubické aglomerace, Ústecko-Chomutovské aglomerace.
- Druhou úrovní území z hlediska ekonomického potenciálu a konkurenceschopnosti jsou „regionální sídelní aglomerace“ reprezentované zbývajícími krajskými městy a navazujícím územím. Tato centra jsou se svým zázemím poměrně intenzivně propojena hospodářsky, infrastrukturně, dojížděnkou za prací a službami.
- Třetí úroveň, zastoupenou logicky největším počtem, jsou území „regionálních center a jejich zázemí“, jež představují hospodářská centra regionálního významu a jejich zázemí s vyšší koncentrací obyvatel, větším počtem podnikatelských subjektů. Jejich jádra představují v daném regionu dominantní centra zaměstnanosti.

Důležitým faktorem regionální konkurenceschopnosti je:

- Kvalitní dopravní infrastruktura, zejména napojení regionu na dálnici či rychlostní komunikaci, případně železniční koridor – podpora např. rozšiřování integrovaných systémů veřejné dopravy včetně městské hromadné dopravy, přestupních terminálů či budováním infrastruktury pro dopravu v klidu.
- Metropolitní oblasti jsou hnacími prvky české ekonomiky, je zde koncentrován značný podíl ekonomických činností, z nichž řada je propojena s univerzitním výzkumem a vývojem. Podpora kvalitativního rozvoje univerzit a výzkumných center, zlepšování podmínek a ICT vybavení a výuky může být dalším faktorem k nastartování rozvojového potenciálu regionu, a to i v regionálních centrech, v nichž už v současné době rozvíjejí univerzity a vysoké školy řadu svých aktivit. Transfer znalostí a inovací by měl probíhat intenzivněji i ve spolupráci s podnikatelským sektorem. Integrace ČR do globální ekonomiky klade vysoké nároky na inovace a schopnosti využívat nové znalosti a informace. Uplatňování inovací, včetně plného využití všech předností pokročilých informačních technologií, jsou základním předpokladem pro rozvoj podniků produkujících zboží a služby s vysokou přidanou hodnotou, jež jsou základem pro regionální konkurenceschopnost.
- Dlouhodobě se jako problematický jeví nesoulad mezi nabídkou a poptávkou na trhu práce, ať už z hlediska kvantity, tak i kvality. Pro rozvoj konkurenceschopnosti české ekonomiky je třeba kvalitní pracovní síla, která by měla být podpořena optimalizací škol, modifikací vzdělávacích programů dle očekávaných potřeb trhu práce, podporou dalšího vzdělávání i zvýšením investiční atraktivity problémových regionů. Flexibilita pracovní síly, znalosti a inovativnost obyvatelstva regionu rozhoduje o tom, jak daný region dokáže reagovat na ekonomické impulsy z národní i globální úrovně, a tím i přitahovat zahraniční investice.

Jedním z přístupů k realizaci regionální politiky je podpora rozvojových pólů, druhým – neméně důležitým – je zajištění vyváženého rozvoje celého území státu. Tento druhý přístup předpokládá jak zachování, případně zlepšení současné úrovně rozvoje území (např. kvalita života, dostupnost veřejných služeb), tak také cílenou podporu rozvoje regionů s kumulací problémů, jimiž jsou obecně nejen periferní regiony, ale i některé části měst.

- Obecným problémem ČR je demografické stárnutí, které má negativní důsledky v oblasti ekonomiky (snižování podílu ekonomicky aktivních osob, zvyšování podílu osob pobírajících starobní důchod) i veřejných služeb (rostoucí tlak na zdravotní a sociální služby).
- V perifériích je problémem dostupnost zdravotní péče, zejména dlouhodobé, a doba dojezdnosti zdravotnické záchranné služby. Podobně jsou v periferních oblastech obtížně dostupné i sociální služby. Zařízení jsou rozložena nerovnoměrně a poptávka po místech v nich roste rychleji než nabídka (změna

poptávky kvantitativního i kvalitativního charakteru v souvislosti se stárnutím populace, proměnou venkovského osídlení apod.). Kromě služeb sociální péče je nutné rozvíjet také služby sociální prevence a sociálního poradenství.

- V důsledku výrazného kolísání přírůstku obyvatelstva v konkrétním území (pokles přirozeného přírůstku, migrační vlny v prostoru) bude nezbytné přijmout opatření pro zajištění efektivní nabídky vzdělávání (primární a sekundární) a zajištění kvalitní dostupnosti. Jedná se o prostorovou optimalizaci sítí školních zařízení a jejich kapacit. Tento proces musí být zároveň úzce propojen na zvýšení kvality výuky a rozvoj dalšího vzdělávání a celoživotního učení.
- Nezaměstnanost od roku 2008 roste. Problémy s vysokou nezaměstnaností i s dlouhodobou nezaměstnaností se projevují zejména v Moravskoslezském a Ústeckém kraji, nepříznivá situace je také v Olomouckém a Karlovarském kraji. Nepříznivý je rovněž vývoj v některých příhraničních oblastech a ve vnitřních periferiích. Jedním z významných důvodů vysoké nezaměstnanosti je absence významnějších zaměstnavatelů a celkově slabé podnikatelské aktivity. Uplatňování aktivní politiky zaměstnanosti je spíše plošné a nezohledňuje regionální specifika, málo se dosud uplatňují moderní formy zaměstnávání (flexibilní formy zaměstnávání, dostupné zaměstnávání atd.).
- Problémy řady regionů souvisejí s nedostatečným napojením na páteřní dopravní sítě a s nízkou kvalitou stávajících komunikací. Periferní regiony jsou obecně hůře obsluhovány i veřejnou dopravou (v rámci regionu i spojení s regionálním centrem), což pro obyvatele vytváří potřebu využívat spíše individuální automobilovou dopravu. V malých obcích a periferních oblastech je také celkově slabší vybavenost technickou infrastrukturou a ICT (nedostatečná nabídka služeb vysokorychlostního internetu) a zhoršující se nabídka základních veřejných služeb.
- V souvislosti s ekonomickou recesí se v posledních letech prohloubily problémy různých znevýhodněných skupin obyvatelstva. Zejména se zvyšuje jejich ohrožení chudobou a je ztížen jejich přístup na trh práce. Zvláště jsou ohroženy skupiny obyvatel žijících v sociálně vyloučených lokalitách potažmo regionech po celém území ČR (v urbanizovaných oblastech, stabilizovaných i periferních územích), - je nutné cíleně integrovat do většinové společnosti na všech úrovních – formou vzdělávání, volnočasových aktivit, specifických forem bydlení, vytváření pracovních míst a podpory sociálního podnikání atd.

Analytické závěry v oblasti veřejné správy se týkají celého území ČR. Z hlediska regionální politiky je nezbytné zaměřit se na:

- Koordinaci a spolupráci mezi státní správou, krajskou samosprávou a obecní samosprávou. Vertikální koordinace a komunikace napříč veřejnou správou má stále značné rezervy. Vztahy mezi státní správou a územní samosprávou jsou často značně formální a obtížně se hledá shoda nad řešením různých problémů. Nadále je problematické zajištění horizontální koordinace aktivit jednotlivých orgánů veřejné správy. Výrazné rezervy jsou v prosazení principu víceúrovňové správy.
- Důsledkem nedostatečné legislativní i metodické podpory strategického plánování je omezené uplatňování nástrojů strategického řízení, a to zejména na (nad)obecní úrovni. Mnohé problémy jsou řešitelné pouze v širším územním kontextu. Příkladem mohou být aglomerace, či mikroregiony.

Ve vztahu k řešení problémů státem podporovaných regionů a periferních území je nezbytná účinná spolupráce s kraji a dalšími aktéry v území, protože právě zde se nejčastěji problémy kumulují.

U každé problémové oblasti je naznačen směr pojetí územní dimenze.

Bude dále dopracováno do konečné verze Dohody o partnerství na základě souladu mezi MMR a regionálními partnery.

1.1.1 Konkurenceschopnost ekonomiky

Tato problémová oblast vychází ze stejnojmenné národní rozvojové priority a rozpracovává ji.

Česká republika se ve srovnání mezinárodní konkurenceschopnosti na základě indexu globální konkurenceschopnosti (GlobalCompetitiveness Index - GCI) dle studie Světového ekonomického fóra pro rok 2012/2013 nachází na 39. místě (ze 142). Zejména v posledních 5 letech zaznamenala ČR ve světovém i evropském kontextu citelný pokles, konkrétně v období 2011-2012 se ČR umístila celkově na 38. místě a v období 2010-2011 na 36. místě. Tento negativní trend je proto nezbytné zvrátit, přičemž této změně lze dojít pouze prostřednictvím systémových změn.

Hlavní pilíře konkurenceschopnosti ČR jsou:

- **fungující trh práce,**
- **moderní a kvalitní vzdělávací systém,**
- **efektivní výzkumný a inovační systém a**
- **konkurenceschopné podniky.**

1.1.1.1 Trh práce

Základní charakteristika

Ruku v ruce s nově pojatou podporou podnikání musí být zajištěn dostatek kvalitní, kvalifikované, flexibilní a zdravé pracovní síly. Tu musí na základě poptávky podnikatelské, ale i specifických požadavků sféry veřejné, poskytovat moderně fungující flexibilní trh práce.

Ekonomika ČR je malá a otevřená a proto se vyvíjí v závislosti na globálním vývoji celosvětové ekonomiky. Vývoj ekonomiky se rychle promítá i na trhu práce. ČR se vyznačuje vysokým podílem zaměstnanosti ve zpracovatelském průmyslu, který má výrazně proexportní a cyklický charakter, a je tedy silně ovlivňován ekonomickým vývojem v EU, kam směřuje přes 80 % českého exportu. Výraznější změna struktury ekonomiky (tedy i struktury zaměstnanosti) směrem k ekonomice založené na znalostech, výzkumu, vývoji a sofistikovaných službách vyžaduje dlouhodobý horizont. Současná potřebná opatření zaměřená na snížení schodku veřejných rozpočtů neposkytují ekonomice dostatečné rozvojové stimuly. Většině podnikatelských subjektů za stávající situace výrazně nestoupá objem zakázek, pokračují proto v politice omezování výdajů, racionalizují organizaci práce, nová pracovní místa vznikají jen v omezené míře. Na trhu práce převládá nabídka pracovní síly nad poptávkou po ní. Dlouhodobá nezaměstnanost se zvyšuje, hrozí nebezpečí změny charakteru nezaměstnanosti na převážně strukturální nezaměstnanost, jejíž řešení bude obtížné a finančně náročné. Situace na trhu práce v případě delší ekonomické nestability bude silně závislá na vhodných intervencích vlády a na výsledcích realizovaných reforem.

Pro ČR je charakteristická také poměrně nízká geografická mobilita pracovní síly, která se projevuje v nízké ochotě stěhovat se či dojíždět za prací. Jde o jev podmíněný řadou faktorů - neflexibilním trhem s bydlením, tradicí usedlého životního stylu, nedostatečně rozvinutým segmentem tržních služeb a ekonomickými důvody, kdy zisk ze vzdálenějšího zaměstnání nekompenzuje zvýšené náklady a motivace změnit místo bydliště kvůli lepší dostupnosti zaměstnání tak není dostatečná.

Ve vztahu k rozvoji venkova dlouhodobé srovnání ukazuje, že uchazeči ve venkovských oblastech tvoří přibližně čtvrtinu všech uchazečů, ale volná pracovní místa (VPM) ve venkovských oblastech tvoří jen šestinu všech VPM. Počet dosažitelných uchazečů na 1 VPM činil v roce 2011 13,3 uchazeče, na venkově však dosáhl hodnoty 22,4 uchazeče. V dlouhodobém srovnání kopírují hodnoty tohoto ukazatele na venkově vývoj v celé ČR, vždy se však pohybují nad jejími hodnotami, což je ovlivněno výše zmíněným zastoupením venkovských uchazečů a VPM ve struktuře.

Z hlediska možností uplatnění v pracovním procesu je situace na trhu práce na venkově setrvale méně příznivá než ve městech a po roce 2008 se rozdíl mezi městem a venkovem v této oblasti dokonce prohlubují.

Vazby na dokumenty EU

Strategie Evropa 2020	Cíl Zvýšit zaměstnanost u osob ve věku 20 až 64 let ze současných 69 % na nejméně 75 %; Iniciativa „Mládež v pohybu“ a „Program pro nové dovednosti a pracovní místa“, Integrované hlavní směry 7 „Zvyšování účasti žen a mužů na trhu práce, omezování
------------------------------	---

	strukturální nezaměstnanosti a prosazování kvality pracovních míst“, 8 „Rozvoj kvalifikované pracovní síly, která bude reagovat na potřeby trhu práce, a podpora celoživotního učení“, 9 „Zlepšování kvality a výsledků systémů vzdělávání a odborné přípravy na všech úrovních a zvyšování účasti na terciárním nebo srovnatelném vzdělávání“
Společný strategický rámec	Příloha 1, 5.5 Reakce na demografickou změnu, opatření mj. na zlepšení podmínek pro rodiny a rovnováhu mezi prací a rodinným životem,
Tematické cíle	8. Podpora zaměstnanosti a podpora mobility pracovních sil;
Poziční dokument EK	2.3. Růst založený na lidském kapitálu a zvýšení účasti na trhu práce; posílení všech stupňů vzdělávání pro zlepšení jeho kvality, jeho přínosu pro sociální začlenění a významu pro trh práce, zapojení rodičů s malými dětmi do trhu práce, integrace a zaměstnanost dalších zranitelných skupin. Dohoda o partnerství má úzkou vazbu i na priority a specifické cíle odrážející výzvy pro ČR uvedené v příloze pozičního dokumentu.
Specifická doporučení Rady	2. Zavést další změny ve veřejném důchodovém systému k zajištění jeho dlouhodobé udržitelnosti. Přehodnotit plány umožňující předčasný odchod z trhu práce. Zajistit širokou účast mladších pracovníků v plánovaném fondovém systému ke zlepšení přiměřenosti důchodů. 3. Přijmout další opatření k podstatnému zvýšení dostupnosti cenově přístupných a kvalitních předškolních zařízení péče o děti. 4. Posílit veřejné služby zaměstnanosti zvýšením kvality a efektivity odborné přípravy, pomoci při hledání zaměstnání a individualizovaných služeb, včetně externě zadaných služeb.

Vazby na dokumenty ČR

Národní program reforem	3.3.1 Rozvoj trhu práce a aktivní politika zaměstnanosti - zvyšování produktivity práce, zvyšování efektivity služeb zaměstnanosti (posílení kapacit Úřadů práce), monitoring vývoje na trhu práce (monitoring a vedení evidence volných pracovních míst), vzdělávání a rekvalifikace a podpora zaměstnávání mladých lidí 3.3.4 Zvýšení kvality a dostupnosti předškolní péče, slučitelnost rodinného a pracovního života - flexibilní formy zaměstnání, založení firemních školek, zavedení více kapacitních zařízení péče o děti, udržení kvalifikace 3.3.6 Reforma vysokého školství a rozvoj celoživotního vzdělávání - podpora technického vzdělávání, systémové předvídaní kvalifikačních potřeb trhu práce, stáže ve firmách.
Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti ČR	6 Trh práce, sladění rodinného života a pracovní kariéry, rozvoj trhu práce (podpora specifických skupin trhu práce, zvýšení vnitřní a vnější flexibility trhu práce, zefektivnění realizace aktivní politiky zaměstnanosti), zvýšení dostupnosti nájemního bydlení, zavedení jednotného inkasního místa, chytrá politika migrace, rozvoj systému celoživotního vzdělávání
Strategie regionálního rozvoje	Priorita 1 Využití potenciálu rozvojových území (opatření 1.5 Adaptabilita trhu práce). Priorita 3 Zkvalitnění sociálního prostředí rozvojových území (opatření 3.X Podpora integrace sociálně vyloučených a sociálním vyloučením ohrožených skupin obyvatelstva). Priorita 4 Vyvážený rozvoj stabilizovaných území (opatření 4.1 Zajištění odpovídající kapacity infrastruktury veřejných služeb). Priorita 5 Oživení periferních území (opatření 5.2 Podpora zvýšení kvality pracovní síly).
Koncepce politiky zaměstnanosti; Strategie politiky zaměstnanosti	Dokument v přípravě; bude doplněno v další fázi

Další klíčové dokumenty vztahující se k dané problematice oblasti jsou Strategie rovných příležitostí pro ženy a muže 2012-2015, Národní koncepce podpory rodin 2013-2020, Strategie celoživotního učení, dokumenty krajů v dané oblasti, a další sektorové dokumenty definované v dílčích operačních programech.

Cíle strategie Evropa 2020 a cíle Národního programu reforem

Hlavní cíl strategie Evropa 2020	Cíl EU k 2020	Stav EU k 2010	Stav EU k 2012	Cíl ČR k 2020	Stav ČR k 2010	Stav ČR k 2012
Celková míra zaměstnanosti osob ve věku 20 - 64 let	75 %	68,5 %	68,5 %	75 %	70,4%	72,0 %

Další cíle na národní úrovni	Cíl ČR k 2020	Stav ČR k 2010	Stav ČR k 2012
Míra zaměstnanosti žen (20 – 64 let)	65 %	61%	62,8 %
Míra zaměstnanosti starších osob (55 - 64 let)	55 %	46,5%	50,4 %
Míra nezaměstnanosti mladých osob (15 - 24 let)	Snížení o třetinu oproti roku 2010 (tj. na 12,3 %)	18,4%	19,5 %
Míra nezaměstnanosti osob s nízkou kvalifikací (stupeň ISCED 0 - 2)	Snížení o čtvrtinu oproti roku 2010 (tj. na 18,75 %).	25 %	28,3 %

Míra zaměstnanosti osob ve věku 20 až 64 let je v ČR dlouhodobě nad průměrem EU. Nejvyšší hodnoty dosáhla ČR v roce 2008 (72,4 %), v dalších letech došlo k poklesu až o dva procentní body, za poslední dva roky však dochází k mírnému nárůstu. Problematickým segmentem zaměstnanosti v ČR je nízká míra zaměstnanosti žen, která dlouhodobě osciluje kolem průměru EU, zaměstnanost mladých osob a osob s nízkou kvalifikací. Již od roku 2010 dosáhla zaměstnanost v těchto specifických segmentech nárůst oproti roku 2010. Z hlediska územního jsou problematické hospodářsky problémové regiony, ty jsou především charakterizované nadprůměrnou mírou nezaměstnanosti, vyšší mírou sociálního vyloučení, nedostatkem pracovních příležitostí, nedostatečně rozvinutým pracovním trhem s chybějící nabídkou pracovních příležitostí v pracovních činnostech s vyšší přidanou hodnotou.

Zkušenosti z programového období 2007-2013 a stav dosažení současných cílů

V oblast trhu práce a zaměstnanosti cílily v programovém období aktivity na zvýšení přizpůsobivosti pracujících a podniků, pružnosti trhu práce a zlepšení koordinace a implementace aktivních nástrojů zajišťujících včasnou identifikaci potřeb v oblasti zaměstnanosti. Podporováno bylo především zlepšení přístupu k zaměstnání a prevence nezaměstnanosti prostřednictvím efektivně zaměřených a modernizovaných nástrojů aktivní politiky trhu práce, včetně modernizace veřejných služeb zaměstnanosti, a zvyšování adaptability pracovní síly.

Ke zvyšování zaměstnanosti přispívaly nepřímo vytvářením pracovních míst i intervence mimo Evropský sociální fond- rozvoj podnikatelského prostředí a VaV, rozvoj měst a venkova, podpora prosperity regionů, podpora cestovního ruchu nebo rozvoj dopravní infrastruktury.

Hospodářská krize z let 2008-2010 měla silné negativní dopady na trh práce v ČR. Poklesla míra zaměstnanosti, silně poklesl počet hlášených volných pracovních míst a vzrostla míra nezaměstnanosti. Průběh hospodářské krize rovněž zvrátil trend v nivelizování rozdílů míry regionální zaměstnanosti v jednotlivých krajích ČR, neboť rozdíl mezi nimi opětovně vzrostly. Zároveň se prohlubují rozdíly v míře ekonomické vyspělosti jednotlivých krajů. Aktuálnost potřeby podpory v oblasti trhu práce a zaměstnanosti tak nadále trvá, resp. její význam ještě vzrostl.

Z dosavadních zkušeností a evaluačních studií nevyplývají žádné zásadní nedostatky ve zvolených intervencích 2007-2013 a zároveň i absorpční kapacita je v dané oblasti dostatečná. Intervence v oblasti trhu práce se proto zaměří na zvýšení počtu a podílu uchazečů a zájemců o zaměstnání podpořených v rámci nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti, zvýšení míry zaměstnanosti podpořených osob s důrazem na skupiny osob, u kterých míra zaměstnanosti zaostává nejvíce, zvýšení podílu uchazečů a zájemců o zaměstnání, jejichž kvalifikace a dovednosti budou odpovídat požadavkům zaměstnavatelů a zvýšení využívání flexibilních forem práce.

Podporováno bude rovněž zvýšení účasti zaměstnanců v dalším profesním vzdělávání a zvýšení kapacit institucí trhu práce a kapacit jimi poskytovaných služeb.

Ve venkovských oblastech byla v období 2007-2013 tato problémová oblast řešena podporou zakládání a rozvoje mikropodniků a podporou zemědělských subjektů, které chtěly diverzifikovat svou činnost mimo zemědělství. Podpora přispěla ke stabilizaci příjmu podniků a rozložení podnikatelských rizik. Plněny byly cíle v oblasti podpory obnovitelných zdrojů energie, nicméně je třeba nadále klást větší důraz na tvorbu pracovních míst, která nebyla vytvářena v očekávaném počtu.

Hlavní identifikované problémy (•) a z nich vyplývající potřeby rozvoje (➤) a jejich územní dimenze (○):

<ul style="list-style-type: none">• Trh práce a zaměstnanost značně ovlivňují demografické faktory. ČR prochází poměrně významnými změnami demografické struktury, kdy dochází ke zvýšení podílu starších generací na celkové populaci a naopak poklesu podílu mladších. Tento vývoj povede ke snížení počtu obyvatel v produktivním věku. Přestože se míra nezaměstnanosti v ČR dlouhodobě drží pod průměrem EU, další charakteristiky nezaměstnanosti vykazují vysoký podíl nezaměstnaných s nízkou úrovní vzdělání a praktických dovedností obecně, vysoký podíl dlouhodobě nezaměstnaných, vysoké zastoupení nezaměstnaných znevýhodněných, mnohdy násobně. Jde především o znevýhodnění dané nízkou úrovní dosaženého vzdělání, zdravotním stavem, příslušností k etnické menšině, pečovatelské závazky k rodině.<ul style="list-style-type: none">➤ Zavést do praxe inovované nástroje aktivní politiky zaměstnanosti (APZ) s důrazem na individuální přístup a služby, zaměřené zejména na spolupráci se sociálními partnery při tvorbě nových pracovních míst, na prevenci před nezaměstnaností včetně relací ke školskému systému, na aktivaci osob na okraji trhu práce či mimo něj v souladu s jejich individuálními potřebami (zaměření na ohrožené skupiny na trhu práce).➤ Rozvíjet pravidelné monitorování zacílení a hodnocení dopadů nástrojů APZ.➤ Podporovat zaměstnanost dlouhodobě nezaměstnaných a obtížně zaměstnatelných osob a jejich návrat na trh práce.• Územní dimenze: Celé území ČR s důrazem na státem podporované regiony.
<ul style="list-style-type: none">• Řešení důsledků hospodářské krize na trhu práce ukázalo nízký stupeň adaptability a mobility pracovní síly. Z hlediska využití pružných forem pracovního poměru i organizace práce (zkrácené pracovní úvazky, pracovní poměry na dobu určitou apod.) patří ČR jedno z nejnižších míst v rámci EU. Na zkrácenou pracovní dobu v roce 2010 pracovalo pouze 5,9 % zaměstnanců, na dobu určitou jen 7,3 %. Nedostatečné využívání pružných forem pracovních poměrů a organizace práce tak brání vyšší míře zaměstnanosti, což se týká především některých demografických skupin (ženy s dětmi, straší lidé, lidé zdravotně a jinak znevýhodnění).<ul style="list-style-type: none">➤ Dosáhnout výrazně vyšší nabídky práce na zkrácenou pracovní dobu prostřednictvím rozvíjení podmínek pro flexibilní formy práce a prostorovou mobilitu.• Územní dimenze: Celé území ČR s důrazem na státem podporované regiony.
<ul style="list-style-type: none">• Absolutní nedostatek volných pracovních míst je dále prohlubován nesouladem mezi zaměstnavateli poptávanou kvalifikací a nabídkou kvalifikace a dovedností ze strany pracovní síly. Poptávka po kvalifikaci a dovednostech je proměnlivá, zaměstnanci a zaměstnavatelé (zejména malí a střední) nemají dostatečnou motivaci se vzdělávat, resp. ji podporovat. Většina programů a projektů aktivní politiky zaměstnanosti financovaná z Evropského sociálního fondu měla sice správné zaměření na podporu zaměstnatelnosti, na prevenci před nezaměstnaností, ale nedostatečná spolupráce a motivace zaměstnavatelů neumožňovala efektivnější a adresnější využití těchto finančních prostředků.<ul style="list-style-type: none">➤ Rozvíjet využívání nástrojů anticipace střednědobých kvalifikačních požadavků regionálních trhů práce a dlouhodobých trendů poptávky po lidských zdrojích.➤ Zvýšit účinnost a zajistit vyvážené zaměření rekvalifikací mezi všemi skupinami uchazečů, zájemců a zaměstnanců, při respektování potřeb trhu práce a to mimo jiné s důrazem na technické obory a podnikatelství (sebezaměstnávání) v perspektivních odvětvích.• Územní dimenze:

<p>Celé území ČR s důrazem na státem podporované regiony.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Zaměstnanost žen, především těch pečujících o nezletilé osoby, je v ČR jedna z nejnižších v rámci EU, což je zapříčiněné kumulací faktorů, jako nedostupnost široké, různorodé sítě zařízení pro děti předškolního věku, nedostatek částečných pracovních úvazků, nastavení podmínek v pobírání rodičovských dávek, malé možnosti zaměstnankyň aktualizovat či změnit kvalifikaci po návratu z rodičovské dovolené a často nízkého zájmu zaměstnavatelů o zaměstnání žen s malými dětmi. <ul style="list-style-type: none"> ➤ Podpořit sladění rodinného a pracovního života u rodin s dětmi cestou podpory nabídky předškolního vzdělávání a služeb péče o předškolní děti.. • Územní dimenze: Celé území ČR s důrazem na státem podporované regiony.
<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatečný stupeň automatizace administrativní práce na Úřadu práce ČR při práci s uchazečem o zaměstnání, nemožnost aktuálního přejímání informací o uchazečích ze systémů sociální podpory, nedostatečný prostor pro individuální poradenství, nemožnost automatického párování kvalifikace uchazeče s požadavky na nabízená pracovní místa apod., se projevují v nepružnosti, byrokratické zátěži a v nízké efektivitě zprostředkování, aktivní politiky zaměstnanosti i jiných činností zabezpečovaných Úřadem práce ČR. <ul style="list-style-type: none"> ➤ Zlepšení spolupráce Úřadu práce ČR při realizaci politiky zaměstnanosti se všemi důležitými aktéry na trhu práce, zejména na úrovni kraje. Vytvoření předpokladů pro propojení regionální politiky a politiky zaměstnanosti. ➤ Podstatné snížení administrativní zátěže pracovníků Úřadu práce ČR, snížení byrokratické zátěže zaměstnavatelů, propojení informačních systémů sociální politiky a politiky zaměstnanosti do jednoho funkčního informačního on-line systému. ➤ Rozšíření a zvýšení efektivnosti kontrolní činnosti na trhu práce přenesením kontrolní činnosti z Úřadu práce ČR na Státní úřad práce inspekce práce, který bude zároveň gestorem za její koordinaci s ostatními subjekty. Personální (kvantitativní a kvalitativní) posilování Úřadu práce ČR, zvyšování automatizace administrativy a propojování informačních systémů není pro zajištění efektivních služeb zaměstnanosti dostatečné, je potřeba investice do lidského kapitálu. • Územní dimenze: Celé území ČR.
<ul style="list-style-type: none"> • ČR vykazuje nedostatečné zapojení pracovní síly v dalším profesním vzdělávání (profesní mobilita). Současný stav neumožňuje okamžitou reakci v obměně, získání nové kvalifikace a dovednosti pracovní síly na rychlé technologické změny ve vybavenosti podniků, která je jednou z podmínek zvýšení konkurenceschopnosti ekonomiky. <ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozvíjet systémy dalšího vzdělávání pracovní síly včetně certifikace získaných kompetencí ve vazbě na Národní soustavu kvalifikací. V této oblasti je třeba volit integrovaný meziresortní přístup koordinace služeb zaměstnanosti, a veřejných, soukromých a neziskových vzdělávacích subjektů. ➤ Zvýšit obecně dostupnost a kvalitu dalšího profesního vzdělávání, zejména se zaměřením na pokrytí potřeb zaměstnavatelů. • Územní dimenze: Celé území ČR.

Pro venkov je aktuálním problémem řešení stabilizace venkovského obyvatelstva prostřednictvím zajištění pracovních příležitostí. Míra zaměstnatelnosti je ve venkovském prostoru nízká, pracovní uplatnění na venkově má šanci najít jen zhruba polovina tammích pracovních sil. Životaschopný venkov se do značné míry odvíjí od rozvoje malého a středního podnikání v tomto prostoru. Mezi hlavní příčiny problému podnikatelské struktury venkova patří nedostatek vlastního vstupního kapitálu, lokálně nedostatek lidského kapitálu (pracovní síly s odpovídajícím vzděláním a zkušenostmi), nedostatečné nebo malé zkušenosti v nových podmínkách a funkční vybavenost venkova. V důsledku nižší hustoty zalidnění (a také vybavenosti) na venkově je založení a zejména provozování podnikatelské aktivity povětšinou spojeno s vyššími náklady.

- V oblasti pracovních sil v českém zemědělství přetrvává nepříznivá věková struktura. Proti situaci v národním hospodářství je zde podstatně nižší podíl pracovníků mladších 30 let a podíl pracovníků ve věku 45 let a více dosahuje v sektoru 55 %, kdežto v NH 40 %. Poměr mladých pracovníků ve věku 25-29 k

pracovníkům 45 let a více je v zemědělství cca 1:8, zatímco v průmyslu 1:3. Vzdávající nároky na kvalifikaci a kvalitu pracovních sil v souvislosti s technickým a technologickým rozvojem vyžadují vstup mladých a kvalifikovaných pracovníků.

- Je třeba řešit odliv kvalifikované a mladé pracovní síly do lukrativnějšího nezemědělského podnikání mimo venkovské oblasti.

- Územní dimenze:

Území celé ČR, především periferní a stabilizovaná území

- Pracovní uplatnění na venkově.

- Podporovat zvyšování ekonomické aktivity na venkově a zvyšování zaměstnanosti s prioritou v zaostávajících regionech.
- Využít rozvojový potenciál venkova (např. lidský, atraktivita prostředí, alternativní služby, schopnost obyvatel spolupracovat, obnova kultury).

- Územní dimenze:

SZP bude implementovat metodu LEADER, identifikace potřeb rozvoje proběhne na úrovni daného regionu. Opatření Investice do nezemědělských činností a Podpora cestovního ruchu budou implementována na území celé ČR vyjma Prahy, preferovány budou obce v periferních územích a obce ve stabilizovaných územích s menším počtem obyvatel a obce v hospodářsky problémových regionech.

1.1.1.2 Vzdělávání

Základní charakteristika

Společenský a ekonomický rozvoj ČR bude ve stále větší míře podmíněn vzdělaností a tedy kvalitou vzdělávacího systému. Poroste význam vzdělání jako faktoru ekonomického a společenského úspěchu jednotlivce i kvality života celé společnosti. Na českém trhu práce poroste produktivní význam kreativního lidského intelektu a bude klesat produktivní role manuální práce, síly a rutiny a úzce zaměřených znalostí.

Kvalita předškolního a primárního vzdělávání a výchovy je významným determinanem vzdělavatelnosti člověka v pozdějším věku a je určující i pro sociální integraci. Napomáhá ke snižování sociálních rozdílů a představuje efektivní opatření k výraznému snižování nákladů budoucích sociálních politik. Investice do kvalitního a široce dostupného počátečního pre-primárního a primárního vzdělávání umožňují osvojení klíčových kompetencí pro budoucí společenské a pracovní uplatnění, a proto představuje i velké úspory budoucích sociálních výdajů.

Oblast vzdělávání má kromě sociálního začleňování rozsáhlé vazby a vliv na další klíčové oblasti konkurenceschopnosti ČR - možnosti podnikání, kvalitu veřejného sektoru, mobilitu. Střední vzdělávání poskytuje žákům širší všeobecné vzdělání nebo odborné vzdělání spojené se všeobecným vzděláním a tím vytváří předpoklady pro pokračování v navazujícím vzdělávání a výkon povolání nebo pracovní činnosti a pro plnoprávný občanský život. Terciární vzdělávání společně se systémem VaV jsou jedním z hlavních pilířů ekonomického a společenského růstu.

V oblasti zemědělství je průběžné vzdělávání pracovníků v zemědělství a lesnictví na všech pracovních úrovních klíčové i pro naplňování cílů Společné zemědělské politiky (dále SZP) především v oblasti účinného využívání přírodních zdrojů, přizpůsobování se změně klimatu a zmírňování této změny, zajištění potravinové bezpečnosti a zvyšování produktivity. V této oblasti však chybí dlouhodobá koncepce vzdělávání, kterou by vzdělávací instituce naplňovaly. Tematické a strukturální zacílení vzdělávacích programů plně nekoresponduje s potřebami zemědělské praxe. I když je podporován dostatek vzdělávacích aktivit, vzhledem k obsahové duplicitě vzdělávacích projektů není potenciál opatření plně využit.

Vazby na dokumenty EU

Strategie Evropa 2020	<p>Cíl Snížit podíl dětí, které předčasně ukončují školní docházku, ze současných 15 % na 10 % a zvýšit podíl obyvatel ve věku od 30 do 34 let, kteří mají ukončené terciární vzdělání, z 31 % nejméně na 40 %.</p> <p>Primárně iniciativa „Mládež v pohybu“, s úzkou vazbou na trh práce iniciativa „Program pro nové dovednosti a pracovní místa“, s úzkou vazbou na VaVaI a zapojení univerzit iniciativa „Inovace v Unii“.</p> <p>Integrované hlavní směry 8 „Rozvoj kvalifikované pracovní síly, která bude reagovat na potřeby trhu práce, a podpora celoživotního učení“, 9 „Zlepšování kvality a výsledků systémů vzdělávání a odborné přípravy na všech úrovních a zvyšování účasti na terciárním nebo srovnatelném vzdělávání“, částečně 4 „Optimalizovat podporu výzkumu, vývoje a inovací, posilovat znalostní trojúhelník a uvolnit potenciál digitální ekonomiky“.</p>
Společný strategický rámec	<p>Příloha 1, Erasmus pro všechny - využití ESIF pro běžné nástroje a metody, které jsou používány a úspěšně vyzkoušeny v rámci programu “Erasmus forAll” s cílem maximalizovat sociální a ekonomický dopad investic do lidí a kromě jiného dát impuls iniciativám mladých a občanským aktivitám.</p>
Tematické cíle	<p>10. Investice do vzdělávání, dovedností a celoživotního učení</p>
Poziční dokument EK	<p>2.3. Růst založený na lidském kapitálu a zvýšení účasti na trhu práce; posílení všech stupňů vzdělávání pro zlepšení jeho kvality, jeho přínosu pro sociální začlenění a významu pro trh práce.</p> <p>Dohoda o partnerství má úzkou vazbu i na priority a specifické cíle odrážející výzvy pro ČR uvedené v příloze pozičního dokumentu.</p>
Specifická doporučení Rady	<p>3. Přijmout další opatření k podstatnému zvýšení dostupnosti cenově přístupných a kvalitních předškolních zařízení péče o děti.</p> <p>4. Posílit veřejné služby zaměstnanosti zvýšením kvality a efektivity odborné přípravy, pomoci při hledání zaměstnání a individualizovaných služeb, včetně externě zadaných služeb.</p> <p>6: Přijmout nezbytné právní předpisy k vytvoření transparentního a jasně vymezeného systému hodnocení kvality vysokoškolských a výzkumných ústavů. Zabezpečit, aby financování bylo udržitelné a vázané na výsledky hodnocení kvality. Vytvořit rámec pro hodnocení zaměřený na zlepšení v oblasti povinné školní docházky.</p>

Vazby na dokumenty ČR

Národní program reforem	<p>3. Fungující trh práce, vzdělávací systém a sociální začleňování jako předpoklady konkurenceschopné ekonomiky</p> <p>3.3.1 Rozvoj trhu práce a aktivní politika zaměstnanosti - vzdělávání a rekvalifikace, podpora zaměstnávání mladých lidí</p> <p>3.3.4 Zvýšení kvality a dostupnosti předškolní péče, slučitelnost rodinného a pracovního života - flexibilní formy zaměstnání, založení firemních školek, zavedení více kapacitních zařízení péče o děti, udržení kvalifikace</p> <p>3.3.5 Reformní opatření v základním a středním školství - – kariérní poradenství, zlepšení systému monitoringu a hodnocení kvality výuky, zlepšení výsledků žáků z rodin ohrožených chudobou, kariérní systém a odměňování pedagogických pracovníků, podpora firemních investic do vzdělávání.</p> <p>3.3.6 Reforma vysokého školství a rozvoj celoživotního vzdělávání - podpora technického vzdělávání, systémové předvídání kvalifikačních potřeb trhu práce, stáže ve firmách.</p>
Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti ČR	<p>5 Vzdělanost - zvýšení dostupnosti a kvality předškolního vzdělávání, zavedení standardů výsledků a monitoringu jejich dosahování u regionálního školství, zkvalitnění práce managementu škol, zkvalitnění kariérního poradenství, zapojení zaměstnavatelů do odborné přípravy žáků odborných škol, u vysokého školství podpora jejich diverzifikace, zvyšování kvality a excelence, zavedení systému hodnocení výsledků výzkumu a vývoje VŠ, sladit vzdělávání s reálnou poptávkou trhu práce</p>

	6 Trh práce - rozvoj systému celoživotního vzdělávání
Strategie regionálního rozvoje	<p>Priorita 1 Využití potenciálu rozvojových území (opatření 1.2 Rozvoj univerzit a výzkumných institucí, 1.5 Adaptabilita trhu práce).</p> <p>Priorita 3 Zkvalitnění sociálního prostředí rozvojových území (průřezové opatření 3.X. Podpora integrace sociálně vyloučených a sociálním vyloučením ohrožených skupin obyvatelstva; opatření 3.1 Zvýšení kvality a vybavenosti veřejnými službami).</p> <p>Priorita 4 Vyvážený rozvoj stabilizovaných území (opatření 4.1 Zajištění odpovídající kapacity infrastruktury veřejných služeb).</p> <p>Priorita 5 Oživení periferních území (opatření 5.2 Podpora zvýšení kvality pracovní síly, 5.3 Zajištění základních služeb a obslužnosti).</p>
Strategie vzdělávací politiky v ČR do roku 2020	Dokument v přípravě; bude doplněno v další fázi

Další klíčové dokumenty vztahující se k dané problematice oblasti jsou Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR, Národní program rozvoje vzdělávání ČR - Bílá kniha, Akční plán podpory odborného vzdělávání, Národní akční plán inkluzivního vzdělávání, Strategie celoživotního učení, Dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké a další tvůrčí činnosti pro oblast vysokých škol, dokumenty krajů v dané oblasti, a další sektorové dokumenty definované v dílčích operačních programech.

Cíle strategie Evropa 2020 a cíle Národního programu reforem

Strategie Evropa 2020 stanovuje cíl „Snížit podíl dětí, které předčasně ukončují školní docházku, ze současných 15 % na 10 % a zvýšit podíl obyvatel ve věku od 30 do 34 let, kteří mají ukončené terciární vzdělání, z 31 % nejméně na 40 %“.

Hlavní cíl strategie Evropa 2020	Cíl EU k 2020	Stav EU k 2010	Stav EU k 2012	Cíl ČR k 2020	Stav ČR k 2010	Stav ČR k 2012
Podíl předčasně ukončujících školní docházku (% populace ve věku 18-24)	10	14	12,8	5,5	4,9	5,5
Ukončené terciární vzdělání (% populace ve věku 30-34)	40	33,5	35,8	32	20,4	25,6

U podílu předčasně ukončujících školní docházku patří ČR mezi členské státy s nejnižší hodnotou ukazatele a nedosahuje tedy zdaleka vyššího průměru EU (za rok 2012 byla hodnota v ČR 5,5 % oproti 12,8 % v EU). ČR tak dosahuje již nyní cílové hodnoty na rok 2020. Pozornost vzhledem k mírnému růstu za poslední roky bude zaměřena na vývoj a trendy v dané oblasti s důrazem na sociální situace ohrožených skupin obyvatelstva. Cíle je nutné také zaměřit na snižování ukazatele u skupiny mužů, u kterých byla hodnota 6,1 % v roce 2012 (v EU naopak 14,5 %), u žen je situace značně lepší (v roce 2012 byla v ČR 4,9 %, v EU 11 %).

Podíl obyvatel ve věku od 30 do 34 let s ukončeným terciárním vzděláním se v ČR konstantně zvyšuje od roku 2002 díky významnému navýšení míry vstupu do terciárního vzdělávání. Trend růstu hodnoty se výrazně zvýšil od roku 2007, kdy došlo již téměř k zdvojnásobení podílu. Toto navýšení způsobené jak nárůstem počtu institucí, tak studentů představuje zřejmě nejzávažnější změnu vysokého školství v ČR v uplynulých dvou desetiletích. V roce 2012 navíc hodnoty dosahovaly úroveň 25,6 % (v EU to však bylo 35,8 %). Cíl je pro rok 2020 nastaven na úrovni 32 % (v EU 40 %), přičemž je nutné se zaměřit na skupinu mužů, u kterých úroveň terciárního vzdělávání dosahuje 22,4 %. I tak od původního stavu, kdy byl systém vysokoškolského vzdělávání zaměřen pouze na úzkou skupinu společnosti, dospěl systém ke stavu, kdy do něj každoročně vstupuje ekvivalent více než dvou třetin populačního ročníku. Tomuto vývoji se však zatím zcela nepodařilo přizpůsobit nastavení vysokého školství ani strukturu jeho vzdělávací nabídky a roste tak riziko snížení kvality vzdělávání a absolventů, což vytváří zásadní nároky na změny systému.

Dalším ukazatelem, který je úzce navázán na oblast vzdělávání, je např. Míra nezaměstnanosti osob s nízkou kvalifikací (stupeň ISCED 0 - 2). V České republice byla hodnota tohoto ukazatele na úrovni 28,3 % populace, přičemž si ČR stanovuje cíl dosáhnout do roku 2020 na úroveň 18,75 % (tj. snížení o 1/4. oproti roku 2010). Vazba mezi vzděláváním a trhem práce je natolik klíčová, že této oblasti bude věnována značná pozornost.

Zkušenosti z programového období 2007-2013 a stav dosažení současných cílů

Cílem podpory v programovém období 2007 – 2013 v oblasti vzdělávání byla zejména modernizace systémů počátečního, terciárního a dalšího vzdělávání, jejich propojení do komplexního systému celoživotního učení a zlepšení podmínek ve výzkumu a vývoji. V počátečním vzdělávání bylo specifickým cílem zejména jeho zkvalitňování s důrazem na zlepšení rovných příležitostí a zlepšení klíčových kompetencí absolventů garantující uplatnitelnosti na trhu práce a zvýšení motivace k dalšímu vzdělávání a propojení těchto jednotlivých částí systému celoživotního učení.

Zásadními principy, které zohledňují posun ze 2007 – 2013 do 2014 - 2020 jsou:

- využití metodik a pilotně ověřené kurzy dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a jejich cíleně šířeny do pedagogické praxe přímo ve školách či školských zařízeních (vzdělávání celé školy, mentoring), zejména v oblastech klíčových kompetencí,
- stavíme na excelentních školách, které získaly podporu z období 2007 - 2013: tyto školy se stanou centry regionálních sítí. Vzdělávání bude posíleno síťováním škol, využitím vzdělaných lektorů a mentorů a sdílením zkušeností a příkladů dobré praxe, zejména v oblasti inkluzivního vzdělávání. Dalším posunem je řešení nového, integrovaného přístupu, na jejichž území leží sociálně vyloučené lokality,
- dopracování komplexního systému hodnocení kvality v počátečním vzdělávání (v souladu s CSR 6), kdy v období 2007 -2013 byly vytvořeny nástroje externího hodnocení kvality (maturita, nová závěrečná zkouška, testování v 5. a 9. třídách) a nástroje autoevaluace. Ve 2014 - 2020 bude hlavním posunem vzdělávání vedení škol k využití výsledků hodnocení pro strategické řízení (leadership in education) a dopracování chybějících nástrojů formativního hodnocení,
- v souladu s CSR 3 je nově zdůrazněna otevřenost a kvalita předškolního vzdělávání,
- v souladu s potřebami ČR a doporučeními období 2014 - 2020 je nově zdůrazněna praktická příprava budoucích pedagogických pracovníků.

- V období 2007 -2013 byla zahájena tvorba definovaných profesních kvalifikací, jejichž obsah a rozsah byl formulován na základě požadavků zaměstnavatelů. Provázanost profesních kvalifikací a vzdělávacích programů škol je však dosud nedostatečná a oslabuje potenciál těchto škol připravovat absolventy dobře uplatnitelné na trhu práce. 2014 - 2020 se proto zaměří na zvýšení dostupnosti vzdělávacích programů, navázaných na profesní kvalifikace a zejména na posílení kooperace mezi vzdělávacími institucemi a zástupci zaměstnavatelů při tvorbě těchto programů. Budou zlepšeny podmínky pro uznávání výsledků počátečního odborného i dalšího vzdělávání respektujícího Evropský kvalifikační rámec a pro zvýšení propustnosti mezi programy počátečního a dalšího vzdělávání.

V oblasti terciárního vzdělávání byla pozornost věnována adaptaci studijních programů pro potřeby znalostní společnosti s důrazem na rozvoj progresivních oborů a VaV pro posílení konkurenceschopnosti české ekonomiky. Prostředky fondů EU však pokrývají pouze malý podíl celkových výdajů státního rozpočtu na vzdělávání (5,3 % v roce 2009). Pro směřování budoucí podpory v oblasti vzdělávání je proto klíčové zaměřit se především na koncentraci prostředků a koordinované prosazování systémových změn.

V období 2007 -2013 byly dosud podpořeny také projekty vedoucí k inovacím studijních programů VŠ, vzdělávání lidských zdrojů pro VaV a síťování institucí terciárního vzdělávání s výzkumnými organizacemi a podnikatelským, veřejným a neziskovým sektorem. Podpořeny byly většinou projekty jednotlivých kateder či fakult. Rámec rozvoje vysokých škol je stanoven novelou zákona o vysokých školách. V návaznosti na novelu vysokoškolského zákona usiluje také 2014 - 2020 především prostřednictvím podpory profilace vysokých škol a jejich silných stránek o zvýšení kvality a diverzity vzdělávání na vysokých školách a jeho relevance pro trh práce, včetně podpory podnikavosti studentů. Podpora by měla směřovat zejména do strategických projektů na úrovni celých vysokých škol.

V období 2007 -2013 je realizován systémový projekt *Zajišťování a hodnocení kvality v systému terciárního vzdělávání*, který vytvořil návrh implementace komplexního systému hodnocení kvality terciárního vzdělávání, výzkumu a vývoje. Podpora 2014 - 2020 by měla pomoci přechodu na nový systém hodnocení kvality vysokých škol a strategického řízení. Na vysokých školách by měly být zavedeny transparentní systémy vnitřního hodnocení a zajišťování kvality a efektivní principy řízení včetně kontraktového financování, vyplývající z novely zákona o vysokých školách.

V období 2007 -2013 jsou dále podporována témata snižování míry studijní neúspěšnosti, zvýšení účasti studentů se specifickými potřebami a celoživotní vzdělávání na vysokých školách, která nebyla v programovém období 2007 – 2013 systematicky řešena.

Investice z prostředků EFRR budou v rámci 2014 - 2020 vhodně podporovat investice z ESF k obnovení, přizpůsobení či modernizaci infrastruktury a investičně náročného vybavení VŠ.

V programovém období 2007-2013 bylo v rámci SZP podporováno předávání vědomostí zemědělcům i nezemědělských podnikatelů v podobě informačních akcí či v rámci poradenského systému pro zemědělce a lesníky. Přestože se podařilo dosáhnout stanovených cílů v počtu účastníků vzdělávacích akcí (zejména pro zemědělce), zpětná vazba o nabytí dosažených vědomostí v praxi není dostatečná.

V rámci celoživotního učení pro oblast zemědělství jsou zapojeny i zemědělské univerzity, střední odborné školy, resortní výzkumné ústavy, státní příspěvkové organizace jako ÚZEI a další nevládní neziskové organizace jako je Agrární komora ČR apod. Odborné vzdělávání v lesnictví je realizováno především prostřednictvím profesních sdružení, která zaměřují své akce převážně na transfer poznatků. Vzdělávacích akcí je dostatečné množství, ovšem opět chybí větší systematickost a cílenost. Zaostávání v konkurenceschopnosti zemědělství pak zapříčiňuje především nedostatek kvalifikované pracovní síly, jež by zajistila efektivní využití moderních technologií. Tento nedostatek pramení jak z nesystematičnosti vzdělávacích akcí, tak i ze skutečnosti, že jen malá část absolventů technických oborů má zájem vykonávat po ukončení školy tu kvalifikaci, pro kterou se vzdělávala.

Hlavní identifikované problémy (•) a z nich vyplývající potřeby rozvoje (➤) a jejich územní dimenze (○):

- Vzdělávací systém ČR se příliš pomalu přizpůsobuje měnícím se ekonomickým a společenským podmínkám okolního světa. Vývoj informačních technologií a technologického pokroku je rychlejší než v minulosti a stále více mění ekonomické a společenské podmínky. Zvyšuje se potřeba flexibility lidských zdrojů a jejich lidského kapitálu.

Kvalita učitelů a dalšího pedagogického personálu je klíčovým problémem, který je zásadní pro úroveň vzdělávání. Problém je aktuální zejména u pracovníků v předškolním vzdělávání a u osob pečujících o předškolní děti, kde je nutné zajistit nejen kapacitu zařízení a služeb, ale zejména zajistit kvalitu předškolní přípravy pro všechny děti. Úroveň přípravy absolventů pedagogických fakult, práce učitelů a ředitelů a její dopad na výsledky vzdělávání nejsou systematicky monitorovány. Velké rezervy jsou v roli ředitelů škol jako leadrů, manažerů, koordinátorů a evaluátorů vzdělávacích procesů ve škole s orientací na výsledky vzdělávání. Slabinou řady škol je nedostatek učitelů v novějších oblastech, které přinesl společenský a technologický vývoj. Jde především o oblasti IT, jazyků, ekonomické, finanční právní a společenskovední. Mnoho pedagogických pracovníků není dostatečně schopno využívat rostoucích možností IT nástrojů a udržovat krok s IT gramotností žáků. Vývoj technologií výrazně mění způsob získávání informací, vytváření sociálních vazeb, hledání práce a formy spolupráce. Obsah učiva i metody výuky na tyto změny reagují pomalu a klíčové pro úspěšné změny bude podpora odborné přípravy učitelů i jejich další vzdělávání. Nedostačující je vybavení škol kariérami a výchovnými poradci. Poradci nemají k dispozici kvalitní informace o trhu práce a o možnostech jeho dalšího vývoje. Často využívají pomoc pracovníků poradenství na úřadech práce, kde jsou však rovněž nedostatečné kapacity a opět omezený přístup k informacím o trendech a budoucím vývoji v poptávce po profesích a kvalifikacích. Chybějící kompetence, připravenost a kapacity pracovníků škol, ostatních vzdělávacích organizací, zaměstnavatelů a zřizovatelů brání širšímu otevření škol jako center celoživotního učení a není proto dostatečně využita příležitost rozvoje cílené spolupráce pro lepší vzdělávání a výchovu dětí a mládeže napříč vzdělávací soustavou.

- Rozvoj lidských zdrojů pro vzdělávací programy v oblasti počátečního vzdělávání. Jde především o rozvoj pedagogických pracovníků a vedení škol ve vazbě na kariévní systém, vzdělávání pracovníků školy i mimo školu ve vazbě na vzdělávací programy, zlepšení pre-graduální přípravy pedagogických pracovníků, rozvoj zřizovatelů, vzdělávatelů pedagogických pracovníků a odborných pracovníků krajů a státních orgánů.

- Územní dimenze:
Územní zaměření bude vymezeno na základě kvalitativních kritérií

- ČR nemá zaveden monitoring kvality výsledků vzdělávací, výzkumné a vývojové činnosti na žádné úrovni vzdělávací soustavy. Praktické využívání dat k analytickým a výzkumným účelům na podporu evidence

basedpolicies je málo rozšířené. Není dostatečně koordinováno sdílení údajů řady státem řízených institucí.

Problém se dotýká i počátečního regionálního školství vyznačujícího se velmi vysokou autonomií, kterou však nedoprovází monitorovací nástroje zajišťující odpovědnost za výsledky. Ty jsou teprve zaváděny (testování v 5. a 9. třídách, nová závěrečná zkouška, státní maturity, ustavení Národního referenčního bodu pro zajišťování kvality odborného vzdělávání). Nerovnováha mezi autonomií a odpovědností za výsledky (accountability) je přitom obecně jednou z častých příčin selhávání vzdělávacích systémů.

- Vytvoření uceleného systému národního monitoringu kvality výsledků vzdělávací činnosti dle doporučení OECD, aby poskytoval potřebné informace pro systémové řízení na úrovni státu, regionů, škol, učitelů.
- Zkonstruovat evaluační úlohy na základě vzdělávacích standardů pro jednotlivé obory (předměty), pro vzdělávací oblasti ZŠ a pro specifické gramotnosti.

- Územní dimenze:
Systémové projekty na národní úrovni.

Související problematikou je propojení vzdělávání s požadavky trhu práce. Poptávka zaměstnavatelů se stále více orientuje na klíčové kompetence (komunikace v mateřském jazyce, komunikace v cizích jazycích, matematická schopnost a základní schopnosti v oblasti vědy a technologií, schopnost práce s digitálními technologiemi, schopnost učit se, sociální a občanské schopnosti, smysl pro iniciativu a podnikavost, kulturní povědomí a vyjádření). Větší důraz na klíčové kompetence v rámcových vzdělávacích programech přinesla kurikulární reforma. Nedostatečné promítnutí školních vzdělávacích programů však vyžaduje další metodickou podporu učitelů a vedení škol. Protože byla reforma zahájena v roce 2004, dotčení žáci přijdou na trh práce až v letech 2016 – 2020, kdy budou vidět reálné dopady reformy na trhu práce.

Spolupráce škol a zaměstnavatelů se v programovém období 2007-2013 také rozvíjela na místní a regionální úrovni zejména za podpory Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost se zaměřením nejen na praktické vyučování, ale i na spolupráci při hodnocení a inovaci školních vzdělávacích programů, vzdělávání pedagogických pracovníků, na inovace ve výrobě a zapojení odborníků do výuky.

- Zkvalitňování kurikulárního obsahu vzdělávání orientovaného na rozvoj všestrannějších a dlouhodobě použitelných klíčových kompetencí (např. komunikace v mateřském jazyce, komunikace v cizích jazycích, matematická schopnost a základní schopnosti v oblasti vědy a technologií, schopnost práce s digitálními technologiemi, schopnost učit se, sociální a občanské schopnosti, smysl pro iniciativu a podnikavost, kulturní povědomí a vyjádření) s dopady na vyšší uplatnitelnost absolventů na trhu práce a úspěchu v životě.
- Zajištění provázanosti počátečního a dalšího vzdělávání včetně rozvoje Národní soustavy kvalifikací a implementace Evropského systému kreditů pro odborné vzdělávání a přípravu. Rozvoj základních gramotností (např. čtenářské, matematické a digitální), podpory k podnikavosti, inovativnímu myšlení, flexibilitě a kreativitě. Zvýšení a zkvalitnění nabídky vzdělávacích programů za účasti odborníků z praxe a zajištění souladu mezi profily absolventů počátečního a dalšího vzdělávání s požadavky zaměstnavatelů.
- Zaměření pozornosti na provázanost vzdělávacího a výchovného systému s důrazem na základní sdílené hodnoty člověka.

- Územní dimenze:
Na celém území ČR, s tím, že jednotlivá opatření v rámci koncepčních změn budou v další fázi realizována především z jednotlivých územně správních a místních úrovní, dále v hospodářsky problémových regionech, kde je rozvoj nových pracovních míst omezen mimo jiné i nízkou kvalitou vzdělání a nerovnými příležitostmi ke kvalitnímu vzdělávání v místě a to především v sociálně vyloučených, nebo ohrožených lokalitách.

- Problém vzdělávání neodpovídajícího potřebám zaměstnavatelů je velmi naléhavý v učňovském vzdělávání. Obory učňovského vzdělání jsou často stále úzce profesně zaměřeny a odborná příprava je příliš odtržená od praxe ve firmách, takže často nekoresponduje s reálnou poptávkou. Problémem tedy zřejmě nutně nespocívá v nedostatečném počtu absolventů, ale v nedostatečné kvalitě jejich vzdělání a vyučení a v nízké relevanci pro trh práce v daném místě a daném čase. I proto klesá zájem o učební obory

- Zvyšování adaptability absolventů všech typů škol a jejich uplatnitelnosti na trhu práce prostřednictvím rozvoje strategické spolupráce škol a aktérů trhu práce, inovací vzdělávacích

<p>programů za účasti odborníků z praxe, podpory vytváření strategických partnerství v regionech, praktického vyučování na pracovištích zaměstnavatelů či zavádění prvků rozvoje kooperativního modelu spolupráce škol a zaměstnavatelů. Průprava absolventů k podnikavosti, inovativnímu myšlení, flexibilitě a kreativitě.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Územní dimenze: V hospodářsky problémových regionech a dále také podle kvalitativních kritérií.
<ul style="list-style-type: none"> • Existují poměrně velké rozdíly v míře podpoře škol regionálního školství, které nedostatečně kompenzují rozdíly v úrovni socio-ekonomického rozvoje regionů a mikroregionů. Existují značné rozdíly v materiálně-technickém vybavení jednotlivých škol a školských zařízení, a to nejen o oblasti vzdělávací, ale i bezpečnosti dětí ve školách. Není nastaven systém financování, který by cíleně podporoval zvyšování kvality práce škol, ve kterých žáci dosáhli horších výsledků, nebo který by kompenzoval rozdíly v úrovni socio-ekonomického rozvoje regionů a mikroregionů. <ul style="list-style-type: none"> ➤ Investice do vzdělávací infrastruktury tak, aby reflektovaly jednak potřeby obnovy stávající infrastruktury a jednak potřeby pro nový rozvoj např. v souvislosti se změnou profilu vzdělávací instituce (včetně VŠ), včetně modernizace vzdělávacích pomůcek a nástrojů. • Územní dimenze: Celé území ČR (jednotlivé územně správní úrovně) dle územních potřeb definovaných na základě kvalitativních kritérií v rámci koncepčních změn jednotlivých územních úrovní zřizovatelů – krajů.
<ul style="list-style-type: none"> • Malá pozornost je věnována vzdělávací dráze skupině dětí a mládeže se speciálními vzdělávacími potřebami (a to jak s postižením tak těm, které pocházejí z handicapujícího socioekonomického prostředí) a dětem nadaným a talentovaným. Na rozdíl od celkové populace, kde jsou předčasné odchody ze vzdělávání sledovány reprezentativním šetřením, není tato ohrožená skupina statistiky sledována. Nedostatečný systém a vyvinuté metody pro vyhledávání talentovaných a nadaných dětí, žáků a studentů a jejich další rozvoj. <ul style="list-style-type: none"> ➤ Diverzifikace a individuální přístup ve výuce obecně a speciálně pak inkluzivní vzdělávání ve vazbě na problematiku sociálního vyloučení na všech stupních vzdělávání (např. v rámci podpory předškolního vzdělávání pro děti ze společenských skupin ohrožených sociálním vyloučením, speciální nástroje typu asistent pedagoga, realizace podpůrných a vyrovnávacích opatření, stipendia pro žáky a studenty ze společenských skupin ohrožených sociálním vyloučením, transformace ústavní výchovy a další). ➤ Vybavení pedagogů diagnostickými nástroji, které jim umožní sledovat vzdělávací pokroky jednotlivých žáků a přizpůsobovat výuku jejich individuálním potřebám. Vytvoření ročníkových standardů nebo vývojových map pro ujasnění toho, co musí být minimálním výsledkem vzdělání. ➤ Systemizace v přístupu k ověřování zralosti dítěte na školní docházku s cílem identifikace oblastí vyžadujících pozitivní intervenci a pomoc a zároveň zajištění, aby se ověřování nestalo nástrojem selekce. ➤ Vytvoření systému vyhledávání, motivace a cílené podpory nadaných a talentovaných dětí, žáků a studentů na MŠ, ZŠ, SŠ a VŠ. • Územní dimenze: Primárně ve státem podporovaných regionech, v dalších územích budou jednotlivá opatření v rámci koncepčních změn v další fázi realizována z jednotlivých územně správních úrovní.
<ul style="list-style-type: none"> • Terciární vzdělávání dle ukazatelů kvality vzdělávání a výzkumu na vysokých školách nedosahuje potenciálu, který tato oblast skýtá. V oblasti terciárního vzdělávání vykazuje ČR výjimečné charakteristiky především v: <ol style="list-style-type: none"> (i) velmi vysokém podílu absolventů s MA titulem a malém podílu profesně orientovaných BC mířících na trh práce, (ii) dlouhé průměrné době VŠ studia, (iii) vysoké míře nedokončení studia, (iv) velice heterogenní kvalitě absolventů, která je navíc minimálně monitorována. <ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozvoj excelentního terciárního vzdělávání ve vazbě na excelenci ve VaV. Přejít k větší profesní orientaci a diverzifikaci terciárního vzdělávání (profesně orientované bakalářské obory, vyšší odborné

<p>školy).</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozvoj mezinárodního prostředí na vysokých školách a větší intenzity jejich mezinárodní spolupráce a internacionalizaci. <ul style="list-style-type: none"> • Územní dimenze: Rozvojová území.
<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatečně diverzifikovaný systém terciárního vzdělávání navazuje málo a často formálně na vysoce diverzifikovaný systém středního vzdělání na. ČR má nízký podíl žáků ve všeobecněji orientovaných vzdělávacích programech a nedostatečně široce pojaté kurikulum na řadě odborných škol. Systém vysokého školství je nedostatečně diverzifikovaný, nabídka profesně orientovaných studijních programů je limitována. <ul style="list-style-type: none"> ➤ Zavedení systému profilace studijních oborů jako výzkumných (orientované na špičkový výzkum a vývoj) a vzdělávacích, nebo profesně zaměřených (silné vazby na trh práce, schopné ve své vzdělávací činnosti flexibilně reagovat na změny v globální ekonomice a na trhu práce). • Územní dimenze: Území celé ČR.
<ul style="list-style-type: none"> • V oblasti dalšího vzdělávání dochází v ČR k významným posunům. Donedávna nízká míra zapojení do dalšího vzdělávání v posledních letech překročila průměr zemí EU. Nedostatečně se však lidé i nadále vzdělávají v klíčových kompetencích, jako jsou jazykové a IT. Důvodem je zejména finanční náročnost vzdělávání a obecný charakter tohoto vzdělání což odráží zaměstnavatele od podílu na nákladech. Pobídky zaměstnavatelům pro další vzdělávání jsou v tomto směru omezené. Systém celoživotního vzdělávání je již ukotven v legislativě a v současné době je postupně implementován do praxe. Nízká participace je také dána neprovázaností firemního vzdělávání s principy aktivní politiky zaměstnanosti a současnými metodikami pro rekvalifikace s potřebami zaměstnavatelů. <ul style="list-style-type: none"> ➤ Systémová podpora dalšího vzdělávání - zvyšování dostupnosti a kvality nabídky dalšího profesního vzdělávání v návaznosti na potřeby trhu práce. V této oblasti je třeba volit integrovaný meziresortní přístup koordinace služeb zaměstnanosti, a veřejných, soukromých a neziskových vzdělávacích subjektů. ➤ Rozvoj systému kariérního poradenství a provázanosti s dalším vzděláváním, sektorovými dohodami a dohody klíčových krajských aktérů. ➤ S ohledem na potřeby zaměstnavatelů vytvářet Centra dalšího vzdělávání (případně centra celoživotního učení) na vybraných středních školách u některých odvětvově zaměřených učebních a studijních oborů. • Územní dimenze: Na celém území ČR, s tím, že jednotlivá opatření v rámci koncepčních změn budou v další fázi realizována z jednotlivých jednotlivé územně správních úrovní.

<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatečný příliv kvalifikovaných pracovníků do zemědělství a lesnictví a neuspokojivá kvalifikační struktura stávajících pracovníků neumožňuje přijímat nejnovější poznatky a inovovat výrobní postupy a technologie. <ul style="list-style-type: none"> ➤ Zvýšit kvalifikaci pracovníků v zemědělství, lesnictví a potravinářství, zvýšit dostupnost odborného vzdělávání, včetně vzdělávání v oblasti integrované ochrany rostlin (IOR), ➤ Prohloubit znalostí pracovníků v zemědělství a lesním hospodářství o významu udržitelného způsobu hospodaření a zlepšení podmínek bezpečnosti práce. ➤ Zvýšit dostupnost základních odborných informací v oblasti zemědělství a rozvoje venkova. • Územní dimenze: Podpory zemědělského vzdělávání předpokládáme po celém území České republiky (vyjma Prahy). Doplňeny budou podporou zejména z ESF.

1.1.1.3 Výzkumný a inovační systém

Základní charakteristika

V dlouhodobém horizontu patří ke klíčovým podmínkám konkurenceschopnosti ČR inovační výkonnost podniků, excelentní výzkum a funkční propojení výzkumné a firemní sféry. Kvalitní výzkum je zásadním zdrojem nových znalostí, které rozšiřují dosažitelné technologické možnosti využitelné pro inovace, a který se nezanedbatelnou měrou podílí i na tvorbě a rozvoji lidských zdrojů.

Základními předpoklady rozvoje kvalitního výzkumu jsou:

- moderní (tzn. globálně konkurenceschopná) výzkumná infrastruktura,
- kvalitní lidské zdroje ve VaV,
- internacionalizace, jak z hlediska složení týmů jednotlivých institucí, tak z hlediska mezinárodní spolupráce se špičkovými partnery,
- nezbytná míra koncentrace kapacit a zdrojů na obory pečlivě vybrané v souladu s konceptem inteligentní specializace, tj. na takové obory, kde v ČR existuje tradice, velmi dobrá současná úroveň z mezinárodního hlediska i nadějná perspektiva daného oboru,
- kvalitní institucionální rámec pro VaV, tj. kvalitní systém řízení a hodnocení VaV na úrovni národní i na úrovni jednotlivých VaV institucí.

Existující segmenty pro transfer znalostí (výzkumné ústavy, univerzity, rezortní poradenský systém) nereagují dostatečně pružně na potřeby praxe. Rovněž nedostatečná důvěra praxe ve výstupy výzkumu, zejména v jejich přínos při řešení problémů podniků, obcí nebo zájmových sdružení umocňuje neochotu podnikatelské sféry podílet se na nákladech spojených s transferem znalostí.

V oblasti zemědělství probíhá přenos znalostí a inovační proces několika cestami (poradenské a vzdělávací služby firem nabízejících zemědělské technologie, univerzity a výzkumná centra, poradenské služby MZe, aj.). Tyto služby nicméně existují paralelně, jejich provázanost je spíše slabá a jen některé jsou vzájemně koordinovány. Z hlediska zavádění výsledků výzkumu a vývoje do praxe pak oblast zemědělství trpí obecným stavem ČR, kdy nejsou do praxe šířeny a zaváděny technologie, které by patřily na světových trzích mezi ty nejaktuálnější. VaV tedy dosud v zemědělství není hlavním hybatelem ekonomického růstu. Nové technologie jsou ze zahraničí povětšinou přejaty pouhým importem, a to i přes dlouhodobou existenci rezortního výzkumu.

Vazby na dokumenty EU

Strategie Evropa 2020	Cíl Dosáhnout cíle investovat do výzkumu a vývoje 3 % HDP, zejména zlepšováním podmínek pro investice soukromého sektoru do výzkumu a vývoje, a vytvořit nový ukazatel pro sledování inovací. Iniciativy „Inovace v Unii“, „Mládež v pohybu“ (s vazbou na vysoké školy), částečná vazba na další iniciativy. Integrovaný hlavní směr 4 „Optimalizovat podporu výzkumu, vývoje a inovací, posilovat znalostní trojúhelník a uvolnit potenciál digitální ekonomiky“. Dílčí vazba 5 „Zefektivnit využívání zdrojů a snížit emise skleníkových plynů“ a 8 „Rozvoj kvalifikované pracovní síly, která bude reagovat na potřeby trhu práce, a podpora celoživotního učení
Společný strategický rámec	Příloha 1, 4.3 - Horizont 2020 a ostatní centrálně řízené programy EU v oblastech výzkumu a inovací: přijetí doplňkových opatření, zaměřených na uvolnění jejich potenciálu pro excelenci, výzkum a inovace způsobem, který je doplňkový a vytváří synergie s programem Horizon 2020, zejména prostřednictvím společného financování: a. propojování nových center excelence a inovativních regionů v méně vyvinutých a z pohledu VaV v méně výkonných členských státech se špičkovými partnery kdekoli v Evropě; b. vytváření vazeb s inovativními klastry a oceňování excelence v méně rozvinutých regionech; c. vytváření "ERA Chairs" za účelem přilákání vynikajících akademiků, zejména do méně rozvinutých regionů; d. podpora přístupu k mezinárodním sítím výzkumníků a inovátorů, kteří jsou zapojeni do ERA, nebo z méně rozvinutých regionů; e. podle možností přispívat k EuropeanInnovationPartnerships; f. příprava národních institucí a/nebo klastrů excelence na účast ve znalostních a inovačních společenstvích (Knowledge and InnovationCommunities - KICs)

	Evropského institutu Inovací a Technologii (EIT), a g. pořádání mezinárodních programů mobility špičkových vědeckých pracovníků za spolufinancování z "Marie Skłodowska-Curie Actions".
Tematické cíle	1. Posílení výzkumu, technologického rozvoje a inovací
Poziční dokument EK	2.1 Inovace prospívající podnikatelskému prostředí – zlepšení účinnosti investic do výzkumu a vývoje (zkvalitnění a rozšíření vybavení pro výzkum s cílem zajistit v českých vědeckých centrech dostupnost technologických kapacit, komercializace výsledků výzkumu a inovací). Dohoda o partnerství má úzkou vazbu i na priority a specifické cíle odrážející výzvy pro ČR uvedené v příloze pozičního dokumentu.
Specifická doporučení Rady	6. Přijmout nezbytné právní předpisy k vytvoření transparentního a jasně vymezeného systému hodnocení kvality vysokoškolských a vědeckých ústavů. Zabezpečit, aby financování bylo udržitelné a vázané na výsledky hodnocení kvality. Vytvořit rámec pro hodnocení zaměřený na zlepšení v oblasti povinné školní docházky.

Vazby na dokumenty ČR

Národní program reform	3.4. Růst založený na inovacích a výzkumu. 3.4.1. Rozvoj podmínek pro excelentní výzkum – zajištění udržitelnosti evropských center excelence a regionálních center výzkumu. 3.4.2. rozvoj spolupráce mezi podnikovou sférou a vědeckými institucemi – podpora aplikovaného výzkumu a vývoje pro potřeby průmyslu. 3.4.3. Inovační podnikání - rozvoj znalostní ekonomiky.
Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti ČR	9. Inovace - zvýšení inovační poptávky firem, zvýšení vzájemné informovanosti a spolupráce mezi podnikovým a akademickým sektorem, rozvoj excelentního výzkumu, podpora podnikání a výzkumu do klíčových technologických oblastí, efektivní řízení a koordinace rozvojových politik a nástrojů podpory inovačního podnikání a VaV.
Strategie regionálního rozvoje	Priorita 1 Využití potenciálu rozvojových území (opatření 1.1 Podpora transferu znalostí mezi vědeckým a podnikatelským sektorem, 1.2 Rozvoj univerzit a vědeckých institucí).
Národní politika výzkumu, vývoje a inovací	Cíl 1 „Zavést strategické řízení VaVaI na všech úrovních“. Cíl 2 „Zacílit veřejnou podporu VaVaI na potřeby udržitelného rozvoje“. Cíl 3 „Zvýšit efektivitu systému veřejné podpory VaVaI“. Cíl 4 „Využívat výsledky VaV v inovacích a zlepšit spolupráci veřejného a soukromého sektoru ve VaVaI“. Cíl 5 „Zlepšit zapojení ČR do mezinárodní spolupráce ve VaVaI“. Cíl 6 „Zajistit kvalitní lidské zdroje pro VaVaI“. Cíl 7 „Vytvořit v ČR prostředí stimulující VaVaI“. Cíl 8 „Zajistit účinné vazby na politiky v jiných oblastech“. Cíl 9 „Důsledně hodnotit systém VaVaI“.
Národní inovační strategie	Prioritní osa „Excelentní výzkum“ (Efektivní využívání veřejných prostředků na výzkum a vývoj; Špičkové vědecké infrastruktury; Evropský vědecký prostor – cesta k excelenci ve výzkumu). Prioritní osa „Rozvoj spolupráce pro transfer znalostí mezi podnikovým a akademickým sektorem“ (Zlepšení vnitřních podmínek a celkové připravenosti akademických institucí na spolupráci s podniky a komercializaci výsledků výzkumu; Podpora spolupráce podniků a VaV institucí; Zvýšení kvality a rozvoj nových služeb podpůrné inovační infrastruktury). Prioritní osa „Inovační podnikání“ Prioritní osa „Lidé: hlavní nositelé nových nápadů a iniciátoři změn“

Další klíčové dokumenty vztahující se k dané problematice oblasti jsou Strategie inteligentní specializace (S3), Národní politika výzkumu, vývoje a inovací, Národní priority orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, Dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké a další tvůrčí činnosti pro oblast vysokých škol, Koncepce zemědělského aplikovaného výzkumu a vývoje do roku 2015, Koncepce zdravotnického aplikovaného výzkumu a vývoje do roku 2015, Meziřesortní koncepce bezpečnostního výzkumu a vývoje ČR do roku 2015, Meziřesortní koncepce mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji do roku 2015, Koncepce obranného aplikovaného výzkumu a vývoje do roku 2015, Meziřesortní koncepce aplikovaného výzkumu a vývoje národní kulturní identity do r. 2015, dokumenty krajů v dané oblasti, a další sektorové dokumenty definované v dílčích programech.

Cíle strategie Evropa 2020 a cíle Národního programu reform

Hlavní cíl strategie Evropa 2020	Cíl EU k 2020	Stav EU k 2010	Stav EU k 2011	Cíl ČR k 2020	Stav ČR k 2010	Stav ČR k 2011
Podíl VaV (% HDP)	3	2,01	2,03	1 (veřejné)	0,62 (veřejné) 1,56 (celkové)	0,69 (veřejné) 1,86 (celkové)

V roce 2011 dosáhly investice do výzkumu, vývoje a inovací v ČR 1,84 % HDP (přes 70 miliard Kč), což představuje významný nárůst jak absolutně (zhruba o 1/5), tak relativně v poměru k HDP. 47 % z výdajů na výzkum, vývoj a inovace v ČR pocházela v roce 2011 i nadále z národních podnikatelských zdrojů (v EU to bylo 53,9 % v roce 2010). Veřejné zdroje, jejichž podíl na celkových výdajích představoval 0,69 % HDP, se na financování podílely ve výši 37 % (v EU to bylo 34,6 % v roce 2010).

Podíl VaV na HDP plynule v ČR roste, jeho strukturu pozitivně ovlivňuje jak vklad většího soukromého kapitálu, tak i zahraniční finanční toky. V tomto smyslu se vláda při stanovení svého národního cíle zavázala, že přijme taková opatření, aby veřejné výdaje na výzkum, vývoj a inovace v ČR dosáhly v roce 2020 úrovně 1 % HDP a současně došlo k navýšení podílu soukromého sektoru na financování výzkumu, vývoje a inovací tak, aby ČR přispěla k dosahování cíle stanoveného ve Strategii Evropa 2020. Dalším dílčím cílem ČR je navýšení podnikatelských výdajů tak, aby tvořily 2/3 výdajů na VaV.

Mezi další ukazatel resp. cíl, který ČR sleduje, je Počet patentových přihlášek u EPO. Na mil. obyvatel dosahuje v ČR tento počet 12,2 % průměru EU 27. V roce 2010 bylo v ČR zjištěno 424 prodaných licencí na patenty nebo užité vzory (z celkového počtu nově uzavřeno 92 smluv). 86 % licencí bylo uzavřeno mezi subjekty z ČR, mezi zahraničními partnery dominují Slovensko, USA a Německo. U počtu VaV zaměstnanců, zejména s ohledem na jednotlivá území, bude klíčová implementace S3 strategie, které lépe nasměruje oborovou koncentrací intervencí při efektivnějším využití místního potenciálu. U Inovací dokazuje ČR, že i přes relativně příznivou ekonomickou situaci a schopnost využívat přínos z produkovaných inovací, dosahuje souhrnná inovační výkonnost ČR hodnot jen 0,436 (v EU to bylo 0,539). Hlavní nedostatky inovačního prostředí je nedostatek investovaného rizikového kapitálu, který podporuje rychle rostoucí inovující podniky a celkový postoj firem ke spolupráci na inovačních aktivitách, které zatím preferují vývoj inovace ve vlastní režii.

Zkušenosti z programového období 2007-2013 a stav dosažení současných cílů

Jak vyplývá ze struktury investic do výzkumu, vývoje a inovací, podílí se prostředky z fondů EU na dosahování cíle strategie Evropa 2020 v programovém období 2007-2013 i přímo, objem tohoto příspěvku však zatím vzhledem ke zpoždění implementace nedosahuje svého potenciálu. Podpora v oblasti výzkumného a inovačního systému v programovém období směřovala především do rozvoje VaV pro posílení inovací v jednotlivých regionech vytvoření podmínek pro úzkou spolupráci mezi výzkumnými a vzdělávacími středisky a podnikatelskou sférou prostřednictvím vytvořením inovačních sítí, inovačních center a center přenosu technologií. Předmětem stěžejního objemu prostředků je vybudování 8 center excelence a 40 regionálních VaV center. Přetrvávajícím problémem zůstává absence systematického propojení univerzit a akademických ústavů s podniky. Klíčové je navázat na vybudování stávajících center VaV a směřovat další podporu k jejich rozvoji a využití.

Zatímco v období 2007 -2013 byla převážně budovaná nová výzkumná infrastruktura v podobě výzkumných center, v 2014 - 2020 bude zaměřen především na dobudování a modernizaci výzkumné infrastruktury, a podporu špičkových výzkumných týmů při sledování principů koncentrace zdrojů, interdisciplinarity a

internacionalizace. Prostřednictvím realizace osmi Center excellence bylo do 28. 2. 2013 vytvořeno přibližně 545 nových pracovních míst zaměstnanců VaV, což je více než 50 % cílové hodnoty. Posílení orientace VaV na potřeby aplikační sféry se odráží v dosažení počtů projektů spolupráce aplikační sféry s centry excellence, jež dosáhl v daném období hodnoty 9 (přibližně třetina cílové hodnoty).

Na úrovni regionálních VaV center budou podporovány výzkumné aktivity, které budou mít aplikovatelnost na trhu a umožní tak navázání spolupráce výzkumných organizací s podniky, či širší aplikační sférou. Využívání moderní infrastruktury a přístrojů je základním předpokladem. Počet projektů spolupráce aplikační sféry s regionálními VaV centry v současnosti již přesahuje cílových hodnot (151, cílová hodnota 100). Daří se také zvýšit počet studentů, kteří využívají vybudovanou infrastrukturu a i tyto hodnoty přesahují cílových částek (495). Přibližně dvoutřetinové hodnoty dosahuje také počet nově vytvořených pracovních míst zaměstnanců VaV (přibližně 940). V programovém období 2014 – 2020 bude podpora výzkumu s regionálním aspektem směřovat do interdisciplinárního výzkumu v oblastech společenských věd, které se odrážejí v dlouhodobých prioritách orientovaného výzkumu.

Samostatnou aktivitou, která nemá paralelu v programovém období 2007 – 2013 je podpora rozvoje procesu inteligentní specializace v regionech.

V současném programovém období je v realizaci 40 projektů rozvoje infrastruktury na vysokých školách spojené s výzkumem, které do konce února dosáhly přibližně počtu 2 200 studentů majících prospěch z nové nebo rekonstruované infrastruktury (více než 1/10 cílové hodnoty) z toho je přibližně 450 studentů doktorandských studijních programů (také přibližně 1/10 cílové hodnoty). V následujícím období bude v této oblasti kladen důraz na mezinárodní spolupráci studentů magisterských a doktorských programů a výzkumných týmů vysokých škol. Podpora bude navazovat na profilaci výzkumných studijních programů v návaznosti na novelu vysokoškolského zákona.

V období 2007 -2013 se podpořilo vznik devíti center pro transfer technologií a v oblasti popularizace čtyři science learning centra a pět návštěvnických center. Jelikož se jedná o relativně mladá centra, která nemají ještě potřebné zkušenosti a často si teprve vydobývají pozici ve své instituci, v dalším programovém období bude podporován zejména jejich rozvoj (ve smyslu zkvalitňování expertízy a odbornosti) a posilování kvality jejich služeb (zejména způsobem „learning by doing“).

V porovnání se současným programovým obdobím bude kladen větší důraz na synergie a komplementarity zejména s programem Horizon 2020 a dalšími programy na celoevropské úrovni.

Nezbytné je rovněž posílit a modernizovat výzkumné kapacity v Praze, která je přirozeným vědeckým a vysokoškolským centrem ČR koncentrujícím klíčové výzkumné organizace zajišťující propojení ČR s Evropským výzkumným prostorem.

Inovace v oblasti zemědělství, potravinářství a lesního hospodářství byly v předchozích programových obdobích podporovány jen okrajově. Existuje zde velký potenciál pro rozvoj zejména v oblasti spolupráce mezi výzkumem a praxí. Napomoci by mohlo i vytvoření Evropského inovativního partnerství a vznik a rozvoj činnosti jeho operačních skupin.

Hlavní identifikované problémy (•) a z nich vyplývající potřeby rozvoje (➤) a jejich územní dimenze (○):

- Kvalita a četnost velké infrastruktury pro výzkum a vývoj na území ČR je dosud podprůměrná, což vede nejen k nižší kvalitě výzkumu, ale i k nedostatečnému vytváření vazeb na aplikační sektor a neúčinnému využívání výsledků VaV v podnikových inovacích. V programovém období 2007-2013 je z OPVaVpI budována nová velká infrastruktura VaV dvojího typu – evropská centra excellence, která budou zajišťovat špičkový výzkum světové úrovně, a regionální VaV centra, která budou zajišťovat VaV, jehož výsledky budou přednostně využívány v aplikační sféře. Nezbytné je zajistit další rozvoj těchto infrastruktur, přičemž tyto subjekty budou muset pro svoji činnost kromě veřejných prostředků účinným způsobem získávat i finanční prostředky ze soukromých a zahraničních zdrojů. Značným problémem může být i nedostatek špičkových výzkumných pracovníků, kteří budou v těchto výzkumných infrastrukturách působit. Negativně se může projevit i nedostatek technických pracovníků s vysokoškolským vzděláním pro provádění a přípravu experimentů pro uživatele těchto zařízení.
 - Využití center excellence a další inovační infrastruktury vybudované v období 2007–2013, s důrazem na zajištění jejich udržitelnost.
 - Vznik a rozvoj oborových center technologické kompetence v souladu s principy inteligentní

<p>specializace.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Územní dimenze: Koncentrace podpory do rozvojových oblastí včetně Prahy, v návaznosti na koncept inteligentní specializace s podporou spolupráce subjektů VaVaI a podnikové sféry napříč regiony (síťování, klastry).
<ul style="list-style-type: none"> • ČR je ve srovnání s evropskými zeměmi podstatně nižší počet výzkumných pracovníků, který je patrný ve všech sektorech. Chybí zejména mladší výzkumní pracovníci v rozmezí 30 až 34 let, a to prakticky ve všech oborech. V některých oborech pak chybí celá jedna generace výzkumníků, což může ohrozit samotnou existenci řady výzkumných týmů, v případě VŠ navíc i studijních programů. Přetrvává také nízká mobilita výzkumných pracovníků, a to nejen mezi veřejným a podnikovým sektorem, ale i mezi VaV institucemi. <p>I přes existenci některých špičkových pracovišť a výzkumných týmů, celková úroveň výzkumu v ČR vlivem řady faktorů (malý počet světově výjimečných výzkumných osobností, neexistence špičkových partnerů ze soukromého sektoru, nedostatečné přístrojové vybavení, častý „inbreeding“, tj. celoživotní kariéra výzkumně-pedagogických pracovníků v rámci jedné VŠ apod.) ve většině oborů zřetelně zaostává za nejnávštějšími zeměmi. Z toho také vyplývá omezená atraktivita českých VaV institucí pro špičkové zahraniční výzkumné instituce, firmy i výzkumné pracovníky. Dokonce naopak, u mnoha českých výzkumných organizací dochází k odlivu perspektivních výzkumných pracovníků.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Efektivní propagace a popularizace VaVaI. ➤ Rozvoj lidských zdrojů pro výzkum, vývoj a inovace - mezinárodní i mezisektorová mobilita výzkumných pracovníků i manažerů, získání a udržení špičkových výzkumných pracovníků, včetně zahraničních, práce s talenty, návrat špičkových výzkumníků ze zahraničí, zvyšování kvality primárního, sekundárního, terciárního a dalšího vzdělávání. ➤ Vytvoření finančních a nefinančních motivačních nástrojů na podporu rozvoje a přilákání nadaných a špičkových výzkumných pracovníků do nově vybudovaných velkých center VaV. ➤ Vytvoření komplexního systému marketingových aktivit cíleného na přilákání nadaných a špičkových výzkumných pracovníků. <ul style="list-style-type: none"> • Územní dimenze: Koncentrace podpory do rozvojových oblastí včetně Prahy, v návaznosti na koncept inteligentní specializace s podporou spolupráce subjektů VaVaI a podnikové sféry napříč regiony (síťování, klastry).
<ul style="list-style-type: none"> • Relativně slabší pozice řady českých VaV institucí je zároveň i důvodem pro nedostatečné zapojování českých týmů do mezinárodních výzkumných projektů, které vyžadují špičkové pracoviště splňující mj. i evropské standardy výzkumné infrastruktury (přístrojové vybavení). <p>Česká výzkumná obec má ve srovnání s vyspělým světem také časově nestabilní a roztržitý (tj. zajišťovaný na úrovni jednotlivých institucí, nikoli centrálně na národní úrovni) přístup k aktuálním výzkumným informacím a databázím. Tato skutečnost rovněž snižuje atraktivitu výzkumných institucí v ČR pro výzkumné pracovníky ze zahraničí.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Zapojení mezinárodních firem a investorů do sofistikovaných činností na území ČR, posilování zakořenění existujících VaV center nadnárodních firem v ČR ➤ Posílení dlouhodobé spolupráce mezi špičkovými pracovišti v ČR a zahraničními (akademickými i firemními) partnery ➤ Zvýšení zapojení výzkumné i firemní sféry do evropských i mezinárodních projektů. <ul style="list-style-type: none"> • Územní dimenze: Koncentrace podpory do rozvojových oblastí včetně Prahy, v návaznosti na koncept inteligentní specializace s podporou spolupráce subjektů VaVaI a podnikové sféry napříč regiony (síťování, klastry).
<ul style="list-style-type: none"> • Slabou stránkou českého výzkumného systému je také kvalita řízení, a to na národní úrovni i na úrovni řady VaV institucí. Na úrovni jednotlivých VaV institucí jsou kritickými oblastmi nízká kvalita managementu znalostí, chybějící, nebo nedostatečný systém podpory aplikačního potenciálu vytvořených poznatků, kvalita specialistů v rámci oddělení poskytujících interní služby transferu technologií, nastavení

interních procedur, které dosud významně brání rozvoji spolupráce s firmami (např. vysoké odvody ze zakázek kontrahovaného výzkumu) a v neposlední řadě nedostatečná motivace samotných výzkumných pracovníků. Ve většině případů zcela chybí strategické řízení na úrovni celých institucí i výzkumných týmů a skupin, tj. chybí stanovování dlouhodobých cílů, jejich sledování, měření a vyhodnocování, rozhodování o dalším směřování výzkumu jsou často činěna ad hoc, nebo ze setrvačnosti, a bez dobré znalosti kontextu.

Souvisejícím problémem je nedostatečná koncentrace veřejných zdrojů, při jejichž směřování je třeba mnohem více než dosud klást důraz na dosahování buď excelentních výzkumných výsledků evropské, příp. světové úrovně, nebo na jejich významné přínosy pro rozvoj firem či ve vybraných oblastech veřejné sféry, a to v souladu s konceptem inteligentní specializace.

- Zavedení špičkového systému řízení sféry VaVaI, jak na úrovni státní, tak i na úrovni jednotlivých institucí, včetně změny systému hodnocení a financování VaV sféry tak, aby systém podporoval nejen špičkové výzkumné výsledky, ale (zejména v technických a přírodovědných oborech) i úspěšné aplikace ve spolupráci se soukromou sférou.
- Snížení administrativní zátěže vedoucích výzkumných týmů.
- Územní dimenze:
Pro zavedení systému řízení VaVaI na národní úrovni není územní dimenze relevantní. Koncentrace podpory do rozvojových oblastí včetně Prahy, v návaznosti na koncept inteligentní specializace s podporou spolupráce subjektů VaVaI a podnikové sféry napříč regiony (síťování, klastry).

- Základní podmínkou pro ekonomické zhodnocení dosažených výzkumných poznatků je rozvinutá spolupráce firem s výzkumnými institucemi. Přístup vysokých škol, ale i ostatních výzkumných institucí k takovéto spolupráci je, vzhledem k chybějícím jasným vnějším impulzům, přetrvávajícím finančním a právním rizikům, strukturálním problémům, ale i historicky daným předsudkům, poměrně rezervovaný.

VaV instituce často nemají vhodné personální kapacity a vnitřní procedury pro spolupráci s podniky, legislativní pravidla upravující spolupráci VaV institucí se soukromými firmami nejsou dostatečně vyjasněná, v řadě oborů je také problémem neexistence silných komerčních subjektů, které by u VaV institucí poptávaly smluvní výzkum. Významnou aplikační sférou je i veřejný sektor. Jeho poptávku po výzkumu je vhodné stimulovat nástroji typu Pre-commercial public procurement (PCP).

- Zavedení špičkového systému řízení sféry VaVaI, jak na úrovni státní, tak i na úrovni jednotlivých institucí, včetně změny systému hodnocení a financování VaV sféry tak, aby systém podporoval nejen špičkové výzkumné výsledky, ale (zejména v technických a přírodovědných oborech) i úspěšné aplikace ve spolupráci se soukromou sférou.
- Vybudování kvalitního systému komercializace výsledků VaV s důrazem nikoli primárně na technickou infrastrukturu, která již v řadě případů existuje, ale na poskytování špičkových služeb (pre-seed, proof-of-concept fund, centra transferu technologií, podpora globální uplatnitelnosti výsledků a služeb včetně vyhledávání zahraničních partnerů, vhodná legislativní pravidla pro komercializaci výsledků VaV, včetně problematiky zakládání např. spin-off firem, ochrany duševního vlastnictví apod.). Cílené získávání zahraničních investic směřovaných do vybudování specializovaných VaV center nadnárodních firem v oborech, kde v ČR existuje excelence v oblasti základního, příp. i aplikovaného výzkumu dle konceptu inteligentní specializace.
- Stimulace poptávky veřejného sektoru po výzkumu nástroji typu Pre-commercial public procurement (PCP), neboť významnou aplikační sférou je i veřejný sektor.
- Územní dimenze:
Území celé ČR, primárně však koncentrace podpory do rozvojových oblastí včetně Prahy, dle kvalitativních kritérií v návaznosti na koncept inteligentní specializace s podporou spolupráce subjektů VaVaI a podnikové sféry napříč regiony (síťování, klastry).

- Existující segmenty pro transfer znalostí (výzkumné ústavy, univerzity, rezortní poradenský systém) nereagují v oblasti zemědělství, potravinářství a lesního hospodářství dostatečně pružně na potřeby praxe. Rovněž nedostatečná důvěra praxe ve výstupy výzkumu, zejména v jejich přínos při řešení problémů

podniků, obcí nebo zájmových sdružení umocňuje neochotu podnikatelské sféry podílet se na nákladech spojených s transferem znalostí.

- Úzkou spoluprací praxe s výzkumem podpořit adaptaci výsledků výzkumu na konkrétní potřeby, využít inovace pro zvýšení přidané hodnoty a urychlit zavedení nejmodernějších poznatků ochrany životního prostředí do praxe.
- Urychlit transfer znalostí do zemědělských a lesnických podniků podporou odborného vzdělávání a informačních akcí.
- Podpořit budování kapacit a zvyšování odbornosti expertů/poradců ve všech stupních poradenského systému s odpovídajícím geografickým pokrytím, umožnit rozšíření oblastí poradenství pro rostlinolékařství, produktivity a efektivnosti zemědělství a lesnictví, změny klimatu a ochrany ovzduší, rozvoje venkova i pro aplikaci agro-environmentálních opatření.

- Územní dimenze:
Podpora zemědělského vzdělávání je předpokládána celém území České republiky (s výjimkou Prahy). Doplněny budou podporou zejména z ESF.

1.1.1.4 Konkurenceschopné podniky

Základní charakteristika

Podnikání v ČR charakterizuje nejen vyspělá technická kompetence, ale i skutečnost, že se opírá o „štíhlé procesy“ bez zbytečných zásob, o rozvinutou logistiku a orientuje se na země EU, kam míří výjimečně vysokých 84% našeho exportu. Mezinárodní srovnání ukazují, že české firmy jsou úspěšné jako subdodavatelé, nicméně jejich velkou slabostí je malá znalost zahraničních trhů. Územní omezení aktivního salda obchodní bilance téměř výhradně na země EU ukazuje, že funkční specializace ČR v rámci světového obchodu může být charakterizována jako výrobní základna pro trhy v Evropě a blízkém okolí, přičemž rozsah a charakter využití této základny je převážně řízen ze zahraničí. Domácí podnikatelský sektor je dosud slabý, málo založený na inovacích a přímých vztazích s koncovými zákazníky a jeho rozvoj je silně závislý na poptávce ze strany nadnárodních korporací lokalizovaných mimo ČR (zde mají pouze pobočky). Malý domácí trh je kompenzován vysokou mírou otevřenosti s velice vysokým podílem zahraničního obchodu s EU a tudíž velkou citlivostí na fungování vnitřního trhu a dynamiku jak ekonomiky EU, tak i finálních odběratelů reexportovaného zboží. Podobně jako v řadě evropských zemí bylo největší zlepšení v efektivnosti zaznamenáno u obchodovatelného zboží vystaveného zahraniční konkurenci.

V dlouhodobém horizontu patří ke klíčovým podmínkám konkurenceschopnosti podniků jejich inovační výkonnost, daná jejich vlastním výzkumem a vývojem a/nebo funkčním propojením firemní a výzkumné sféry včetně excelentního výzkumu. Rozvoj inovačních aktivit firem je třeba chápat jak ve smyslu kvantitativním (více firem se zaměřuje na technologické inovace), tak zejména kvalitativním (tzn. zvýšení ambicióznosti inovačního úsilí firem). Z hlediska výzkumu a vývoje činil podíl výdajů v podnikatelském sektoru na HDP v roce 2010 dle ČSÚ 1 %, což v běžných cenách odpovídá 36,6 mld. Kč. Z hlediska zdrojů financování si podnikatelský sektor oproti období 1999 - 2008 neudržel více než 50% podíl na celkových výdajích na VaV. V rámci ukazatele soukromých výdajů na VaV aktivity je důležité zdůraznit, že velký podíl těchto výdajů pochází z veřejných finančních prostředků. Data dokumentují, že intenzita inovační aktivity domácích firem je srovnatelná se situací EU-27. V obecnějším pohledu lze konstatovat, že okolo dvou třetin velkých firem, okolo poloviny středních firem a okolo třetiny malých firem se zabývá inovacemi. Srovnání indikuje, že ve všech velikostních skupinách podíl inovujících firem roste. Výsledky posledního šetření potvrzují, že podle relativního podílu výdajů na firemní výzkum a vývoj na celkových výdajích na inovace dosahují i přesahují malé a střední firmy výši tohoto ukazatele pro velké firmy. Skutečnost, že malé a střední firmy jsou výzkumně intenzivní, je neobvyklý poznatek. Nákladnost výzkumu a vývoje tuto možnost u malých a středních firem obvykle omezuje. Důvod může spočívat i ve faktu, že značná část podniků v ČR je přímo ve vlastnictví zahraničních či nadnárodních společností. Ty svoje výzkumné či inovační kapacity a jejich výsledky umísťují podle svých (globálních) strategií, bez ohledu na jejich regionální rozměr. Relativně nižší výzkumná intenzita inovujících velkých firem může být následně způsobena tím, že firemní laboratoře těchto společností bývají u mateřských firem v zahraničí.

Jedním z problémů české ekonomiky je uzamčení značné části českých výrobců, kteří jsou dodavateli velkých nadnárodních firem (ať již lokalizovaných v ČR nebo v zahraničí) v nízkých patrech hodnotových řetězců. Tato pozice firmám sice zaručuje velký odbyt, ale firmy jsou současně vystaveny silnému cenovému tlaku a jsou navíc zpravidla úplně odříznuty od strategických informací. Možnosti inovací u tohoto typu firem jsou často omezeny na procesní upgrading, čili na inovace vedoucí k úsporám při výrobě daného výrobku. Inovace

vlastního výrobku (produktový upgrading) je možná v podstatě jen na přímý pokyn odběratele. Přeskočení v rámci hodnotového řetězce směrem výše je velmi obtížné, neboť tato pozice je již obsazena velkými zpravidla zavedenými zahraničními firmami. Zároveň je též důležité, že při porovnání s EU – 15 jsou v ČR realizovány podnikatelské VaV aktivity zejména v odvětvích se střední a nižší technologickou náročností. Podíl výzkumu v high-tech oborech, které jsou pro konkurenceschopnost země klíčové, v ČR v posledních letech sice statisticky narůstá. Intenzita výzkumu v high-tech oborech je však nadále srážena faktem, že v ČR v high-tech odvětví působí podniky zaměřené na montáž výrobků s nízkým příspěvkem vlastního VaV.

Konkurenceschopnost podniků v ČR omezuje řada významných bariér, přičemž tyto bariéry je možno rozdělit do 3 hlavních (byť částečně se překrývajících) typů:

1. Problémy, které se týkají přímo soukromé sféry:

- uzamčení řady českých výrobců, kteří jsou dodavateli velkých nadnárodních firem, v nízkých patrech hodnotového řetězce,
- podcenění netechnických kompetencí (např. vyhledávání, orientace a vyjednávání na zahraničních trzích),
- pasivní, resp. reaktivní strategie řady českých firem (podnět pro inovace často nevychází z firmy, ale z požadavků odběratele),
- omezená internacionalizace českých firem a nedostatečná veřejná podpora v této sféře (chybějící zdroje na expanzi, zřizování servisní sítě apod.), tyto problémy jsou ještě násobeny skutečností, že v ČR existuje relativně málo velkých firem,
- malý podíl zahraničních firem, které by v Česku realizovaly sofistikované ekonomické aktivity,
- nízký podíl firem schopných zajišťovat konkurenceschopnost prostřednictvím sofistikovanějších inovací,
- ambice některých českých podnikatelů založit pouze „rodinnou“ firmu.
- značná část zahraničně vlastněných firem umísťuje své výzkumné laboratoře u svých mateřských společností zahraničí.

2. Nevhodný či neexistující způsob propojení podnikové sféry s výzkumnými institucemi, přičemž i v samotné sféře výzkumu a vývoje existuje celá řada závažných problémů – *silná vazba na podoblast Výzkumný a inovační systém*:

- obava z vyzrazení firemního tajemství během spolupráce s veřejnými výzkumnými institucemi,
- nejistota spojená se zaváděním inovací, která kontrastuje s existující relativně stabilní poptávkou po často jednoduchých komponentech od velkých odběratelů,
- orientace značné části VaV institucí na základní výzkum, na jehož komercializaci nejsou v ČR podmínky, zatímco aplikovaný výzkum není často považován za dostatečně „prestižní“ ani není dostatečně zohledněn v systému financování VaV,
- problémy se zajištěním externího (nebankovního) financování v případě inovačních projektů, příp. start-up firem.

3. Nedostatky v celkovém nastavení prostředí pro podnikání v ČR (zejména zhoršující se situace v oblasti základního, středního - zejména učňovského i vysokého školství, nedostatky ve sféře technické infrastruktury, nedostatky v oblasti fungování veřejné správy, korupce, nejasná zodpovědnost na vládní úrovni za problematiku inovací a konkurenceschopnosti, stále ještě nedostatečná propagace úspěšných českých firem a nápadů apod.) – *silná vazba na podoblast Vzdělávání a problémové oblasti Infrastruktura a Kvalita a efektivita veřejné správy*:

- nedostatečné lidské zdroje pro vlastní výrobu i pro inovační proces, související mj. i s nevhodnou strukturou vzdělávacího systému (masifikace vysokoškolského vzdělání vede na jedné straně v řadě případů ke snížení kvality absolventů VŠ, na straně druhé k nedostatku kvalitních a motivovaných absolventů středních učňovských škol),
- vysoká energetická náročnost české ekonomiky.

Charakteristiky konkurenceschopnosti podnikatelského sektoru České republiky mají rovněž svou nedílnou územní dimenzi. Hlavní město Praha, funkčně úzce spojené se Středočeským krajem, vykazuje nejlepší hodnoty faktorů konkurenceschopnosti podniků. Široce pojatá pražská aglomerace disponuje výbornými předpoklady VaVaI ve vztahu k finanční alokaci prostředků, k vybavenosti infrastrukturou VaVaI, ale rovněž faktorům podnikatelského prostředí (např. počet ekonomických subjektů vzhledem k počtu obyvatel, podíl zaměstnanců v sofistikovaných oborech apod.).

Jihomoravský kraj je vedle pražské aglomerace druhým regionem České republiky s výbornými předpoklady. V případě Jihomoravského kraje i hlavního města Prahy lze za hlavní problém v této oblasti považovat otázky vztahované ke komercializaci výstupů VaVaI.

Společným znakem strukturálně postižených regionů zastoupených Moravskoslezským krajem a Ústeckým krajem jsou velmi nízké hodnoty vztahující se k relativnímu počtu jak podnikatelských subjektů, tak

podnikajících osob. Jako vysoce relevantní se tak jeví aktivity zaměřené na zvyšování podnikatelské aktivity v obou regionech.

ČR vykazuje velmi vysokou energetickou náročnost ve srovnání s ostatními členskými státy EU. Toto postavení odpovídá tradiční průmyslové orientaci ČR a pozici členských zemí nově přijatých do EU v letech 2004 a 2007. K hlavním příčinám vysoké energetické náročnosti patří vedle energetické náročnosti budov především nevýrazný pokrok v energeticky úsporných technologiích a vysoký podíl spotřeby energií v průmyslu. V roce 2009 dosahovala spotřeba energie v národním hospodářství ČR okolo 515 l ropy/1000 eur, což je téměř dvojnásobek průměru EU a po Rumunsku, Estonsku a Bulharsku je to nejvyšší míra. V oblasti energetických úspor existuje velký potenciál, a to především u domácností (30,5 % z celkových úspor), dále pak sektor průmyslu (24,5 %), sektor dopravy (23,3 %), terciární sektor (15,8 %), sektor s nejmenší možností úspor pak je zemědělství (5,9 %). Je nutné se zaměřit na systematická, celoplošná opatření ke zvýšení energetické efektivity a využívání obnovitelných zdrojů energie za účelem zvýšení jak konkurenceschopnosti ekonomiky, tak energetické bezpečnosti. Efektivní využívání energie musí být horizontálním principem, který postupuje budování veškeré infrastruktury z evropských fondů. Pro zvýšení energetické bezpečnosti a využití inovačního potenciálu českého průmyslu (např. v oborech jako turbíny a čerpadla, využití biomasy nebo větrné turbíny) je třeba vytvořit stabilní investiční podporu pro obnovitelné zdroje. Přechod na nízkouhlíkové hospodářství má rovněž silnou vazbu na rozvoj energetické infrastruktury – viz *problémová oblast Infrastruktura*.

Česká republika disponuje předpoklady a potenciálem pro rozvoj cestovního ruchu, který představuje významné odvětví služeb s podílem 2,7% na HDP a 4,5% na celkové zaměstnanosti. Jeho význam stoupá na lokální úrovni, kde v některých oblastech ČR představuje pilíř ekonomické výkonnosti. K rozvoji cestovního ruchu je proto potřeba přistupovat diferencovaně s ohledem na specifika a potřeby daného území. S ohledem na provázanost produktu cestovního ruchu, vyžadující spolupráci mnoha subjektů musí být na úrovni státu, tak zejména na úrovni jednotlivých oblastí základem k rozvoji odvětví integrovaný přístup a důsledné uplatňování principů destinačního marketingu a managementu. Pro využití potenciálu odvětví je nezbytné vytvořit stabilní podmínky financování zahrnující investice do veřejné infrastruktury cestovního ruchu, kulturního dědictví a přírodního bohatství a významných liniových staveb. Posílení konkurenceschopnosti odvětví vyžaduje investice do kvality, vzdělávání a inovací a specifický přístup k malým a středním podnikům, které jsou doménou tohoto odvětví. Investice proto musí směřovat k jejich profesionalizaci a zajištění dostupnosti kapitálu.

České zemědělství je ze strukturálního pohledu odlišné od ostatních států EU zejména kvůli duální struktuře výroby – 87 % podniků rodinného charakteru obhospodařuje 29 % půdy, zbylých 13 % podniků s převážně nájemní pracovní silou hospodaří na 70 % půdy. Dalším specifikem je nejvyšší podíl najímané půdy, který se stabilně snižuje, v průměru o 1,2 p. b. ročně. České zemědělství vykazuje z evropského pohledu jednu z nejnižších hustot jednotlivých kategorií zvířat na obhospodařovanou plochu z. p.. V porovnání s evropskými zemědělci nižší podíl strojového vybavení na jednotku půdy dané vyšší koncentrací půdy v jednom subjektu a celkově nižší kapitálová vybavenost V zemědělství působí v evropském měřítku nadprůměrně vysoký počet obyvatelských skupin, přičemž množství takto obchodované produkce neodpovídá jejich rozsahu V mezinárodní komparaci (ČR vs. EU 27) na základě údajů SZÚ za období let 2010-2012 účinnost využívání vstupů v českém zemědělství stále zaostává: produkce z hektaru půdy činí v průměru 58 % hodnoty EU, analogicky mezispotřeba je relativně vysoká a činí 73 % vytvořené produkce v ČR, z čehož vyplývá, že české zemědělství zůstává nákladově náročné. Podobně produktivita práce měřená ČPH na pracovníka činí 68 % (vůči EU 27), přičemž více než polovinu důchodu z faktorů vytváří příjmové podpory, což je téměř dvojnásobně více oproti evropskému průměru. Nízký stupeň zapojení prvovýrobců do vyšších fází zpracování. Vysoké záporné saldo agrárního zahraničního obchodu je ovlivněno vývozem komodit s nižším stupněm zpracování a tedy i nižší přidanou hodnotou a naopak jsou dováženy zpracované výrobky s vysokou přidanou hodnotou.

Rybářství ČR staví na tradici, inovacích, respektu k životnímu prostředí a na spotřebiteli. Existují určité možnosti zvýšení produkce ryb v rybnících, ale v současných podmínkách a stupňujících se požadavcích na ochranu životního prostředí má tato forma produkce ryb výrazné limity. Jedním z klíčových problémů je dosavadní neschopnost sektoru akvakultury zajistit rovnoměrné celoroční dodávky českých sladkovodních ryb na domácí trh v požadovaném sortimentu. V českých podmínkách bude nezbytné souběžně rozvíjet tradiční a osvědčené formy akvakultury (rybníkářství) a současně podpořit zavádění moderních intenzivních chovných systémů využívajících inovací.

K vytvoření konkurenceschopné a udržitelné produkce rybářského sektoru je třeba, aby se produkce přizpůsobila stupňujícím se požadavkům na ochranu životního prostředí a bezpečnost potravin ve spojení s genetickým materiálem a novými udržitelnými technologiemi. Ke zvýšení produkce musí docházet zároveň s dosažením lepší hospodářské životaschopnosti a zvýšením ziskovosti rybářských podniků.

Vazby na dokumenty EU

Strategie Evropa 2020	<p>Oblast není přímo navázána na kvantifikované cíle Strategie Evropa 2020; vazby lze spatřovat na:</p> <p>cíl „Dosáhnout cíle investovat do výzkumu a vývoje 3 % HDP, zejména zlepšováním podmínek pro investice soukromého sektoru do výzkumu a vývoje, a vytvořit nový ukazatel pro sledování inovací“; „cíl „Snižít emise skleníkových plynů oproti úrovním roku 1990 nejméně o 20 % nebo, pokud budou podmínky příznivé, o 30 %; zvýšit podíl obnovitelných zdrojů energie v naší konečné spotřebě energie na 20 % a zvýšit energetickou účinnost o 20 %“.</p> <p>Iniciativy „Průmyslová politika pro věk globalizace“, „Inovace v Unii“, částečná vazba na další iniciativy („Evropa méně náročná na zdroje“, „Digitální program pro Evropu“).</p> <p>Integrované hlavní směry: 6. „Zlepšit obchodní a spotřebitelské prostředí, modernizovat a rozvinout průmyslovou základnu za účelem dosažení plné funkčnosti vnitřního trhu“; částečná vazba na opatření v 4. Optimalizovat podporu výzkumu, vývoje a inovací, posilovat znalostní trojúhelník a uvolnit potenciál digitální ekonomiky“ a 8 „Rozvoj kvalifikované pracovní síly, která bude reagovat na potřeby trhu práce, a podpora celoživotního učení“ a 9 „Zlepšování kvality a výsledků systémů vzdělávání a systémů odborné přípravy na všech úrovních a zvyšování účasti na terciárním nebo srovnatelném vzdělávání“.</p>
Společný strategický rámec	<p>Příloha 1, 4.3 - Horizont 2020 a ostatní centrálně řízené programy EU v oblastech výzkumu a inovací; zpracování (v relevantních případech) národní strategie „chytře specializace – i jako součást národního nebo regionálního strategického rámce výzkumu a inovací pro „chytrou specializaci“ (včetně zapojení národních nebo regionálních řídicích orgánů a zainteresovaných stran, např. univerzit a dalších institucí pro vyšší vzdělání, partnerů z průmyslu a sociální sféry).</p>
Tematické cíle	<ol style="list-style-type: none"> 1. Posílení výzkumu, technologického rozvoje a inovací; 2. Zlepšení přístupu, využití a kvality informačních a komunikačních technologií 3. Zvýšení konkurenceschopnosti malých a středních podniků, odvětví zemědělství (v případě EZFRV) a odvětví rybnářství a akvakultury (v případě ENRF) 4. Podpora přechodu na nízkouhlíkové hospodářství ve všech odvětvích 6. Ochrana životního prostředí a podpora účinného využívání zdrojů
Poziční dokument EK	<p>2.1 Inovace prospívající podnikatelskému prostředí – zlepšení účinnosti investic do výzkumu a inovací (podpora soukromého podnikání zvýšením výdajů na výzkumné a inovační činnosti, vytvoření podnikatelského prostředí, které podněcuje inovace, lépe reaguje na potřeby podnikání), zlepšení inovací v podnikání a konkurenceschopnost (zkvalitnění a posílení konkurenceschopnosti MSP, zemědělství a odvětví rybolovu a akvakultury).</p> <p>Dohoda o partnerství má úzkou vazbu i na priority a specifické cíle odrážející výzvy pro ČR uvedené v příloze pozičního dokumentu.</p>
Specifická doporučení Rady	<p>není přímá vazba</p>

Vazby na dokumenty ČR

Národní program reforem	<p>3.2. Atraktivní podnikatelské prostředí a rozvoj infrastruktury pro český průmysl: Zlepšování podnikatelského prostředí, rozvoj služeb pro podnikání – snižování administrativní zátěže podnikatelů; Udržitelný průmyslný sektor – zvyšování energetické účinnosti, surovinová politika, zvýšení konkurenceschopnosti českých podniků, podpora modernizace v oblasti průmyslu, podpora vzdělávání v průmyslových oborech, podpora</p>
--------------------------------	--

	<p>exportu, snižování emisí skleníkových plynů</p> <p>3.4. Růst založený na inovacích a výzkumu: Rozvoj spolupráce mezi podnikovou sférou a výzkumnými institucemi – podpora aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje pro potřeby průmyslu, Strategie inteligentní specializace; Inovační podnikání a rozvoj start-upů, Seed fond</p>
Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti ČR	<p>8. Efektivnost trhu zboží a služeb a zkvalitňování charakteristik podnikání: Zlepšování podnikatelského prostředí – snižování administrativní zátěže, ekoaudit; Služby pro rozvoj podnikání – poradenský systém; Služby pro inovativní podnikání – modernizace a rozvoj technologického zázemí firem, rozvoj netechnických kompetencí firem</p> <p>9. Inovace: Rozvoj spolupráce pro transfer znalostí mezi podniky a akademickým sektorem – pre-seed grantové schéma, program Knowledge transfer partnership, rozvoj personálních kapacit a služeb CTT; Podpora spolupráce mezi podniky – rozvoj a manažerské řízení klastrů</p>
Strategie regionálního rozvoje	<p>Priorita 4 Vyvážený rozvoj stabilizovaných území, opatření 4.3 Podpora inovací v podnikání</p> <p>Priorita 5 Oživení periferních území, opatření 5.1 Podpora rozvoje lokální ekonomiky</p> <p>Priorita 6 Ochrana a udržitelné využívání přírodních zdrojů v regionech, opatření 6.3 Využívání obnovitelných zdrojů energie a podpora úspor energie ve vazbě na místní podmínky</p>
Koncepce podpory malých a středních podnikatelů na období let 2014-2020	<p>Vazby Dohody jsou na všechny strategické priority:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kultivace podnikatelského prostředí, rozvoj poradenských služeb a vzdělávání pro podnikání. 2. Rozvoj podnikání založeného na podpoře výzkumu, vývoje a inovací, včetně inovační a podnikatelské infrastruktury. 3. Podpora internacionalizace MSP. 4. Udržitelné hospodaření s energií a rozvoj inovací v energetice.
Národní inovační strategie	<p>Analytická část NIS detailně mapuje problematiku kapacit, výkonnosti a potenciálu systému VaV směrem k využití znalostního potenciálu ČR v transferu znalostí do technologických domén a inovací, a to včetně problematiky internacionalizace a otázky lidských zdrojů v ČR v mezinárodním srovnání. Jinak jsou vazby na:</p> <p>Prioritu 4 „Rozvoj spolupráce pro transfer znalostí mezi podnikovým a akademickým sektorem“.</p> <p>Prioritu 6 „Inovační podnikání a částečně i v prioritě Lidé“.</p>

Další klíčové dokumenty vztahující se k dané problematice oblasti jsou Strategie inteligentní specializace (S3), Národní politika výzkumu, vývoje a inovací, Národní priority orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, Dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké a další tvůrčí činnosti pro oblast vysokých škol, Koncepce státní politiky cestovního ruchu na období 2014–2020, Strategie pro růst – české zemědělství a potravinářství v rámci Společné zemědělské politiky EU po roce 2013, Víceletý národní strategický plán pro akvakulturu, dokumenty krajů v dané oblasti, a další sektorové dokumenty definované v dílčích programech.

Zkušenosti z programových období 2007-2013 a 2004-2006 a stav dosažení současných cílů

Investice ve stávajícím programovém období jsou zaměřené na zvýšení motivace k podnikání zvýšením nabídky zvýhodněného financování zvýhodněných služeb k zahájení podnikatelské činnosti. Součástí podpory je také uplatňování nových finančních nástrojů, jako jsou fondy mikropůjček a fondy rizikového kapitálu, poskytování zvýhodněných úvěrů, nebo bankovní nástroje, tj. poskytování bankovních záruk a úvěrů a podpora začínajícím inovativním firmám prostřednictvím tzv. seed-fondu. Dále je podporováno zakládání, činnost a další rozvoj podnikatelské infrastruktury, jako jsou například stávající průmyslové parky, inovační centra a regenerace brownfields pro pronikání. V neposlední řadě jsou také důležité kvalitní poradenské služby, které napomohou firmám k využití všech tržních příležitostí. Výsledky implementace v programovém období 2007 - 2013, indikují splnění cílů stanovených na rok 2015.

ČR se bude muset v programovém období 2014-2020 zaměřit na posilování úlohy inovací ve strategickém rozhodování o ekonomickém životě firem. Současným problémem ČR je neschopnost přesunout výsledky

výzkumu do praxe. Je tedy nutné hledat další možnosti, jak tento deficit snížit a jak umožnit rozvoj vzájemného propojování privátní sféry s akademickým prostředím v návaznosti na výzkumné instituce. Nabídka a využívání nástrojů financování formou rizikového kapitálu, ale i jiných nových finančních nástrojů jsou nedostatečné a budou muset být výrazně posíleny.

Jedním ze tří hlavních cílů PRV 2007-2013 ČR, resp. jeho předchůdce OP Zemědělství (2004-2006) bylo zvyšování konkurenceschopnosti v odvětví zemědělství, potravinářství a lesního hospodářství. Několikanásobné převisy v požadavcích na podporu investičních projektů ukazují, že potřeba inovativních investic do zemědělské výroby a zpracování přetrvává. Rovněž kvalitu infrastruktury v zemědělství a lesnictví je třeba i nadále zvyšovat zejména s ohledem na stále nedostatečnou míru realizace komplexních pozemkových úprav.

Cílem podpory z opatření 2.3. Rybářství, které bylo financováno z Finančního nástroje pro usměrňování rybolovu (FIFG), bylo zvýšení produktivity práce, konkurenceschopnosti a kvality produktů.

Pozitivní zkušenost z programu OP Zemědělství s opatřeními pro přímou podporu konkurenceschopnosti odvětví rybářství byla promítnuta do dalších programových období.

Hlavními cíli OP Rybářství 2007 – 2013 ČR bylo zvyšování konkurenceschopnosti v odvětví rybářství využíváním tradičních produkčních systémů za použití nejmodernějších technologií, při šetrném nakládání s přírodním prostředím, a udržení, v optimálním případě růst zaměstnanosti, zejména v regionech s významnou koncentrací odvětví. Vzhledem k tomu, že nedošlo k plné saturaci investičních potřeb akvakultury, bude i nadále podpora soustředěna na podporu produktivních investic do akvakulturních podniků, které účinně přispívají ke zvyšování konkurenceschopnosti a zároveň je nutné v příštím programovém období klást důraz na dlouhodobou perspektivu v odvětví spočívající zejména v podpoře inovací, nových technologií a v podpoře aplikace vědy a výzkumu, které do budoucna zvýší produkci ryb a jejich kvalitu (ev. sníží náklady produkce).

Další rozvoj odvětví je podmíněn zájmem spotřebitelů o kvalitní produkty akvakultury, jež mají příznivý dopad na lidské zdraví a vyhovují přísným legislativním podmínkám na národní úrovni. Tento zájem o produkty akvakultury by měl i nadále být podporován prostřednictvím propagační kampaně, jelikož zvyšování spotřeby sladkovodních ryb je základním předpokladem pro růst produkce ryb, aplikaci vědy a výzkumu a další rozvoj a modernizaci odvětví. Kampaň na podporu spotřeby sladkovodních ryb v ČR, realizovaná v rámci OP Rybářství 2007 – 2013, měla pozitivní vliv na zvýšení prodeje ryb na domácím trhu na úkor exportu a na zvýšení spotřeby sladkovodních ryb v ČR. Cíl OP Rybářství 2007 – 2013 udržet produkci sladkovodních ryb a zvyšovat jejich spotřebu v ČR se těmito opatřeními daří plnit.

Hlavní identifikované problémy (•) a z nich vyplývající potřeby rozvoje (➤) a jejich územní dimenze (○):

- Nízká úroveň konkurenceschopnosti hospodářství, zejména MSP, zapříčiněná nízkou mírou inovativnosti a technologické vyspělosti jak na úrovni výrobních procesů, tak zejména podniky nabízených produktů, nízkého podílu znalostní ekonomiky v rámci hospodářství a nízkou internacionalizací firem.
 - Zvýšení konkurenceschopnosti MSP (v odůvodněných případech i velkých podniků) založené na inovacích a technologickém posunu jak výrobního procesu, tak zejména podniky nabízených produktů.

Zvýšení konkurenceschopnosti MSP umožní zejména:

 - Komericializace výsledků VaV – *silná vazba na podoblast Výzkumný a inovační systém*.
Vybudování kvalitního systému komercializace výsledků VaV s důrazem nejen na výzkumnou infrastrukturu, včetně inkubátorů a technologických parků, ale i zejména na poskytování špičkových služeb (pre-seed, proof of concept fund, centra transferu technologií, podpora globální uplatnitelnosti výsledků a služeb včetně vyhledávání zahraničních partnerů, vhodná legislativní pravidla pro komercializaci výsledků VaV, včetně problematiky zakládání např. spin-off firem, ochrany duševního vlastnictví apod.).
 - Podpora podnikových inovací.
Rozvoj výzkumných a vývojových kapacit a kompetencí podniků, podpora rozvoje vzájemné spolupráce firem a dalších relevantních aktérů, podpora zavádění technických inovací v podnicích na bázi efektivních technologií, podpora všem typům upgradingu, včetně netechnických inovací, technologický foresight a market intelligence, podpora lokalizace vývojových center zahraničních firem v Česku a podpora většího zakořenění stávajících center v ČR.
 - Podpora vytváření sítí, rozvoje klastrů a aplikovaných inovací prostřednictvím inteligentní specializace.
 - Podpora transferu technologií a výsledků VaV z rozvojových center do hospodářsky problémových území, periferních a stabilizovaných oblastí.

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozvoj infrastruktury a služeb podporujících podnikání ve znalostní ekonomice: <ul style="list-style-type: none"> – Rozvoj externího (nebankovního) financování v případě inovačních projektů, příp. start-up firem a s tím souvisejícího transferu know-how. – Podpora zakládání a rozvoje podniků. – Poradenské služby pro podnikání založené na znalostech, mentoring, koučink, skauting nadějných podnikatelských projektů. ➤ Zvýšení internacionalizace podniků: <ul style="list-style-type: none"> – Podpora služeb pro pronikání na globální trhy. – Podpora vzniku a rozvoje na globální trhy orientovaných klastrů a sdílených obchodních zastoupení, podporu účasti firem v mezinárodních, příp. národních odborných platformách, vzdělávání podnikatelů ve schopnosti nejen produkovat konkurenceschopné výrobky a služby, ale i na schopnost vybrat vhodný model pro jejich prodej na zahraničních trzích, vzdělávání pro zahraniční obchod včetně multikulturního managementu. – Podporu rozvoje znalostí pro internacionalizaci podnikání, partnerské sítě. • Územní dimenze: Území celé ČR, s preferencí v periferních územích a hospodářsky problémových regionech.
<ul style="list-style-type: none"> • Vysoká energetická náročnost průmyslu. <ul style="list-style-type: none"> ➤ Snižování energetické náročnosti resp. zvyšování energetické účinnosti výrobních a technologických procesů v průmyslu. ➤ Využití odpadní energie v průmyslových procesech. ➤ Zvyšování energetické účinnosti zaváděním vysokoúčinné kombinované výroby elektřiny a tepla. • Územní dimenze: Podpora opatření na základě kvalitativního vymezení podle specifických kritérií.

I přes výhody z velikosti zaostávají mnozí čeští zemědělci za svými konkurenty z několika důvodů:

<ul style="list-style-type: none"> • Z hlediska výrobních faktorů se jedná především o nedořešené vlastnické vztahy k půdě, nižší kapitálovou vybavenost některých farem a nevhodnou věkovou strukturu pracovní síly bránící v zavádění inovací. Tento stav je posilován odlivem kvalifikovaných pracovníků (zejména z lesnictví). <ul style="list-style-type: none"> ➤ V oblasti vlastnických vztahů k půdě potřeba urychlit jejich uspořádání prostřednictvím realizace pozemkových úprav a současně s tím realizovat další efekty zlepšující biodiverzitu, vodní režim v krajině, snižující erozní ohroženost půdy a zvyšující estetickou hodnotu krajiny. ➤ Pro udržení konkurenceschopnosti je nezbytné zvyšovat účinnost výrobních faktorů, především práce a půdy ve všech odvětvích prvovýroby, a dalších variabilních vstupů v rostlinné a živočišné výrobě zejména zvýšením kapitálové vybavenosti a zlepšení managementu. ➤ Žádoucí je posilovat konkurenceschopnost více druhů rostlinné výroby za účelem zachování diverzity zemědělské rostlinné produkce a v případě chovů zvířat při zvyšování efektivity provozů zohledňovat kontinuální zvyšování podmínek pohody zvířat (welfare), ochrany vod a ovzduší. • Územní dimenze: Nutno vymežit ve spolupráci s MZe.
<ul style="list-style-type: none"> • Nízká úroveň inovací, nedostatečně rozvinutý marketing, slabý transfer poznatků vědy a výzkumu do praxe jsou problematické i v lesnictví a potravinářství. Mnohé velké podniky zakoušejí současně nevýhody z velikosti, zejména v oblasti řízení. V části zemědělských a lesnických podniků lze identifikovat nedostatečné technologické vybavení a infrastrukturu (tato zejména v lesnictví). Jako následek je relativně nízká produktivita a vysoká nákladovost v zemědělství, potravinářství i lesnictví. <ul style="list-style-type: none"> ➤ Z hlediska potřeby zvyšování přidané hodnoty produktů ve všech stupních výroby a zpracování jak na úrovni farem (s významným potenciálem pro tvorbu zaměstnanosti na venkově) tak zpracovatelského průmyslu je důležité zlepšení organizace trhu a posílení orientace na jakost, inovace, transfer nejnovějších poznatků do praxe, sdílení řešení provozních problémů a spolupráci v inovativních projektech především na lokální a regionální úrovni. • Územní dimenze:

Především periferní a stabilizovaná území.

- Konkurenceschopnost je také negativně ovlivněna nízkou vůlí ke spolupráci a sdružování v zemědělství i lesnictví, což má značný význam v lesnictví s rozdrobenou strukturou u části podnikatelských subjektů. K situaci přispívají také externí vlivy jako tržní síla distribučních řetězců, mnohdy zkreslený mediální obraz o potravinách a sociální problémy některých vrstev populace, preferujících cenu potravin, před jejich kvalitou. Nedostatečná je i osvěta spotřebitele a jeho schopnost u části nakupujících rozpoznat kvalitní potraviny. Produkce kvalitních a regionálně specifických zemědělských a potravinářských produktů může představovat významný přínos pro zvýšení příjmů zemědělských podniků, jejich konkurenceschopnosti a tím i ke zvýšení sociální stability venkova vytvářením pracovních příležitostí vyšší kvalifikace.
 - Vstup do režimu jakosti vyžaduje vynaložit poměrně vysoké náklady, aniž je zaručeno, že se projeví na příjmu z prodeje: tj. že účastník získá lepší cenu nebo vzroste poptávka po jeho produktu. Toto riziko a zpožděný efekt odrazuje zemědělce od účasti. Řešena by tedy měla být podpora úhrady zvýšených nákladů pro vstup do programů jakosti.
- Územní dimenze:
Území celé ČR, především periferní a stabilizovaná území

Mezi hlavní problémy akvakultury ČR patří vysoká finanční náročnost investic do chovu ryb, obtížný přístup chovatelů ryb k finančním prostředkům na investice, škody způsobované rybožravými predátory, sezónnost trhu kapra, celoročně nedostatečná nabídka dalších druhů sladkovodních ryb, pomalý růst zájmu spotřebitelů o ryby a produkty z nich, omezení produkce ryb v rybnících z hlediska zabezpečování jejich mimoprodukčních funkcí, vysoký a narůstající obsah sedimentů v rybnících a nízký podíl produkce ryb z intenzivních chovů, zejména z recirkulačních systémů. Nebezpečné nákazy mohou ohrozit chov ryb v akvakultuře a jejich prodej.

- Zachování udržitelné produkce tržních ryb z tradiční akvakultury v ČR. Nízký podíl produkce ryb z intenzivních chovů, zejména z recirkulačních systémů.
 - Zachovat extenzivní a polointenzivní akvakulturu (rybníky) – především kapr produkovaný v polykulturních obsádkách.
 - Zvýšit spotřebu sladkovodních ryb.
 - Vybudovat moderní recirkulační zařízení k produkci kvalitních ryb, nárůst produkce ryb z recirkulačních systémů.
- Územní dimenze:
Národní úroveň
- Nízká konkurenceschopnost tradiční akvakultury.
 - Modernizovat akvakulturní jednotky, investovat do zpracování produktů akvakultury.
 - Investovat do výstavby nových rybníků, které mimo produkční funkce plní také retenční a protipovodňovou funkci, zvláště v oblastech, kde rybníky tuto funkci plnily v minulosti.
 - Diverzifikovat činnosti rybářských podniků.
 - Rozšířit stávající sortiment ryb o druhy produkované v recirkulačních systémech.
 - Podporovat nové chovatele zahajující podnikání v akvakultuře.
 - Ochránit rybářská hospodářství proti rybožravým predátorům a živočichům ničícím vodní díla.
- Územní dimenze:
Celé území České republiky, vyjma Prahy na základě kvalitativních kritérií.
- Nízký podíl zpracovaných ryb, nedostatečná propagace akvakultury a konzumace ryb.
 - Zvýšit podíl zpracovaných sladkovodních ryb, rozšířit sortiment rybích produktů pro trh.
 - Efektivně využívat zpracovatelské podniky.
 - V podstatně větší míře zapojovat podniky akvakultury do prodeje a uvádění svých výrobků na trh.
 - Realizovat regionální, celostátní nebo nadnárodní reklamní kampaně o produktech rybolovu a akvakultury a jiné komunikační kampaně.
 - Cíleným marketingem zvýšit spotřebu sladkovodních ryb v průběhu celého roku.

- Územní dimenze:
Celé území České republiky, vyjma Prahy na základě kvalitativních kritérií.

1.1.1.4.1 Hlavní posuny v problémové oblasti pro programové období 2014 - 2020

V oblasti TRHU PRÁCE A VZDĚLÁVÁNÍ:

Posun – změna pro programové období 2014 - 2020:

- Příprava a realizace nových nástrojů a opatření aktivní politiky zaměstnanosti (stáže ve firmách, udržení zaměstnanosti v podnicích postižených negativním vývojem ekonomiky)
- Důraz na zvýšení souladu kvalifikační úrovně pracovní síly s požadavky trhu práce
- Komplexní přístup k podpoře cílových skupin, důraz na mladé pracovníky a absolventy škol s cílem získání pracovních zkušeností, aktivizace neaktivních osob
- Investiční vybavení vysokých škol nejen v oblasti související s výzkumem a vývojem; komplementární investice k aktivitám podporovaným z ESF.
- Podpora systémových projektů na úrovni institucí (celých vysokých škol).
- V oblasti terciárního vzdělávání důrazná orientace na novelu vysokoškolského zákona.
- Rozvoj systému a konkrétních programů celoživotního vzdělávání na vysokých školách.
- Využití kompetencí proškolených pedagogických pracovníků, lektorů, mentorů, škol jako center sítě pro podporu efektivního zavádění inovativních a inkluzivních přístupů ve vzdělávání přímo ve vzdělávacích organizacích a transformace vzdělávací soustavy ČR na všech úrovních tak, aby podporovala uplatnění dětí a mládeže ohrožených sociálním vyloučením na trhu a ve společnosti.
- Nový, integrovaný přístup ve spolupráci s MPSV a obcemi / regiony, na jejichž území leží sociálně vyloučené lokality
- Dopracování komplexního systému hodnocení kvality v počátečním vzdělávání a zejména posun ke strategickému řízení (leadership in education) a vzdělávání vedení škol a odborníků na všech úrovních vzdělávací politiky
- Nově zdůrazněna otevřenost a kvalita předškolního vzdělávání a praktická příprava budoucích pedagogických pracovníků
- Zvýšení dostupnosti vzdělávacích programů, navázaných na profesní kvalifikace a na důraz na posílení kooperace mezi vzdělávacími institucemi a zástupci zaměstnavatelů při tvorbě těchto programů a zlepšení podmínek pro uznávání výsledků počátečního odborného i dalšího vzdělávání respektujícího Evropský kvalifikační rámec a pro zvýšení prostupnosti mezi programy počátečního a dalšího vzdělávání.

V oblasti VÝZKUMNÉHO A INOVAČNÍHO SYSTÉMU

Posun – změna pro programové období 2014 - 2020:

- Vyšší koncentrace programů na rozvoj lidské síly, mezinárodní mobilitu a získání a udržení “mozků”.
- Zaměření se na maximální využití center excelence a další výzkumné a inovační infrastruktury vybudované v období 2007–2013 při podpoře týmů produkujících špičkové výsledky.
- Zvyšování kompetencí pracovníků výzkumných a inovačních center v managementu, řízení a schopnosti produkovat inovace pro business.
- Kapitálové výdaje zaměřit z výstavby spíše na investice do špičkových technologií a upgrade a modernizaci technologií pořízených v programovém období 2007 – 2013.
- Důraz na foresight, internacionalizaci a komercializaci na mezinárodní úrovni.
- Důraz na koncentraci kapacit a zdrojů.
- Větší zapojení podniků do tvorby inovací v oblasti zelených technologií, ekologicky šetrných modelů řízení, produkce s vysokou přidanou hodnotou atd.
- Zaměření se na vyšší zapojení českých podniků i institucí VaVaI do mezinárodních a evropských projektů (včetně rozvojové pomoci), získávání zahraničních zakázek a investic.
- Důsledné sledování strategických priorit na regionální, národní nebo globální úrovni; zohlednění principu inteligentní specializace.
- Další rozvoj systémů podpory komercializace výsledků výzkumu a vývoje, zvyšování kompetencí pracovníků zajišťující oblast transferu znalostí a technologií.

V oblasti KONKURENCESCHOPNÝCH PODNIKŮ

Posun – změna pro programové období 2014 - 2020:

- Větší zapojení podniků do tvorby inovací v oblasti zelených technologií, ekologicky šetrných modelů řízení, produkce s vysokou přidanou hodnotou atd.
- Výchova lidských zdrojů zaměřená na schopnost nejen produkovat konkurenceschopné výrobky a služby, ale i na schopnost vybrat vhodný business model pro jejich prodej na zahraničních trzích.
- Přejít k projektům zaměřeným na schopnost podniků využívat efektivně informace.
- Posílení projektů na spolupráci více podniků, propojení MSP a velkých podniků a pronikání do globálních distribučních řetězců.
- Rozvoj kreativity a kreativních odvětví, designu a služeb pro export.
- Důraz na možnosti ochrany duševního vlastnictví a vzdělávání pro zahraniční obchod.
- Zvládnutí multikulturního managementu, nových komunikačních a informačních technologií.
- Přejít k jinému systému podpory – garance, návratné finanční výpomoci, fondy typu seed a další návratné či obrátkové typy fondů.
- Aplikace nástrojů public procurement (česká verze programu SBIR, který definuje (motivační) inovační poptávku ze strany veřejného sektoru).
- Zavedení principu „innovation impact assessment“ jako povinné součásti prováděných legislativních změn.
- Podpora projektů na spolupráci více podniků.

1.1.2 Infrastruktura

Tato problémová oblast vychází ze stejnojmenné národní rozvojové priority a rozpracovává ji.

Dobudování a modernizace kvalitních páteřních infrastruktur je nutnou podmínkou pro posilování konkurenceschopnosti ČR, ale i jednotlivých regionů, měst a obcí. Promyšleně vytvářené infrastruktury v oblasti dopravy, energetiky a informačních a komunikačních technologií umožní zvýšit standardy služeb poskytovaných jejich prostřednictvím a zlepšit jejich dostupnost pro obyvatelstvo i podnikatelské subjekty. Infrastruktura také hraje důležitou roli v poskytování odpovídajícího vzdělání a na místní úrovni je nutnou podmínkou pro žádoucí začleňování znevýhodněných skupin obyvatelstva. Instituce na všech úrovních by se měly postarat o to, aby investice do vybudování infrastruktury byly co nejefektivnější a omezily provozní náklady infrastruktury, která by se neměla stát zátěží svého vlastníka.

Dopravní infrastruktura a dostupnost/mobilita

Základní charakteristika

Efektivně fungující sektor dopravy podmíněný dobudováním a modernizací kvalitní páteřní infrastruktury je základním předpokladem pro posilování konkurenceschopnosti ČR, ale i jednotlivých regionů, měst a obcí. Česká republika je díky své poloze ve středu Evropy významnou tranzitní zemí, což klade velké nároky na dopravní infrastrukturu a zajištění multimodality. Polohový potenciál ČR má velký význam pro rozvoj hospodářství země (je atraktivní pro umístění celoevropských výrobních a logistických aktivit), není však dostatečně využito právě i s ohledem na nedostatky v dopravní infrastruktuře. Přestože svým rozsahem (celková délka a hustota sítě)⁶ dosahuje železniční a silniční síť v České republice ve srovnání s EU průměrných až spíše nadprůměrných hodnot, vykazují tyto sítě výrazné kvalitativní nedostatky. Financování dopravy, především dopravní infrastruktury, je značně naléhavé a nedostatečné a vyžaduje obrovské finanční prostředky. Její špatný technický stav a absence kompletní páteřní dopravní sítě mohou způsobit, že se Česká republika postupně bude stávat periferií uprostřed evropského kontinentu.

Důležité je rovněž usilovat o snižování spotřeby zdrojů v dopravě a to jak absolutně, tak i v jednotkových nákladech. Budování a rozvoj nízkouhlíkových dopravních systémů šetrných k životnímu prostředí, představovaných zejména multimodalitou dopravy, drážní městskou a příměstskou dopravou a s nespojeným ekologicky čistým vozovým parkem, ITS v silniční dopravě v rámci aglomerací, cyklistickou dopravou, je hlavním krokem k naplnění tohoto cíle.

Směrodatným podkladem pro výběr infrastrukturních projektů bude dokument Dopravní sektorové strategie II. fáze (pro období 2014–2020), který by měl být schválen do poloviny roku 2013 a který bude obsahovat prioritizaci potřeb výstavby dopravní infrastruktury vzešlou z rozsáhlé multikriteriální analýzy. Velkým rizikem

⁶Celková délka sítě v roce 2011 – cca 9500 km železničních tratí z toho cca 31 % elektrizovaných, cca 55000 km silnic z toho cca 1150 km dálnic a silnic pro motorová vozidla, z toho vyplývá hustota sítě cca 120 km/1000 km² u železnic a cca 700 km/1000 km² u všech silnic, z toho cca 15 km/1000 km² u dálnic a silnic pro motorová vozidla

pro realizaci (prioritních) záměrů je nepřipravenost některých staveb včetně nevyřešených majetkových poměrů a dále správně-právní rizika.

Vazba na dokumenty EU

Strategie Evropa 2020	<p>Oblast dopravní infrastruktury není přímo navázán na kvantifikované cíle Strategie Evropa 2020.</p> <p>Dílčí vazby: na energetické cíle 20-20-20 (Snížit emise skleníkových plynů oproti úrovní roku 1990 nejméně o 20% nebo, pokud budou podmínky příznivé, o 30%; zvýšit podíl obnovitelných zdrojů energie v naší konečné spotřebě energie na 20% a zvýšit energetickou účinnost o 20%).</p> <p>Iniciativa „Evropa méně náročná na zdroje“ a „Průmyslová politika pro éru globalizace“.</p> <p>Integrovaný hlavní směr 6 „Zlepšit prostředí pro podnikatele a spotřebitele a zmodernizovat průmyslovou základnu“; 5 „Zefektivnit využívání zdrojů a snížit emise skleníkových plynů“.</p>
Společný strategický rámec	<p>Příloha 1: 4.8 Vazba na plánování investic založeného na skutečných a plánovaných dopravních potřebách a identifikaci chybějících spojení a úzkých míst při zohlednění potřeb rozvoje přeshraničních spojení v Unii a propojení mezi regiony uvnitř členského státu. Investice do regionální konektivity na trans-evropskou dopravní síť (TEN-T) a na páteřní síť TEN-T zajistí, že městské i venkovské oblasti budou mít prospěch z příležitostí, vytvořených hlavními sítěmi. Prioritizace investic bude koordinována s plánováním TEN-T a s implementačními plány koridorů páteřní sítě. Řešeny udržitelné způsoby dopravy a udržitelná městská mobilita.</p>
Tematické cíle	<p>1. Podpora udržitelné dopravy a odstraňování překážek v klíčových síťových infrastrukturách</p>
Poziční dokument EK	<p>2.2 Rozvoj infrastruktury pro růst a konkurenceschopnost – zlepšení dostupnosti a udržitelné způsoby dopravy (investice by měly být ve prospěch železnic, u silniční dopravy dokončení dálnic a rychlostních silnic, zlepšení dostupnosti periferních oblastí a prioritně též městská doprava šetrná k životnímu prostředí.</p> <p>Dohoda o partnerství má úzkou vazbu i na priority a specifické cíle odrážející výzvy pro ČR uvedené v příloze pozičního dokumentu.</p>
Specifická doporučení Rady	<p>není relevantní</p>

Vazba na dokumenty ČR

Národní program reforem	<p>3.2.3 Rozvoj dopravní infrastruktury – dobudování tranzitních železničních koridorů a modernizace tratí na hlavní síti TEN-T, výstavba chybějících dálničních a silničních úseků sítě TEN-T, Labsko-vltavská vodní cesta, rozvoj inteligentních dopravních systémů, rozvoj logistiky nákladní dopravy a sítě odpovídajících terminálů s návazností na logistická centra, řešení dopravních problémů ve městech a aglomeracích a snižování závislosti dopravy na ropě</p>
Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti ČR	<p>2.6 Silniční doprava – páteřní síť dálnic a silnic a výstavba obchvatů významnějších sídel na hlavních silnicích I. třídy</p> <p>2.7 Železniční doprava – hlavní železniční síť pro dálkovou osobní a nákladní dopravu, městskou a příměstskou dopravu v hustě osídlených oblastech a optimalizovat síť pro páteřní regionální dopravu, podpora vzniku sítě veřejných logistických center a terminálů kombinované dopravy</p> <p>2.8 Letecká a vodní doprava – splavnění úseků pro zvýšení konkurenceschopnosti země</p>
Strategie regionálního rozvoje	<p>Priorita 1 Využití potenciálu rozvojových území (opatření 1.3 Podpora integrace dopravních systémů, 1.4 Rozšíření a zkvalitnění infrastruktury)</p> <p>Priorita 2 Rozvoj klíčové infrastruktury nadregionálního významu (opatření 2.1 Modernizace silniční infrastruktury, opatření 2.2 Modernizace železniční sítě).</p>

	Priorita 4 Vyvážený rozvoj stabilizovaných území (opatření 4.2 Zlepšení vnitřní a vnější obslužnosti území).
Dopravní politika ČR pro období 2014 - 2020 s výhledem do roku 2050	Dokument v přípravě, bude následně doplněno
Dopravní sektorové strategie	Dokument v přípravě, bude následně doplněno

Další klíčové dokumenty vztahující se k dané problematice oblasti jsou Národní akční plán udržitelné mobility, Národní strategie bezpečnosti silničního provozu 2011-2020, Strategie podpory logistiky z veřejných zdrojů dokumenty krajů v dané oblasti (např. územní generely a dopravní koncepce), Politika územního rozvoje ČR a další sektorové dokumenty definované v dílčích operačních programech.

Cíle strategie Evropa 2020 a cíle Národního programu reform

Hlavní cíl strategie Evropa 2020	Cíl EU k 2020	Stav EU k 2010	Stav EU k 2011	Cíl ČR k 2020	Stav ČR k 2010	Stav ČR k 2011
Emise skleníkových plynů (%)	80	85	-	Snížení o 9 % ⁷	71 ⁸	-
Podíl obnovitelných zdrojů energie, OZE (%)	20	12,1	13,0	13 ⁹	8,4	9,4
Primární spotřeba energie (kToe)	1474000, tj. snížení o 20 %	1646839		29 803	42 003	29 467

Pro oblast dopravy nejsou definovány specifické cíle ve strategii Evropa 2020, relevantní pro dopravu jsou cíle z oblasti energetiky a životního prostředí 20-20-20. Česká republika je ve vztahu k cílům strategie Evropa 2020 nad průměrem EU, vyjma podílu OZE. Vnitrostátní cíle, které jsou definovány např. v Národním akčním plánu České republiky pro energii z obnovitelných zdrojů, jsou nastaveny vzhledem k celkové výkonnosti ekonomiky s výhledem do roku 2020. Dosahování cílů v oblasti energetiky je jedním z neobtěžnějších úkolů vzhledem ke své průřezovosti a ke způsobu realizace jednotlivých intervencí napříč mnoha sektory (zvláště s úzkou vazbou na dopravní a technickou infrastrukturu).

U podílu OZE ve všech druzích dopravy bude docházet k zásadním posunům, oproti roku 2010 kdy byl tento podíl 3,88 je nastaven cíl do roku 2020 ve výši 10,45 %.

Dohoda o partnerství přispěje k naplňování cílů v oblasti dopravy v řadě dílčích případů (z roku 2011 na rok 2020), např. nárůstem plánů udržitelné městské mobility (z 0 na 3), podílem přepravního objemu v železniční a vodní dopravě na celkovém objemu nákladní dopravy (z 41 na 50 %), podílem vozového parku v silniční dopravě využívající energii, která nepochází z ropy (z 1 na 3 %), podílem benzínu, nafty a leteckého petroleje na celkové spotřebě energie (z 93 na 85 %), podílem dokončených projektů (km) hlavní sítě TEN-T v silniční infrastruktuře (ze 77 na 90 %), podílem dokončených projektů (km) hlavní sítě TEN-T v železniční infrastruktuře pro nákladní dopravu (z 48,9 na 75 %), podílem obyvatel vystavených nadměrnému hluku z dopravy (na - 15 %) a také snížením emisí CO₂ z dopravy (z 17 930 na 16 200 tis. tun).

Zkušenosti z programového období 2007-2013 a stav dosažení současných cílů

S ohledem na to, že předpokládané náklady na výstavbu a modernizaci všech druhů dopravních sítí v ČR mnohonásobně převyšují finanční možnosti/alokace pro obor doprava v současném i budoucím programovém

⁷Vnitrostátní nezávazný cíl pro odvětví mimo systém obchodování s emisemi v porovnání s rokem 2005.

⁸Současný stav: - 7 % (předpoklady pro rok 2020 v porovnání s rokem 2005) a - 2 % (emise v roce 2010 v porovnání s rokem 2005).

⁹Národní akční plán České republiky pro energii z obnovitelných zdrojů si stanovuje cíl ve výši 13,5 %.

období, je možno konstatovat, že v ani jednom dopravním odvětví nedošlo k úplné či většinové saturaci potřeb. Pro programové období 2014-2020 je nutno usilovat o dodržení stanovené prioritizace záměrů a realizovat nejpotřebnější stavby s největším ekonomickým přínosem. Dále o vyšší orientaci na dopravní systémy v aglomeracích (městská a příměstská doprava, integrované dopravní systémy) včetně inteligentních dopravních systémů(ITS).

Hlavní identifikované problémy (•) a z nich vyplývající potřeby rozvoje (➤) a jejich územní dimenze (○):

- Zcela zásadním problémem dopravy v České republice je nedokončená páteří železniční a silniční síť a to jak uvnitř státu (tvořená vzájemnými propojeními nejvýznamnějších metropolitních oblastí v ČR, propojeními krajských měst a dalších významných sídel navzájem, zejména však jejich spojení na hlavní centra státu Prahu, případně Brno), tak i v podobě přeshraničních spojení propojujících ČR s Evropou. Tuto páteří síť, tvořenou z většiny TEN-T a dále některými dalšími spojeními, představují modernizované nebo k modernizaci určené železniční koridory a plánované kratší nové železniční úseky s rychlostí do 160 km/h (případně v budoucnu do 200 km/h), plánované vysokorychlostní tratě pro rychlost 200 km/h a vyšší, existující či plánované dálnice, rychlostní silnice a vybrané silnice I. třídy. Tento problém je umocněn špatným, v některých případech až katastrofálním technickým stavem některých již vybudovaných částí páteří infrastruktury, daný dlouhodobě nízkými investicemi do údržby a oprav.
 - Výstavba a modernizace železničních tratí (včetně hlavních železničních uzlů) sítě TEN-T (hlavní a globální).
 - Výstavba a modernizace dálnic a silnic (silnic I. třídy a silnic pro motorová vozidla) sítě TEN-T (hlavní a globální).
 - Zavádění inteligentních dopravních systémů(ITS) a nových technologií v rámci silničních systému přednostně v silniční síti TEN-T.
- Územní dimenze:

U železnice by měl být kladen důraz na dokončení čtyř tranzitních železničních koridorů, na další tratě hlavní sítě TEN-T (např.: Praha – Lysá n. L., Lysá n. L. – Litoměřice – Ústí n. L.) a na přípravu, případně výstavbu prvního úseku systému vysokorychlostních tratí (nejpravděpodobněji se jedná o úsek Brno – Přerov nebo Praha – (Dresden).

U silnic a dálnic by měl být kladen důraz na modernizaci dálnice D1 v úseku Praha – Brno – Vyškov, dobudování alternativního severního dálničního spojení západu a východu republiky v podobě úseku R35 Hradec Králové – Mohelnice, dobudování Silničního okruhu kolem Prahy, jako nezbytné součásti nejvýznamnějšího dálničního uzlu v ČR, dobudování evropské dálniční trasy (Warszawa) – Ostrava – Brno – (Wien) na území ČR a infrastruktury v dalších koridorech.
- Rozvoji a lepší dostupnosti regionů, zejména periferních a státem podporovaných regionů, a rovněž některých významných průmyslových zón brání mimo jiné nedostatky v rámci ostatních dopravních sítí celostátního významu (mimo TEN-T) a dopravních sítí regionálního významu. Jedná se například o nedostatečné napojení sekundárních a především terciárních center včetně jejich regionů zejména v periferních polohách na páteří síť/síť TEN-T, dále pak o úzká hrdla v rámci těchto infrastruktur. Tento problém je umocněn špatným, v některých případech až katastrofálním technickým stavem některých sítí obou hierarchických úrovní, zejména však regionálních tratí a silnic II. a III. tříd, daný dlouhodobě nízkými investicemi do údržby a oprav.

Ostatní dopravní síť celostátního významu (mimo TEN-T):

 - Výstavba a modernizace železničních tratí mimo síť TEN-T (zejména síť celostátního významu umožňující propojení krajských center navzájem a s hlavními centry ČR Prahou a Brnem, opatření pro příměstskou, městskou a aglomerační dopravu realizovanou na tratích celostátního významu, tratě pro důležité tahy nákladní dopravy a tratě pro napojení míst, které jsou významným zdrojem nebo cílem nákladní dopravy).
 - Výstavba a modernizace dálnic, rychlostních silnic a silnic I. třídy mimo síť TEN-T včetně budování obchvatů sídel.
- Územní dimenze:

U železnice by měl být kladen důraz na modernizaci koridoru Praha – Mladá Boleslav – Liberec; řešení městských, příměstských a aglomeračních vazeb: Praha – Beroun, Praha – Říčany, obdobně i další vstupy do Prahy, Brna, Ostravy případně dalších měst; napojení mezinárodního letiště Praha-

Ruzyň na železniční síť v rámci modernizace koridoru Praha – Kladno.

U silnic a dálnic by měl být kladen důraz na dostavbu rychlostních silnic mimo TEN-T; výstavbu a modernizaci vybraných silnic I. třídy s ohledem na zlepšení dostupnosti zejména (vnějších i vnitřních) periferních území; budování obchvatů sídel na silnicích I. třídy s nejvyššími intenzitami dopravy na základě multikriteriální analýzy.

Dopravní síť regionálního významu:

- Výstavba a modernizace železničních regionálních tratí. Jedná se o vybrané tratě pro páteřní regionální dopravu, příměstskou, městskou a aglomerační dopravu – např. propojení vybraných regionálních center s krajskými městy.
- Výstavba a modernizace vybraných (úseků) silnic II. třídy, výjimečně silnic III. třídy včetně budování obchvatů sídel (např. silnic II. a III. třídy spojujících odlehlá a dopravně znevýhodněná sídla s cílem zvýšit konektivitu a možnosti dojíždění za prací u znevýhodněných skupin obyvatelstva – obyvatelé odlehlého venkova).

- Územní dimenze:

U železnice by měl být kladen důraz na řešení aglomeračních vazeb a páteřní regionální dopravy v rozvojových územích dle typologie území obsažené ve Strategii regionálního rozvoje ČR 2014-2020 a dále v koridorech Liberec – Tanvald, Jaroměř – Hradec Králové – Pardubice – Chrudim, Kroměříž – Otrokovice – Vizovice ad.; napojení letiště Ostrava-Mošnov, případně letiště Brno-Tuřany, na železniční síť; uspokojení požadavků na železnici ze strany strategických průmyslových zón v relaci Mladá Boleslav – Nymburk, dále zóny Nošovice a zóny Kvasiny.

U silnic bude muset být jednoznačně prokázán přínos pro zlepšení dostupnosti sekundárních a terciárních center k páteřní síti (síti TEN-T), nebo přínos k obnově znevýhodněných městských a venkovských společenství a oblastí případně řešení úseků s extrémně vysokými intenzitami provozu. Jedná se především o periferní území nebo státem podporované regiony dle typologie území obsažené ve Strategii regionálního rozvoje ČR 2014-2020 a dále o rozvojová území s enormním přírůstkem obyvatelstva způsobeným suburbanizací.

- Vnitrozemská vodní doprava v ČR je méně rozvinutá než v jiných částech Evropy. Je to dáno zejména nedostatkem vhodných vodních toků. Přestože jsou vybrané úseky řek Labe a Vltavy součástí hlavní sítě TEN-T, potýkají se však s omezenou splavností v přeshraničním úseku Labe. Regionálně je vnitrozemská vodní doprava provozována ještě na dalších úsecích Vltavy a na Baťově kanále (řeka Morava).

- Výstavba a modernizace vnitrozemských vodních cest sítě TEN-T.

- Územní dimenze:

Důraz by měl být kladen na zajištění splavnosti Labe mezi Ústí n. L. a státní hranicí se SRN a prodloužení splavnosti Labe z Přelouče do Pardubic.

- Výstavba a modernizace vnitrozemských vodních cest regionálního významu (mimo TEN-T).

- Územní dimenze:

Dokončení splavnosti Vltavy v úseku Třebenice – České Budějovice. Modernizace Baťova kanálu (řeka Morava).

- V ČR nejsou dostatečně vytvářeny podmínky pro uplatnění multimodality, využívání optimálního druhu dopravy v kombinaci s nákladní dopravou. Území není dosud dostatečně pokryto veřejnými terminály multimodální dopravy doplněné veřejnými logistickými centry. Pokračuje trend využívání dálkové silniční přepravy nákladů, která není podpořena kvalitní alternativou přepravy (např. jako služba pro silniční dopravce) po železnici, popř. vodními cestami.

- Modernizace a výstavba terminálů multimodální dopravy sítě TEN-T – zejména napojení na dopravní infrastrukturu vždy železniční a silniční dopravy a dle místních podmínek rovněž vodní a letecké dopravy, výstavba a modernizace terminálů a jejich vybavení překládacími mechanismy, zavádění ITS a aplikací družicového systému EGNOS a Galileo.

- Modernizace a výstavba terminálů multimodální dopravy mimo síť TEN-T a železničních vleček.

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Provozní podpora linek multimodální dopravy v počátečních fázích provozu (časově omezená). • Územní dimenze: Při modernizaci a výstavbě terminálů multimodální dopravy sítě TEN-T a provozní podpoře linek multimodální dopravy v počátečních fázích provozu by měl být kladen důraz na trimodální silniční-železnici-voda Děčín – Ústí n/L – Lovosice – Mělník – Praha – Pardubice a bimodální silniční-železnice Plzeňsko, Brněnsko, Přerovsko, Ostravsko.
<ul style="list-style-type: none"> • Nízká úroveň interoperability české železnice, tedy technické a provozní propojenosti systémů železniční sítě České republiky se sousedními železničními sítěmi, jakož i mezi jednotlivými subjekty zapojenými do železniční dopravy. <ul style="list-style-type: none"> ➤ Zajištění interoperability a zavádění nových technologií (ERMTS, ITS) v rámci železničního systému přednostně v železniční síti TEN-T včetně podpory modernizace a rozvoje parku intermodálních přepravních jednotek. • Územní dimenze: Přednostně v rámci čtyř tranzitních železničních koridorů, dále pak na zbývajících koridorech TEN-T a koridorech vymezených dohodami AGC a AGTC.
<ul style="list-style-type: none"> • Hlavní město Praha jako hlavní centrum ČR a zároveň jádro nejvýznamnější aglomerace v ČR, která vykazuje převážnou část přírůstku obyvatelstva ČR, čelí významné dopravní zátěži. Hlavním řešením je podpora rozvoje městské hromadné dopravy. <ul style="list-style-type: none"> ➤ Modernizace a výstavba sítě kolejové dopravy v Praze. • Územní dimenze: Hlavní město Praha.
<ul style="list-style-type: none"> • Pro rozvoj měst, aglomerací, ale i krajů (regionů) je důležité urychlit rozvoj integrovaných dopravních systémů (v městských oblastech a v navazujícím širším venkovském území s cílem zvyšovat konektivitu v území a snižovat a odstraňovat dopravní bariéry uvnitř měst a mezi městy a venkovem) včetně modernizace a rozvoje vozového parku veřejné hromadné dopravy. Pro zajištění efektivního fungování železničního systému, a to zejména v rámci Evropy, je nutno zajistit interoperabilitu celého systému. Pro zefektivnění provozu na silniční síti v rámci měst a aglomerací je nutno podpořit rozvoj inteligentních dopravních systémů (ITS). V rámci dopravy, zejména městské, skýtá značný potenciál i cyklistická doprava. <ul style="list-style-type: none"> ➤ Výstavba a modernizace infrastruktury drážních systémů městské a příměstské dopravy (tramvajové systémy, tram-train systémy, trolejbusové systémy). ➤ Rozvoj systémů pro city-logistiku. ➤ Výstavba a modernizace intermodálních terminálů osobní dopravy (propojovací uzly pro železniční, autobusovou, městskou, individuální a nemotorovou dopravu), zavádění ITS a nových technologií. ➤ Rozvoj systémů řízení městského silničního provozu. ➤ Podpora modernizace vozového parku veřejné hromadné dopravy s důrazem na snížení produkce emisí a snížení energetické náročnosti. ➤ Podpora rozvoje sítě napájecích stanic alternativních energií na silniční síti přednostně v silniční síti TEN-T. • Územní dimenze: Rozvojová území dle typologie území obsažené ve Strategii regionálního rozvoje ČR 2014-2020.
<ul style="list-style-type: none"> • Nedobudovaná síť cyklokoridorů nejvyšší hierarchické úrovně. <ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozvoj a výstavba páteřní sítě mezinárodních cyklokoridorů Euro Velo • Územní dimenze: • Trasy Euro Velo na území ČR.

1.1.2.1 ICT infrastruktura

Základní charakteristika

Základní infrastruktura pro informační a komunikační technologie nemá v České republice dostatečné pokrytí, zejména pokud jde o vysokorychlostní internet, za vyspělými zeměmi zaostává také v parametrech rychlosti, kapacity a bezpečnosti. To limituje jak občany, tak podniky a státní instituce v přístupu k informacím a vzájemné komunikaci. Páteří informační sítě využívané veřejnou správou nejsou dostatečně kvalitní na to, aby mohly být využity pro poskytování služeb veřejnosti a podnikatelům. ICT má klíčový význam pro ekonomiku, vytváří jak předpoklad pro její efektivní fungování tak i její přidanou hodnotu, podílejí se na tvorbě produktů ve všech hospodářských odvětvích, významně podmiňují inovace ve všech oblastech a jejich zavádění není jen předpokladem rozvoje ale především rozhodujícím činitelem pro posilování konkurenceschopnosti a inovačního standardu. Podpora by se proto měla soustředit na zajištění dostupnosti ke službám elektronických komunikací, zejména prostřednictvím vysokorychlostního internetu, na rozšíření a zkvalitnění přístupu k vysokorychlostnímu internetu jak v pevném místě, tak zejména mobilním způsobem, a na podporu stimulace a propojování nabídky poskytovatelů služeb elektronických komunikací a poptávky uživatelů. Klíčovou součástí ICT infrastruktury je i budování datových úložišť a digitalizace klíčových informací a databází státu. Důležitou je i digitalizace agend veřejné správy, která umožňuje přístup k veřejným službám pomocí internetu. Tato možnost, nabízí-li se, zatím není občany ČR příliš využívána. Oproti tomu podniky s úřady komunikují poměrně aktivně, avšak na nižší úrovni služeb, než v západní Evropě.

Pokrytí vysokorychlostním internetem není v mnoha, především menších obcích dostatečné. To limituje tamní občany, podniky a státní a samosprávné instituce v aktivní elektronické komunikaci a znesnadňuje jim přístup k informacím. Přestože pomalu dochází k vyrovnání situace ve využívání vysokorychlostního přístupu k internetu mezi venkovem a městy, je v malých obcích nižší míra konkurence a nižší počet poskytovatelů přístupu k internetu než ve větších městech. Je v nich vyšší zastoupení pomalejšího připojení, což snižuje uživatelský komfort využívaných služeb nebo znemožňuje využívání některých služeb. Potřebné je však i zkapacitnění sítí v městských aglomeracích.

Vazby na dokumenty EU

Strategie Evropa 2020	Oblast ICT se neváže přímo na kvantifikované cíle Strategie Evropa 2020; vychází se z vazeb na cíle Definované v Digitální agendě EU.: Iniciativa Digitální program pro Evropu, částečně iniciativa Inovace v unii Integrovaný hlavní směr 4 „Optimalizovat podporu výzkumu, vývoje a inovací, posílit znalostní trojúhelník a rozvinout potenciál digitální ekonomiky“, částečně 6 „Zlepšit obchodní a spotřebitelské prostředí, modernizovat a rozvinout průmyslovou základnu za účelem dosažení plné funkčnosti vnitřního trhu“ a 9 „Zlepšování kvality a výsledků systémů vzdělávání a odborné přípravy na všech úrovních a zvyšování účasti na terciárním nebo srovnatelném vzdělávání“.
Společný strategický rámec	Příloha 1: 4.8 Členské státy a Komise vytvoří odpovídající mechanismy koordinace a technické podpory, aby byla zajištěna doplňkovost a efektivní plánování opatření v oblasti IKT s cílem plně využít jednotlivé unijní nástroje (ESIF, CEF, TEN-T, Horizon2020) pro financování širokopásmových sítí a infrastruktury digitálních služeb.
Tematické cíle	2. Zlepšení přístupu k informačním a komunikačním technologiím (IKT), jejich využití a kvality 11. Posilování institucionální kapacity a účinné veřejné správy
Poziční dokument EK	1. Inovace prospívající podnikatelskému prostředí – zlepšení inovací v podnikání a konkurenceschopnost (aktivace potenciálu růstu v ICT) 2. Rozvoj infrastruktury pro růst a konkurenceschopnost 5. Moderní a profesionální správa – využívání ICT, rozvoj elektronické správy Dohoda o partnerství má úzkou vazbu i na priority a specifické cíle odrážející výzvy pro ČR uvedené v příloze pozičního dokumentu.

Specifická doporučení Rady	není relevantní
-----------------------------------	-----------------

Vazby na dokumenty ČR

Národní program reforem	3.1.3 Efektivní a dostupná veřejná správa – elektronizace veřejné správy 3.2.5 Rozvoj digitální infrastruktury a Strategie Digitální Česko - posílení digitální ekonomiky, rozvoj vysokorychlostních přístupových sítí, zvyšování digitální gramotnosti občanů
Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti ČR	1.3 Zjednodušení přístupu ke službám veřejné správy – informační systémy veřejné správy, jednotné inkasní místo 2.10 Implementace státní politiky Digitální Česko – rozvoj vysokorychlostního internetu, využití jednotného digitálního trhu domácnostmi a podniky
Strategie regionálního rozvoje	Priorita 8 Zkvalitnění institucionálního rámce pro rozvoj regionů, opatření 8.3 Informační a komunikační podpora fungování územní veřejné správy (digitalizace veřejné správy)
Státní politika v elektronických komunikacích (Digitální Česko)	Podpora výstavby NGA sítí (využití veřejných zdrojů, zjednodušení administrativy spojené s výstavbou a na snížení poplatků spojených s věcnými břemeny). Využívání nových technologií v oblasti ICT Digitální trh Posílení digitální gramotnosti, dovedností a začlenění a další opatření

Další klíčové dokumenty vztahující se k dané problematice oblasti jsou Efektivní veřejná správa a přátelské veřejné služby - Strategie realizace Smart Administration, Strategický rámec rozvoje veřejné správy a eGovernmentu 2014+, dokument reflektující pilíře Digitální agendy, a další sektorové dokumenty definované v dílčích operačních programech.

Zkušenosti z programového období 2007-2013 a stav dosažení současných cílů

V obecné rovině lze konstatovat, že ICT infrastruktura v podobě výstavby nebo modernizace sítí elektronických komunikací pro vysokorychlostní přístup k internetu nebyla v programovém období 2007 až 2013 podporována. Je to dáno tím, že klíčová evropská strategie Digitální agenda pro Evropu byla schválena až v roce 2010. V ČR byla v předmětné oblasti schválena stěžejní *Státní politika v elektronických komunikacích – Digitální Česko v. 2.0 Cesta k digitální ekonomice* usnesením vlády ze dne 20. března 2013 č. 203. Cílem obou dokumentů je podpora rozvoje vysokorychlostních přístupových sítí k internetu umožňující do roku 2020 přenosové rychlosti 30 Mbit/s pro všechny obyvatele a 100 Mbit/s minimálně pro polovinu domácností.

Hlavní identifikované problémy (•) a z nich vyplývající potřeby rozvoje (➤) a jejich územní dimenze (○):

<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatečné pokrytí vysokorychlostním internetem především ve venkovském území, nedostatečná kapacita těchto sítí zejména v městských aglomeracích. <ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozvoj infrastruktury pro vysokorychlostní přístup k internetu umožňující přenosové rychlosti (v souladu s cíli Digitální agendy pro Evropu) 30 Mbit/s do roku 2020 pro všechny obyvatele a 100 Mbit/s minimálně pro polovinu domácností. • Územní dimenze: Celé území ČR, co se týče parametru 100 Mbit/s měl by být přednostně dosažen v rozvojových územích dle typologie území obsažené ve Strategii regionálního rozvoje ČR 2014-2020. Podpora opatření na základě kvalitativního vymezení podle specifických kritérií (tzv. šedá a bílá místa dle Státní politiky v elektronických komunikacích – Digitální Česko v. 2.0 – Cesta k digitální ekonomice)
<ul style="list-style-type: none"> • Nemožnost nebo omezenost přístupu k vysokorychlostnímu internetu především ve venkovském území.

- Rozšíření a zkvalitnění přístupu k vysokorychlostnímu internetu jak v pevném místě tak zejména mobilním způsobem s důrazem na území, u nichž dochází k selhání trhu.
- Územní dimenze:
Celé území ČR, přednostně v periferních územích a ve státem podporovaných regionech dle typologie území obsažené ve Strategii regionálního rozvoje ČR 2014-2020.

1.1.2.2 Energetická infrastruktura

Základní charakteristika

Propojení ČR se sítěmi okolních států není dostatečné ve světle změn energetického mixu evropských států (především sousedních) a s tím související zajištění bezpečnosti dodávek energií. Pro integraci trhu roku 2014 je nutné posílit vnitřní i přeshraniční kapacity přenosových vedení elektrické energie. Kvalitní napojení energetických sítí na evropské struktury je významné z hlediska energetické bezpečnosti a zajištění stálosti dodávek při exportu i importu energie.

Podporu je tedy nutné zaměřit na výstavbu, modernizaci a rozvoj energetických sítí tak, aby docházelo k zajištění tří významných prvků – energetické nezávislosti, energetické bezpečnosti a energetické udržitelnosti. Pro zajištění maximálně možné nezávislosti ČR na cizích energetických zdrojích je třeba podporovat optimální využití konvenčních i obnovitelných zdrojů energie na území ČR, diverzifikovat zdroje a přepravní cesty a zvyšovat kapacity pro energetické zásoby. K zajištění energetické bezpečnosti je třeba podporovat vyšší bezpečnost zdrojů energie a subjektů kritické infrastruktury v oblasti energie, optimalizovat bezpečný energetický mix a racionálně decentralizovat energetické systémy. K tomu patří i připravenost krizového řízení energetiky. Opatření v oblasti zkvalitňování energetické sítě zahrnují i rozšíření a modernizaci energetických sítí v návaznosti na TEN-E. Významným problémem jsou zdroje v oblasti teplárství s ohledem na životnost a udržitelnost současných technologií. Na významu začínají nabývat systémy pro elektro-mobilitu/čistou mobilitu, zcela však chybí infrastruktura pro tyto systémy.

Důležité z hlediska hospodárnosti i národní bezpečnosti jsou energetické úspory. Těch lze dosáhnout modernizací a zvýšením efektivity přenosové a distribučních soustav (elektrická energie) a soustav zásobování teplem, aby došlo k omezení ztrát.

Hospodářský růst a rostoucí životní úroveň zvyšuje nároky na celkové dodávky elektrické energie a tento trend (navzdory dílčím úsporám) je očekáván i v budoucnu ve všech vyspělých zemích světa. Plynulý nárůst spotřeby je patrný po celém území ČR. Důsledkem je pak zvýšení potřeby transformačního výkonu PS/DS (přenos / distribuce). Požadavek na zvýšení transformačního výkonu není zapříčiněn jen nárůstem spotřeby, ale může být zapříčiněn úbytkem klasických zdrojů, pokud tento úbytek není nahrazen zdroji s klasickým charakterem výroby, ale je nahrazen zdroji rozptýlené výroby, které nejsou použitelné pro základní zatížení. V návaznosti je třeba rozvíjet celou elektrizační soustavu, a to právě na úrovních přenosových a distribučních sítí. Rozvoj zdrojové základny je podmíněn výstavbou nových vedení zajišťujících spolehlivé vyvedení výkonů. Bez rozvoje a modernizace elektrizační soustavy nelze v budoucnu dostatečně uspokojit požadavky rozvíjejících se regionů.

Velká část dnešní elektrizační soustavy je navíc na konci své životnosti a je nutné ji stejným tempem jakým byla před desítkami let budována nyní i obnovovat (za použití nejnovějších technologií).

Je očekávána integrace nových technologií jako jsou chytré měřiče (smartmeters), které slouží jako regulační prvek v tzv. Inteligentních sítích. Další integrace OZE (priorita budoucnosti) je podmíněna komplexním posílením / rozvojem elektrizační soustavy.

Rozvoj energetické infrastruktury a odstranění kapacitních omezení (tzv. úzkých míst) představuje významný impuls pro rozvoj průmyslu, podnikání, celé ekonomiky v ČR do roku 2020.

Vazby na dokumenty EU

Strategie Evropa 2020	Cíl Snížit emise skleníkových plynů oproti úrovním roku 1990 nejméně o 20% nebo, pokud budou podmínky příznivé, o 30%; zvýšit podíl obnovitelných zdrojů energie v naší konečné spotřebě energie na 20% a zvýšit energetickou účinnost o 20%. Iniciativa „Evropa méně náročná na zdroje“ (částečně iniciativy „Průmyslová politika pro svět globalizace“ a „Unie inovací“). Integrované hlavní směry 5 „Zefektivnit využívání zdrojů a snížit emise skleníkových plynů“ a 6 Zlepšit obchodní a spotřebitelské prostředí, modernizovat a rozvinout průmyslovou základnu za účelem dosažení plné funkčnosti vnitřního trhu.
------------------------------	---

Společný strategický rámec	Příloha 1: Nástroj na propojení Evropy (CEF) - s cílem maximalizovat evropskou přidanou hodnotu v oblasti dopravy, telekomunikací a energetiky zajistí členské státy a Komise, aby intervence ERDF a CF byly plánovány v úzké součinnosti s podporou poskytovanou z CEF, aby byla zajištěna doplňkovost, vyloučeny duplicity a zajištěno optimální propojení různých typů infrastruktury na místní, regionální a národní úrovni i napříč Unii.
Tematické cíle	4. Podpora přechodu na nízkouhlíkové hospodářství ve všech odvětvích 6. Ochrana životního prostředí a podpora účinného využívání zdrojů 7. Podpora udržitelné dopravy a odstraňování překážek v klíčových infrastrukturách
Poziční dokument EK	2.4 Hospodářství příznivé pro životní prostředí a účinně využívající zdroje - posun k energeticky účinnému, nízkouhlíkovému hospodářství (zlepšení energetické účinnosti napříč všemi odvětvími, investování do nízkouhlíkových a inteligentních sítí). Dohoda o partnerství má úzkou vazbu i na priority a specifické cíle odrážející výzvy pro ČR uvedené v příloze pozičního dokumentu.
Specifická doporučení Rady	není vazba

Vazby na dokumenty ČR

Národní program reforem	3.2. Atraktivní podnikatelské prostředí a rozvoj infrastruktury pro český průmysl Energetika – zvyšování energetické účinnosti Rozvoj energetické a environmentální infrastruktury – rozvoj síťové infrastruktury (posílení přenosových sítí)
Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti ČR	2.9 Státní energetická koncepce a strategické usměrňování - dosažení vyváženého energetického mixu, zvýšení využívání obnovitelných zdrojů, a rozvoj inteligentních sítí a snížení emisí skleníkových plynů
Strategie regionálního rozvoje	Priorita 2 Rozvoj klíčové infrastruktury nadregionálního významu 2.3 Rozšíření a modernizace energetických sítí Priorita 6 Ochrana a udržitelné využívání zdrojů v regionech (6.3 Využívání obnovitelných zdrojů energie a podpora úspor energie ve vazbě na místní podmínky)
Státní energetická koncepce	Provázanost na celý dokument, tj. všechny priority: ⇒ Vyvážený mix zdrojů založený na jejich širokém portfoliu, efektivním využití všech dostupných tuzemských energetických zdrojů a udržení přebytečné výkonové bilance ES s dostatkem rezerv. Udržování dostupných strategických rezerv tuzemských forem energie. ⇒ Zvyšování energetické účinnosti a dosažení úspor energie v hospodářství i v domácnostech. ⇒ Rozvoj síťové infrastruktury ČR v kontextu zemí střední Evropy, posílení mezinárodní spolupráce a integrace trhů s elektřinou a plynem v regionu včetně podpory vytváření účinné a akceschopné společné energetické politiky EU. ⇒ Podpora výzkumu, vývoje a inovací zajišťující konkurenceschopnost české energetiky a podpora školství, s cílem nutnosti generační obměny a zlepšení kvality technické inteligence v oblasti energetiky. ⇒ Zvýšení energetické bezpečnosti a odolnosti ČR a posílení schopnosti zajistit nezbytné dodávky energií v případech kumulace poruch, vícenásobných

Další klíčové dokumenty vztahující se k dané problémové oblasti jsou Národní akční plán České republiky pro energii z obnovitelných zdrojů, Akční plán energetické účinnosti ČR, Plán odpadového hospodářství, Akční plán pro biomasu v ČR na období 2012-2020, Státní politika životního prostředí, dokumenty krajů v dané oblasti (např. územní energetické koncepce) a další sektorové dokumenty definované v dílčích operačních programech.

Cíle strategie Evropa 2020 a cíle Národního programu reforem

Hlavní cíl strategie Evropa 2020	Cíl EU k 2020	Stav EU k 2010	Stav EU k 2011	Cíl ČR k 2020	Stav ČR k 2010	Stav ČR k 2011
Emise skleníkových plynů (%)	80	85	-	Snížení o 9 % ¹⁰	71 ¹¹	-
Podíl obnovitelných zdrojů energie, OZE (%)	20	12,1	13,0	13 ¹²	8,4	9,4
Primární spotřeba energie (kToe)	1474000, tj. snížení o 20 %	1646839		29 803	42 003	29 467

Česká republika je ve vztahu k cílům strategie Evropa 2020 nad průměrem EU, vyjma podílu OZE. Vnitrostátní cíle, které jsou definovány např. v Národním akčním plánu České republiky pro energii z obnovitelných zdrojů, jsou nastaveny vzhledem k celkové výkonnosti ekonomiky s výhledem do roku 2020. Dosahování cílů v oblasti energetiky je jedním z neobtížnějších úkolů vzhledem k své průřezovosti a ke způsobu realizace jednotlivých intervencí napříč mnoha sektory (zvláště s úzkou vazbou na dopravní a technickou infrastrukturu).

V současné době je stále platný Druhý národní akční plán energetické účinnosti České republiky ze dne 19. srpna 2011 (NAPEE-II.), který byl zpracován a zaslán Evropské komisi na základě povinnosti vyplývající ze Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/32/ES o energetické účinnosti u konečného spotřebitele a o energetických službách. Národní orientační cíl úspor energie na konečné spotřebě je stanoven tak, že představuje 9 % roční průměrné spotřeby konečné energie v letech 2002 až 2006. Cíl úspor energie je stanoven na léta 2008 – 2016. Tento cíl však bude nahrazen cíli dle nové směrnice.

	NAPEE-II
Průměr pětiletého období 2002 – 2006	225 651 GWh
9% cíl úspor energie v závěru roku 2016	20 309 GWh
Průměrná roční úspora za období 2008 až 2016	2 257 GWh

V roce 2012 byla přijata nová Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/27/EU o energetické účinnosti, která stanovuje členským státům nové povinnosti a cíle v oblasti energetické účinnosti. Tyto cíle jsou aktuálně stanovovány a měli by být Ministerstvem průmyslu a obchodu vládě předloženy nejpozději během června tohoto roku a poté budou odeslány v rámci první Zprávy o pokroku dosaženém při plnění vnitrostátních cílů energetické účinnosti. V oblasti úspor na konečné spotřebě energie je kumulativní cíl předběžně stanoven na 47,84 PJ roční úspory do roku 2020 včetně. Cíl v oblasti úspor primární energie je aktuálně stanovován.

Zkušenosti z programového období 2007-2013 a stav dosažení současných cílů

Hlavním cílem v oblasti energetiky v období 2007 – 2013 bylo maximálně stimulovat aktivitu podnikatelů v oblasti snižování energetické náročnosti výroby a spotřeby primárních energetických zdrojů. A to zejména v podobě zvyšování účinnosti při výrobě, přenosu a spotřebě energie. Snižování energetické náročnosti bylo prováděno konkrétními opatřeními, tj. modernizace stávajících zařízení na výrobu energie vedoucí ke zvýšení jejich účinnosti, modernizací, rekonstrukce a snižování ztrát v rozvodech elektřiny a tepla, zlepšování tepelně technických vlastností budov, s výjimkou rodinných a bytových domů, využití odpadní energie v průmyslových procesech pro vlastní spotřebu podniku, zvyšování energetické účinnosti zaváděním vysoko-účinné kombinované výroby elektřiny a tepla.

Konkrétní cíle byly stanoveny v podobě roční úspory energie. Z důvodu stále probíhající realizace projektů není možné v současnosti vyhodnotit stav dosažení předem stanoveného cíle z hlediska roční úspory energie. Nicméně podle zazávkovaných projektů lze říci, že již na konci roku 2012 bylo dosaženo cca hodnoty 6 000 TJ, což

¹⁰Vnitrostátní nezávazný cíl pro odvětví mimo systém obchodování s emisemi v porovnání s rokem 2005.

¹¹Současný stav: - 7 % (předpoklady pro rok 2020 v porovnání s rokem 2005) a - 2 % (emise v roce 2010 v porovnání s rokem 2005).

¹²Národní akční plán České republiky pro energii z obnovitelných zdrojů si stanovuje cíl ve výši 13,5 %.

znamená, že celkový indikátor je již naplněn na více než 60%. Z celorepublikového hlediska se jedná o jeden z nejvýznamnějších příspěvků v oblasti dotačních titulů zaměřených na snižování energetické náročnosti.

Hlavní identifikované problémy (●) a z nich vyplývající potřeby rozvoje (➤) a jejich územní dimenze (○):

- Zastaralost energetických přenosových a distribučních soustav, jejich vysoká ztrátovost, hrozba přetížení přenosové soustavy v důsledku neplánovaných toků elektřiny z okolních států.
 - Výstavba a modernizace energetických přenosových a distribučních sítí s důrazem na elektroenergetiku včetně podpory rozvoje inteligentních sítí.
- Územní dimenze:
Celé území ČR, vymezení na základě kvalitativních kritérií.

1.1.2.2.1 Hlavní posuny v problémové oblasti pro programové období 2014 - 2020

V oblasti INFRASTRUKTURY:

Posun – změna pro programové období 2014 - 2020:

- Dokončení výstavby velké TEN-T infrastruktury a klíčové dopravní infrastruktury celostátního významu mimo TEN-T k propojení území a TEN-T.
- Zvýšení prioritizace výstavby podle ekonomického významu a zhodnocení energetické a environmentální efektivity.
- Vyšší orientace na maximální využívání inteligentních řešení pro řízení dopravy, inteligentní dopravní systémy (ITS), logistiku apod. včetně služeb Galileo.
- Vyšší orientace na městskou infrastrukturu (dopravní, inteligentní dopravní systémy (ITS)) a její řešení pro aglomerace.
- Posilování energetické bezpečnosti (smartmetering a smartgrids, snižování ztrát v rozvodných sítích, posilování páteřních sítí pro energetiku, podpora systémů stabilizujících rozvodné sítě – např. decentralizace peak-load jednotek apod.).
- Vyšší uplatnění vývoje a inovativního přístupu v oblastech energetických úspor podnikatelského sektoru a snižování energetické náročnosti ve výrobě
- Orientace na podporu infrastruktury zajišťující napojené nových, alternativních zdrojů energie k distribuční síti jako nutné podmínky pro uplatnění energie z OZE v končené spotřebě
- Podpora vývoje a inovací v oblasti získávání a využívání druhotných surovin s cílem snížení spotřeby surovin primárních
- Zvýšení odolnosti kritické infrastruktury.
- Posílení projektů krizového řízení a ochrany před extrémními jevy (klíma, povodně, nepokoje – infrastruktura a vybavení; školení realizovat v rámci TO 5 – veřejná správa).
- Výrazné urychlení dosažení cílů rozvoje broadbandu a telekomunikací.

1.1.3 Veřejná správa

Tato problémová oblast vychází ze stejnojmenné národní rozvojové priority a rozpracovává ji.

Mnohá mezinárodní srovnání identifikovala významný pokles kvality fungování institucí jako závažnou překážku posilování konkurenceschopnosti ČR a jejich regionů. Jak na národní, tak na krajské a místní úrovni bude nezbytné prosazovat efektivně a transparentně pracující instituce právního státu, zavést moderní metody řízení a rozhodování a podpořit zlepšování jejich efektivity (vnitřní i ve vztahu k občanům) např. účelným a efektivním zaváděním informačních a komunikačních technologií. Jen tak bude vytvořen dobrý institucionální základ pro konkurenceschopnou českou ekonomiku. Kvalitní instituce budou mít pozitivní vliv na jednotlivé složky konkurenceschopnosti firemního sektoru a zároveň umožní hladší procesy budování požadované infrastruktury, snazší začleňování znevýhodněných skupin a lepší fungování institucí na všech úrovních pomůže vyváženějšímu rozvoji regionů založenému na vhodném využití endogenního růstového potenciálu.

Základní charakteristika

Za největší dlouhodobě identifikované překážky v rozvoji české ekonomiky jsou považovány málo efektivní instituce veřejné správy (na národní, regionální i místní úrovni). Fungování veřejné správy je tedy klíčové pro střednědobou a dlouhodobou konkurenceschopnost ekonomiky celé ČR.

Nejvýraznější je špatná pozice ČR co do míry regulatorní zátěže a vymáhání práva, značná nevýhoda ČR se rovněž projevuje v míře korupce, slabého strategického a koncepčního řízení jak na národní, tak regionální úrovni. Dalšími slabými stránkami ČR jsou nedokončení potřebných reforem (např.: velká reforma veřejné správy z roku 1999), nedostatečné využití e-nástrojů při výkonu veřejné správy (i přes dílčí úspěchy v realizaci Czech POINTů, datových schránek, základních registrů veřejné správy či přípravy e-sbírky e-legislativy), slabá důvěra v politiky a úředníky, neefektivní nakládání s veřejnými prostředky.

Systém veřejné správy je silně kritizován kvůli vysoké míře korupce, nízké efektivnosti jejího fungování, pomalé práci úřadů, nízké míře propojenosti institucí a elektronizace, nedostatečné propojenosti databází a registrů (prozatím fungují pouze základní registry veřejné správy), která pramení z úzkého resortismu a decentralizovaných veřejných zakázek, nepřiměřené administrativní zátěže, která je navíc ve vysoké míře přenášena na občany a podnikatele, obtížné vymahatelnosti práva, nedostatečné ochrany duševního vlastnictví, neefektivní legislativě, nekoncepčnímu rozhodování veřejné správy o území aj. Srovnání také ukazují problematickou měřitelnost výkonu veřejné správy. Zde je však nastartován projekt procesního modelování agend veřejné správy (PMA), který by měl vést ke stanovení standardů veřejné správy a následně k financování veřejné správy na základě těchto standardů. Jeho cílem je konkrétní popis jednotlivých agend veřejné správy, jejich vzájemné provázanosti, popis nákladů, výnosů, rizik a potřebnosti agendy.

Veřejná správa nedbá na důkladné ex ante vyhodnocování dopadů návrhů právních norem a celé řady zásadních rozhodnutí. Kvalita legislativy není průběžně vyhodnocována, i přes snahy o omezení administrativní zátěže (strategie Smart administration), tato zátěž stále neúměrně narůstá.

Fungující instituce veřejné správy musí být v prvé řadě založeny na kvalitních lidských zdrojích průběžně se dále vzdělávajících a adaptujících se na vyvíjející podmínky a potřeby, a jejich efektivním managementu (včetně vzdělávání). Nejde přitom jen o vzdělávání odborné, ale také nabývání a zdokonalování úřednické erudovanosti. Klíčovou je dále racionalizace procesů, odstranění duplicit a chápání činnosti veřejné správy jako služby veřejnosti (ve vztahu k exekutivě, legislativě i justici).

Převládající či dokonce dominující názor je, že překážkou vyšší konkurenceschopnosti ČR a kvality života v zemi je neefektivní vymáhání práva. Důkladné analýzy přitom ukazují, že spisová a veškerá úřednická agenda české justice tvoří skoro 50 % z celkového počtu této agendy ve státních institucích. Další zásadní překážkou je informační nepropojenost jednotlivých stupňů v českém soudnictví. Justice by se tedy měla v programovém období 2014–2020 stát jednou z absolutních priorit.

Důležitým prvkem je i podpora rozvoje otevřeného vládnutí (open government), výrazně vyšší transparentnosti a otevřených dat pro aplikace ze strany neziskového sektoru i podnikatelské veřejnosti. Větší pozornost by měla být věnována i obecné edukaci veřejnosti v přístupu k veřejným institucím (včetně institucí EU) a k větší občanské angažovanosti a chuti aktivně se podílet na chodu společnosti.

Nezbytným prvkem fungujících institucí ústřední i územní veřejné správy je především zajištění kvalitních informačních systémů, komunikačních infrastruktur a hmotného zabezpečení, které mají vliv na kvalitu poskytovaných služeb veřejné správy a které je nutno systematicky rozvíjet a přizpůsobovat aktuálnímu legislativnímu a technologickému vývoji. K efektivnímu využití výše zmíněného materiálního zázemí je nezbytné rozvíjet i adekvátní znalosti a schopnosti lidských zdrojů v rámci veřejné správy a zároveň zajistit jejich kvalitní řízení.

S ohledem na klimatickou změnu a další přírodní či člověkem zapříčiněné katastrofy by se pozornost měla zaměřit rovněž na zajištění fungování všech složek integrovaného záchranného systému a také na rozvoj krizové a bezpečnostní komunikační infrastruktury.

Základem pro definování cílů pro nové programové období 2014–2020 musí být stav veřejné správy dosažený implementací projektů a dalších opatření realizovaných v letech 2007–2013. Úspěšně dokončená realizace nejvýznamnějších strategických projektů jakými jsou Základní registry veřejné správy, Informační systém datových schránek, CzechPOINT, atd. naplnila požadavky definované pro programové období 2007–2013 a vytváří plně funkční a ověřený základ pro další etapu modernizace veřejné správy, zaměřenou na další zvýšení efektivity, transparentnosti a účelnosti procesů ve veřejné správě. Cíle definované pro nové programové období

jsou v relaci s cílem zvýšit konkurenceschopnost České republiky v oblasti výkonu institucí a tím vytvářet lepší podmínky pro podnikatelský sektor, občany a snížit byrokratickou zátěž (viz též Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti).

Vazbyna dokumenty EU

Strategie Evropa 2020	Oblast veřejné správy se neváže přímo na kvantifikované cíle Strategie Evropa 2020, vazby lze spatřovat průřezově napříč cíli, stěžejními iniciativami a integrovanými hlavními směry. Kromě přímé podpory k dosažení vyšší efektivity veřejné správy je vazba i na lepší vzdělávání, provádění politik nutných k implementaci sektorových intervencí (v rámci iniciativ tam, kde je úzká propojenost veřejné správy na vzdělávání, IKT, institucionální otázky, např. „Mládež v pohybu“, Digitální program pro Evropu“). U IHS je největší vazba na 4 „Optimalizovat podporu výzkumu, vývoje a inovací, posilovat znalostní trojúhelník a uvolnit potenciál digitální ekonomiky“ a 6 „Zlepšit obchodní a spotřebitelské prostředí, modernizovat a rozvinout průmyslovou základnu za účelem dosažení plné funkčnosti vnitřního trh“ (zejména u funkčnosti vnitřního trhu pomocí nástrojů veřejné správy, např. interoperabilní služby elektronické státní správy).
Společný strategický rámec	není uvedeno
Tematické cíle	2. Zlepšení přístupu k informačním a komunikačním technologiím (IKT), jejich využití a kvality 11. Posilování institucionální kapacity a účinné veřejné správy
Poziční dokument EK	2.5 Moderní a profesionální správa – zlepšení kapacity institucí veřejné správy za účelem zlepšení účinnosti a účelnosti a podpora podnikatelsky příznivého prostředí. Dohoda o partnerství má úzkou vazbu i na priority a specifické cíle odrážející výzvy pro ČR uvedené v příloze pozičního dokumentu.
Specifická doporučení Rady	5. Ke zlepšení stability a účinnosti veřejné správy a k zabránění nekalým praktikám naléhavě přijmout a provést služební zákon. Zajistit odpovídající provedení nového zákona o veřejných zakázkách. Řešit problém anonymních podílníků. Zajistit správné provádění fondů SSR a zintenzivnit boj proti korupci.

Vazbyna dokumenty ČR

Národní program reformem	3.1.3 Efektivní a dostupná veřejná správa – realizace strategie Smart Administration, realizace reformy veřejné správy, elektronizace veřejné správy, boj s korupcí, zjednodušení agend veřejné správy 3.2.1 Zlepšování podnikatelského prostředí – snižování administrativní a regulační zátěže podnikatelů, zvýšení informovanosti podnikatelské sféry 3.2.5 Rozvoj digitální infrastruktury a Strategie Digitální Česko - posílení digitální ekonomiky, rozvoj vysokorychlostních přístupových sítí, zvyšování digitální gramotnosti občanů
Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti ČR	1.1 Efektivní veřejná správa – úprava struktury veřejných institucí, změna postavení a odměňování zaměstnanců veřejné správy. 1.2 Zefektivnění nakládání s veřejným majetkem a prostředky 1.3 Zjednodušení přístupu ke službám veřejné správy – informační systémy veřejné správy, jednotné inkasní místo 1.4 Vyšší kvalita a dostupnost regulace – elektronizace legislativního procesu a elektronická publikace znění právních předpisů 1.5 Lepší vymahatelnost práva – elektronizace justice
Strategie regionálního rozvoje	Priorita 5 Oživení periferních území (opatření 5.3 Zajištění základních služeb a obslužnosti). Priorita 8 Zkvalitnění institucionálního rámce pro rozvoj regionů (opatření 8.1

	Zkvalitňování administrativních kapacit veřejné správy; 8.2 Zkvalitnění systémového rámce podpory regionálního a místního rozvoje; 8.3 Informační a komunikační podpora fungování územní veřejné správy).
Strategický rámec rozvoje veřejné správy a eGovernmentu 2014+	Dokument v přípravě; bude doplněno v další fázi

Další klíčové dokumenty vztahující se k dané problémové oblasti jsou Státní politika v elektronických komunikacích – Digitální Česko v. 2.0 – Cesta k digitální ekonomice a další sektorové a krajské dokumenty definované v dílčích operačních programech.

Zkušenosti z programového období 2007-2013 a stav dosažení současných cílů

Mnohá mezinárodní srovnání identifikovala významný pokles kvality fungování institucí jako závažnou překážku posilování konkurenceschopnosti ČR a jejích regionů. Jak na národní, tak na krajské a místní úrovni bude nezbytné prosazovat efektivně a transparentně pracující instituce právního státu, zavést moderní metody řízení a rozhodování a podpořit zlepšování jejich efektivity (vnitřní i ve vztahu k občanům) např. účelným a efektivním zaváděním informačních a komunikačních technologií. Jen tak bude vytvořen dobrý institucionální základ pro konkurenceschopnou českou ekonomiku.

Základem pro definování cílů pro nové programové období 2014–2020 musí být stav veřejné správy dosažený implementací projektů a dalších opatření realizovaných v letech 2007–2013. Úspěšně dokončená realizace nejvýznamnějších strategických projektů jakými jsou Základní registry veřejné správy, Informační systém datových schránek, CzechPOINT, atd. naplnila požadavky definované pro programové období 2007–2013 a vytváří plně funkční a ověřený základ pro další etapu modernizace veřejné správy, zaměřenou na další zvýšení efektivity, transparentnosti a účelnosti procesů ve veřejné správě. Cíle definované pro nové programové období jsou v relaci s cílem zvýšit konkurenceschopnost České republiky v oblasti výkonu institucí a tím vytvářet lepší podmínky pro podnikatelský sektor, občany a snížit byrokratickou zátěž.

Mezi klíčové oblasti podpořené v období 2007 – 2013, které byly podpořeny z fondů EU, patří:

Základní registry představující soubor šesti provázaných informačních systémů, které jsou řešeny šesti projekty v gesci čtyř úřadů (Ministerstvo vnitra, Český úřad zeměměřický a katastrální, Český statistický úřad, Úřad pro ochranu hospodářské soutěže). K systému základních registrů je připojeno více než 80% všech orgánů veřejné moci, bylo uskutečněno již více než 100 mil. transakcí a vydáno přes 120 tis. výpisů pro potřeby úředníků či na žádost občanů. Realizací tohoto kmenového projektu došlo k zahájení procesu postupného přechodu ke sdílení jednou pořízených dat, sdílení služeb a sdílení infrastruktury.

Dále Informační systém datových stránek, Realizace projektu CzechPOINT (vybudování sítě kontaktních míst pro občany), systematické zkvalitňování procesu hodnocení dopadů regulace (RIA), jehož cílem je zejména vytvoření systému vzdělávání s využitím e-Learningu, včetně případů dobré praxe, vytvoření portálu pro RIA s komplexními informacemi o RIA včetně elektronické podpory procesu RIA, dále projekty eLegislativa a eSbírka realizace je v polovině roku 2015.

Na základě Strategie Smart administration se intervence v období 2007 – 2013 zaměřují také ke zkvalitnění činnosti justice její postupnou elektronizací.

Hlavní identifikované problémy (•) a z nich vyplývající potřeby rozvoje (➤) a jejich územní dimenze (○):

- Složitost a v některých případech nízká kvalita legislativy v ČR.
 - Zkvalitnění a výrazné zjednodušení legislativního prostředí ČR (ex ante i ex post nezávislé hodnocení dopadů regulace, hodnocení korupčních rizik)
- Územní dimenze:
 - Především centrální úroveň, částečně kraje a obce.

<ul style="list-style-type: none"> • Vysoká administrativní a regulační zátěž. <ul style="list-style-type: none"> ➤ Snížení čisté (netto) administrativní a regulační zátěže pomocí nastavení systémových nástrojů pro objektivní a nezávislé posouzení dopadů právní regulace za účelem zkvalitnění legislativního prostředí, včetně měření administrativní zátěže, jak ex ante, tak i ex post (např. vytvoření jednotné metodiky měření administrativní zátěže a její rozšíření a obligatorní využívání napříč veřejnou správou); pomocí vytvoření a rozvoje standardů veřejných služeb za účelem snižování administrativní zátěže u konkrétních životních situací a skupin občanů u všech agend veřejné správy. Využívání za tímto účelem všech dostupných registrů, jejich propojování, jakož i zkvalitnění a podstatně rychlejší zpřístupnění statistických údajů mimo jiné za účelem odbourání duplicity v informačních povinnostech pro podnikatele a občany. • Územní dimenze: Národní úroveň a územní ČR (s propojením na jednotlivé úrovně veřejné správy).
<ul style="list-style-type: none"> • Nízká vymahatelnost práva a nízká efektivita fungování justice. <ul style="list-style-type: none"> ➤ Urychlit vymahatelnost práva cíleným zkvalitňováním fungování justice a dalších forem řešení sporů – rozvoj nástrojů pro zlepšení vymahatelnosti práva (včetně alternativních forem řešení sporů), zajištění informačního propojení jednotlivých stupňů soudů a státních zastupitelství (eJustice). • Územní dimenze: Celé území ČR (jednotlivé územně správní úrovně).
<ul style="list-style-type: none"> • Nízká kvalita a efektivita veřejné správy v ČR. <ul style="list-style-type: none"> ➤ Zavedení moderních metod řízení a rozhodování do veřejné správy včetně managementu lidských zdrojů (zejména rozvíjení a prohlubování kvalifikace pracovní síly ve veřejném sektoru aj.), optimalizace procesů ve veřejné správě s důrazem na stabilizaci veřejných rozpočtů a nasazení SW nástrojů. Nastavení zřetelných a jasných kompetencí mezi jednotlivými úrovněmi VS, každý případný přesun kompetencí reflektovat v optimalizaci finančních a lidských zdrojů, nastavení efektivních (administrativně nenáročných a inteligentních) kontrolních mechanismů u kterých se bude dbát na zamezení zbytečným duplicitám aj. Posilování otevřenosti veřejných institucí a vůči občanům. ➤ Zvýšení kvality, výkonu a otevřenosti veřejné správy – zjednodušení a zkvalitnění poskytování veřejných služeb a optimalizace jejich dostupnosti na základě vytvořených standardů, přičemž je třeba dbát na jejich vzdálenost od občanů, rozvíjení digitalizace a interoperability veřejné správy, zvýšení on-line dostupnosti a míry využívání služeb eGovernmentu občany a podniky. ➤ Zkvalitnění rozhodování veřejné správy o území a zkvalitnění územní přípravy investic v návaznosti na územně plánovací činnost krajů a obcí. ➤ Zefektivnění kontroly veřejné správy pomocí moderních přístupů (zkvalitnění lidských zdrojů, elektronizace), včetně boje proti korupci. ➤ Podpora měření výkonu veřejné správy, které povede k jasným výsledkům, díky kterým bude možné zvýšit kvalitu a efektivitu veřejné správy v ČR. ➤ Podpora vzdělávání a posilování občanské společnosti (podpora občanské participace a iniciativy), posilování principu otevřeného vládnutí. • Územní dimenze: Celé území ČR (jednotlivé územně správní úrovně).
<ul style="list-style-type: none"> • Nízká digitalizace veřejné správy <ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozvoj digitalizace veřejné správy (eGovernmentu) prostřednictvím budování datových úložišť a digitalizace klíčových informací a databází státu(mimo základní registry, které již fungují), digitalizace agend veřejné správy umožňující přístup k veřejným službám pomocí internetu. Nezbytnou podmínkou je propojenost jednotlivých systémů.Pozornost proto bude věnována

<p>propojování jednotlivých databází a registrů.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Územní dimenze: Celé území ČR (jednotlivé územně správní úrovně).
<ul style="list-style-type: none"> • Nebezpečí nedostatečného řízení a reakce na rizika způsobená klimatickou změnou případně jinými katastrofami. <ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozvoj všech složek integrovaného záchranného systému včetně komunikační infrastruktury (zejména posílení mobilní komunikace) i systému jako celku. • Územní dimenze: Celé území ČR (jednotlivé územně správní úrovně).
<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatečná ochrana ICT systémů na všech úrovních z důvodu nárůstu kybernetických hrozeb. <ul style="list-style-type: none"> ➤ Budování systému kybernetické bezpečnosti v ČR. • Územní dimenze: Celé území ČR (jednotlivé územně správní úrovně).

1.1.3.1.1 Hlavní posuny v problémové oblasti pro programové období 2014 - 2020

V oblasti VEŘEJNÉ SPRÁVY:

Posun – změna pro programové období 2014 - 2020:

- Zvýšená efektivita a transparentnost činnosti orgánů veřejné správy.
- Důraz na vzdělávání a kvalifikaci ve veřejné správě a složkách IZS (včetně mobility zaměstnanců ve veřejném sektoru a mezinárodní spolupráce institucí).
- Důraz na vzdělávání veřejnosti včetně zvyšování absorpční kapacity pro elektronizaci veřejné správy a popularizační aktivity zaměřené na zvýšení důvěry občanů ve veřejnou správu a on-line služby.
- Důraz na využití společenskovedního výzkumu ve veřejné správě.
- Důraz na zavádění moderních metod řízení lidských zdrojů a zefektivnění systému přijímání zaměstnanců.
- Interoperabilita systémů veřejné správy, dokončení digitalizace a elektronizace veřejné správy.
- Důraz na opatření v oblasti zlepšení vymahatelnosti práva a vzdělávání v justici, modernizace organizace soudů a státních zastupitelství.
- Důraz na zajištění kybernetické bezpečnosti ve veřejné správě.
- Důraz na snížení (tedy včetně vyhodnocování nově přijímaných právních norem) administrativní a regulační zátěže do roku 2020, podpora zkvalitňování hodnocení dopadů regulace.
- Zaměření se na inovace v oblasti otevřených dat a otevřeného vládnutí, zlepšení zveřejňování informací, podpora komunitního vývoje a využití open source software ve veřejné správě.

1.1.4 Sociální začleňování, boj s chudobou a systém péče o zdraví

Tato problémová oblast vychází ze národní rozvojové priority Podpora sociálního začleňování, boje s chudobou a systému péče o zdraví a rozpracovává ji.

Politika sociálního začleňování a boje s chudobou má přispívat k sociálnímu začleňování osob ohrožených sociálním vyloučením nebo sociálně vyloučených, a to prostřednictvím zvyšování dostupnosti, kvality a udržitelnosti základních zdrojů a služeb včetně důstojného příjmu, bydlení a vzdělání. Problematika chudoby a níž plynoucího sociálního vyloučení je tak úzce propojena s politikou vzdělávání a zaměstnanosti. Dobrá školní průprava může značně snížit riziko budoucí sociální exkluze žáků. Obdobně sociálnímu začleňování napomáhá uplatnění osoby na trhu práce.

Sociální soudržnost patří k vůdčím konceptům fungování EU. Příliš velké sociální rozdíly ve společnosti jsou spojeny nejen s neefektivní alokací disponibilních lidských zdrojů, ale rovněž s křehkostí vnitřní integrity území.

Nřešení problémů spojených se sociálním vyloučením stimuluje dobrovolné separační procesy bohatší části populace a nedobrovolné segregační procesy chudší části populace. Důsledkem je růst územních disparit, a to jak na regionální, tak na místní úrovni. Vznikají tak sociálně problémové regiony a sociálně problémové lokality charakteristické dlouhodobou nezaměstnaností, předlužením, nízkým vzděláním a kvalifikací jejich obyvatel doprovázené špatným zdravotním stavem obyvatel a zvýšenou kriminalitou.

Problematika chudoby a nízké plynoucího sociálního vyloučení je úzce propojena s politikou vzdělávání a zaměstnanosti. Dobrá školní příprava může značně snížit riziko budoucí sociální exkluze žáků. Obdobně uplatnění na trhu práce napomáhá sociálnímu začlenění v přítomnosti.

V důsledku demografických změn bude nutno se vyrovnat se stárnutím populace ve společnosti a věnovat zvýšenou pozornost rovněž podpoře aktivního stárnutí a kvalitě života ve stáří. Mezi hlavní priority národní politiky v oblasti stárnutí patří ochrana lidských práv, zaměstnávání starších osob a seniorů, celoživotní učení, dobrovolnictví a mezigenerační solidarita, kvalitní prostředí pro život seniorů a péče o nejkřehčí seniory s omezenou soběstačností.

1.1.4.1 Sociální začleňování a boj s chudobou

Základní charakteristika

Česká republika je z hlediska míry chudoby a sociálního vyloučení v relativně lepší situaci v porovnání s průměrem Evropské unie. Od počátku 90. let se v ČR dařilo držet výskyt chudoby na nízké úrovni. Varováním je však narůstající trend minulých let a zvětšující se rozdíly na místní a regionální úrovni, které zapříčiňují vznik problémových lokalit sužovaných chudobou, špatným zdravotním stavem obyvatel, kriminalitou apod. V ČR dosud přispívá k nízké míře relativní chudoby především nízká míra příjmových nerovností a poměrně vysoká efektivita sociálních transferů, jejichž podíl na HDP je výrazně pod průměrem EU-27. Vývoj míry ohrožení chudobou a počtu sociálně vyloučených je podmíněn řadou faktorů, negativním směrem ji mohou dále ovlivňovat pokračující krize a nepříznivý demografický vývoj, společně s pokračujícím trendem zvyšující se mzdové diferenciace.

Chudoba a sociální vyloučení v ČR nepostihuje rozsáhlé skupiny populace, koncentruje se však u vybraných nejvíce ohrožených skupin, jako jsou dlouhodobě či opakovaně nezaměstnaní, členové neúplných a naopak i vícečetných rodin, senioři, osoby žijící v sociálně vyloučených lokalitách, osoby se zdravotním postižením a osoby s duševním onemocněním. Sociální vyloučení je v některých lokalitách spojeno s etnickou eskalací sociálních problémů. Problémem je též nárůst bezdomovectví, zejm. ve velkých městech.

Klíčovým strategickým materiálem ČR, o který se bude opírat politika sociálního začleňování a boje s chudobou v následujících letech, bude připravovaná Strategie sociálního začleňování 2014 – 2020, vycházející z koncepčního materiálu Dlouhodobá vize MPSV pro oblast sociálního začleňování.

Vazby na dokumenty EU

<p>Strategie Evropa 2020</p>	<p>Cíl „Snížit o 25 % počet Evropanů, kteří žijí pod vnitrostátní hranicí chudoby, což vyvede z chudoby přes 20 milionů lidí“.</p> <p>Iniciativa „Evropská platforma pro boj proti chudobě“, částečně iniciativa „Mládež v pohybu“ a „Program pro nové dovednosti a pracovní místa“.</p> <p>Integrovaný hlavní směr 7 „Zvyšování účasti žen a mužů na trhu práce, omezování strukturální nezaměstnanosti a prosazování kvality pracovních míst“ a 10 „Podpora sociálního začlenění a boj proti chudobě“ se silnou vazbou v obou případech. Středně silná vazba je na 8 „Rozvoj kvalifikované pracovní síly, která bude reagovat na potřeby trhu práce, a podpora celoživotního učení“ v rámci vazby na trh práce a vzdělávání a 9 „Zlepšování kvality a výsledků systémů vzdělávání a odborné přípravy na všech úrovních a zvyšování účasti na terciárním nebo srovnatelném vzdělávání“.</p>
<p>Společný strategický rámec</p>	<p>Příloha 1, 4.7: Program pro sociální změnu a inovace: podpora a zajištění účinné koordinace mezi PSCI a podporou poskytovanou z ESIF v rámci tematických cílů zaměstnanost a sociální začleňování (koordinace podpory poskytované v rámci osy EURES programu PSCI s opatřeními k podpoře vytváření sociálních podniků); rozšíření neúspěšnějších opatření v rámci „Progress“ programu PSCI, zejména pokud jde o sociální inovace a experimentování v sociální politice s podporou ESF.</p> <p>5.3 Podpora rovnosti mužů a žen.</p>

	<p>5.4 potřeby znevýhodněných skupin, aby jim byla umožněna lepší integrace na trhu práce a tudíž usnadněno plné zapojení do života společnosti.</p> <p>5.6. Řešení demografických změn: zacílení na dostatečnost a kvalitu vzdělávání, školení a sociální podporu příslušných struktur, stejně tak jako v relevantních případech na efektivitu sociálních ochranných systémů;</p>
Tematické cíle	<p>8. Podpora zaměstnanosti a podpora mobility pracovních sil</p> <p>9. Podpora sociálního začleňování a boj proti chudobě</p>
Poziční dokument EK	<p><u>2.3. Růst založený na lidském kapitálu a zvýšení účasti na trhu práce:</u> Posílení všech stupňů vzdělávání pro zlepšení jeho kvality, jeho přínosu pro sociální začlenění a významu pro trh práce (podpora žáků se slabšími výsledky, zvýšení šancí znevýhodněným skupinám v dalším vzdělávání, rovný přístup k vysokoškolskému vzdělání i pro znevýhodněné skupiny, cílená podpora školení mj. na znevýhodněné jedince), Integrace a zaměstnatelnost dalších zranitelných skupin (posílení veřejných služeb zaměstnanosti, poradenství v oblasti zaměstnání, zvýšení podílu účasti starších lidí na trhu práce, řešit nízkou zaměstnatelnost a nečinnost pracovníků se základním vzděláváním, přístup k dostupným a kvalitním službám v oblasti sociální péče a sociální pomoci, posílení podpory sociálně vyloučených a zranitelných skupin, např. Romů)</p> <p>Dohoda o partnerství má úzkou vazbu i na priority a specifické cíle odrážející výzvy pro ČR uvedené v příloze pozičního dokumentu.</p>
Specifická doporučení Rady	<p>4. Posílit veřejné služby zaměstnanosti zvýšením kvality a efektivitu odborné přípravy, pomoci při hledání zaměstnání a individualizovaných služeb, včetně externě zadaných služeb.</p>

Vazby na dokumenty ČR

Národní program reforem	<p>3.1. Konsolidované veřejné finance a efektivní instituce</p> <p>3.1.2 Udržitelný systém zdravotní a sociální péče – optimalizace sítě zdravotních a sociálních služeb</p> <p>3.3. Fungující trh práce, vzdělávací systém a sociální začleňování jako předpoklady konkurenceschopné ekonomiky;</p> <p>3.3.2 Sociální začleňování a boj s chudobou – optimalizace nepojistných sociálních systémů a sociální práce, podpora sociálního začleňování a boje s chudobou (řešení bezdomovectví, aktivní stárnutí, sociální začleňování Romů, podpora sociálního bydlení a sociálního podnikání)</p> <p>3.3.3 Zvyšování dostupnosti nájemního bydlení pro zvýšení mobility pracovní síly</p>
Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti ČR	<p>5. Vzdělanost – Zajistit přístup ke kvalitnímu vzdělání bez ohledu na místo, sociální zázemí a dispozice a děti se slabšími dispozicemi včas identifikovat a nasměrovat k nim vhodnou formou pomoci.</p> <p>6. Trh práce - Zvýšení dostupnosti nájemního bydlení – i v oblasti sociálního bydlení.</p>
Strategie regionálního rozvoje	<p>Priorita 3 Zkvalitnění sociálního prostředí rozvojových území (průřezové opatření 3.X. Podpora integrace sociálně vyloučených a sociálním vyloučením ohrožených skupin obyvatelstva; opatření 3.1 Zvýšení kvality a vybavenosti veřejnými službami).</p> <p>3.2 Rozvoj a zlepšování podmínek pro volnočasové aktivity obyvatel a pro využití kulturního potenciálu (opatření 3.3 Podpora bydlení jako nástroje sociální soudržnosti).</p> <p>Priorita 4 Vyvážený rozvoj stabilizovaných území (opatření 4.1 Zajištění odpovídající kapacity infrastruktury veřejných služeb).</p> <p>Priorita 5 Oživení periferních území (opatření 5.2 Podpora zvýšení kvality pracovní síly).</p>
Strategie sociálního začleňování	<p>Dokument v přípravě, bude doplněno další fází</p>

Další klíčové dokumenty vztahující se k dané problematice oblasti jsou Strategie boje proti sociálnímu vyloučení, Koncepce politiky zaměstnanosti (Strategie politiky zaměstnanosti), Národní akční plán inkluzivního

vzdělávání, Koncepce romské integrace, Strategie rovných příležitostí pro ženy a muže, Národní plán rozvoje sociálních služeb, Koncepce bydlení České republiky do roku 2020, Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017, Koncepce prevence a řešení bezdomovectví v ČR do roku 2020, dokumenty krajů v dané oblasti, a další sektorové dokumenty definované v dílčích programech.

Cíle strategie Evropa 2020 a cíle Národního programu reform

Strategie Evropa 2020 stanovuje cíl „snížit o 25 % počet Evropanů, kteří žijí pod vnitrostátní hranicí chudoby, což vyvede z chudoby přes 20 milionů lidí (příčemž vnitrostátní hranice chudoby je stanovena na úrovni 60 % průměrného disponibilního příjmu v každém členském státě).

Hlavní cíl strategie Evropa 2020	Cíl EU k 2020	Stav EU k 2010	Stav EU k 2011	Cíl ČR k 2020	Stav ČR k 2010	Stav ČR k 2011
Počet osob ohrožených chudobou (1000 obyvatel / v %)	115 694 (snížení o 25 %)	116 309 / 23,6 %	119 568 / 24,2 %	1 566 (a snížení o 30 tis.)	1 495 / 14,4 %	1 598 / 15,3 %

Česká republika disponuje nízkou mírou ohrožení obyvatelstva relativní chudobou (podíl osob ohrožených chudobou a sociálním vyloučením činil v roce 2011 15,3 %, tj. absolutně 1,598 mil. osob, zatímco průměr EU dosahoval 24,2 %). Podle výše uvedeného souhrnného ukazatele bylo v České republice ve výchozím roce 2008 pro hodnocení pokroku do roku 2020 ohroženo chudobou nebo sociálním vyloučením cca 1 566 tis. osob, tj. 15,3 % z celkové populace.

S ohledem na společné cíle Strategie Evropa 2020 si Česká republika stanovila národní cíl v oblasti boje proti chudobě „Udržení hranice počtu osob ohrožených chudobou, materiální deprivací nebo žijících v domácnostech s velmi nízkou pracovní intenzitou do roku 2020 na úrovni roku 2008. ČR současně vyvine úsilí vedoucí ke snížení počtu osob ohrožených chudobou, materiální deprivací nebo žijících v domácnostech s velmi nízkou pracovní intenzitou o 30 000 osob“.

Klíčovými měřítky pro dosažení hlavního cíle budou jeho dílčí podcíle, zejména podíl osob žijících v domácnostech s velmi nízkou pracovní intenzitou (v roce 2011 byl v ČR tento podíl 531 tis. obyvatel, v EU 37 995 tis.), počet osob ohrožených chudobou po obdržení sociálních dávek (v roce 2011 byl v ČR tento podíl 1 022 tis. obyvatel, v EU 83 528 tis.) a podíl osob ohrožených materiální deprivací (v ČR v roce 2011 byl tento podíl 641 tis. obyvatel, v EU 43 465 tis.). Další cíle, které budou sledovány, jsou např. počet osob v cílových skupinách (podle struktury), podíl osob žijících v sociálně vyloučených s vazbou na počet těchto lokalit v ČR, demografická křivka a délka dožití apod.

Zkušenosti z programového období 2007-2013 a stav dosažení současných cílů

V programovém období 2007-2013 byly projekty v oblasti sociálního začleňování a boje s chudobou zaměřeny zejména na podporu začleňování sociálně vyloučených osob nebo osob ohrožených sociálním vyloučením s cílem jejich návratu do společnosti a na trh práce, na podporu a rozvoj stávajících i nových sociálně preventivních programů a sociálních služeb realizovaných v sociálně vyloučených romských lokalitách, na komplexní programy zaměstnanosti zaměřené na aktivizaci a motivaci individuálním přístupem pro vytvoření podmínek k odstraňování bariér pro rovný přístup na trh práce.

Z dosavadních zkušeností a evaluačních studií nevyplývají žádné zásadní nedostatky ve zvolených intervencích a zároveň i absorpční kapacita je v dané oblasti dostatečná. Určitým problémem pro dosažení cílů intervencí byla nedostatečná komplexnost projektů – některé projekty se zaměřovaly jen na dílčí aspekty a neměly schopnost řešit problém jako celek. Zároveň v případě projektů v oblasti sociálního začleňování sociálně vyloučených a sociálním vyloučením ohrožených osob existuje nebezpečí příliš široce a obecně podporovaných aktivit.

Účelnost intervencí v oblasti sociálního začleňování je možné hodnotit jako dobrou, s tím, že za maximálně účelné jsou označovány intervence přímo v terénu a projekty řešící komplexně problémy a potřeby cílové skupiny.

Programové období 2007 – 2013 přineslo specifické vyčlenění intervencí v oblasti sociálního začleňování v sociálně vyloučených romských komunitách, nicméně přínos projektů v této oblasti nelze zatím dostatečně vyhodnotit.

I přes velké úsilí vynaložené v boji proti chudobě a sociálnímu vyloučení a i přes jednu z nejnižších hodnot míry chudoby v rámci EU vykazuje Česká republika zhoršující se tendence. Podíl obyvatel žijících pod hranicí chudoby a zejména ohrožených chudobou, stejně tak i podíl obyvatel žijících v sociálně vyloučených lokalitách a zejména ohrožených sociálním vyloučením neustále roste. Dílčí úspěchy, například v podobě nezanedbatelného počtu s pomocí spolufinancování z fondů EU nově vzniklých pracovních míst, a to právě i v regionech trpících nejvyšší mírou nezaměstnanosti, jsou nedostatečné pro zvrácení nastartovaných trendů. Problematika boje s chudobou a sociální začleňování bude jednou z hlavních výzev programového období 2014-2020. Řešení bude vyžadovat komplexní (integrováný) přístup, vyžadující úzkou vazbu opatření zejména v oblasti vzdělávání, trhu práce a zaměstnanosti, bydlení, sociálních služeb, fungování veřejné správy a legislativy. Chudoba a sociální vyloučení mají navíc silný územní (regionální) rozměr z důvodu jejich nerovnoměrného rozmístění na území státu.

Hlavní identifikované problémy (●) a z nich vyplývající potřeby rozvoje (➤) a jejich územní dimenze (○):

- Postupné zvyšování příjmových a majetkových nerovností je spojeno se snižováním reálné životní úrovně i životních a pracovních šancí určitých skupin obyvatelstva. Nejvíce ohroženou skupinou jsou děti do 17 let (ohroženo 14,3 % osob v roce 2010), neúplné rodiny (38,9 %), vícečetné rodiny s třemi a více dětmi (22,7 %), dále senioři, jednotlivci pečující o osobu blízkou a osoby bydlící v sociálně vyloučených lokalitách.
 - Zvyšování uplatnitelnosti osob sociálně vyloučených, ohrožených sociálním vyloučením a osob ohrožených chudobou na trhu práce, tj. především snižování dlouhodobé nezaměstnanosti prostřednictvím komplexních programů zaměstnanosti a poskytování individualizovaných služeb zaměstnanosti zaměřených na osoby ohrožené sociálním vyloučením a chudobou
 - Potírání nejistých pracovních podmínek a nelegálního zaměstnávání
- Územní dimenze:
 - Především sociálně vyloučené lokality a rozvojová území dle Strategie regionálního rozvoje 2014-2020.
- Problematická je situace vyloučených lokalit, jejichž počet podle expertních odhadů již přesahuje 400. Lidé žijící v těchto lokalitách mají zpravidla nízké vzdělání a kvalifikaci a jsou nezaměstnaní. V sociálně vyloučených lokalitách a v obcích, v nichž se nacházejí, se vyskytuje zvýšená kriminalita (v podobě trestné činnosti i přestupků). V některých regionech a obcích již probíhá etnická eskalace tohoto problému, čímž dochází k vážnému narušení společenské soudržnosti vedoucím až k projevům extremismu a ohrožení veřejného pořádku a bezpečnosti. V těchto lokalitách je rostoucí problém s nedostatečnou kvalitou základních škol hlavního proudu, které ovšem mají charakter škol segregáčnických. Sociální vyloučení je do značné míry důsledkem nedostatečných preventivních (zejména sociálních) politik a je významně posilováno celkovou ekonomickou a sociální deprivací. V těchto lokalitách je také zhoršená dostupnost služeb včetně zdravotních a pracovních příležitostí.
 - Meziinstitucionální a komplexní přístup k řešení problémů v dotčených oblastech, zahrnující aktivní přístup státní správy samospráv a koordinaci a posílení partnerství při tvorbě integračních strategií, podpůrné, motivační a sankční nástroje vůči lokálním aktérům, optimalizaci pokrytí sociálními službami a rozvoj specifických nástrojů.
 - Podmínky pro začleňování a plnohodnotné zapojení do života společnosti v dlouhodobém horizontu musí být vytvářeny v konkrétních lokalitách za přispění krajských i obecních institucí a neziskových organizací (včetně podpory dobrovolnictví), a ve vzájemné synergii, samozřejmě s přihlédnutím k místním specifickým, potřebám a možnostem.
- Územní dimenze:
 - Regionální a místní koncentrace problémů spojených se sociálním vyloučením se nejzřetelněji projevuje existencí sociálně vyloučených lokalit, v některých regionech i probíhající etnickou eskalací problému. Platí souvislost mezi mírou celkové zaostalosti regionu a přítomností sociálně vyloučených lokalit.
- Absentuje systém sociálního bydlení, umožňující řešení problémů zaměstnanosti ve vazbě na bezdomovectví a zadluženost, které je obvykle doprovází. Překážkou sociálního začleňování je často nízký počet sociálních bytů ve vlastnictví obcí a dalších veřejných institucí. Existující byty mnohdy nejsou využívány pro bydlení skutečně sociálně potřebných obyvatel. Jako problematické se dnes jeví i smluvní uspořádání, kdy systém vlastníkům umožňuje parazitovat na špatné sociální situaci.

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozvoj systému dostupného sociálního bydlení jako základní sociální potřeby, včetně mechanismů krizového a podporovaného bydlení pro rodiny s dětmi. • Územní dimenze: Celé území ČR, přednostně sociálně vyloučené lokality a rozvojová území dle Strategie regionálního rozvoje 2014-2020.
<ul style="list-style-type: none"> • Ohrožení rizikových skupin sociálním vyloučením a chudobou zesiluje také nedostatek některých typů sociálních služeb a sociálního preventivních programů (integrační aktivity pro osoby po výkonu trestu či ve výkonu alternativních trestů, nízký počet a nedostatečná diferenciací služeb pro rodiny a děti, nedostatek dostupných psychologických poraden pro ohrožené skupiny, preventivní aktivity pro osoby, jež jsou ve zvýšené míře ohroženy trestnou činností aj.). Souvisejícím problémem je vysoká míra využívání institucionální péče při řešení problémů ohrožených dětí a rodin. <ul style="list-style-type: none"> ➤ Systematizaci financování služeb sociální prevence, sociálního poradenství a zdravotní péče (neziskový sektor, podnikatelé, veřejnost) ve prospěch efektivní kombinace komunitních a institucionalizovaných služeb. ➤ Rozvoj neformální a sdílené péče, transformaci a deinstucionalizaci služeb a vzdělávání pracovníků v sociální oblasti, podpora dobrovolnictví. ➤ Sociální inovace v oblasti vzdělávání amultidisciplinárního síťování, respektive poskytování služeb a přístupu k financím. Podpora nedostatkových sociálních služeb, sociálních a preventivních programů. • Územní dimenze: Na celém území ČR, s tím, že jednotlivá opatření v rámci koncepčních změn budou mít v další fázi silnou územní dimenzi, která má zajistit dostupnost základních služeb.
<ul style="list-style-type: none"> • Dlouhodobě nezaměstnaní ztrácejí pracovní návyky, z toho důvodu nejsou konkurenceschopní a jejich šance na nalezení zaměstnání klesají. Podnikatelské aktivity zaměřené na sociální podnikání mají potenciál umožnit těmto sociálně vyloučeným osobám a osobám ohroženým sociálním vyloučením vstup na trh práce a do podnikatelského prostředí a současně jejich začlenění do společnosti. Bariérou většího rozvoje sociálního podnikání v ČR je chybějící legislativní zakotvení. <ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozvoj systému podpory sociálního podnikání v oblasti odstraňování legislativních bariér, zavádění motivačních mechanismů pro rozvoj sociální ekonomiky. ➤ Rozvoj sociálního podnikání jako součásti tranzitního systému postupného zaměstnávání, tj. přechodu od veřejné služby do sociálních podniků a odtud do běžného zaměstnání (s počáteční podporou zaměstnavatelů). ➤ Poradenské, konzultační a vzdělávací služby sociálním podnikům. • Územní dimenze: Celé území ČR, přednostně v sociálně znevýhodněných oblastech a rozvojových území dle Strategie regionálního rozvoje 2014-2020.
<ul style="list-style-type: none"> • Populační stárnutí se dotýká všech oblastí života společnosti a promítá se do širokého spektra politických opatření. Politika reagující na stárnutí obyvatelstva může být účinná pouze tehdy, bude-li pružně reagovat na probíhající a očekávané demografické změny v souladu s výzvami, které z populačního stárnutí vyplývají: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Zvýšení informovanosti seniorů o možnostech obrany a vymahatelnosti jejich práv. ➤ Podpora konceptu celoživotního učení jako nástroje pro udržení a zvýšení konkurenceschopnosti ekonomiky, pro zvýšení občanské odpovědnosti a podporu sociální soudržnosti společnosti. ➤ Podpora využití starších pracovníků jako zkušených a vysoce odborných pracovníků na trhu práce včetně prosazování nástrojů Age managementu do personální politiky zaměstnavatelů. ➤ Posilování mezigeneračních vztahů s cílem změny postojů společnosti vůči seniorům a negativnímu demografickému vývoji. ➤ Rozvoj kvalitního prostředí s odpovídající infrastrukturou, umožňující aktivní zapojení seniorů do komunitního života s ohledem na zvyšující se podíl seniorů. ➤ Podpora zdravého životního stylu jako základního předpokladu pro zvýšení kvality a prodloužení aktivního života ve stáří. ➤ Podpora rozvoje všech druhů sociálních služeb včetně poradenství tak, aby byla vytvořena široká

nabídka, která bude reagovat na specifické potřeby seniorů.

- Územní dimenze:
Celé území ČR, přednostně v sociálně znevýhodněných oblastech a rozvojových územích dle Strategie regionálního rozvoje 2014-2020.

1.1.4.2 Systém péče o zdraví

Základní charakteristika

Zdraví obyvatel představuje jeden ze zásadních předpokladů inteligentního a udržitelného rozvoje podporujícího začlenění – tedy cíle Strategie Evropa 2020. 2) Dosavadní velmi přijatelná relace mezi kvalitativní úrovní a všeobecnou dostupností zdravotnických služeb je ohrožována demografickým stárnutím obyvatelstva, což bude i hlavním determinantem růstu nákladů na zdravotní a sociální péči. Existují však další nákladové faktory dané jak medicínským pokrokem (nové velmi nákladné technologie, farmaceutické preparáty a léčebné postupy), tak i postupnou konvergencí se západoevropskými státy, pokud jde o odměňování zdravotnického personálu a rostoucí nároky pacientů.

Krise posledních let a omezování výdajů veřejných rozpočtů mělo negativní dopad na dostupnost a kvalitu poskytované zdravotní péče a prevence především. To může v budoucím období způsobit nárůst nemocnosti a tlaky na zvyšování výdajů. Tyto zacyklené problémy vynikají zejména ve strukturálně postižených regionech a jejich gradování je možno přerušit pouze správně zacílenými intervencemi.

Vazby na dokumenty EU

Strategie Evropa 2020	Oblast není přímo navázána na kvantifikované cíle Strategie Evropa 2020; vazby lze spatřovat na cíl „Snižit o 25 % počet Evropanů, kteří žijí pod vnitrostátní hranicí chudoby, což vyvede z chudoby přes 20 milionů lidí“ Iniciativa „Inovace v unii“ (význam inovací a výzkumu pro zdraví a využívání moderních technologií v souvislosti se stárnutím obyvatel), iniciativa „Evropská platforma pro boj proti chudobě“ (potřeba zajistit lepší přístup k systémům zdravotní péče). Integrované hlavní směry: spíše než přímá podpora jde o návaznosti na oblast zdraví (např. elektronizace – IHS 4, vzdělávání – IHS 8, podpora VaV – IHS 4, trh práce – IHS 7 a 8). Nepřímá, ale silná vazba v IHS 1 „Zajištění kvality a udržitelnosti veřejných financí“ (výdaje související se stárnutím populace, jako jsou např. výdaje na zdravotní péči). Střední vazba je na IHS 10 „Podpora sociálního začlenění a boj proti chudobě“.
Společný strategický rámec	Příloha 1, -5.5 Reakce na demografickou změnu: Investice do zdravotní infrastruktury budou mít za cíl dlouhý a zdravý pracovní život pro všechny občany Unie; Opatření zaměřená na podporu poskytování nákladově efektivní zdravotní péče a dlouhodobé péče včetně investování do e-health, e-care a do infrastruktury
Tematické cíle	9. Podpora sociálního začleňování a boj proti chudobě
Poziční dokument EK	Dohoda o partnerství má úzkou vazbu i na priority a specifické cíle odrážející výzvy pro ČR uvedené v příloze pozičního dokumentu. Konkrétně na cíl Podpora sociální začleněnosti a boj s chudobou, kde je prioritou zlepšení přístupu k dostupným, udržitelným a vysoce kvalitní službám, včetně zdravotní péče a sociálních služeb obecného zájmu (propojení sociální a zdravotní péče).
Specifická doporučení Rady	nejsou uvedena

Vazby na dokumenty ČR

Národní program	3.1 Konsolidované veřejné finance a efektivní instituce 3.1.2 Udržitelný systém zdravotní a sociální péče – optimalizace sítě zdravotních a sociálních
------------------------	---

reforem	služeb, zavádění systému hodnocení zdravotnických technologií, elektronická dokumentace, reforma psychiatrické péče
Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti ČR	4. Zdravotnictví – racionalizace nákupů zdravotnické techniky a léků, zefektivnění financování zdravotnictví, zefektivnění fungování zdravotních pojišťoven, restrukturalizace lůžkové péče, vazba pacienta ke zdraví.
Strategie regionálního rozvoje	Priorita 3 Zkvalitnění sociálního prostředí rozvojových území (opatření 3.1 Zvýšení kvality a vybavenosti veřejnými službami). Priorita 4 Vyvážený rozvoj stabilizovaných území (opatření 4.1 Zajištění odpovídající kapacity infrastruktury veřejných služeb). Priorita 5 Oživení periferních území (opatření 5.3 Zajištění základních služeb a obslužnosti).
Zdraví 2020	Dokument v přípravě, v další fázi nutno dopracovat

Další klíčové dokumenty vztahující se k dané problematice oblasti jsou Konceptce hygienické služby a primární prevence v ochraně veřejného zdraví, Konceptce oboru psychiatrie, Národní strategie ochrany práv dětí, Strategie boje proti sociálnímu vyloučení, Konceptce podpory transformace pobytových sociálních služeb, Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017, Konceptce bydlení ČR do roku 2020, Konceptce prevence a řešení bezdomovectví v ČR do roku 2020, dokumenty krajů v dané oblasti (např. Střednědobé plány rozvoje sociálních služeb jednotlivých krajů), a další sektorové dokumenty definované v dílčích programech.

Zkušenosti z programového období 2007-2013 a stav dosažení současných cílů

V programovém období 2007-2013 byla podpora v oblasti systému péče o zdraví směřována především na pořízení přístrojového vybavení a rekonstrukce a výstavba budov. Vzhledem k rozšířené této podpory v jednotlivých regionálních operačních programech (přibližně 50 % alokace na prioritní téma 76) a integrovaném operačním programu, postrádal přístup k využívání prostředků hlubší strategii a koncepci a v jednotlivých regionech byl odlišný bez vazby na regionální specifika. Cílem je proto realizovat v programovém období 2014-2020 intervence v oblasti systému péče o zdraví s centrální koordinací a na základě kvalitních auditů potřebnosti s přihlédnutím k územním specifikům a potřebám.

Z ESF byly podpořeny projekty zaměřené jak na lékaře, tak na nelékařské pracovníky. Cílem projektů bylo zvýšení úrovně v profesně kvalifikačních dovednostech lékařských/ nelékařských zdravotnických pracovníků a manažerů. Cílem bylo také zlepšit kvalitu, rozsah a dostupnost profesního vzdělávání lékařských/nelékařských zdravotnických pracovníků způsobilých k výkonu zdravotnického povolání a zvýšení adaptability a výkonnosti cílové skupiny v souvislosti s probíhajícími změnami v sektoru zdravotnictví.

Hlavní identifikované problémy (●) a z nich vyplývající potřeby rozvoje (➤) a jejich územní dimenze (○):

- Přes markantní pokrok, který zaznamenal veřejný systém péče o zdraví a průběžně se zlepšující se zdravotní stav obyvatelstva, je v řadě ohledů stále patrné zaostávání za vyspělými zeměmi. Struktura péče je neadekvátní a výrazné nedostatky existují v organizaci a koordinaci péče, a to nejen specializované a superspecializované péče, ale zejména v oblasti péče na sociálně zdravotním rozhraní. Především v případě dlouhodobé péče jsou přístupy regionálně velmi nevyrovnané, k čemuž přispívají i rychlé demografické změny. To snižuje zaměstnatelnost především žen, které v případě místní nedostupnosti profesionální péče často přebírají péči o dlouhodobě nemocné členy rodiny v domácím ošetřování.
 - Zlepšení struktury poskytované péče a její infrastruktury, aby reflektovala demografické trendy a požadavky na kvalitu a efektivitu, ať již v centrech specializované péče nebo v zařízeních poskytujících následnou a dlouhodobou péči
 - Standardizace péče a zavádění hodnocení zdravotnických technologií
 - Propojování zdravotní a sociální péče
- Územní dimenze:
 - Především v rozvojových a stabilizovaných územích

1.1.4.2.1 Hlavní posuny v problémové oblasti pro programové období 2014 - 2020

V oblasti SOCIÁLNÍHO ZAČLEŇOVÁNÍ, BOJE S CHUDOBOU A SYSTÉMEM PÉČE O ZDRAVÍ: Posun – změna pro programové období 2014 - 2020:

- Důraz na transformaci a deinstitucionalizaci některých typů zdravotních a sociálních služeb a na spolupráci s komunitou a s neziskovým sektorem.
- Důraz na integraci a kvalitu (včetně hodnocení efektivity) sociálních služeb, zdravotních služeb, sociální inovace a sociální podnikání.
- Systematičtější koordinace podpořených projektů napříč oblastmi a regiony a efektivnější reakce na trendy a sociodemografické změny, včetně efektivního řešení problémů sociálně vyloučených lokalit.
- Zvýšený důraz na prevenci negativních jevů v oblasti zdraví i sociální péče a boje s chudobou
- Zvýšení efektivity programů sociálně právní ochrany dětí, včetně rozvoje dostupné a udržitelné sítě služeb pro rodiny a děti
- Nastavení systému sociálního bydlení, včetně preventivních a následných služeb
- Zvýšení kompetencí osob ohrožených sociálním vyloučením a osob sociálně vyloučených s cílem jejich lepšího uplatnění ve společnosti a na trhu práce
- Zlepšení zdravotního stavu a životního stylu obyvatel
- Snížení nerovnosti ve zdraví
- Modernizace některých typů péče o zdraví (zejm. psychiatrické péče)
- Uplatnění integrovaných nástrojů místního rozvoje.

1.1.5 Životní prostředí

Životní prostředí

Základní charakteristika

Výhodou většiny území ČR je relativně dobrý stav životního prostředí, území s mimořádnou hodnotou jsou odpovídajícím způsobem chráněna.

Existují však území, kde se především vlivem průmyslové činnosti a dopravy dlouhodobě kumuluje zatížení mnoha složek životního prostředí, je snížena kvalita ovzduší, je zde nadstandardní hladina hluku, je ohrožena kvalita vod, je vysoký spotřeba vody a kumuluje se velké množství odpadu. Nejčastějším způsobem nakládání s komunálním odpadem je skládkování, kdy skládkováno je neco přes polovinu komunálního odpadu. Přes 30% je recyklováno a více než 10% energeticky využíváno.

ČR vykazuje velmi vysokou energetickou náročnost ve srovnání s ostatními členskými státy EU. Výraznou měrou se na tom podílí nevýrazný pokrok v energeticky úsporných technologiích a nedostatečná ochrana budov před energetickými ztrátami. ČR rovněž vykazuje nízkou míru energetické soběstačnosti a bezpečnosti, závislost na neobnovitelných zdrojích energie a nízkou orientaci na využití obnovitelných zdrojů energie. Při realizaci opatření pro zlepšení kvality ovzduší je třeba dbát na plné využití synergií těchto opatření, úspor energie a využití OZE (např. kotle na biomasu).

Česká krajina patří mezi intenzivně zemědělsky využívané, zemědělský půdní fond zaujímá cca 54 % rozlohy České republiky. Většinu této plochy tvoří orná půda, v minoritním zastoupení jsou trvalé travní porosty a trvalé kultury. Zemědělství tak zásadním způsobem ovlivňuje charakter krajiny i její (ekosystémové) funkce, stav přírodního prostředí a biodiverzity. Pozitivem je každoročně se zvyšující výměra ekologicky obdělávané půdy a extenzivně obhospodařovaných travních porostů. Podíl ekologicky obhospodařované zemědělské půdy dosáhl 12 % z celkové plochy zemědělské půdy. Dílčím cílem je dosáhnout 15% podílu ekologicky obhospodařované zemědělské půdy z celkové plochy zemědělské půdy do roku 2015. Výměra lesní půdy dosahuje cca 34 % rozlohy ČR.

V oblasti ochrany přírody a krajiny dochází k poklesu biodiverzity a ohrožena je řada druhů rostlin a živočichů i celých typů přírodních stanovišť. Mezi příčiny patří změny využívání krajiny (např. zarůstání bezlesích ploch, úbytek mokřadů, zabor půdy pro výstavbu), fragmentace krajiny a narušení migrační propustnosti i přímý zabor biotopů.

Relativně příznivá plošná kvalitativní proměna životního prostředí v ČR značně pro nadcházející období posiluje jeho regionální dimenzi; celostátních společných témat tak pozvolna ubývá, za to se rozšiřuje velký prostor pro identifikaci územního rozměru životního prostředí a jeho řešení. Plošná témata současně nabývají novou kvalitu a týkají se záležitosti informovanosti, environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty, ale i účinného systému prevence životního prostředí. Při řešení problémů životního prostředí, které jsou prostorově diferencované, je nutno respektovat územní dimenzi problematiky a to zejména ve vztahu k otázkám:

akumulace problémů životního prostředí v městských regionech (např. kvalita ovzduší, energetická náročnost hospodářství, existence brownfields, ekologických zátěží), zaostávání periferních oblastí a malých obcí ve vybavení infrastrukturou životního prostředí.

V období od roku 1990 až do současnosti došlo na území ČR v mnoha ohledech ke snížení tlaku na životní prostředí ze strany zemědělství (např. snížení objemu aplikovaných živin a prostředků na ochranu rostlin), což se částečně pozitivně projevilo na jakosti povrchových vod a v některých ohledech v biologické různorodosti. Krajina v minulosti ztratila do značné míry svoji estetickou hodnotu, nepodporuje dostatečně zadržování vody a na značné části ČR vykazuje nízkou ekologickou stabilitu. Přírodní stanoviště jsou v nepříznivém stavu a to jak na zemědělské půdě, v lesích i v případech vodních stanovišť. Významná část odvodňovacích systémů je poškozená. I přes snížení tlaku na životní prostředí oproti minulosti unikají ze zemědělství do vod živiny a prostředky na ochranu rostlin. Značná část půd je také ohrožena některou z forem degradace (zejména vodní a větrnou erozí). Ekologické zemědělství, ač poskytuje značné veřejné statky, dosud nenaplňuje v tomto ohledu plně svůj potenciál.

Lesní porosty jsou ohrožovány nepříznivými klimatickými a antropogenními vlivy, což v kombinaci s nevhodnou dřevinnou, prostorovou a věkovou skladbou některých porostů v některých lokalitách vede k jejich značné náchylnosti k poškození a ohrožení plnění zejména mimoprodukčních a celospolečenských funkcí u postižených porostů. Limitním faktorem pro nápravu dřevinné skladby jsou škody lesní zvěří. Biologická rozmanitost v lesích klesá a ochrana genofondu v lesích není dostatečná. V praxi nejsou dostatečně využívány poznatky výzkumu.

Vodní toky a vodní nádrže v ČR tvoří významná centra biologické diverzity v krajině. Sladkovodní akvakultura a obhospodařování rybářských revírů jsou významnými činiteli ochrany a zlepšování životního prostředí, biologické rozmanitosti a udržování krajiny. Tradiční rybníkářství v ČR je schopné poskytovat pozitivní externality v podobě mimoprodukčních funkcí rybníků, které naplňují v mnohých podobách společenskou objednávku a velmi často svým významem přesahují samotnou produkci ryb.

Vazba na dokumenty EU

Strategie Evropa 2020	3. Snížit emise skleníkových plynů oproti úrovním roku 1990 nejméně o 20% nebo, pokud budou podmínky příznivé, o 30%; zvýšit podíl obnovitelných zdrojů energie v naší konečné spotřebě energie na 20% a zvýšit energetickou účinnost o 20%. Iniciativa „Evropa méně náročná na zdroje“ (částečně iniciativy „Průmyslová politika pro svět globalizace“ a „Unie inovací“). Integrovaný hlavní směr 5 „Zefektivnit využívání zdrojů a snížit emise skleníkových plynů“
Společný strategický rámec	Příloha 1: 4.8 část udržitelná doprava a udržitelná mobilita ve městech – upřednostňování investic podle příspěvku k mobilitě, udržitelnosti, snižování emisí skleníkových plynů. 5.2 Udržitelný rozvoj – výdaje na biodiverzitu a ochranu přírodních zdrojů podle nařízení Habitats, systém řízení nakládání s odpady a snížení spotřeby vody
Tematické cíle	4. Podpora přechodu na nízkouhlíkové hospodářství ve všech odvětvích 6. Ochrana životního prostředí a podpora účinného využívání zdrojů
Poziční dokument EK	2.2 Rozvoj infrastruktury pro růst a konkurenceschopnost - investice by měly být ve prospěch železnic a městské dopravy šetrné k životnímu prostředí. 2.4 Hospodářství příznivé pro životní prostředí a účinně využívající zdroje - ochrana životního prostředí a lepší hospodaření s přírodními zdroji, posun k energeticky účinnému, nízkouhlíkovému hospodářství. Dohoda o partnerství má úzkou vazbu i na priority a specifické cíle odrážející výzvy pro ČR uvedené v příloze pozičního dokumentu.
Specifická doporučení Rady	není relevantní

Vazby na dokumenty ČR

Národní program	3.2. Atraktivní podnikatelské prostředí a rozvoj infrastruktury pro český průmysl
------------------------	---

reforem	Energetika – opatření v oblasti surovin, obnovitelné zdroje energie, využití biomasy Politika ŽP – snižování emisí skleníkových plynů Rozvoj energetické a environmentální infrastruktury – nakládání s odpadními vodami, snížení spotřeby vody, snižování rizika povodní, nakládání s odpady, alternativní druhy paliv, ochrana ovzduší, přírody a krajiny
Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti ČR	2.9 Státní energetická koncepce a strategické usměrňování - dosažení vyváženého energetického mixu, zvýšení využívání obnovitelných zdrojů a snížení emisí skleníkových plynů
Strategie regionálního rozvoje	Priorita 1 Využití potenciálu rozvojových území (opatření: 1.4 Rozšíření a zkvalitnění infrastruktury - řešení veřejných prostranství a zeleně, revitalizace zanedbaných částí města). P. 6 Ochrana a udržitelné využívání zdrojů v regionech (opatření: 6.1 Odstraňování starých ekologických zátěží, revitalizace brownfields a území po bývalé těžbě nerostných surovin; 6.2 Snížení produkce komunálních odpadů a zvýšení jejich materiálového využití; 6.3 Využívání obnovitelných zdrojů energie a podpora úspor energie ve vazbě na místní podmínky; 6.4 Omezování negativních vlivů dopravy (hluk, prach atd.) na obyvatelstvo a na krajinu; 6.5 Udržitelné užívání vodních zdrojů). P. 7 Ochrana přírody a krajiny, kvalitní a bezpečné prostředí pro život (opatření: 7.1 Zlepšení kvality prostředí v sídlech, ochrana a rozvoj krajinných hodnot).
Státní politika životního prostředí	Tematická oblast 1 Ochrana a udržitelné využívání zdrojů (priority: Zajištění ochrany vod a zlepšování jejich stavu; Prevence a omezování vzniku odpadů a jejich negativního vlivu na životní prostředí, podpora jejich využívání jako náhrady přírodních surovin; Ochrana a udržitelné využívání půdního a horninového prostředí). Tematická oblast 2 Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší (priority: Snižování emisí skleníkových plynů a omezování negativních dopadů klimatické změny; Snížení úrovně znečištění ovzduší; Efektivní a přírodě šetrné využívání obnovitelných zdrojů energie). Tematická oblast 3 Ochrana přírody a krajiny (priority: Ochrana a posílení ekologických funkcí krajiny; Zachování přírodních a krajinných hodnot; Zlepšení kvality prostředí v sídlech).

Další klíčové dokumenty vztahující se k dané problematice oblasti jsou Státní program ochrany přírody a krajiny ČR, Plán odpadového hospodářství, Plány hlavních povodí, Koncepce zemědělství, Národní strategický plán rozvoje venkova, Víceletý národní strategický plán pro akvakulturu, Národní lesnický program, Akční plán pro biomasu v ČR na období 2012-2020, Státní energetická koncepce, Národní akční plán České republiky pro energii z obnovitelných zdrojů, Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR, dokumenty krajů v dané oblasti a další sektorové dokumenty definované v dílčích operačních programech.

Cíle strategie Evropa 2020 a cíle Národního programu reforem

Hlavní cíl strategie Evropa 2020	Cíl EU k 2020	Stav EU k 2010	Stav EU k 2011	Cíl ČR k 2020	Stav ČR k 2010	Stav ČR k 2011
Emise skleníkových plynů (%)	80	85	-	Snížení o 9 % ¹³	71 ¹⁴	-
Podíl obnovitelných zdrojů energie, OZE (%)	20	12,1	13,0	13 ¹⁵	8,4	9,4

¹³Vnitrostátní nezávazný cíl pro odvětví mimo systém obchodování s emisemi v porovnání s rokem 2005.

¹⁴Současný stav: - 7 % (předpoklady pro rok 2020 v porovnání s rokem 2005) a - 2 % (emise v roce 2010 v porovnání s rokem 2005).

¹⁵Národní akční plán České republiky pro energii z obnovitelných zdrojů si stanovuje cíl ve výši 13,5 %.

Primární spotřeba energie (kToe)	1474000, tj. snížení o 20 %	1646839		29 803	42 003	29 467
----------------------------------	--------------------------------------	---------	--	--------	--------	--------

Česká republika je ve vztahu k cílům strategie Evropa 2020 nad průměrem EU, vyjma podílu OZE. Vnitrostátní cíle, které jsou definovány např. v Národním akčním plánu České republiky pro energii z obnovitelných zdrojů, jsou nastaveny vzhledem k celkové výkonnosti ekonomiky s výhledem do roku 2020. Dosahování cílů v oblasti energetiky je jedním z neobtížnějších úkolů vzhledem k své průřezovosti a ke způsobu realizace jednotlivých intervencí napříč mnoha sektory (zvláště s úzkou vazbou na dopravní a technickou infrastrukturu).

U podílu OZE ve všech druzích dopravy bude docházet k zásadním posunům, oproti roku 2010 kdy byl tento podíl 3,88 je nastaven cíl do roku 2020 ve výši 10,45 %.

Do roku 2020 by mělo dojít ke snížení emisí tuhých znečišťujících částic, SO₂, NO_x, VOC, CO a NH₃. V případě SO₂ se k roku 2020 předpokládá snížení emisí o více než 40 % v porovnání s rokem 2009. Z hlediska produkce emisí SO₂ zůstává dominantní vliv sektoru veřejné a průmyslové energetiky. Emise NO_x poklesnou v roce 2020 o téměř 45 %. Relativně malé snížení se předpokládá u emisí VOC, a to o necelých 25 %. Při výši měrných emisí 12,7 t CO₂ekv. na obyvatele ČR v roce 2009 odpovídá cíl redukcí měrných emisí na obyvatele přibližně o 17 % do roku 2020. V rámci revize směrnice 2001/81/ES o národních emisních stropcích pro některé látky znečišťující ovzduší budou stanoveny nové emisní stropy pro členské státy. Toto snížení emisí by mělo zajistit snížení znečištění ovzduší PM_{2,5} o 75 % a v případě troposférického ozonu o 60 %, čímž by měla být hrozba acidifikace a eutrofizace snížena na 55 %. Do roku 2020 je cíl snížit emise NH₃ o 10 % aplikací opatření v sektoru zemědělství. Dalším cílem je zajištění 10% podílu energie z obnovitelných zdrojů v dopravě k roku 2020 při současném snížení emisí NO_x, VOC a PM_{2,5} z dopravy.

Zkušenosti z programových období 2007-2013 a stav dosažení současných cílů

V oblasti životního prostředí byla podpora v programovém období 2004-2006 zaměřena především na problematiku zlepšování stavu vodohospodářské infrastruktury a nakládání s odpady. Jednalo se o prioritní oblasti z pohledu závazků vyplývajících z národní a evropské legislativy. V rámci Fondu soudržnosti 2004-2006 byly cíleně podpořeny infrastrukturní projekty především ve větších aglomeracích, Operační program Infrastruktura se zaměřoval na investičně méně náročné projekty.

V rámci programového období 2007-2013 byla v rámci strategického cíle, kterým je ochrana a zlepšování kvality životního prostředí jako jednoho ze základních principů udržitelného rozvoje, zachována prioritní podpora opatření v oblasti vodohospodářské infrastruktury a protipovodňových opatření, dále byla věnována pozornost ochraně ovzduší, využívání obnovitelných zdrojů energie, nakládání s odpady, podpoře opatření na zlepšování stavu přírody a krajiny a také environmentálnímu vzdělávání.

Stanovené cíle jsou průběžně plněny, významný posun je zřejmý například v oblasti požadavků vyplývajících ze směrnice Rady č. 91/271/EHS o čištění městských odpadních vod, pozitivní přínos je patrný i v dalších oblastech. Do budoucna je ale nadále indikována potřeba (plnění legislativních požadavků) a zároveň poptávka na straně potenciálních žadatelů po investicích do ochrany a zlepšování stavu životního prostředí. Je proto nutné investice v této oblasti nadále zachovat a zaměřit se na cílenou podporu prioritních opatření s maximálním přínosem pro životní prostředí.

V tomto smyslu jsou také stanoveny priority budoucího programového období. Nadále pokračovat v podpoře investic do vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní, ale se zaměřením primárně na menší obce. Dále se předpokládá podpora snížení znečištění ovzduší, nakládání s odpady a odstraňování ekologických zátěží, ochrana krajiny a také opatření směřující k cílené podpoře opatření zaměřených na energetické úspory.

Zkušenosti ze současného programového období prokazují, že pro úspěšnou implementaci projektů a dosažení stanovených cílů nejsou podstatné pouze kvalitně připravené projekty po věcné (odborné) stránce, ale také personální kapacity pro zajištění úspěšné implementace na straně příjemců i poskytovatelů dotace. Pozornost je proto nutné věnovat také oblastem jako je střednědobé plánování, personální stabilizace a velký důraz musí být věnován problematice zadávání veřejných zakázek a předpokládaným změnám v oblasti veřejné podpory. Specificky v oblasti financování vodohospodářské infrastruktury bude stěžejní nastavení pravidel budoucího provozování, které by mělo s velkou pravděpodobností reflektovat základní pravidla dohodnutá s EK ve stávajícím programovém období.

V oblasti společné zemědělské politiky byla podpora směřující do ochrany životního prostředí a zmírňování klimatických změn v programovém období 2007 – 2013 nastavena na základě pozitivních efektů implementovaných opatření v programovém období 2004-2006. Za účelem zlepšování stavu životního prostředí a krajiny byly v PRV 2007 – 2013 identifikovány priority v oblasti ochrany a zvyšování biologické rozmanitosti, rozvoje a zachování systémů zemědělství a lesnictví s vysokou přírodní hodnotou a tradičních zemědělských krajín, ochranu vody a zmírňování klimatických změn. Dílčí cíle stanovených priorit byly naplňovány synergickými efekty implementovaných opatření.

Vzhledem k faktu, že v oblasti životního prostředí a zmírňování klimatických změn se jedná o dlouhodobé strategické cíle, je třeba zachovat v rámci politiky rozvoje venkova podporu směřující k obnově, zachování a zlepšení ekosystémů závislých na zemědělství a lesnictví včetně podpory účinného využívání zdrojů a přechodu na nízkouhlíkovou ekonomiku, která je odolná vůči změně klimatu, v odvětvích zemědělství, potravinářství a lesnictví. V tomto smyslu byly také pro období 2014 – 2020 stanoveny priority v druhém pilíři Společné zemědělské politiky.

V oblasti společné rybářské politiky se s podporou OP Rybářství 2007 – 2013 v souladu s Plánem managementu úhoře úspěšně vysazuje úhoř říční v povodí řeky Labe a řeky Odry. Opatření na ochranu vodního prostředí v období 2007 – 2013 neoslovilo rybáře. K důvodům patřila chybějící jistota pokračování podpory v navazujícím období a možný nesoulad se zákonem o ochraně přírody a krajiny.

Hlavní identifikované problémy (•) a z nich vyplývající potřeby rozvoje (➤) a jejich územní dimenze (○):

<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatečná kvalita vod a neúměrná spotřeba vody. <ul style="list-style-type: none"> ➤ Zefektivnění nakládání s odpadními vodami – zvýšení podílu čištěných odpadních vod, zvýšení počtu obyvatel napojených na kanalizaci (výstavba, rekonstrukce a intenzifikace čistíren odpadních vod a kanalizací; opatření na využívání srážkové vody v městských oblastech). ➤ Snížení spotřeby vody (obnova, rekonstrukce a intenzifikace úpraven vody a vodovodů). ➤ Zlepšení kvality a dostupnosti pitné vody (obnova, rekonstrukce a intenzifikace úpraven vody a vodovodů). • Územní dimenze: Územní vymezení na základě kvalitativních kritérií
<ul style="list-style-type: none"> • Překračování imisních limitů a znečišťování ovzduší škodlivými látkami. <ul style="list-style-type: none"> ➤ Snížení emisí z energetických a průmyslových zdrojů a snížení emisí z lokálních topenišť: <ul style="list-style-type: none"> – snižování emisí se zaměřením na náhradu spalovacích zdrojů ve stávajících objektech a k podpoře energetických úspor a úsporného vytápění ve veřejných budovách, – pořízení nízkoemisního spalovacího zdroje a rekonstrukce spalovacích zdrojů pro snížení nebo instalace dodatečných zařízení pro zachyt emisí oxidu dusíku a síry nebo tuhých znečišťujících látek, – rekonstrukce a úpravy velkých nespalovacích stacionárních zdrojů za účelem snížení nebo instalace dodatečných zařízení pro zachyt emisí dusíku nebo prachových částic a současně opatření směřující ke snižování emisí rizikových látek z mobilních zdrojů, – výstavba a obnova systémů sledování kvality ovzduší a tvorba a aktualizace databází určených pro hodnocení kvality ovzduší. ➤ Snížení emisí z dopravy a podpora alternativních typů dopravy – viz část <i>Dopravní infrastruktura a dostupnost/mobilita</i>. ➤ Podpora systémů zeleně v sídlech jako nástroje pro zlepšování kvality ovzduší a prostředek k adaptaci městského prostředí na změnu klimatu. • Územní dimenze: Celé území ČR, s důrazem na nejpostiženější území, kterými jsou Moravskoslezský kraj a Ústecký kraj, hlavní město Praha, většina krajských měst (zejména Brno, Plzeň, Liberec) a dále vybraná sídla zejména Středočeského kraje, Olomouckého kraje a Zlínského kraje.
<ul style="list-style-type: none"> • Nízká míra energetické soběstačnosti a bezpečnosti, závislost na neobnovitelných zdrojích energie, nízká orientace na využití obnovitelných zdrojů energie.

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zvyšování podílu spotřeby obnovitelných zdrojů energie: <ul style="list-style-type: none"> - podpora využití solární energie, - výstavba a rozvoj větrných elektráren, - podpora samozásobitelských obnovitelných zdrojů energie, - podpora využití biomasy, - podpora malých vodních elektráren. • Územní dimenze: Územní vymezení na základě kvalitativních kritérií
<ul style="list-style-type: none"> • Vysoká energetická náročnost budov (zahrnující sektor bydlení a veřejné a komerční budovy). <ul style="list-style-type: none"> ➤ Podpora procesů vedoucích k energetickým úsporám budov (např. zateplování budov, efektivní technologie vytápění). • Územní dimenze: Územní vymezení na základě kvalitativních kritérií.
<ul style="list-style-type: none"> • Neúměrná produkce odpadů, vysoká míra skládkování odpadů a jejich neefektivní využití, zejména s ohledem na možnosti jejich materiálového a energetického využití. Níže uvedené potřeby jsou v souladu s hierarchií nakládání s odpady dle rámcové směrnice. <ul style="list-style-type: none"> ➤ Snížení (prevence) produkce odpadů se zaměřením na komunální a nebezpečný odpad. ➤ Zvyšování podílu znovuvyužití odpadů, recyklace a podpora náhrad prvotních zdrojů za druhotné suroviny. ➤ Podpora kompostáren a bioplynových stanic. ➤ Podpora energetického využití odpadů (např. spalování). ➤ Zvyšování podílu spotřeby obnovitelných zdrojů. ➤ Monitoring a zvyšování materiálové efektivity (např. zavádění systémů integrovaného ekonomického a environmentálního účetnictví). ➤ Rekultivace a sanace skládek. • Územní dimenze: Územní vymezení na základě kvalitativních kritérií
<ul style="list-style-type: none"> • Kontaminace půdy škodlivými látkami, pokračující erozní procesy a degradace půdy, zvyšující se zastavěnost území (zvyšující se zábor ZPF) <ul style="list-style-type: none"> ➤ Odstraňování starých ekologických zátěží v životním prostředí. ➤ Efektivní ochrana půdy před erozí. ➤ Podpora regenerace brownfieldů. • Územní dimenze: Územní vymezení na základě kvalitativních kritérií, regenerace brownfields především v rozvojových územích.
<ul style="list-style-type: none"> • Pokles ekologické stability krajiny jako důsledek stále rostoucí fragmentace krajiny, zmenšování či zánik přirozených stanovišť, snižování biodiverzity. <ul style="list-style-type: none"> ➤ Efektivní ochrana biodiverzity a stanovišť (např. implementace NATURA2000, soustava zvláště chráněných území). ➤ Posilování ekologické stability krajiny (např. snižování fragmentace krajiny, zavádění ÚSES, podpora příznivé struktury lesů). ➤ Revitalizace vodních toků. ➤ Obnova migrační propustnosti vodních toků. ➤ Monitoring šíření invazivních druhů, jejich likvidace a prevence šíření. • Územní dimenze: Územní vymezení na základě kvalitativních kritérií.

- Druhová diverzita na zemědělské půdě klesá (rostliny, ptáci, bezobratlí, savci), stav většiny polopřirozených travních porostů je nepříznivý, je zhoršena prostupnost krajiny a krajina je monotónní. Více než polovina zemědělské půdy leží v oblastech s nepříznivými přírodními podmínkami, kde jsou výrobní náklady vyšší než v příznivých oblastech.
 - V případě krajiny posílit její ekologickou stabilitu a estetickou hodnotu.
 - U polopřirozených stanovišť zejména na travních porostech, ale také v lesích a u vodních ekosystémů potřeba bránit jejich degradaci, zachovat je a zlepšit jejich stav.
 - Zajistit odpovídající péči o cenná stanoviště i mimo chráněná území.
 - V případě obzvláště cenných stanovišť nebo míst výskytu prioritních druhů na zemědělské půdě a v lesích (tj. především oblasti Natura 2000) s omezeními hospodaření umožnit pokračování hospodaření, respektující potřebu odpovídajícího managementu.
 - Bránit dalšímu poklesu biologické rozmanitosti na zemědělské půdě (zejména ptáci a hmyz) specifickým a cíleným managementem.
 - U lesů je potřebou zejména posílit zdravotní stav a odolnost vůči biotickým a abiotickým činitelům (např. úpravou dřevinné skladby). Dále je třeba zajistit ochranu lesů před škodami a posílit jejich biologickou rozmanitost a reprodukci a ochranu genofondu lesních dřevin.
 - Podmínkou pro udržení současného stavu krajiny byla identifikována potřeba zajistit konkurenceschopnost farem hospodařících v oblastech s přírodními či jinými omezeními a tím zamezit opuštění půdy.
- Územní dimenze:
Podpory budou směřovat do celého území ČR (u řady aktivit s výjimkou území hl. města Prahy). Vzhledem k povaze identifikovaných potřeb budou některé typy podpor směřovat do oblastí s přírodními či jinými omezeními, příp. do oblastí s identifikovanou specifickou potřebou v oblasti ochrany přírody a krajiny.
- Povrchové vody jsou odváděny z krajiny příliš rychle a jsou znečištěné dusičnany, případně prostředky na ochranu rostlin, ze splachů z polí.
 - Posílení retenční schopnosti krajiny včetně ochrany před povodněmi. Zpomalení odtoku vody z krajiny (např. zřizováním překážek odtoku vody, realizací preventivních opatření v lesích – budování retenčních nádrží, hrazení bystřín).
 - Snížení zatížení vod látkami a ornici ze zemědělství.
 - Snížení úniku živin a prostředků na ochranu rostlin do vod, zejména (ale nejen) v povodích vodárenských nádrží a na půdách, které jsou z hlediska úniku živin a smyvu ornice zranitelné.
- Územní dimenze:
Podpory budou směřovat do celého území ČR (u řady aktivit s výjimkou území hl. města Prahy). Vzhledem k povaze identifikovaných potřeb budou některé typy podpor směřovat do oblastí s přírodními či jinými omezeními, příp. do oblastí s identifikovanou specifickou potřebou v oblasti ochrany přírody a krajiny.
- Zemědělská půda je ohrožena erozí vodní a větrnou (přes 40% plochy), malým obsahem humusu, utužením a acidifikací. Ztrátou krajinných prvků (meze, rozptýlená zeleň, cesty). Využíváním zjednodušených osevních postupů bez zlepšujících plodin.
 - Redukovat dopady hospodaření na zemědělské půdě z hlediska ochrany vod, snížit dopady vodní a větrné eroze s ohledem na změnu klimatu a snížit rizika utužování půd, ztráty humusu, prevence acidifikace půd a zlepšení managementu podmačených půd.
 - V oblasti lesního hospodaření je ochrana půdy (stejně jako zajištění plnění všech ostatních mimoprodukčních funkcí lesů) nezbytná např. v oblastech s přetrvávajícími nepříznivými antropogenními vlivy prostřednictvím podpory přeměn porostů náhradních dřevin. Zvláštní postavení má také potřeba posílit schopnost zemědělství a lesnictví v adaptaci na očekávané změny klimatu.
- Územní dimenze:
Podpory budou směřovat do celého území ČR (u řady aktivit s výjimkou území hl. města Prahy). Vzhledem k povaze identifikovaných potřeb budou některé typy podpor směřovat do oblastí s přírodními či jinými omezeními, příp. do oblastí s identifikovanou specifickou potřebou v oblasti ochrany přírody a krajiny.

Neprostopné příčné překážky ve vodních tocích brání migraci tažných druhů ryb. Zvýšení energetické účinnosti akvakultury a vyšší využívání obnovitelných zdrojů energie přispěje ke zlepšení životního prostředí.

- Zachování či zlepšování stavu životního prostředí a biologické rozmanitosti
 - Podporovat sladkovodní akvakulturu jako významného činitele ochrany a zlepšování životního prostředí, biologické rozmanitosti a udržování krajiny.
 - Zachovat a rozmnožovat vodní živočichy pro stabilizaci a obnovu biologické rozmanitosti se zvláštním důrazem na vysazování úhoře říční (Anguilla anguilla) do vybraných vodních toků.
 - Podporovat zdraví a dobré životní podmínky zvířat v akvakultuře a zajišťovat léčení závažných chorob v případě propuknutí nákazy prostřednictvím aplikace veterinárních léčivých přípravků.
 - Zvýšit energetickou účinnost akvakultury a přechod podniků na obnovitelné zdroje energie.
- Územní dimenze:
 ČR zváží podporu podniků akvakultury na rybnících zahrnutých do lokalit NATURA 2000. Vysazování úhoře říční je lokalizováno do vodních toků v povodí řeky Labe a řeky Odry, kde je úhoř původním druhem ryby. Původnost úhoře v povodí řeky Dunaj může být EK dle vědeckých důkazů přehodnocena. Ostatní akce zahrnují celé území ČR vyjma území hlavního města Prahy.

Přizpůsobení se změně klimatu

Základní charakteristika

Území ČR je stále častěji vystaveno živelným pohromám, v mnoha případech zesíleným změnou klimatu. Mezi nejfrekventovanější patří povodně nebo opačný hydrologický extrém – sucho, dále pak povětrnostní extrémní situace, sesuvy aj. Další skupinou jsou rizika a katastrofy vyplývající z antropogenní činnosti, nezřídka jsou registrovány průmyslové havárie různých stupňů významnosti. Není dostatečně zvládnuta prevence těchto jevů ani rychlá reakce, a to zejména kvůli nedostatkům v infrastruktuře.

Co se týče prevence a omezení dopadů klimatické změny, důležité je především zajištění rozvoje vybrané environmentální infrastruktury zaměřené na vodní hospodářství vč. protipovodňových opatření. Jedná se především o zajištění (hledání, ochrana a budování) dostatečných zdrojů pitné vody a vodních zdrojů pro průmysl, energetiku a zemědělství, dobudování a rekonstrukce systémů veřejného zásobování obyvatel pitnou vodou a odvádění vod odpadních, propojování současných vodárenských soustav. Protipovodňová opatření zlepšují vodozadržnou (retenční) funkci krajiny (zpomalování přírodního odtoku vody a zvýšení schopnosti zadržet vodu) a mohou mít podobu jak přírodních opatření (např. obnova záplavových území a mokřadů, zalesňování, obnova mezí), tak staveb (např. hrází, poldrů, retenčních nádrží). Tato opatření jsou také důležitá jako prevence sucha, neboť umožňují lépe a dále zadržovat vodu v krajině (v území). Z pohledu ochrany obyvatel je nezbytné dobudování systému ovládnutí a monitorování stavu koncových prvků varování především u povodní.

V současnosti je v ČR biomasa využívána poměrně jednostranně a její využívání má nízkou účinnost. I přes značný rozsah ukládání uhlíku v půdě a dřevě, je uvolňování CO₂ stále ještě na vysoké úrovni a energetická účinnost provozů není dostatečná. Spotřeba vody v zemědělství není vysoká, ale postupně roste. Využívání obnovitelných zdrojů zdaleka nenaplnuje svůj potenciál. Produkční potenciál půd postupně klesá. Správným hospodařením s půdou může dojít ke snížení emisí skleníkových plynů a vyšší sekvenci uhlíku v půdách.

Vazby na dokumenty EU

Strategie Evropa 2020	3. Snížit emise skleníkových plynů oproti úrovním roku 1990 nejméně o 20% nebo, pokud budou podmínky příznivé, o 30%; zvýšit podíl obnovitelných zdrojů energie v naší konečné spotřebě energie na 20% a zvýšit energetickou účinnost o 20%. Iniciativa „Evropa méně náročná na zdroje“ (částečně iniciativy „Průmyslová politika pro svět globalizace“ a „Unie inovací“). Integrovaný hlavní směr 5 „Zefektivnit využívání zdrojů a snížit emise skleníkových plynů“
Společný strategický rámec	Příloha 1: 5.2 Udržitelný rozvoj – členské státy by měly brát v úvahu zmírnění a přizpůsobení se změně klimatu a pružně reagovat na dopady klimatických změn a přírodních katastrof jako jsou záplavy, sucho, vlny veder, lesní požáry a extrémní počasí.

	5.6 Zmírnění a přizpůsobení se změně klimatu – zmírnění změny klimatu, přizpůsobení se změně a předcházení rizikům změny by mělo být zaintegrováno do přípravy a implementace Dohody o Partnerství a programům.
Tematické cíle	5. Podpora přizpůsobení se změně klimatu, předcházení rizikům a řízení rizik
Poziční dokument EK	2.4 Hospodářství příznivé pro životní prostředí a účinně využívající zdroje - ochrana životního prostředí a lepší hospodaření s přírodními zdroji (zajištění odolnosti vůči změnám klimatu posílením adaptační schopnosti ekosystémových služeb) Dohoda o partnerství má úzkou vazbu i na priority a specifické cíle odrážející výzvy pro ČR uvedené v příloze pozičního dokumentu.
Specifická doporučení Rady	není vazba

Vazby na dokumenty ČR

Národní program reforem	3.2. Atraktivní podnikatelské prostředí a rozvoj infrastruktury pro český průmysl Politika ŽP – snižování emisí skleníkových plynů Rozvoj environmentální infrastruktury - snižování rizika povodní.
Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti ČR	2.9 Státní energetická koncepce a strategické usměrňování - dosažení vyváženého energetického mixu, zvýšení využívání obnovitelných zdrojů a snížení emisí skleníkových plynů
Strategie regionálního rozvoje	P. 7 Ochrana přírody a krajiny, kvalitní a bezpečné prostředí pro život (opatření: 7.2 Posílení preventivních opatření proti vzniku živelních pohrom; 7.3 Obnova území po vzniku živelních pohrom).
Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR	Dokument v přípravě; bude doplněno v další fázi
Státní politika životního prostředí	Tematická oblast 4: Bezpečné prostředí (priority: Předcházení rizik; Ochrana prostředí před negativními dopady krizových situací způsobenými antropogenními nebo přírodními hrozbami).

Další klíčové dokumenty vztahující se k dané problematice oblasti jsou Politika ochrany klimatu, Plány hlavních povodí, Plány zvládání povodňových rizik podle Povodňové směrnice (2007/60/ES), Národní strategický plán rozvoje venkova, Víceletý národní strategický plán pro akvakulturu, dokumenty krajů v dané oblasti a další sektorové dokumenty definované v dílčích operačních programech.

Cíle strategie Evropa 2020 a cíle Národního programu reformem

Hlavní cíl strategie Evropa 2020	Cíl EU k 2020	Stav EU k 2010	Stav EU k 2011	Cíl ČR k 2020	Stav ČR k 2010	Stav ČR k 2011
Emise skleníkových plynů (%)	80	85	-	Snížení o 9 % ¹⁶	71 ¹⁷	-
Podíl obnovitelných zdrojů energie, OZE (%)	20	12,1	13,0	13 ¹⁸	8,4	9,4
Primární spotřeba energie (kToe)	1474000, tj. snížení o 20 %	1646839		29 803	42 003	29 467

Česká republika je ve vztahu k cílům strategie Evropa 2020 nad průměrem EU, vyjma podílu OZE. Vnitrostátní cíle, které jsou definovány např. v Národním akčním plánu České republiky pro energii z obnovitelných zdrojů, jsou nastaveny vzhledem k celkové výkonnosti ekonomiky s výhledem do roku 2020. Dosahování cílů v oblasti energetiky je jedním z neobtížnějších úkolů vzhledem k své průřezovosti a ke způsobu realizace jednotlivých intervencí napříč mnoha sektory (zvláště s úzkou vazbou na dopravní a technickou infrastrukturu).

V oblasti klimatu a dosahování cílů včetně podpory z programů a Dohody o partnerství může být ovlivněno vývojem antropogenních zátěží a stavu složek životního prostředí a s tím související změnou teplotního a srážkového režimu. Proto tyto faktory hrají roli a mají vliv na úhrn emisí vznikajících při výrobě elektřiny a tepla, rozptyl znečišťujících látek a kvalita ovzduší, jakost a množství povrchových a podzemních vod, biologickou rozmanitost i stav lesních porostů, kvalitu půd, šíření škodlivých organismů v zemědělství a s tím související spotřebou agrochemikálií.

Do roku 2020 by mělo dojít ke snížení emisí tuhých znečišťujících částic, SO₂, NO_x, VOC, CO a NH₃. V případě SO₂ se k roku 2020 předpokládá snížení emisí o více než 40 % v porovnání s rokem 2009. Z hlediska produkce emisí SO₂ zůstává dominantní vliv sektoru veřejné a průmyslové energetiky. Emise NO_x poklesnou v roce 2020 o téměř 45 %. Relativně malé snížení se předpokládá u emisí VOC, a to o necelých 25 %. Při vyšší měrných emisí 12,7 t CO₂ekv. na obyvatele ČR v roce 2009 odpovídá cíl redukcí měrných emisí na obyvatele přibližně o 17 % do roku 2020. V rámci revize směrnice 2001/81/ES o národních emisních stropích pro některé látky znečišťující ovzduší budou stanoveny nové emisní stropy pro členské státy. Toto snížení emisí by mělo zajistit snížení znečištění ovzduší PM_{2,5} o 75 % a v případě troposférického ozonu o 60 %, čímž by měla být hrozba acidifikace a eutrofizace snížena na 55 %. Do roku 2020 je cíl snížit emise NH₃ o 10 % aplikací opatření v sektoru zemědělství. Dalším cílem je zajištění 10% podílu energie z obnovitelných zdrojů v dopravě k roku 2020 při současném snížení emisí NO_x, VOC a PM_{2,5} z dopravy.

Zkušenosti z programových období 2007-2013 a 2004-2006 a stav dosažení současných cílů

V posledních letech jsou v ČR poměrně častým jevem živelní pohromy v podobě povodní. Problematika protipovodňových opatření je ve stávajícím programovém období rovněž řešena. Je podporováno napojení povodňových orgánů (komisí) na systém přenosu hlásných a varovných informací pro řízení povodní. Je předpoklad, že cílová hodnota bude v rámci tohoto opatření dosažena. Přestože se z pohledu objemu finančních prostředků jedná o relativně méně významné aktivity, dosažené výsledky poměrně významně přispějí ke zkvalitnění systému pro řízení povodňových situací v ČR.

Hlavní identifikované problémy (●) a z nich vyplývající potřeby rozvoje (➤) a jejich územní dimenze (○):

- Hrozba nedostatku a znečištění vody pro obyvatelstvo i jednotlivé sektory národního hospodářství zejména z důvodu klimatické změny (sucha, povodně).
- Ochrana vodních zdrojů, podpora vodárenské soustavy a zajištění dostatečných zdrojů pitné vody a

¹⁶Vnitrostátní závazný cíl pro odvětvímimosystémochodování s emisemi v porovnání s rokem 2005.

¹⁷Současný stav: - 7 % (předpoklady pro rok 2020 v porovnání s rokem 2005) a - 2 % (emise v roce 2010 v porovnání s rokem 2005).

¹⁸Národní akční plán České republiky pro energii z obnovitelných zdrojů stanovuje cíl vyšší 13,5 %.

<p>vody pro průmysl, energetiku a zemědělství.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Územní dimenze: Celé území ČR.
<ul style="list-style-type: none"> • Hrozba povodní. <ul style="list-style-type: none"> ➤ Zvýšení retenční schopnosti krajiny a zpomalování přírodního odtoku vody – realizace přírodě blízkých a technických opatření na ochranu proti povodním (např. obnova záplavových území a mokřadů – přirozené rozlivy, obnova mezí, zalesňování, revitalizace vodních toků a rybníků, retenční nádrže, poldry, hráze). ➤ Realizace specifických přírodě blízkých opatření vedoucích k adaptaci na klimatickou změnu v krajině (např. výzkum a výsadba rostlinných druhů adaptabilních na klimatickou změnu). ➤ Analýza, prevence a řešení dopadů přírodních katastrof a živelních pohrom souvisejících se změnou klimatu (např. splachy půd, sesuvy, sucho) ➤ Rozvoj systémů nakládání se srážkovými vodami zejména v městských oblastech. ➤ Rozvoj varovného systému ochrany proti povodním • Územní dimenze: Územní vymezení na základě kvalitativních kritérií.
<ul style="list-style-type: none"> • Zacházení se statkovými hnojivy způsobuje úniky amoniaku a metanu v rozsahu větším, než je nutné. I přes značný rozsah ukládání uhlíku v půdě a dřevě, je uvolňování CO₂ stále ještě vysoké. <ul style="list-style-type: none"> ➤ Snižovat emise skleníkových plynů v zemědělství např. využíváním moderních technologií. ➤ Posilovat ukládání uhlíku v zemědělství a lesnictví pokračováním podpory zatravněním orné půdy a zalesňování zemědělské půdy, čímž bude zároveň posílena prevence degradace půd. • Územní dimenze: Podpory budou směřovat do celého území ČR (u řady aktivit s výjimkou území hl. města Prahy). Vzhledem k povaze identifikovaných potřeb budou některé typy podpor směřovat do oblastí s přírodními či jinými omezeními, příp. do oblastí s identifikovanou specifickou potřebou v oblasti ochrany přírody a krajiny.

1.1.5.1.1 Hlavní posuny v problémové oblasti pro programové období 2014 - 2020

V oblasti ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ:

Posun – změna pro programové období 2014 - 2020:

- Zaměření se na celostátní aspekty ochrany životního prostředí.
- Zmaření na komplexní a systémová opatření v oblasti životního prostředí s co nejširším územním efektem
- Podpora vodohospodářské infrastruktury v malých aglomeracích
- Zaměření na snižování emisí z dopravy ve městech
- V odpadovém hospodářství zaměření podpory v souladu s hierarchií nakládání s odpady
- Podpora veřejné zeleně a související infrastruktury v sídlech
- Zaměření se na opatření v ochraně proti klimatické změně.

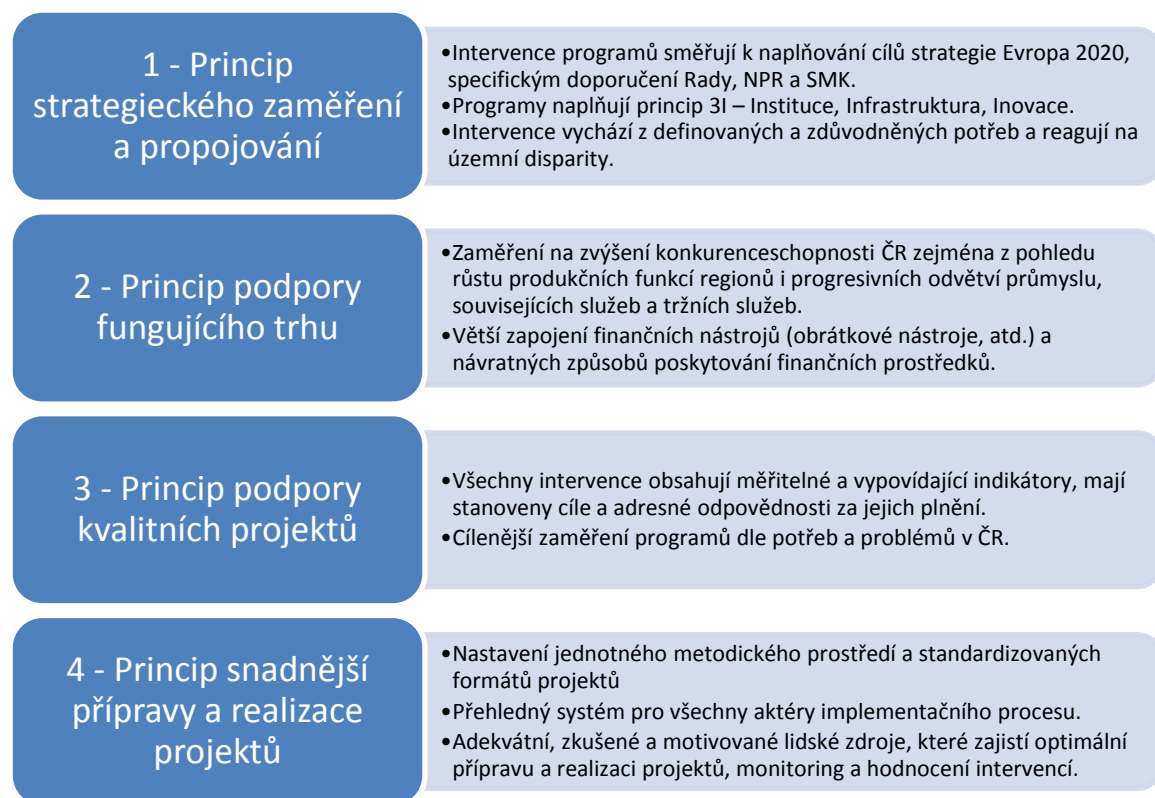
Strategie Dohody o partnerství

Na základě provedené analýzy disparit, rozvojových potřeb a potenciálu České republiky byly nadefinovány následující vize, k jejichž dosažení musí věcné zaměření pro programové období 2014-2020 v ČR směřovat:

- **Rozvoj kvalitního podnikatelského prostředí**, které podpoří konkurenceschopnost České republiky na evropském i globálním trhu, povede k zakládání nových podniků, zvýší inovační schopnost stávajících podniků a posílí atraktivitu ČR pro domácí a zahraniční investory.
- **Zajištění inkluzivní společnosti** vytvářející podmínky pro plnohodnotné uplatnění všech skupin obyvatelstva, **zvýšení zaměstnanosti** dnes vyloučených skupin a **podpora kvalitních podmínek pro život obyvatel**.

K naplnění vizí České republiky a efektivnímu, účelnému a hospodárnému vynaložení prostředků fondů SSR je nutno, aby intervence byly realizovány v souladu s následujícími stěžejními principy.

Schéma 1-4–Principy programového období 2014-2020

Z výše uvedené detailní analýzy disparit a rozvojových potřeb a potenciálu problémových oblastí, které vycházejí z národních rozvojových priorit, tematických okruhů a klíčových strategických koncepčních a analytických dokumentů (tj. SMK, NPR, SRR 2014+, SRUR, PÚR, aj.) byly identifikovány hlavní priority financování z fondů SSR pro Českou republiku pro programové období 2014 – 2020, které byly následně koncentrovány do strategických cílů Dohody o partnerství

Výše uvedená vize České republiky pro financování z fondů SSR je prolnta věcně s popsányi problémovými oblastmi (Konkurenceschopnost ekonomiky, Infrastruktura, Veřejná správ, Sociální začleňování a boj s chudobou a Životní prostředí) a jejich hlavním zaměřením. Z problémových oblastí přímo vyplývá vazba mezi jejich hlavní charakteristikou a hlavními potřebami rozvoje v České republice. Z identifikovaných problémů a potřeb rozvoj problémových oblastí vyplývají hlavní priority financování pro Českou republiku pro programové období 2014 – 2020. Priority financování jsou v souladu s národními rozvojovými prioritami a tematickými okruhy. Oproti NRP a TO priority financování představují již konkrétní východiska pro zacílení programů 2014

– 2020. Představují priority, na které se Česká republika chce v programovém období 2014 – 2020 prostřednictvím programů zaměřit.

Priority financování České republiky pro programové období 2014-2020:

- Účinné a efektivní služby zaměstnanosti, které přispějí ke zvýšení zaměstnanosti zejména ohrožených skupin;
- Kvalitní systém celoživotního učení produkující kvalifikovanou a adaptabilní pracovní sílu;
- Výzkumný a inovační systém propojený s aplikační sférou a směřující ke komerčně využitelným výsledkům;
- Podniky využívající výsledků VaV, konkurenceschopné na globálním trhu a přispívající k nízkouhlíkovému hospodářství;
- Udržitelná infrastruktura umožňující konkurenceschopnost ekonomiky a odpovídající obslužnost území;
- Transparentní a efektivní veřejná správa s nízkou mírou administrativní a regulační zátěže;
- Sociální systém začleňující sociálně vyloučené skupiny a působící preventivně proti chudobě;
- Ochrana životního prostředí a krajiny a přizpůsobení se změně klimatu;

Celková koncepce pojetí věcného zaměření pro financování z fondů SSR pro programové období 2014-2020 se promítá z priorit financování do hlavních strategických cílů, které představují jádro celé intervenční logiky Dohody o partnerství a k čemu celkové věcné zaměření v problémových oblastech prostřednictvím priorit financování směřuje na národní úrovni.

Strategické cíle Dohody o partnerství:

- Zvýšení konkurenceschopnosti ekonomiky;
- Účinná podpora sociálního začleňování, boje s chudobou;
- Rozvoj dopravní a technické infrastruktury a ochrana životního prostředí;
- Vyvážený rozvoj území

Uvedené strategické cíle se budou naplňovat prostřednictvím ukazatelů v programech. Poslední strategický cíl Vyvážený rozvoj území bude naplňován všemi intervencemi v programech průřezově.

Priority financování a strategické cíle Dohody o partnerství jsou zcela v souladu s evropskou legislativou a evropskými dokumenty (nařízení EU, strategie Evropa 2020) a národními dokumenty (Národní program reforem, Strategie regionálního rozvoje, Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti, Strategický rámec udržitelného rozvoje).

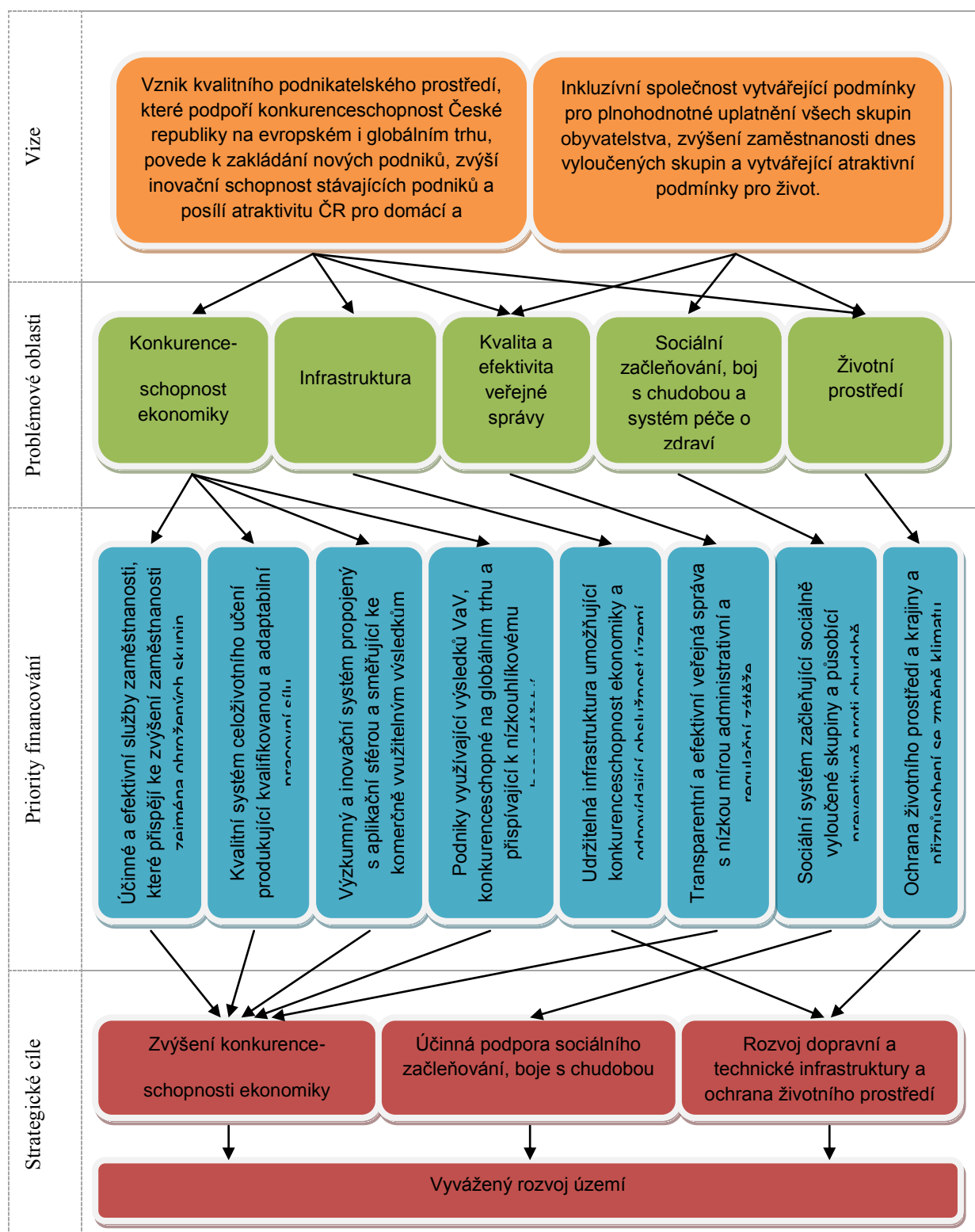
Níže uvedené schéma 1-5 zobrazuje přehledně logickou provázanost problémových oblastí, na nichž je postavena analýza disparit, rozvojových potřeb a potenciálu České republiky, a strategie Dohody o partnerství, tj. vizí, priorit financování a strategických cílů.

Strategické cíle Zvýšení konkurenceschopnosti ekonomiky, Účinná podpora sociálního začleňování, boje s chudobou, Rozvoj dopravní a technické infrastruktury a ochrana životního prostředí jsou tematického charakteru a jsou charakterizovány prioritami financování a vykazují přímou vazbu vůči tematickým cílům EU, prioritám financování Pozičního dokumentu EK a Národnímu programu reforem – viz tabulka 1-3.

Strategický cíl Vyvážený rozvoj území je horizontálního charakteru a bude naplňován v různé míře všemi prioritami financování a všemi programy fondů SSR prostřednictvím jejich územní dimenze.

Každý strategický cíl a prioritou financování jsou charakterizované kontextovými indikátory, které slouží k sledování vývoje situace v dané prioritě.

Schéma 1-5 – Logika provázanosti analytické části a strategie Dohody o partnerství

Tabulka 1-3- Strategické cíle Dohody o partnerství a priority pro financování

Strategický cíl Dohody	Priority pro financování 2014-2020 v České republice	Tematický cíl (nařízení)	Priority financován z Pozičního dokumentu EK	Národní program reforem 2013
Zvýšení konkurenceschopnosti ekonomiky	<p>Účinné a efektivní služby zaměstnanosti, které přispějí ke zvýšení zaměstnanosti zejména ohrožených skupin</p> <p>Kvalitní systém celoživotního učení produkující kvalifikovanou a adaptabilní pracovní sílu</p> <p>Výzkumný a inovační systém propojený s aplikační sférou a směřující ke komerčně využitelným výsledkům</p> <p>Podniky využívající výsledků VaV, konkurenceschopné na globálním trhu a přispívající k nízkouhlíkovému hospodářství</p> <p>Transparentní a efektivní veřejná správa s nízkou mírou administrativní a regulační zátěže</p>	<p>8</p> <p>10</p> <p>1</p> <p>3, 4, 2</p> <p>11, 2</p>	<p>Růst založený na lidském kapitálu a větší účast na trhu práce</p> <p>Růst založený na lidském kapitálu a větší účast na trhu práce</p> <p>Podnikatelské prostředí, které je příznivé pro inovace</p> <p>Podnikatelské prostředí, které je příznivé pro inovace</p> <p>Moderní a profesionální správa</p>	<p>3.1.3 Efektivní a dostupná veřejná správa, nakládání s majetkem, vymahatelnost práva, stabilní a transparentní legislativní prostředí</p> <p>3.2.1 Zlepšování podnikatelského prostředí, rozvoj služeb pro podnikání</p> <p>3.2.6 Kosmické aktivity České republiky</p> <p>3.3.1 Rozvoj trhu práce a aktivní politika zaměstnanosti, zvyšování produktivity práce</p> <p>3.3.6 Reforma vysokého školství a rozvoje celoživotního vzdělávání</p> <p>3.4.1 Rozvoj podmínek pro excelentní výzkum</p> <p>3.4.2 Rozvoj spolupráce mezi podnikovou sférou a výzkumnými institucemi</p> <p>3.4.3 Inovační podnikání a rozvoj start-upů; Seed fond</p>
Účinná podpora sociálního začleňování, boje s chudobou	<p>Sociální systém začleňující sociálně vyloučené skupiny a působící preventivně proti chudobě</p>	<p>9</p>	<p>Růst založený na lidském kapitálu a větší účast na trhu práce</p>	<p>3.1.2 Udržitelný systém zdravotní a sociální péče</p> <p>3.3.2 Sociální začleňování a boj s chudobou</p>
Rozvoj dopravní a technické infrastruktury a ochrana životního prostředí	<p>Udržitelná infrastruktura umožňující konkurenceschopnost ekonomiky a odpovídající obslužnost území</p> <p>Ochrana životního prostředí a krajiny a přizpůsobení se změně klimatu</p>	<p>7</p> <p>5,6</p>	<p>Rozvoj infrastruktury pro růst a konkurenceschopnost</p> <p>Hospodářství účinně využívající zdroje, které je šetrné k životnímu</p>	<p>3.2.2 Udržitelný průmyslový sektor</p> <p>3.2.3 Rozvoj dopravní infrastruktury</p> <p>3.2.4 Rozvoj energetické a environmentální</p>

Strategický cíl Dohody	Priority pro financování 2014-2020 v České republice	Tematický cíl (nařízení)	Priority financován z Pozičního dokumentu EK	Národní program reforem 2013
			prostředí	infrastruktury 3.2.5 R ozvoj digitální infrastruktury a Strategie Digitální Česko
Vyvážený rozvoj území		Průřezově všechny TC	Průřezově všechny priority	Průřezově všechny kapitoly NPR 2013

1.2 Souhrn ex ante evaluací programů, popřípadě klíčová zjištění ex ante evaluací Dohody

Bude doplněno po zpracování ex-ante evaluace Dohody o partnerství a programů do konečné podoby Dohody.

ČR pracuje v zájmu nejlepšího možného nastavení Dohody o partnerství její ex-ante hodnocení.

Ex-ante hodnocení programů, jež jsou povinností vyplývající z nařízení, jsou v současné době v různém stádiu rozpracovanosti od fáze výběrové procedury po běžící spolupráci s vybranými zpracovateli.

1.2.1 Shrnutí ex-ante evaluace Dohody o partnerství

ČR se na základě pozitivních zkušeností z předcházejících programových období rozhodla nad rámec povinností daných legislativou zpracovat ex ante hodnocení pro Dohodu o partnerství. Zásadním požadavkem na provedení ex-ante hodnocení je zajištění nezávislosti a nestranosti. Z tohoto důvodu je ex-ante hodnocení prováděno externím způsobem formou odborné pomoci.

Ex-ante hodnocení Dohody o partnerství a reflexe jeho doporučení je neopominutelnou součástí procesu nejvhodnějšího nastavení a zvýšení kvality výsledného návrhu Dohody o partnerství. Ex-ante hodnocení je významným nástrojem pro působení na tvorbu strategické a implementační části Dohody o partnerství, napomůže k jejímu optimálnímu zacílení a zajistí předpoklady pro maximálně efektivní realizaci intervencí fondů SSR. Cílem ex-ante hodnocení je ověřit, zda navrhované zaměření a způsob realizace nastavených priorit pro intervence fondů SSR pro programové období 2014 – 2020 a způsob jejich implementace představují nejvhodnější řešení problémů a disparit a současně i optimální vynakládání zdrojů na jejich odstranění. Předmětem ex-ante hodnocení Dohody o partnerství bude jak proces přípravy tohoto dokumentu (programování), tak i navrhovaný způsob implementace, finančního řízení (včetně kontroly a auditu), věcného a finančního monitoringu a hodnocení. Zpracovatel ex-ante hodnocení Dohody o partnerství bude také zajišťovat podporu MMR při koordinovaném postupu zpracování ex-ante hodnocení programů a bude k těmto hodnocením poskytovat připomínky. Přidanou hodnotou ex-ante hodnocení Dohody o partnerství bude také spolupráce se zpracovatelem při jejím projednávání s EK.

Ex-ante hodnocení Dohody o partnerství je v pokročilé fázi výběru dodavatele. Po výběru dodavatele bude nutno respektovat lhůty pro možná podání námitek a posléze bude možno podepsat smlouvu se zpracovatelem. Ten se ihned aktivně zapojí do poskytování služeb objednateli. Spolupráce se zpracovatelem je plánována nejen v průběhu přípravy Dohody o partnerství, ale přesahuje až do momentu schválení relevantních částí Dohody o partnerství ze strany EK.

1.2.1.1 Průběh zpracování ex-ante evaluace Dohody o partnerství

1.2.1.2 Hodnocení Dohody o partnerství a zohlednění závěrů a doporučení

1.2.2 Shrnutí ex-ante evaluace programů 2014 – 2020

1.2.2.1 Průběh zpracování ex-ante evaluace programů

1.2.2.2 Hodnocení programů a zohlednění závěrů a doporučení

1.3 Vybrané tematické cíle a souhrn hlavních výsledků, očekávaných pro každý z fondů a pro každý tematický cíl

S ohledem na potřeby a priority ČR budou pro podporu v programech využity všechny tematické cíle. Konkrétní očekávané výsledky budou známy po analýze programů přispívajících k jejich naplnění.

Stanovení relevantních tematických cílů bude provázáno s analytickou částí. Výběr zvolených tematických cílů se bude opírat o naléhavost problému identifikovaného analytickou částí. Mezi jednotlivými intervencemi dojde k prioritizaci, která bude dána vahou problému, jeho příspěvkem k cílům strategie Evropa 2020, specifickými doporučeními Rady, oporou v regionálních či tematických strategiích, mírou synergie s dalšími aktivitami a dalšími faktory. Tomu bude odpovídat také struktura rozdělení finančních prostředků. Výše finanční alokace na jednotlivé fondy a tematické cíle bude rozhodující veličinou pro nastavení hlavních ukazatelů výsledků. Relevanci výběru tematických cílů a očekávané výsledky posoudí jako jeden z klíčových prvků Dohody o partnerství ex-ante hodnotitel.

Bude doplněno v návaznosti na postup zpracování a finalizaci programů 2014 – 2020 a jejich vyjednávání s EK do konečné podoby Dohody.

1.4 Indikativní alokace podpory Unie podle tematických cílů na národní úrovni pro každý fond a rovněž celkový indikativní objem podpory předpokládaný pro cíle spojené se změnou klimatu

ČR si je vědoma automatického propojení s relevantními finančními tabulkami programů, avšak indikativní alokace podpory Unie dle tematických cílů musí být zpracována v první řadě referenčně z národní úrovně pro ověření dodržení všech principů daných nařízeními.

Indikativní alokace vychází z národní obálky a bude finanční prostředky strukturovat dle požadovaných kategorií. Při rozdělování finančních prostředků hrají roli i zkušenosti ze současného programového období 2007-2013 s absorpční kapacitou, v úvahu bude brán i minimální kritický objem intervencí.

Mnoho parametrů pro nastavení není v současné době dostatečně detailně známo. Jedná se zejména o problematiku tematické koncentrace, ale i např. o způsob nakládání s výkonnostní rezervou. Alokace bude moci být proto doplněna až po upřesnění dalších informací ze strany EK.

Transfer prostředků mezi kategoriemi regionů

ČR využije možnosti dané čl. 85.2 obecného nařízení a přesune prostředky mezi regiony v cíli Investice pro růst a zaměstnanost. Na základě provedených analýz se tak stane z méně vyspělých regionů ve prospěch vyspělého regionu – hl. města Prahy. Objem převodu finančních prostředků bude respektovat maximální možnou výši danou ustanovením obecného nařízení, o konkrétní výši se v současnosti teprve diskutuje. Výsledek těchto diskusí bude do Dohody o partnerství doplněn jako návrh české strany stejně jako požadované řádné zdůvodnění související s implementací jednoho či více tematických cílů.

Bude doplněno na základě rozhodnutí o finančních alokacích po fondech a programech do konečné podoby Dohody.

1.4.1 Orientační rozdělení podpory Unie dle tematických cílů za každý fond SSR

Níže uvedenou tabulku generuje automaticky systém SFC podle alokace mezi tematickými cíli uvedenými ve finančních tabulkách nebo v plánech ukazatelů programů, které jsou v systému zadány. Tabulku lze ručně upravovat včetně případů, kdy nejsou k okamžiku předložení Dohody o partnerství do systému zadána data o všech programech.

Uvedená alokace finančních prostředků musí splňovat požadavky na tematické zaměření podle nařízení o společných ustanoveních a podle nařízení platných pro daný fond a musí zajišťovat vhodné zaměření i dosažení kritického objemu podpory a zohledňovat celkovou disponibilní alokaci.

Tabulka 1-4 - Orientační rozdělení podpory poskytované Unii podle tematických cílů na vnitrostátní úrovni pro každý z fondů SSR (EUR)

	EFRR	ESF	FS	EZFRV	ENRF	Celkem
1. Posílení výzkumu, technologického rozvoje a inovací						
2. Zlepšení přístupu, využití a kvality informačních a komunikačních technologií						
3. Zvýšení konkurenceschopnosti malých a středních podniků, odvětví zemědělství (v případě EZFRV) a odvětví rybnářství a akvakultury (v případě ENRF)						
4. Podpora přechodu na nízkouhlíkové hospodářství ve všech odvětvích						
5. Podpora přizpůsobení se změně klimatu, předcházení rizikům a řízení rizik						
6. Ochrana životního prostředí a podpora účinného využívání zdrojů						
7. Podpora udržitelné dopravy a odstraňování překážek v klíčových síťových infrastrukturách						
8. Podpora zaměstnanosti a podpora mobility pracovních sil						
9. Podpora sociálního začleňování a boj proti chudobě						
10. Investice do vzdělávání, dovedností a celoživotního učení						
11. Posilování institucionální kapacity a účinné veřejné správy						
Technická pomoc						
CELKEM						

1.4.2 Indikativní příspěvek k cíli v oblasti změny klimatu

Jednání expertní pracovní skupiny na téma metodiky vydané formou prováděcího aktu EK proběhlo dne 21. března 2013, další jednání je plánováno ještě v prvním pololetí roku 2013. Indikativní alokace bude moci být proto doplněna až po upřesnění potřebných informací ze strany EK.

Alokaci automaticky generuje systém SFC na základě tabulek programů, které jsou v systému zadány. Hodnotu lze ručně upravovat včetně případů, kdy nejsou k okamžiku předložení Dohody o partnerství do systému zadána data o všech programech.

Strategie Evropa 2020 pro všechny členské státy EU vytyčuje tři hlavní cíle v oblasti životního prostředí a změny klimatu: snížení emisí skleníkových plynů oproti úrovni roku 1990 nejméně o 20 %, nebo pokud budou podmínky příznivé, o 30 %; zvýšení podílu obnovitelných zdrojů energie v konečné spotřebě energie na 20 % a zvýšení energetické účinnosti o 20 %.

Podle čl. 8 obecného nařízení by měly intervence podporované z fondů SSR přispívat k udržitelnému rozvoji. V rámci udržitelného rozvoje by poté podpora z prostředků politiky soudržnosti měla směřovat k ochraně a zlepšování životního prostředí. Na podrobnější úrovni následně nařízení stanoví, že členské státy a Evropská komise zajistí, v rámci intervencí v oblasti životního prostředí, opatření vedoucí ke zmírňování a přizpůsobování se změně klimatu. Ke splnění těchto cílů by měly přispět především tematické cíle (TC):

- TC 4 -Podpora přechodu na nízkouhlíkové hospodářství ve všech odvětvích,
- TC 5 -Podpora přizpůsobení se změně klimatu, předcházení rizikům a řízení rizik,
- TC 6 -Ochrana životního prostředí a podpora účinného využívání zdrojů.

Pro určení indikativní alokace příspěvku ke změně klimatu je dále zásadním specifické nařízení pro EFRR, které v čl. 4 o tematické koncentraci stanoví, že 20% ve více rozvinutých regionech a 10 % v méně rozvinutých regionech musí být z celkové národní alokace pro EFRR vyčleněno na tematický cíl č. 4 Podpora přechodu na nízkouhlíkové hospodářství ve všech odvětvích.

1.5 Uplatnění horizontálních principů a cílů pro implementaci fondů

Bude doplněno na základě dalšího postupu zpracování Dohody o partnerství do její konečné verze.

1.5.1 Zajištění principu partnerství

Zpracování kapitoly je podrobně stanoveno šablonou a je nezbytné postupovat po uvedených krocích.

Při zpracování Dohody o partnerství a programů pro programové období 2014–2020 je nutné využívat partnerský přístup. ČR vycházela při nastavování principu partnerství ze zkušeností získaných při přípravě a implementaci předstrukturálních nástrojů i programových období 2004–2006 i 2007–2013. Zodpovědnou institucí za zpracování celkové strategie implementace fondů SSR v ČR je MMR, a to na základě usnesení vlády č. 867/2012. Při výkonu této funkce zohledňovalo MMR partnerský přístup dle čl. 5 obecného nařízení. MMR disponuje prokazatelnou historií naplňování principu partnerství při přípravě Dohody o partnerství, programů i dalších podpůrných dokumentů zpracovávaných v souvislosti s přípravou programového období 2014–2020.

Princip partnerství, tak jak je definován článkem 5, ukládá členskému státu spolupracovat na přípravě Dohody o partnerství a programů s partnery. Členský stát je tak povinen činit v souladu s národní legislativou a praxí. Článek definuje partnery na úrovni krajské a místní, sociální a ekonomické partnery, partnery zastupující občanskou společnost a nevládní organizace.

Podle návrhu obecného nařízení pro fondy SSR musí být Dohoda o partnerství a programy vypracovány členskými státy ve spolupráci s partnery. Partneři tak ze strany MMR byli zapojeni do analýzy problémů a potřeb, které by se měly řešit prostřednictvím fondů Společného strategického rámce, do výběru cílů a priorit, které je třeba řešit, a do koordinačních mechanismů zavedených k využití synergií mezi nejrůznějšími dostupnými nástroji, které mají podpořit inteligentní a udržitelný růst podporující začleňování.

Nastavené partnerství zahrnuje regionální a místní orgány a města realizující integrované systémy udržitelného rozvoje měst v rámci integrovaných územních investic, společně s hospodářskými a sociálními partnery; dále zástupce nevládních organizací, kteří mají znalosti o průřezových otázkách jako je rovnost pohlaví, nediskriminace a sociální začleňování, zástupce univerzit a výzkumných institucí. Klíčovými partnery jsou rovněž vedle regionálních a místních orgánů obchodní komory, podnikatelské organizace, sdružení pro vzdělávání pracovníků, poskytovatelé sociálních a zdravotních služeb a další nevládní organizace.

Pro rozvoj venkova mezizúčastněné partnery také patří zástupci veřejných a soukromých organizací v odvětvích, která jsou důležitá pro rozvoj venkova, regionální nebo místní podnikatelská sdružení, organizace žen na venkově, ekologické nevládní organizace, nevládní organizace odpovědné za nediskriminaci nebo rovnost, zástupci sdružení místních akčních skupin, které se podílejí na místním rozvoji řízeném komunitními organizacemi, sdružení pracující na poli integrovaného rozvoje venkova (např. sdružení místních rozvojových agentur).

K respektování a řádnému nastavení principu partnerství na všech úrovních systému i ve všech fázích přípravy slouží od 20. února 2013 dokument vzatý na vědomí vládou ČR ustavující platformy pro Dohodu o partnerství a

programy jako nástroj pro efektivní diskuzi jednotlivých kroků přípravy. Platformy jsou základním prvkem pro nastavení a realizaci principu partnerství, který MMR od zahájení celkové přípravy pro období 2014–2020 dodržuje. Tyto platformy jsou také důležitým nástrojem pro zajištění koordinace zpracování programů mezi sebou i vůči Dohodě o partnerství.

Dokument stanoví principy a postupy pro jednotlivé fáze přípravy a implementace Dohody o partnerství a programů. Jeho součástí je také seznam jednotlivých platform i institucí zastoupených jako partneři.

Klíčovou strukturou pro strategické směřování intervencí bude za veřejnou sféru na politické úrovni obsazená Rada pro fondy Společného strategického rámce, která převezme tuto úlohu od současného Řídicího a koordinačního výboru pro potřeby koordinace pomoci poskytované v programovém období 2007-2013 (ŘKV).

Popis role vybraných partnerů ve vypracování zprávy o pokroku dle vymezení v článku 46 nařízení o společných ustanoveních.

Vytvoření zprávy o pokroku by mělo být opřeno o hodnocení (evaluaci) Dohody. Obecná pravidla provádění evaluací stanoví jednak návrh obecného nařízení (čl. 47-50) a dále pak na národní úrovni podrobněji Metodika řízení programů. Při přípravě zprávy je nutné zajistit spolupráci zejména s řídicími orgány vzhledem k tomu, že naplňování cílů Dohody je přímo úměrné naplňování cílů programů, a to zejména v souvislosti s přenosem dat a zajištění kvalitativních komentářů. Dále budou zapojeni gestoři odpovědní za plnění jednotlivých kondicionalit pro zajištění aktuálních informací o stavu realizace daných opatření. V souvislosti s vyhodnocením příspěvku ke strategii Evropa 2020 bude do procesu zapojen také Úřad vlády, který průběžně monitoruje a vyhodnocuje plnění Národního programu reform, jež je zastřešujícím národním dokumentem pro plnění cílů strategie Evropa 2020.

Podrobnosti k postupu příprav a struktury Zprávy o pokroku implementace Dohody budou blíže specifikovány v Metodice řízení programů.

1.5.2 Podpora rovnosti mezi muži a ženami, nediskriminace

Princip rovných příležitostí znamená odstranění diskriminace na základě pohlaví, rasy, etnického původu, víry, zdravotního postižení, věku či sexuální orientace. Téma rovných příležitostí se vztahuje i na další osoby ohrožené sociálním vyloučením jako jsou migranti, dlouhodobě nezaměstnaní, osoby s nízkou kvalifikací, osoby z obtížně dopravně dostupných oblastí, drogově závislí, propuštění vězni, absolventi škol; souhrnně skupiny ohrožené sociálním vyloučením. Velký důraz na osoby se znevýhodněním (zdravotním, sociokulturním atd.) bude položen v rámci operačních programů financovaných z ESF. Problematika rovných příležitostí se odráží v obtížném přístupu vybraných skupin obyvatel na trh práce, v jejich přístupu ke vzdělání, v případě žen v přístupu k vyšším řídicím a vědeckým pozicím, v oblasti podnikání, informační společnosti, ale i v oblasti dopravy nebo rozvoje měst.

Za klíčovou oblast nediskriminace je považováno rovné zacházení dle pohlaví tzv. „gender mainstreaming“. Tento princip je zohledňován nejen během přípravy programů u relevantních intervencí, ale nachází své uplatnění i v rámci posilování genderové kompetence implementační struktury.

1.5.3 Udržitelný rozvoj

Udržitelný rozvoj spočívá na třech pilířích - ekonomickém, sociálním a environmentálním. Hlavními tématy udržitelného rozvoje jsou však především záležitosti životního prostředí, neboť právě mezi jednotlivými složkami životního prostředí a ekonomickými aktivitami dochází nejčastěji ke konfliktu s důsledky pro udržitelnost rozvoje. Ekologické hledisko je významným parametrem přijímání politik, sociálně ekonomických koncepcí či rozhodování o investicích.

Je třeba zdůraznit průřezovost problematiky, tedy zohlednění udržitelného rozvoje i u těch intervencí, které nejsou přímo zacíleny na životní prostředí. Jedná se zejména o snižování energetické náročnosti, zavádění nových a současně environmentálně šetrných technologií. Další důležitou oblastí, kde hraje udržitelný rozvoj zásadní roli, je priorita vzdělávání.

1.5.4 Horizontální cíle politik (průřezové strategie, koncepce a politiky)

Cílem tohoto oddílu je stanovit horizontální cíle politik, které jsou relevantní pro jeden nebo více programů a jeden nebo více fondů¹⁹. Týká se jak společných politik EU, tak i průřezových politik ČR.

¹⁹podle článku 14 obecného nařízení

Výchozím podkladem je příloha č. I obecného nařízení – „Prvky SSR týkající se soudržnosti a souladu s hospodářskými politikami členských států a Unie, mechanismů koordinace fondů SSR mezi sebou navzájem a s dalšími příslušnými politikami a nástroji Unie, horizontálních principů a průřezových politických cílů a ustanovení řešících územní problémy“, bod 4-6 „Koordinace fondů SSR s ostatními politikami a nástroji Unie s relevantními politikami a nástroji EU“, který tyto politiky definuje a současně naznačuje, jakým způsobem je třeba k řešení této problematiky přistoupit. Půjde zejména o politiky, zaměřené na propojování Evropy (doprava, energetika, IKT), výzkumné a inovační strategie, podporu podnikání, strategie a programy pro vzdělávání, životní prostředí a klimatické změny, řešení bezpečnostních otázek, migrace, celní politiku, řešení demografických změn a další.

Propojování politik ČR a EU a snaha o jejich komplementaritu s cílem co nejlépe využít finanční prostředky k podpoře ekonomického a sociálního rozvoje představuje pro ČR nový úkol, který začíná programováním a bude se prolínat celým procesem realizace. V dalších krocích přípravy Dohody by měl být podán přehled všech cílů horizontálních politik tak, jak jsou uvedeny v Společném strategickém rámci, včetně horizontálních strategií a politik ČR a současně stanoven způsob, jakým bude agenda horizontálních cílů zajišťována.

Bude doplněno v návaznosti na vyjasňování věcného obsahu programových dokumentů do konečné podoby Dohody.

1.6 Seznam programů pod EFRR, ESF a FS, s výjimkou programů spadajících pod cíl Evropská územní spolupráce a programů EZFRV a ENRF, spolu s příslušnými orientačními přídělky pro každý fond SSR na každý rok

Tabulka je automaticky vygenerována SFC na základě informací z finančních tabulek programů již zakódovaných ve SFC. Tabulku lze ručně upravit, a to včetně případů, kdy nebudou v okamžiku předložení Dohody o partnerství ve SFC dostupná data pro všechny programy.

V současné době MMR připravuje ve spolupráci s MF vstupy pro zpracování této kapitoly. ČR si je vědoma automatického propojení s relevantními finančními tabulkami programů, avšak tato tabulka musí být zpracována v první řadě referenčně shora pro ověření dodržení všech principů daných nařízeními.

Vychází z národní obálky a bude finanční prostředky strukturovat dle požadovaných kategorií. Při rozdělování finančních prostředků hrají roli i zkušenosti ze současného období s absorpční kapacitou, v úvahu bude brán i minimální kritický objem intervencí.

Mnoho parametrů pro nastavení není v současné době dostatečně detailně známo. EK dosud nezveřejnila národní obálky pro členské státy pro politiku soudržnosti, rozvoj venkova ani rybářství. Nejsou známy ani detaily potřebné pro nastavení tematické koncentrace, ale ani např. způsob nakládání s výkonnostní rezervou. Tabulka bude moci být s plnou zodpovědností doplněna až po získání dalších informací od EK.

Tabulka 1-5 - Seznam programů fondů SSR s orientačními přídělky pro každý fond na každý rok

Název Programu	Fondy SSR (EFRR, ESF, FS, EZFRV nebo ENRF)	Celkem	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost	EFRR								
Výzkum, vývoj a vzdělávání	EFRR, ESF								
Zaměstnanost	ESF								
Doprava	EFRR, FS								
Životní prostředí	EFRR, FS								
Integrovaný regionální operační	EFRR								

program									
Praha – pól růstu	EFRR, ESF								
Technická pomoc	EFRR								
Rozvoj venkova 2014–2020	EZFRV								
Rybářství	ENRF								
	Celkem								

Pro EFRR, FS a ESF cíle „Investice pro růst a zaměstnanost“ budou následující operační programy:

- OP „Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost“ řízený MPO,
- OP „Výzkum, vývoj a vzdělávání“ řízený MŠMT,
- OP „Zaměstnanost“ řízený MPSV,
- OP „Doprava“ řízený MD,
- OP „Životní prostředí“ řízený MŽP,
- „Integrovaný regionální operační program“ řízený MMR,
- OP „Praha - pól růstu ČR“ řízený hl. městem Praha,
- OP „Technická pomoc“ řízený MMR.

Pro EFRR cíle „Evropská územní spolupráce“ budou následující operační programy:

- OP přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou a Polskou republikou řízený MMR,
- OP přeshraniční spolupráce mezi Slovenskou republikou a Českou republikou koordinovaný na území České republiky MMR,
- OP přeshraniční spolupráce mezi Rakouskou republikou a Českou republikou koordinovaný na území České republiky MMR,
- OP přeshraniční spolupráce mezi Svobodným státem Bavorsko a Českou republikou koordinovaný na území České republiky MMR,
- OP přeshraniční spolupráce mezi Svobodným státem Sasko a Českou republikou koordinovaný na území České republiky MMR,
- OP nadnárodní spolupráce CentralEurope koordinovaný na území České republiky MMR,
- OP nadnárodní spolupráce Danube koordinovaný na území České republiky MMR,
- OP pro meziregionální spolupráci (programy INTERREG VC, INTERACT, ESPON a URBACT) koordinované na území České republiky MMR.

Pro intervence EZFRV bude Program rozvoje venkova 2014–2020 a pro ENRF OP Rybářství v gesci MZe.

Oproti vymezení programů, které bylo schváleno usnesením vlády č. 867, obsahuje předkládaný návrh Dohody o partnerství dodatečně doplněný **OP nadnárodní spolupráce Danube**. Program vznikl rozdělením stávajícího OP nadnárodní spolupráce South East Europe, na jehož území vznikly pro potřeby programového období 2014–2020 dva následnické programy v programovacím území Danube a Gateway. Návrh účasti ČR v druhém programu OP nadnárodní spolupráce Danube byl součástí dopisu EK z 18. prosince 2012 s návrhem geografického vymezení programů evropské územní spolupráce. ČR se do té doby podílela jen na jednom programu nadnárodní spolupráce - OP nadnárodní spolupráce CentralEurope. Stav příprav OP nadnárodní spolupráce Danube je zatím ve svých počátcích. V lednu 2013 byla v Bruselu ustanovena pracovní skupina programu a nastaven předběžný harmonogram procesu programování na jaro 2013.

2 Opatření k zajištění efektivní implementace podle čl. 14 (1,B) obecného nařízení

2.1 Institucionální rámec pro zajištění koordinace mezi fondy a ostatnímu Unijními a národními nástroji financování a s EIB

Bude doplněno v průběhu další přípravy programových dokumentů do konečné podoby Dohody. Relevantní resorty mající ve svých gescích komunitární nástroje budou průběžně vyzývány k doplnění informací o vazbách na intervence fondů SSR.

Koordinace mezi fondy a jednotlivými programy vyžaduje naplňování klíčových principů:

- koncentrace (soustředění se na klíčové problémy a intervence, které mohou zajistit významné přínosy i při omezeném počtu programů a priorit),
- programování (koordinace s cílem eliminace nežádoucích překryvů mezi programy a prioritami),
- komplementarity (programy a priority společně přispějí k cíli a budou se vhodně doplňovat).

2.1.1 Popis opatření pro koordinaci mezi fondy

Na úrovni Dohody o partnerství je koordinace mezi fondy, programy a dalšími nástroji vnímána jako klíčový prvek programování i realizace. Jde zejména o zajištění vzájemného spolupůsobení, doplňkovosti, zamezení duplicit a vytvoření synergických vazeb mezi intervencemi zabudovanými v jednotlivých programech a usměrňování úsilí na všech úrovních tak, aby byly dosaženy co nejlepší výsledky v rámci celé Dohody. Důraz je proto kladen na stanovení kvalitních výsledkových indikátorů a jejich dosahování. Zajištění koordinace mezi fondy, programy a dalšími nástroji je prováděno dvěma způsoby:

- věcné vymezení, sledování a vyhodnocování synergických intervencí (věcná a implementační rovina)
- mechanismy zajišťující efektivní provádění těchto intervencí (institucionální rovina)

Pro vyloučení nežádoucích překryvů a zajištění komplementarity intervencí jsou vytipovány tzv. hraniční oblasti a je rozpracován Akční plán jejich koordinace. Smyslem Akčního plánu je vytvořit základ pro nastavení a zabudování dílčích vazeb (hraničních oblastí) v programech a specifikovat možné mechanismy jejich naplňování v rámci implementace. Nastavení hraničních oblastí je vymezeno v jednotlivých programech a klíčové komplementární vazby jsou definovány v Dohodě o partnerství.

Pro účely věcného vymezení, sledování a vyhodnocování intervencí jsou pro Dohodu o partnerství a programy řešeny dvě roviny hraničních oblastí:

- Překryvy znamenající, že daná oblast má průřezový charakter a z určitého pohledu/segmentu je realizovaná více subjekty.
- Synergie a návaznosti znamenající vazbu mezi dvěma a více oblastmi, jejichž současné (bezprostředně návazné) působení má potenciál přinést vyšší efekt než součet efektů každé z oblastí řešené/realizované odděleně.

V obou případech jsou v programech nastaveny takové mechanismy a nástroje, aby byly překryvy i synergie řešeny efektivně a cíleně. Samotné řešení u překryvů znamená zamezení duplicit a nalezení optimálního rozložení podpory zacílené na komplexní a gesčně vyvážené řešení, a to ještě ve fázi programování (v rámci realizace by měly být řešeny pouze operativně se vyskytující problémy); u synergií dosažení multiplikovaných výsledků přispívající k dosažení adekvátních výsledků v daném segmentu. Hraniční oblasti se objevují uvnitř jednotlivých programů (např. mezi prioritními osami), mezi dílčími tematickými operačními programy (TOP), mezi tematickými a územně zaměřenými programy, tj. specificky mezi TOP a Integrovaným regionálním operačním programem (IROP), Programem rozvoje venkova a OP Praha - Pól Růstu; mezi fondy SSR a jinými fondy EU (Nástroj propojení Evropy, Horizont 2020, LIFE +, Erasmus pro všechny, Azylový a migrační fond, Fond pro vnitřní bezpečnost, Program pro sociální změnu a inovace) a EIB), mezi programy fondů SSR a programy na národní úrovni.

Dohoda řeší nastavení obecných principů a svodně určuje klíčové oblasti mající synergický efekt pro dosažení co nevyšší efektivity programů. Jejich nastavení a realizace probíhá na úrovni věcného vymezení a implementačních nástrojů v jednotlivých programech, např. pomocí koordinace a řízení výzev, integrovaných přístupů, způsobu financování, geografického určení, nastavení cílových skupin, příjemců a žadatelů apod.

Koordinace fondů bude dále zajištěna prostřednictvím fungování horizontálních institucí popsanych v materiálu „Vymezení platform pro programové období 2014–2020“. Klíčovou strukturou pro strategické směřování

intervencí bude za veřejnou sféru na politické úrovni obsazená Rada pro fondy Společného strategického rámce, která převezme tuto úlohu od současného Řídicího a koordinačního výboru (ŘKV). Rada pro fondy SSR bude zajišťovat věcné rozhraní a návaznosti mezi programy spolufinancovanými fondy SSR a projednávat opatření k vyšší synergické efektivitě podpory poskytované z těchto fondů. Odborné zázemí ji poskytne Rada pro fondy Společného strategického rámce na pracovní úrovni a Ministerstvo pro místní rozvoj – Národní orgán pro koordinaci. Rada pro fondy SSR na pracovní úrovni bude složena z následujících pracovních skupin (PS) podle tematického zaměření, které budou řešit soulad se strategiemi a dosažení synergií v příslušných problematikách:

- PS pro konkurenceschopné podniky, výzkum, inovace, efektivní veřejnou správu, zaměstnanost a vzdělávání
- PS pro trh práce, vzdělávání a boj s chudobou
- PS pro páteřní infrastrukturu
- PS pro integrovaný rozvoj území
- PS pro inovativní finanční nástroje

V čele pracovních skupin budou generální sekretáři, v čele PS pro inovativní finanční nástroje bude generální zmocněnec.

2.1.2 Koordinace mezi fondy (programy) s národními nástroji podpory

Bude doplněno na základě upřesňování programů (ČR i EU)

2.1.3 Koordinace mezi fondy (programů) a EIB

Bude doplněno na základě upřesňování programů (ČR i EU)

2.1.4 Koordinace mezi fondy (programy) a Unijními nástroji

Koordinace fondů bude zajištěna prostřednictvím fungování horizontálních institucí popsaných v materiálu „Vymezení platforem pro programové období 2014 – 2020“. Klíčovou strukturou pro strategické směřování intervencí bude za veřejnou sféru na politické úrovni obsazená Rada pro fondy Společného strategického rámce, která převezme tuto úlohu od současného Řídicího a koordinačního výboru.

Stanovení způsobů hospodaření s podporou v rámci I. a II. pilíře SZP k maximalizaci synergického efektu

I. pilíř SZP, přímé platby, jsou cílené na zajištění určité stability příjmů zemědělců, a tedy zajištění konkurenceschopnosti zemědělství. Synergii s II. pilířem, resp. Programem rozvoje venkova, lze vnímat v několika oblastech. Podpory II. pilíře doplňují přímé platby v oblasti konkurenceschopnosti zemědělství, zde zejména kompenzací nedostatečných příjmů zemědělců v oblastech s přírodním či jiným specifickým znevýhodněním či investičními opatřeními do modernizace a inovace technologií a staveb pro zemědělskou výrobu a zpracování produktů. Investiční podpory jsou ve II. pilíři rozšířeny i na navazující zpracovatelský průmysl, lesní hospodářství i rozvoj venkovských oblastí, kde zajištěním pracovních příležitostí synergicky zajišťují příjem venkovského obyvatelstva. Oba pilíře se rovněž doplňují v oblasti mimoprodukčních funkcí a udržitelného rozvoje. Přímé platby by měly podporovat udržitelnou produkci díky tzv. „ozelenění“, což znamená, že se 30 % jejich rozpočtu váže na opatření, která jsou příznivá pro klima a životní prostředí (zachování trvalých travních porostů, diverzifikace plodin, 7% ploch zemědělského podniku využívaných v ekologickém zájmu. II. pilíř nadstavbově staví svá Agroenvironmentální opatření a Ekologické zemědělství na základě tvořeném podmínkami pro přímé platby. Jedním ze základních styčných bodů mezi oběma pilíři je i rozvoj vzdělávání a poradenství zaměřený na plnění norem EU včetně cross-compliance. Na všechny subjekty pobírající přímé platby se bude vztahovat podmínka plnění cross-compliance, informovanost zemědělců těmto podmínkám by měla být zajištěna prostřednictvím opatření k přenosu znalostí z II. pilíře.

Aktuálně je diskutována možnost převodu prostředků mezi I. a II. pilířem až do výše až 15 % národní obálky pro daný pilíř. ČR preferuje tyto převody před opatřeními typu modulace či capping.

Rámcová vazba mezi Life+ a návrhem Operačního programu Životní prostředí 2014-2020

Tabulka 2-1 - Rámcová vazba mezi Life + a návrhem Operačního programu Životní prostředí 2014-2020

Prioritní osa	Specifický cíl	Life +/-subprogram/podoblast
PO 1: Zlepšování kvality vody a snižování rizika povodní	1.1 Snižit množství vypouštěného znečištění do povrchových i podzemních vod ze zdrojů v kategorii do 2000 EO a zajištění dodávky pitné vody v odpovídající jakosti a množství a řešení zbývajících zdrojů bodového znečištění v kategorii 2000 – 10 000 EO	Subprogram - Životní prostředí/ Životní prostředí a účinné nakládání s přírodními zdroji <i>Důraz na integrované projekty (v oblasti odpadů, vody a ovzduší).</i>
	1.2 Snižit vnos znečišťujících látek z průmyslu a zemědělství do povrchových a podzemních vod	
	1.3 Zlepšit hydromorfologický stav útvarů povrchových vod	
	1.4 Zlepšit hydrologický režim vodních toků stanovením ekologických, resp. minimálních zůstatkových průtoků umožňujících obnovu přirozených funkcí ekosystémů, efektivní hospodaření s vodními zdroji	
	1.5 Zlepšit retenční potenciál údolních niv a pramenných oblastí	
	1.6 Zajistit povodňovou ochranu v intravilánu a ve volné krajině	
	1.7 Podpořit preventivní protipovodňová opatření	
PO 2: Zlepšování kvality ovzduší v sídlech	2.1 Snižit celkovou expozici obyvatelstva, ekosystémů a vegetace nadlimitními koncentracemi znečišťujících látek	Subprogram - Životní prostředí/ Životní prostředí a účinné nakládání s přírodními zdroji <i>Důraz na integrované projekty (v oblasti odpadů, vody a ovzduší).</i>
	2.2 Zlepšit systém sledování, hodnocení a předpovídání vývoje kvality ovzduší	
PO3: Odpady a materiálové toky, ekologické zátěže a rizika	3.1 Zvýšit předcházení vzniku odpadů	Subprogram - Životní prostředí/ Životní prostředí a účinné nakládání s přírodními zdroji <i>Důraz na integrované projekty (v oblasti odpadů, vody a ovzduší).</i>
	3.2 Zvýšit celkovou úroveň materiálového využití odpadů, resp. úroveň recyklace	
	3.3 Zvýšit energetické využití odpadů jako zdroje surovin	
	3.4 Zvýšit úroveň nakládání s nebezpečnými odpady	
	3.5 Odstranit nepovolené skládky a rekultivovat staré skládky	
	3.6 Odstranit a inventarizovat ekologické zátěže	
	3.7 Snižovat environmentální rizika a rozvíjet systémy jejich řízení	
PO 4 : Ochrana a péče o přírodu a krajinu	4.1 Posílit biodiverzitu	Subprogram - Životní prostředí/Příroda a biologická rozmanitost
	4.2 Posílit přirozené funkce krajiny	
	4.3 Zlepšit kvalitu prostředí v sídlech	
	4.4 Snižit environmentální rizika způsobená geofaktory	
PO 5: Energetické úspory	5.1 Snižit energetickou náročnost u	Subprogram –

	budov a u veřejného osvětlení	Klima/Mitigačníopatření na změnu klimatu <i>Projekty vedoucí ke snižování emisí ze skleníkových plynů.</i>
PO 6: Technická pomoc	6.1. Technická pomoc pro zajištění implementace OPŽP 2014 – 2020	Subprogram - Životní prostředí/Správa a informace v oblasti životního prostředí. Subprogram – Klima/Správa a informaci pro oblast změny klimatu.

Zdroj: MŽP

Life +/Subprogram – Klima/Adaptační opatření na změnu klimatu – průřezové aktivity zaměřené na:

- implementaci a rozvoj politiky a legislativy EU a průřezových akcí
- zlepšování a aplikace znalostní základny v praxi
- rozvoj a implementaci integrovaných strategií a akčních plánů
- rozvoj a demonstraci inovativních technologií, systémů, metod a nástrojů pro replikace, přenos a mainstreaming

Rámcová vazba mezi Horizon 2020 a návrhem Operačního programu Výzkum, vývoj, vzdělávání

Z hlediska komplementarit s dalšími komunitárními programy se předpokládá v případě OP VVV nejsilnější synergie s rámcovým programem Horizon 2020, a to jak v oblasti konkrétních intervencí, kde se počítá s doplňkovým financováním vzájemně souvisejících aktivit, tak v oblasti koordinace obou nástrojů prostřednictvím personálního propojení odpovědných zástupců ČR v programových výborech Horizon 2020 do řídicích struktur OP VVV.

Oblasti synergických intervencí

V případě konkrétních intervencí z OP VVV se počítá s realizací intervencí jak povahy upstreamactions(aktivity směřující k posílení absorpční kapacity pro projekty Horizon 2020), tak downstreamactions(aktivity směřující k využití, šíření a uplatnění výsledků projektů realizovaných s podporou Horizon 2020) .

Z hlediska konkrétních intervencí se předpokládá, že v rámci prioritní osy 1 OP VVV budou podporovány zejména aktivity na posílení kapacit pro zapojení českých subjektů do projektů v pilíři I Horizon 2020 (Excellent Science), a to především v aktivitách na posílení zapojení českých subjektů do projektů nadnárodních výzkumných infrastruktur, dále aktivity na podporu absorpční kapacity v účasti v Horizon2020 (podpora přípravy mezinárodních grantů a pracovníků grantové podpory), podpůrné granty (tzv. top-up grants), zejména pro akce EuropeanResearchCouncil, Marie Skłodowska-Curie a pro projekty ERA Chairs. V rámci obou relevantních os OP VVV (PO 1 a PO 2) budou podporovány rovněž aktivity na podporu absorpční kapacity v účasti v Horizon2020 (podpora přípravy mezinárodních grantů), dále systémové nadnárodní aktivity podporující synergické efektyjako např. příprava účasti a účast českých subjektů v projektech EIT, joint programming, joint technology initiatives, apod.

Mechanismy a struktury pro koordinaci

Z hlediska mechanismů a struktur pro koordinaci obou nástrojů se předpokládá zapojení vybraných českých delegátů programových výborůHorizon 2020 v monitorovacím výboru OP VVV tak, aby mohla být zajištěna těsná koordinace a přenos informací mezi oběma podpůrnými nástroji. V případě koordinace informační podpory pro OP VVV a Horizon2020 se nepředpokládají zásadní obtíže, jelikož poskytování informací a podpory pro oba nástroje bude zajišťováno prostřednictvím MŠMT útvary ministerstva, které jsou úzce zapojeny do přípravy OP VVV a budou rovněž zapojeny do jeho implementace. Otázky koordinace struktur a aktivit určených na podporu účasti žadatelů a příjemců v OP VVV a Horizon2020 budou řešeny v závislosti na tom, jak se vyvinou jednání ohledně organizačního a finančního zajištění podpůrné sítě Horizon2020 prostřednictvím Národního kontaktního bodu (tzv. NCP).

Rámcová vazba mezi Fondem evropské pomoci nejvíce deprivovaným osobám a návrhem Operačního programu Zaměstnanost

Bude doplněno do konečné podoby Dohody o partnerství na základě vyjednávání EK a na základě upřesňování programů

Rámcová vazba mezi Youthemploymentinitiative(YEI) a návrhem Operačního programu Zaměstnanost

Bude doplněno do konečné podoby Dohody o partnerství na základě vyjednávání EK a na základě upřesňování programů

Rámcová vazba mezi Programem pro sociální změnu a inovace (PSCI) a návrhem Operačního programu Zaměstnanost

Bude doplněno do konečné podoby Dohody o partnerství na základě vyjednávání EK a na základě upřesňování programů

Rámcová vazba mezi Nástrojem pro propojení Evropy (CEF) a Operačními programy Doprava a Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost.

Bude doplněno do konečné podoby Dohody o partnerství na základě vyjednávání o Nástroji pro propojení Evropy a na základě upřesňování programů

2.2 Informace požadované pro ex ante ověření souladu s pravidly adicionality

Bude doplněno do konečné Dohody o partnerství.

Podle principu adicionality prostředky fondů EU určené k investování na podporu Cíle pro růst a zaměstnanost nesmí nahrazovat veřejné a obdobné prostředky výdajů prováděných členskou zemí. Proto členská země musí udržovat úroveň těchto výdajů na úrovni minimálně odpovídající výchozímu limitu adicionality, který bude pro programové období stanoven v Dohodě o partnerství.

Ve smyslu čl. 86 návrhu obecného nařízení je veřejnými a obdobnými strukturálními výdaji míněna Tvorba hrubého fixního kapitálu vládního sektoru (THFKVS). Pro absolutní vyjádření se THFKVS stanoví na základě údajů poměrového ukazatele daného jejím vztahem vůči HDP za příslušný rok. Výchozí hodnota pro stanovení adicionality v rámci jejího ex-ante ověření za období 2014 – 2020 se odvodí z průměrné výše tohoto ukazatele vypočtené z příslušných ročních hodnot jednotlivých let 2014 až 2020. Takto stanovenou výši výchozího rámce adicionality bude možno modifikovat v průběhu jejího mid-term hodnocení, pokud se v ČR významně změní ekonomická situace.

Ověření adicionality ve fázi ex-ante se provádí na základě údajů uvedených v Konvergenčním programu. Program publikovaný v květnu 2013 udává hodnoty příslušných veličin do roku 2016. Proto pro výpočty za zbývající roky 2017 – 2020 byly využity navazující odhady vývoje makroekonomických ukazatelů vytvořené Ministerstvem financí, včetně poměrového ukazatele THFKVS/HDP.

Česká republika bude ověřování adicionality provádět za celé své území nikoliv na regionální úrovni. Vyplývá to ze skutečnosti, že počet obyvatelstva v méně rozvinutých regionech překračuje v ČR hranici 65% celkové její populace. Jediným regionem, který se v ČR vymyká definici méně rozvinutého regionu je region Hlavního města Prahy, v kterém dle údajů Eurostatu v roce 2012 žilo 1 241,7 tis. obyvatel, což představuje 11,8% z počtu obyvatel ČR čítajícím 10 505,4 tis. obyvatel.

Na základě těchto východisek byla pro určení výchozí výše ukazatele THFKVS/HDP za ČR vypočtena jeho průměrná hodnota dle údajů jednotlivých roků období 2014 – 2020 **ve výši 3,30%**. Návazně na předpoklady vývoje HDP tato úroveň poměrového ukazatele reprezentuje v absolutním vyjádření průměrný roční objem THFKVS v výši 145,3 mld. Kč (v b.c.).

Uvedený výpočet limitu adicionality pro období 2014 - 2020 se odvíjel od postupu dle čl. 86 návrhu obecného nařízení. Ten vychází z předpokladu, že základem jejího hodnocení jsou veličiny poměrového ukazatele THFKVS/HDP v letech 2014 – 2020. Tzn., že výše adicionality se bude odvíjet jak z absolutních objemů THFKVS, tak naplňování poměrového ukazatele bude zásadně ovlivňovat objem HDP v daných letech. Pro

výpočet limitu adicionality byly využity údaje uvedené Konvergenčním programem za roky 2014 - 2016 doplněné o odhady tohoto ukazatele a HDP za roky 2017 až 2020 zpracované Ministerstvem financí.

Limit adicionality za ČR období 2014 – 2020 a odvozené přírůstky THFKVS na jednotlivé roky byly jednoznačně navázány na předpokládaný vývoj HDP v letech 2014 – 2020 a kopíruje jeho vývojovou linii. Stejně jako HDP i THFKVS se má v souhrnu let 2014 až 2020 zvýšit o 24,6%. Toto tempo růstu za celé období by v absolutním vyjádření mělo představovat přírůstek hrubého fixního kapitálu vládního sektoru v částce 30 mld. Kč (v b.c.). Uvedená tempa růstu THFKVS navázaná na růst HDP ve výši průměrných 3,5% ročně představují dostatečný prostor pro rozvoj této ekonomické kategorie, aniž by bylo nutné z hlediska stanovení limitu adicionality je nad tuto úroveň navyšovat promítáním dodatečných přírůstků vzniklých nad rámec předpokládaného tempa růstu HDP. Současně odhadovaná výše poměrového ukazatele navazuje na jeho úroveň za rok 2013, pro který je předpokládán ve výši 3,2%.

Tímto modelem řešení výpočtu je plně zajištěn přístup dle návrhu nařízení týkající se adicionality, neboť ta má být bezprostředně spojena se skutečným ekonomickým vývojem na základě vývoje HDP. Tím je umožněno, aby se vývoj hospodaření v průběhu celého období 2014 – 2020 do ukazatele adicionality plně promítl. Tak by mělo dojít k podchycení dopadů potencionálních i vzniklých rizik ve vývoji národního hospodářství na THFKVS a k omezení nejistot při naplňování stanoveného limitu adicionality.

Hodnota výchozího limitu adicionality plyne z výpočtu dle údajů následující tabulky:

Tabulka 2-2 - Limit adicionality pro období 2014–2020 vyjádřený poměrovým ukazatelem THFKVS/HDP v %

rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	roční průměr 2014 - 2020
THFKVS/HDP v % (kód ESA P.51)	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,30
THFKVS v mld. Kč	130,0	134,6	139,5	144,8	150,3	156,1	162,0	145,3
tempo růstu HDP meziročně	1,021	1,036	1,037	1,038	1,038	1,038	1,038	1,035

Zdroj: ukazatele THFKVS/HDP a tempo růstu HDP meziročně za roky 2014 – 2016 dle Konvergenčního programu 04/2013; údaje za roky 2017 – 2020 jsou odhadem Ministerstva financí

2.3 Hodnocení naplňování předběžných podmínek

Předběžné podmínky vycházejí z návrhu nařízení k fondům SSR, přílohy IV, a Guidance on ExAnteConditionalities Part I – II. Dále jsou paksoučástí Metodického pokynu pro přípravu programových dokumentů pro programové období 2014–2020, ve kterém je odkazováno na Akční plán, Akční plán byl vytvořen jako efektivní nástroj pro účely nastavení systému řízení a koordinace předběžných podmínek, včetně stávajícího vyhodnocení, identifikace problematických předběžných podmínek s návrhem opatření a harmonogramem splnění, a je závazný pro všechny subjekty implementace programového období 2014–2020, přičemž zohledňuje specifika jednotlivých fondů SSR.

Systém řízení a koordinace předběžných podmínek včetně Akčního plánu vychází z:

- ⇒ Návrhu nařízení k fondům Společného strategického rámce (text, příloha).
- ⇒ Návrhy nařízení k jednotlivým fondům.
- ⇒ Draft template and guidelines the content of the Partnership agreement.
- ⇒ Draft guidance on ex ante Conditionalities (Part I. a Part II.).

Dohoda o partnerství rozpracovává předběžné podmínky podle schváleného znění Rady EU, nadále budou upřesňovány dle vývoje schvalování nařízení v EU, ve vztahu k draftu Guidance pro předběžné podmínky a podle rozpracování dílčích programů.

2.3.1 Řízení a koordinace předběžných podmínek na národní úrovni

Koordinační roli v oblasti předběžných podmínek má MMR, a to jak v rámci přípravy budoucího programového období, tak i ve fázi implementace. MMR dohlíží nad tím, zda jsou ze strany řídicích orgánů a dalších partnerů předběžné podmínky splněny.

Důležitou roli při naplňování předběžných podmínek mají gestoři (řídicí orgány a další subjekty), kteří identifikují a stanoví plnění předběžné podmínky vždy k danému programu a také k dané prioritě programu. Řídicí orgány ve spolupráci s dalšími dotčenými subjekty definují jak plnění předběžných podmínek, tak i časový a věcný rozsah k dané předběžné podmínce, tj. opatření a harmonogram splnění v případně dosud nesplněných či částečně splněných předběžných podmínek.

Řídicí orgány, ale i další subjekty zapojené do implementace fondů SSR musí ve všech fázích přípravy a následné realizace respektovat aktuálně platná znění a zároveň sledovat průběh a směr vyjednávání.

Činnosti vztahující se k Dohodě o partnerství jsou upraveny dokumentem „Pravidla řízení a koordinace Dohody o partnerství v programovém období 2014-2020“. Přehled odpovědností jednotlivých subjektů zapojených do řešení předběžných podmínek, a to jak ve vztahu ke konkrétnímu tematickému cíli a předběžné podmínce, tak i ve vztahu k jednotlivým programům, je koordinován Akčním plánem.

2.3.2 Přehled hodnocení naplňování předběžných podmínek

Přehled hodnocení naplňování použitelných předběžných podmínek

V tabulce jsou uvedeny všechny obecné a tematické předběžné podmínky a kritéria splnění těchto předběžných podmínek na národní úrovni (splněné i nesplněné).

Tabulka 2-3 – Předběžné podmínky pro programové období 2014–2020

Použitelná předběžná podmínka na národní úrovni	Splnění předběžné podmínky (ano/ne/částečně)	Kritéria splnění	Splnění kritéria (ano / ne)	Odkazy (u splněných podmínek) ²⁰	Vysvětlení (tam, kde je to vhodné)

Pro příklad uvádíme následující tabulku, která reflektuje oblast naplňování obecné předběžné podmínky č. 4 - Zadávání veřejných zakázek. V této tabulce jsou adekvátně vyplněny všechny relevantní výstupy, které jsou v rámci vyhodnocování považovány za nezbytné: deklarace splnění ano/ne/částečně, dále jsou identifikována jednotlivá kritéria, spolu s relevantním odkazem osvědčujícím jejich plnění spolu s konkretizujícím komentářem v části tabulky - Vysvětlení (tam, kde je to vhodné)..

Použitelná předběžná podmínka na národní úrovni	Splnění předběžné podmínky (ano/ne/částečně)	Kritéria splnění	Splnění kritéria (ano / ne)	Odkazy (u splněných podmínek)	Vysvětlení (tam, kde je to vhodné)

²⁰Odkazy na strategie, legislativní akty nebo další relevantní dokumenty obsahující odkazy na relevantní sekce, články nebo paragrafy, spolu s uvedením hypertextového odkazu nebo jiné možnosti přístupu k plnému textu).

	ně)				
Existence opatření pro účinné uplatňování právních předpisů EU týkajících se zadávání veřejných zakázek v oblasti společného strategického rámce pro fondy.		opatření pro účinné uplatňování předpisů EU týkajících se zadávání veřejných zakázek prostřednictvím odpovídajícím mechanismů	ano	http://www.portal-vz.cz/cs/Jak-na-zadavani-verejnych-zakazek/Legislativa-a-Judikatura/Legislativa/Narodni-legislativa-aktualni-a-uplnezneni-z-(1) http://www.portal-vz.cz/cs/Jak-na-zadavani-verejnych-zakazek/Metodiky-standoviska http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Narodni-organ-pro-koordinaci/Dokumenty	<p>byla převzata evropská právní úprava do národní legislativy; přijata novela zákona o veřejných zakázkách (zákon č. 55/2012 Sb.),</p> <p>byly přijaty prováděcí právní předpisy k zákonu o veřejných zakázkách (vyhlášky č. 230/2012 Sb., 231/2012 Sb., 232/2012 Sb., 133/2012 Sb.);</p> <p>průběžně jsou identifikována pravidla, která jsou v praxi velmi komplikovaně aplikovatelná (vyhodnocování účinných novel zákona o veřejných zakázkách);</p> <p>byl vytvořen a uveřejněn katalog vzorových zadávacích dokumentací;</p> <p>byly aktualizovány a uveřejněny Závazné postupy pro zadávání zakázek spolufinancovaných ze zdrojů EU, nespadajících pod aplikaci zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, v programovém období 2007 - 2013;</p> <p>byla připravena a uveřejněna metodika zadávání veřejných zakázek;</p> <p>probíhají diskuze s odbornou veřejností o navrhovaných změnách pravidel pro zadávání veřejných zakázek;</p> <p>relevantní poskytovatelé dotací provádí ex-ante a jiné kontroly zadávacích řízení k veřejným zakázkám</p>
	částečně	opatření, jež zajišťují transparentní postupy přidělování veřejných zakázek	ano	http://www.portal-vz.cz/cs/Jak-na-zadavani-verejnych-zakazek/Legislativa-a-Judikatura/Legislativa/Narodni-legislativa-aktualni-a-uplnezneni-z-(1) http://www.portal-vz.cz/cs/Jak-na-zadavani-verejnych-zakazek/Metodiky-standoviska/Metodicke-pokyny http://www.vestnikverejnychzakazek.cz/	<p>byla přijata tzv. transparentní novela zákona o veřejných zakázkách (zákon č. 55/2012 Sb.);</p> <p>byly vypracovány prováděcí právní předpisy k zákonu o veřejných zakázkách a metodické dokumenty jako pomůcky pro aplikaci nových povinností</p> <p>(např. , metodika zadávání veřejných zakázek, metodické stanovisko vytvořené k příloze vyhlášky č. 9/2011 Sb., metodika k vyhlášce 133/2012 Sb. o uveřejňování vyhlášení pro účely zákona o veřejných zakázkách a náležitostech profilu zadavatele)</p>
		opatření pro odbornou přípravu a šíření informací pro zaměstnance podílející se na provádění fondů	ano	<p>poskytování konzultací a právní podpory k zadávacím řízením na veřejné zakázky;</p> <p>šíření výkladových stanovisek k aplikaci zákona o veřejných zakázkách;</p> <p>příprava a odesílání odpovědí na dotazy k zadávání veřejných zakázek;</p> <p>účast lektorů na seminářích a konferencích pro zaměstnance podílející se na provádění fondů;</p> <p>realizace vzdělávacích seminářů k oblasti veřejného zadávání pro subjekty implementačních struktur (operačních) programů a dalších struktur, které se podílí na implementaci NSRR;</p> <p>publikace článků k oblasti veřejného zadávání (např. v časopisech „Veřejné zakázky“ nebo „Právní rozhledy“);</p> <p>aktivní účast v pracovních skupinách, kde je řešena problematika zadávání veřejných zakázek</p> <p>http://www.portal-vz.cz/cs/Spoluprace-a-vymena-informaci/Info-forum/Otazky-a-odpovedi</p>	<p>opatření jsou realizována průběžně v závislosti na aktuální potřebě (na vyžádání nebo z vlastní iniciativy) a situaci (např. v době přípravy zaměstnanců na aplikaci nově přijatých právních předpisů apod.)</p>

	opatření k zajištění správní kapacity pro provádění a uplatňování předpisů EU týkajících se zadávání veřejných zakázek	částečně	částečné doplnění pracovníků na pracovní pozice v odboru práva veřejných zakázek a koncesí na Ministerstvu pro místní rozvoj ČR	nové povinnosti stanovené zákonem o veřejných zakázkách a větší počet veřejných zakázek zadávaných podle zákona o veřejných zakázkách si vyžádaly doplnění pracovníků do uvedeného útvaru
--	--	----------	---	---

Přehled částečně splněných a nesplněných použitelných obecných předběžných podmínek (dle šablony EK), s uvedením opatření, termínu splnění a odpovědného orgánu

V tabulce jsou uvedeny všechny obecné předběžné podmínky a kritéria splnění těchto předběžných podmínek na národní úrovni, které nejsou splněny či jsou splněny částečně, a to s uvedením opatření, termínu splnění a odpovědného orgánu.

Nesplněná nebo částečně splněná použitelná <u>obecná</u> předběžná podmínka	Nesplněná kritéria	Opatření, která je nutno přijmout	Termín splnění (datum)	Orgány zodpovědné za plnění

Přehled částečně splněných a nesplněných tematických předběžných podmínek

V tabulce jsou uvedeny všechny tematické předběžné podmínky a kritéria splnění těchto předběžných podmínek na národní úrovni, které nejsou splněny či jsou splněny částečně, a to s uvedením opatření, termínu splnění a odpovědného orgánu.

Nesplněná nebo částečně splněná <u>tematická</u> použitelná předběžná podmínka	Nesplněná kritéria	Opatření, která je nutno přijmout	Termín splnění (datum)	Orgány zodpovědné za plnění

2.3.3 Další relevantní informace

Česká republika vnímá vytvoření konceptu předběžných podmínek jako krok k dosahování vyšší efektivity prováděných intervencí z fondů SSR, napříč členskými státy Evropské unie. Nicméně nastavení jednotlivých předběžných podmínek a dílčích kritérií splnění ne vždy koresponduje s institucionálním uspořádáním a implementovanými procesy v České republice. Proto jsou některé předběžné podmínky Českou republikou vnímány jako rizikové, a to ve smyslu časového horizontu splnění, procesních a systémových bariér. Toto vnímání lze spatřovat ve dvou rovinách:

Upřesňování zaměření, výkladu a hodnocení ze strany Evropské komise

Při naplňování předběžných podmínek je nutné vycházet ze zadání EU definované v návrhu nařízení. K širšímu výkladu, metodologickému zaměření, způsobu hodnocení a dalším souvisejícím vysvětlení k předběžným podmínkám slouží Komisí vydaný Draft guidance k ex ante kondicionalitám. Třetí významný proces tvoří vyjednání ČR s EK v rámci neformálního dialogu k tématu předběžných podmínek.

Z těchto dosavadních vstupů vyplývá pro Českou republiku zároveň řada nejasností, např. termín splnění předběžných podmínek ve vztahu k hodnocení a případnému pozastavení plateb, rozsah a způsob hodnocení předběžných podmínek (i ve vztahu k specifickým ČR), zakomponování obecných předběžných podmínek, zakomponování předběžných podmínek na regionální úrovni, způsob řešení při neshodě na naplňování předběžných podmínek mezi EK a členskými státy a dílčí nejasnosti k tematickým a obecným předběžným podmínkám.

Všechny tyto nejasné body se týkají jak Dohody o partnerství, tak i dílčích programů. Důležitost těchto nevyjasněných bodů může mít dopad na ukotvení Dohodě o partnerství a programech, především pak na samotné spuštění realizace programů, proto bude nutné ve spolupráci s EK si tyto body vyjasnit.

Kritické faktory a rizika naplňování předběžných podmínek na národní úrovni

Předběžné podmínky v řadě případů požadují existenci strategických dokumentů, uplatňování legislativních aktů ve smyslu *acquiscommunitaire* a vytvoření specifických nástrojů (např. systémy sledování a sběru dat, zavádění postupů a procesů). Zavádění těchto podmínek tudíž znamená věcně, legislativně, institucionálně a např. finančně náročnou přípravu zajištění opatření k naplňování těchto podmínek. Musí se však vycházet ze současné situace v České republice, kdy složitost přijímání legislativních aktů zohledňujících jak národní tak EU specifika, příprava strategických dokumentů, nastavení systému pro provádění fondů, vyžadují delší přípravu a projednání se všemi partnery.

Pro potřeby řízení a koordinaci předběžných podmínek byl vytvořen a je nadále upravován Akční plán, jehož součástí je sledování i těch nejvíce rizikových předběžných podmínek. Tato identifikace je sledována včetně popisu problémovosti naplňování předběžné podmínky, uvedení rizik a bariér stojících v jejich naplňování, definování odpovědností jednotlivých gestorů. Rizikové předběžné podmínky jsou v pravidelných intervalech projednávány a znovuhodnoceny, nadále však pro svou složitost budou některé podléhat dalšímu

Provádění legislativy

Provádění evropské legislativy s sebou nese značné dopady na právní řád ČR, zavádění předběžných podmínek na unijní úrovni bude respektovat zavedené pravidlo o aplikační přednosti. Některé směrnice a další legislativní akty definované v předběžných podmínkách již jsou, případně by měly být součástí vnitrostátního právního řádu, u jiných implementace právě probíhá. Za riziko lze obecně považovat právě probíhající transpoziční a implementační proces u některých ze směrnic a to z důvodu časového. Zároveň je třeba vzít v potaz i další rizika, která jsou spojená se zahájením řízení nebo porušení povinností členskou zemí. V České republice jsou v současné době identifikovány v legislativní a institucionální oblasti tato rizika:

- ⇒ neúčinnost zákona o státní službě,
- ⇒ neprovedení reformy vysokého školství a nepřijetí zákonů s touto reformou souvisejících,
- ⇒ neprovedení reformy výzkumu a vývoje,
- ⇒ nenaplnění předpokladů reformy služeb zaměstnanosti a realizace úprav na základě evaluací a vyhodnocení současného stavu ,
- ⇒ neschválení zákona o odpadovém hospodářství a s tím související aktualizace Plánu odpadového hospodářství,
- ⇒ nenastavení odpovídajících podmínek provozních smluv a nedostatečná regulace vodohospodářského trhu,
- ⇒ nezřízení nezávislé vodohospodářské regulační instituce
- ⇒ problematičké provedení směrnice 2010/31/EU o energetické náročnosti budov,
- ⇒ nesprávná transpozice směrnice 2006/32/ES o energetické účinnosti a s tím probíhající řízení,
- ⇒ nezkrácení lhůty k založení podniku, nesnížení nákladů/poplatků k založení podniku, ve vazbě na zvýšení soudních poplatků při zakládání podniků,
- ⇒ neprovedení zákona o podporovaných zdrojích energie ve smyslu řízení pro neprovedení směrnice 2009/28/ES
- ⇒ neakceptace Národního akčního plánu pro energii z obnovitelných zdrojů ve smyslu zahájení řízení,
- ⇒ chybná transpozice směrnice č. 2011/92/EU, o posuzování vlivu některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí ve smyslu řízení č. 2013/2048(EIA).

Příprava a schválení strategických dokumentů

Většina předběžných podmínek je cílena na zajištění existence strategických dokumentů. Rizikovost u strategických dokument spočívá v načasování schválení těchto dokumentů, v existenci více strategií pro jednu tematickou oblast.

Jedná se o strategické dokumenty pro oblasti digitálního růstu a IKT, inovací, výzkumu a vývoje, veřejné správy a eGovernmentu, odpadového hospodářství, posuzování rizik, obnovitelných zdrojů a energetiky, povodí, zemědělství, akvakultury, dopravy, začínajících podniků přispívající k začlenění, vzdělávání a celoživotního učení, snižování chudoby, začleňování Romů, zdraví.

Uplatitelnost a zajištění odpovědnosti předběžných podmínek

Předběžné podmínky se nevztahují vždy pouze na jeden program, prioritní osu, ale jejich uplatnitelnost zasahuje do více programů, proto bude plnění předběžných podmínek vyžadováno napříč programy. S tím úzce souvisí zajištění předběžných podmínek ze strany gestorů (v některých případech jsou gestori stále upřesňováni). Situace, kdy bude řídicí orgán definovat nutnost uvedení předběžné podmínky v programu ve vztahu k navržené podpoře a nebude gestorem, bude plnění předběžné podmínky přebírat od daného gestora (např. IROP a OP PPR). V určité fázi bude také klíčová role řídicích orgánů v souvislosti s plněním obecných předběžných podmínek, protože souběžně s gestorováním tematických předběžných podmínek je potřebné zajistit naplňování i dílčích kritérií splnění u obecných předběžných podmínek, jde např. o.

- ⇒ opatření k zajištění správní kapacity pro provádění a uplatňování předpisů EU týkajících se zadávání veřejných zakázek,
- ⇒ opatření k zajištění správní kapacity pro provádění a uplatňování pravidel EU týkajících se státní veřejné podpory,
- ⇒ opatření pro odbornou přípravu a šíření informací pro zaměstnance podílející se na provádění směrnic týkajících se EIA a SEA
- ⇒ nastavení účinného systému ukazatelů výsledků.

I toto je vnímáno jako riziková oblast naplňování předběžných podmínek, jak ve vztahu k Dohodě o partnerství, tak i dílčím programům.

2.4 Metodologie a mechanismus k zajištění konzistentnosti při fungování výkonnostního rámce v souladu s čl. 19 obecného nařízení

Výkonnostní rámec je novým prvkem v nastavení intervencí programů fondů SSR. Je zaměřen na zvýšení výkonnosti programů a má za cíl lépe provázat intervence fondů SSR s naplňováním cílů strategie Evropa 2020a jejich orientaci na výsledky. Mechanismus zajištění konzistentnosti při fungování výkonnostního rámce v souladu s čl. 19 obecného nařízení je popsán v Metodice přípravy programových dokumentů. Očekává se také, že EK přispěje do debaty o zajištění výkonnostního rámce svými podkladovými materiály. Dosud dostupné informace nepokrývají všechny fondy SSR.

Výkonnostní rezervu bude tvořit 7 % ze zdrojů každého fondu SSR s výjimkou zdrojů přidělených na cíl EÚS. V rámci orientace na dosahování výsledků v programovém období 2014–2020 je aplikován koncept tzv. výkonnostního přezkumu. Milníky pro daný program jsou nastaveny v souladu se strategií programu, Dohody o partnerství a udělenou alokací, avšak bez záměrného podhodnocování hodnot. Přezkum výkonnosti dle návrhu obecného nařízení proběhne v roce 2019 (na základě zprávy o pokroku s daty ke dni 31. prosince 2018). Nástrojem pro rozhodnutí o rozdělení výkonnostní rezervy budou milníky programů, resp. jednotlivých prioritních os / priorit Unie. Milník v podobě finančního ukazatele pro daný rok je na úrovni prioritní osy / priorit Unie stanoven jako příspěvek dané prioritní osy na celkovém objemu průběžných plateb v daném roce, tj. jako objem vyčerpané alokace od počátku programového období do konce sledovaného roku. Na úrovni operačního programu je nutné zajistit, aby objem průběžných plateb zaslaných EK odpovídal alespoň objemu plateb potřebných pro naplnění pravidla n+3 na konci daného roku.

Dosažený pokrok čerpání na úrovni prioritní osy / priorit Unie musí být stanoven s ohledem na charakter a typy projektů, které budou v rámci prioritní osy / priorit Unie podporovány. Od toho se odvíjí náročnost administrace a délka realizace projektu.

Milníky finančního pokroku jsou součástí systému finančních a věcných ukazatelů, který má za cíl zhodnotit soulad čerpání ve finanční a věcné rovině. Klade důraz nejen na to, kolik prostředků bylo vyčerpano, ale také co bylo za tyto prostředky zrealizováno. Proto je třeba milníky finančního pokroku stanovovat tak, aby finanční pokrok odpovídal věcnému pokroku.

Kromě finančních ukazatelů bude pro každou prioritní osu / priorit Unie vybrán alespoň jeden indikátor výstupu nebo výsledku, který bude sloužit jako milník. Stanovené předpokládané hodnoty musí být přiměřené a zdůvodněné. Více bude tato problematika popsána v Metodice řízení program. Tento přístup vychází z návrhů nařízení a bude aktualizován v návaznosti na projednávání příslušných dokumentů na úrovni EK.

Gestoři programů budou v pravidelných intervalech, nejméně 2x za rok, předkládat MMR-NOK informace o průběžném plnění milníků na úrovni prioritních os/priorit Unie. Pravidelná informace bude sloužit jako vstupní podklad pro řízení a hodnotící proces na národní úrovni, který zajistí monitoring a vyhodnocování plnění stanovených milníků a cílů programů a Dohody o partnerství. Způsob a harmonogram předávání informací bude součástí Metodiky řízení programů. V případě, že bude ze strany NOK identifikováno riziko nenaplnění milníků v daných letech, budou na národní úrovni definovány ve spolupráci s dotčeným řídicím orgánem příslušná opatření. Tato opatření budou stanovena v návaznosti na specifikaci problematických oblastí (identifikace rizik) majících negativní vliv na plnění stanovených milníků a projednána na příslušných platformách. Specificky bude tento postup popsán v Metodice řízení programů.

2.5 Vyhodnocení, zda existuje potřeba posílit administrativní kapacitu úřadů a případně příjemců, a kromě toho v odůvodněných případech souhrn opatření, která mají být přijata za tímto účelem.

MMR disponuje analýzou, která popisuje silné a slabé stránky současného systému implementace z pohledu administrativní kapacity. Jejimi závěry se řídí i nastavení nové struktury programů. Je respektována zásada nezavádění nových institucí, tedy nezařazování nových prvků bez nebo jen s minimálními zkušenostmi s implementací evropských fondů do systému implementace pro programové období 2014–2020. V implementaci budou v maximální možné míře využity i lidské zdroje uvolněné z implementace stávajícího programového období vlivem rozhodnutí o nepokračování regionálních operačních programů.

Systém poskytování fondů SSR žadatelům a příjemcům prošel významným zjednodušením, jehož zásadní prvky prošly diskusí všech zainteresovaných subjektů.

Základem pro správné využití lidských zdrojů je adekvátní nastavení implementačních struktur, propočet typových pozic, které pokryjí všechny potřebné oblasti činností. Pro stanovení strategie lidských zdrojů pro budoucí programové období je nejprve potřeba provést analýzu potřeb pokrytí činností, a to s ohledem na zkušenosti z programových období 2004-2006, 2007-2013 a ukončování operačních programů. Pro zachování kontinuity „bestpractice“ ze současného programového období je třeba prioritně využít lidské zdroje se zkušenostmi z tohoto období. Důraz bude kladen na plynulý a postupný přechod administrativních kapacit mezi programovými obdobími. Velikost administrativní kapacity jednotlivých subjektů implementace musí odpovídat objemu předpokládaných činností tak, aby nedocházelo k delegování klíčových činností na externí dodavatele, tak jak tomu bylo v některých případech v programovém období 2007-2013. Jako podstatný stabilizační prvek je vnímáno plánované přijetí zákona o státních úřednících.

Obdobně jako v programovém období 2007-2013 jsou základem pro stabilizaci administrativní kapacity následující kroky:

- Nabytí účinnosti zákona o státních úřednících.
- Adekvátní nastavení administrativní kapacity od počátku implementace operačních programů, tj. naplánování počtu typových pozic s ohledem na prioritní osy, oblasti podpory a objem alokace operačních programů.
- Nastavení objemu prostředků v rámci technické pomoci operačních programů s ohledem na jednotlivé roky a aktivity.
- Pravidla jednotného finančního ohodnocení zaměstnanců napříč implementační strukturou
- Jednotná pravidla pro výběr zaměstnanců.
- Jednotná forma hodnocení zaměstnanců a stanovení individuálního plánu rozvoje (včetně vzdělávání).
- Systém vzdělávání zaměstnanců.
- Provázanost jednotlivých výzev OP pro návaznost realizace projektů v rámci integrovaných přístupů.

Jednotnost těchto kroků bude zastřešovat MMR vydáním metodiky k rozvoji lidských zdrojů.

Bude doplněno do konečné podoby Dohody o partnerství.

2.6 Souhrn akcí plánovaných v rámci programů, včetně indikativního harmonogramu k dosažení snížení administrativní zátěže příjemců

Snížení administrativní zátěže pro žadatele a příjemce vychází z návrhů nařízení EK pro programové období 2014–2020. MMR rovněž postupuje v souladu s programovým prohlášením vlády, které klade důraz na zjednodušení administrativy při rozdělování finančních prostředků z fondů EU a zjednodušování požadavků, které stávající systém na žadatele a příjemce klade.

Snížování administrativní zátěže pro příjemce bude nastaveno v souladu s usnesením vlády ČR ze dne 21. března 2012 č. 184 o doporučeních ke zjednodušení administrativní zátěže pro žadatele a příjemce při čerpání finančních prostředků z fondů Evropské unie v programovém období 2014–2020 a dále budou reflektovány v rámci OP následující principy:

- používání jednotné terminologie v podmínkách ČR tak, aby byla pro všechny subjekty implementační struktury jednotná a srozumitelná a byla v souladu s právními předpisy EU a ČR. Cílem je jednotné využívání základních pojmů napříč programy. Jednotná terminologie musí být využita při tvorbě řízené dokumentace a ve výstupech jednotlivých subjektů implementační struktury primárně určených jiným subjektům implementace a EK.
- nastavení jednotlivých procesů od podání projektové žádosti až po její schválení a to tak, aby jednotlivé procesy a postupy na sebe navazovaly a měly jednoznačně stanoven svůj počátek a konec a také předcházející a návazný proces. V neposlední řadě je nutné jednoznačně nastavit lhůty jednotlivých procesů tam, kde je to možné. Tyto lhůty pak musí být součástí interních dokumentů řídicího orgánu a musí být dodržovány. Cílem je dosáhnout jejich měřením a vyhodnocením jejich optimálního nastavení.
- věnovat pozornost systému konzultace a práce ŘO / ZS s žadateli a příjemci a umožnit výměnu zkušeností mezi žadateli / příjemci s přípravou a realizací projektu.
- zabezpečit optimální míru elektronizace celého procesu přípravy projektových žádostí, jejich podání (včetně příloh), administrace projektových žádostí, systému hodnocení a výběru projektů, administrace monitorovacích zpráv a žádostí o platbu.

Znalost administrativních procesů napříč všemi operačními programy, které rozdělují prostředky strukturálních fondů a Fondu soudržnosti v programovém období 2007–2013, s vědomím jejich složitosti pro skupinu koncových uživatelů, tzn. potenciálních žadatelů a příjemců, se promítla do doporučení ke snížení administrativní zátěže pro žadatele a příjemce při čerpání finančních prostředků z fondů Evropské unie, která vláda schválila usnesením ze dne 21. března č. 184. Rovněž v rámci programů Ministerstva zemědělství, které rozdělují finanční prostředky z ENRF a EZFRV, byla v rámci střednědobého hodnocení provádění programů identifikována sada doporučení vedoucí k zefektivnění a zjednodušení systému poskytování podpor. Pro potřeby zjednodušení procesů pro žadatele a příjemce při čerpání evropských prostředků v programovém období 2014–2020 byly identifikovány čtyři základní fáze, které charakterizují projektový cyklus v implementačním systému a mají významný vliv na komfort žadatele a příjemce:

- I. Výzvy pro předkládání projektových žádostí – přístupy k vyhledávání a řízení výzev.
- II. Podání projektové žádosti – možnosti při podání projektové žádosti.
- III. Výběr projektu a jeho hodnocení – proces hodnocení projektu a jeho pravidla.
- IV. Realizace projektu, žádost o platbu a proplácení, kontroly – realizace projektu a jeho proplácení.

V rámci zjednodušení budou v těchto fázích na základě provedených analýz nastaveny mechanismy vedoucí ke zjednodušení administrativní zátěže, a to jak v podobě definování jednotných a standardizovaných pravidel, v relevantních případech také lhůt, pokrývajících tyto fáze a procesy v nich, tak budou na národní úrovni připraveny nástroje pro možnost vyhodnocení efektivnosti konkrétní investice. Bude provedena maximální možná míra elektronizace systému poskytování podpor z fondů SSR, a to jak při podávání žádostí o podporu, tak samotném proplácení. Dále budou připraveny na národní úrovni nástroje pro zajištění informovanosti a publicity fondů SSR a připraveny strategie pro řízení lidských zdrojů, neboť kvalifikovaná a dostatečná administrativní kapacita na jednotlivých úrovních implementace je jedním ze základních předpokladů snižování administrativní zátěže.

Pro úroveň programů bude vytvořena jedna páteřní metodika - Metodika řízení programů, která bude tvořena dílčími metodickými dokumenty v podobě metodických pokynů či doporučení shrnujících osvědčené postupy v průřezových oblastech implementace – např. oblast způsobilých výdajů, finančního řízení a kontroly, evaluací a nastavení indikátorů, monitorování, veřejného zadávání, řízení rizik, veřejné podpory apod. Jednotlivé oblasti budou logicky uspořádány tak, aby reflektovaly programový a projektový cyklus a vyhovovaly také potřebám řízení a koordinace naplňování cílů programů a Dohody o partnerství. Při tvorbě této metodiky budou reflektována doporučení specifikovaná ve výše uvedeném materiálu. Metodika bude připravena do konce roku

2013. Cílem těchto aktivit je dosáhnout efektivnosti a hospodárnosti při nakládání s finančními prostředky z fondů SSR, transparentnosti procesů a přehlednosti pravidel poskytování podpory, a to vše při nízké administrativní zátěži kladené na subjekty implementační struktury, především žadatele a příjemce podpory.

Kroky ke zlepšování celkového nastavení systému čerpání podpory jsou nedílnou součástí aktivit Ministerstva pro místní rozvoj již od začátku programového období 2007-2013. MMR předložilo od roku 2010 vládě k projednání 5 legislativních balíčků s návrhy úprav na zlepšení systému administrace strukturálních fondů a Fondu soudržnosti. Vláda usnesením ze dne 22. srpna 2012 č. 610 schválila opatření ke snížení legislativních bariér pro implementaci strukturálních fondů a Fondu soudržnosti v programovém období 2014 – 2020. Celkem bylo analyzováno dvanáct oblastí představujících z pohledu implementace fondů EU v ČR překážky v plynulé implementaci. Dále byla také analyzována témata, která souvisí s nálezy českých a evropských auditních orgánů a s pěti problematickými oblastmi ve fungování řídicích a kontrolních systémů, na které ČR upozornila Evropská komise. Všechna doporučení nelegislativního charakteru směřují zejména do oblasti zjednodušení administrativních procedur, finančního řízení a kontroly. Tato doporučení směřují ke snížení administrativní zátěže kladené na subjekty implementačního prostředí, přispívají ke sjednocení pravidel pro poskytování pomoci z fondů EU a ke zvýšení právní jistoty jednotlivých aktérů při výkonu jejich činností. Tato doporučení jsou postupně promítána do připravovaných novel příslušných právních předpisů či metodických dokumentů.

Bude doplněno do konečné podoby Dohody o partnerství.

3 Popis integrovaného přístupu k územnímu rozvoji, podporovanému fondy nebo shrnutí integrovaných přístupů k územnímu rozvoji na základě obsahu programů podle čl. 14 (2,A) obecného nařízení

Bude dále dopracováno do konečné verze Dohody o partnerství na základě souladu mezi MMR, ŘO a regionálními partnery.

Kapitola obsahuje popis nastavení integrovaného přístupu k územnímu rozvoji, jenž bude příslušnými nástroji realizován prostřednictvím programů fondy SSR. Základní principy pro uplatnění integrovaných přístupů vychází ze Strategie regionálního rozvoje ČR 2014 – 2020.

Prosazení územní dimenze umožňuje reflektovat specifické územní problémy, potřeby, regionální rozdíly i potenciál území. Vychází se ze zohlednění typu území, na který se soustředí specifická podpora cíleně zaměřená na mobilizaci potenciálu a využití dostupných zdrojů. Podstatné pro plánované intervence jsou územní souvislosti a funkční vazby (tzv. place based approach). Kvalitativně nejvýznamnější formou uplatnění územní dimenze je vytváření územně zaměřených strategií založených na integrovaném přístupu.

Cílem uplatnění integrovaných přístupů k územnímu rozvoji je zajistit vyšší efektivitu intervencí prostřednictvím nacházení synergických efektů mezi projekty cíleně připravovanými za účelem dosažení požadovaných účinků v daném území realizovanými v různých programech či jejich částech (prioritních osách a prioritách). Logikou umožnit provázanost na projektové úrovni je vedena i příprava programů.

Podstatou uplatnění územní dimenze je, aby zejména regionálně zaměřený program a tam, kde je to možné, i tematické programy nebyly koncipovány čistě s plošným zaměřením, ale aby reflektovala specifické regionální potřeby či regionální rozdíly.

Hlavními cíli zabezpečení územního průmětu do fondů SSR a relevantních programů v České republice v souladu s cíli a prioritami regionální politiky České republiky jsou především:

- snížit zásadní rozdíly v sociálně ekonomické úrovni regionů ČR;
- přispět k plnému využití stávajícího potenciálu regionů České republiky;
- posílit územní konkurenceschopnost regionů, měst a obcí;
- podpořit dlouhodobý rozvoj funkčního trhu práce;
- zlepšit podmínky pro udržitelný a vyvážený rozvoj území ČR a zlepšit kvalitu života v něm;
- územním cílením intervencí zvýšit efektivnost využití veřejných zdrojů při naplňování cílů politik SSR v ČR;
- zajistit účinné řízení regionálního a místního rozvoje na bázi principu partnerství a víceúrovňové správy.

Využití integrovaných přístupů je metodicky popsáno v materiálu „Metodický pokyn pro uplatnění integrovaných přístupů v programech SSR 2014-2020“, kde jsou zakotveny zejména základní principy pro naplňování územního rozměru intervencí, popis jednotlivých integrovaných nástrojů (jejich tvorby, implementace a hodnocení) a rolí a odpovědností zapojených aktérů. Metodický pokyn k jejich přípravě obsahuje mj. i základní ustanovení, jež umožní nastavit a řídit program tak, aby kromě naplňování stanovených cílů umožňoval flexibilní propojení mezi projekty realizovanými v jeho rámci či v jiných programech.

Pro nastavení integrovaných přístupů se vychází se ze zkušeností programového období 2007 – 2013, které jsou obsahem průběžných hodnocení Strategie regionálního rozvoje ČR 2007 - 2013 i Střednědobého hodnocení NSRR. K naplňování integrovaného přístupu k územnímu rozvoji docházelo v současném programovém období

zejména prostřednictvím realizace tzv. „Integrovaných plánů rozvoje měst“ financovaných z regionálních operačních programů (dále jen „ROP“) a Integrovaného operačního programu (dále jen „IOP“).

Pro zajištění propojenosti mezi řídicími orgány programů jsou zřízeny platformy, jejichž struktura odráží myšlenku naplňování strategických cílů Dohody o partnerství. Účastníky těchto platforem budou i partnerské instituce. Cílem takového uspořádání je zajistit šíření/poskytování informací z řídicích orgánů programů také všem relevantním aktérům.

Implementace integrovaných přístupů bude zajišťována zejména prostřednictvím cíleného vypisování výzev podle vzájemné dohody centrálního koordinátora, relevantních řídicích orgánů a partnerů v území, jež umožní relevantním nositelům záměrů integrovaných strategií/projektů vhodně načasovat přípravu a realizaci projektů. Konkrétní nastavení spolupráce a postupů vedoucích k uplatnění integrovaného přístupu bude předmětem programů a případně v jejich implementačních dokumentech.

3.1 Opatření přijatá pro zajištění integrovaného přístupu při využívání fondů pro územní rozvoj specifických subregionálních oblastí podle čl.14 (2,ii) obecného nařízení

Kapitola bude doplněna do konečné podoby Dohody o partnerství.

3.1.1 Komunitně vedený místní rozvoj (čl. 28-31 obecného nařízení, čl. 9 EÚS a nařízení k EZFRV, ESF a EFRR

ČR má pozitivní zkušenosti s uplatněním komunitně vedeného místního rozvoje již od představných nástrojů. S principy komunitně vedeného místního rozvoje pracoval představní nástroj SAPARD, národní program LEADER ČR 2004-2008, byly uplatněny v OP Zemědělství i v Programu rozvoje venkova.

Komunitně vedený místní rozvoj, resp. metoda LEADER přispívá k lepšímu zacílení podpory na místní potřeby daného venkovského území a rozvoji spolupráce aktérů na místní úrovni. Díky podpoře komunitně vedené strategiímístního rozvoje (SMR) budou jednotlivé projekty vykazovat přidanou hodnotu spočívající především ve vzájemné provázanosti, synergii a předcházení duplicitám oproti izolovaně připraveným projektům v rámci běžných opatření.

Koordináční role místních akčních skupin (MAS) při realizaci intervencí ve prospěch rozvoje venkova vychází z detailní znalosti místních podmínek a široké spolupráce s místními aktéry. Spolupráce mezi jednotlivými MAS navzájem pak přispívá k přenosu zkušeností a příkladů dobré praxe a vytváření integrovaných projektů s širokým dopadem. Je vhodné posílit správně vedenou koordináční činnost v místě působení MAS. Hlubší znalost místních problémů, dovednost zacílení na specifické problémy v místě působnosti MAS jsou výhody implementace projektů formou komunitně vedeného místního rozvoje, který posiluje principy spolupráce, motivace a důvěry.

Co se týká zkušeností s realizací metody LEADER v období 2004-2013 vznikla síť MAS pokrývající téměř celé území ČR. V letech 2004 – 2008 fungoval národní program LEADER ČR a v rámci Operačního programu Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství bylo podpořeno prvních 10 strategií místních akčních skupin (MAS) a dalších 70 žádostí získalo podporu v opatření Osvojování. Z existujících cca 170 MAS realizovalo v období 2007 - 2013 112 MAS své strategie místního rozvoje v rámci opatření IV.1.1 Místní akční skupina Programu rozvoje venkova ČR 2007-2013. Ostatní MAS měly možnost připravit se na programové období 2014 – 2020 a získat zkušenosti s participativními plánovacími a rozhodovacími procesy. Většina MAS má tedy relevantní zkušenosti s přípravou a prováděním MRS a administrací většího množství menších projektů v rámci programového období 2007 – 2013. Cíle stanovené pro LEADER v období 2007 – 2013 byly splněny.

Prostředky Programu rozvoje venkova investované do budování administrativních a absorpčních schopností místních akčních skupin a místních partnerství představují dobrý základ pro využití těchto subjektů jako stavebních kamenů pro aplikaci metody LEADER prostřednictvím CLLD v programovém období 2014–2020.

Z veřejných prostředků nebyl podporován vznik jiných MAS, než jaké umožňují založit a podpořit stávající pravidla PRV.

Podle Strategie regionálního rozvoje ČR 2014 - 2020 bude komunitně vedený místní rozvoj realizován nejen prostřednictvím Společné zemědělské politiky (minimálně 5 % EZFRV bude vyčleněno na tyto aktivity přímo v Programu rozvoje venkova), ale i prostřednictvím dalších operačních programů. Integrované komunitně vedené strategie místního rozvoje realizované MAS mohou kromě jiného napomoci také řešení problémů

obyvatel lokalit ohrožených sociálním vyloučením, avšak primárně by se mělo jednat o strategie rozvojové, jak vyplývá z jejich názvu.

Integrovaného nástroje CLLD bude využito ve venkovském území, tedy v území MAS tvořeném správními územními obcemi s méně než 25000 obyvateli, kdy maximální velikost MAS nepřekročí hranici 100000 obyvatel a nebude menší než 10000 obyvatel. Cílem je posílení územní soudržnosti venkovského území a zajištění dlouhodobého udržitelného rozvoje území s řešením vztahů mezi obcemi s periferní a stabilizovanou typologií a venkovskými rozvojovými centry.

Řídící a koordinační úlohu v procesu administrativního zajištění bude mít MMR v úzké spolupráci s MZe. Na základě zkušeností nabytých v programovém období 2007-2013 bude hledána optimální role pro MAS případně NS MAS v oblasti vytváření sítí národní a mezinárodní spolupráce v rámci využívání metody LEADER.

MZe bude, na základě kritérií zohledňující **kvalitu organizace a řízení procesů samotných MAS**, vybírat okruh MAS, které splní základní kritéria přijatelnosti pro další postup a možnost zpracování komunitně vedené integrované místní rozvojové strategie. MAS budou zpracovávat integrovanou strategii širšího zaměření, a mohou ji realizovat z jiných prostředků než pouze z evropských fondů. Tyto strategie budou posuzovány a hodnoceny Ministerstvem pro místní rozvoj stejným procesem jako další strategie integrovaných nástrojů.

ČR nepočítá s uplatněním vedoucího fondu a neuplatní možnost plynoucí z ustanovení čl. 28.4 obecného nařízení. Dosavadní debaty ukazují, že kromě řady nejasných detailů tohoto nového nastavení implementace by předpokládaná negativa přijetí řešení s vedoucím fondem převýšila pozitiva.

Vzhledem k výše popsaným opatřením pro kvalitní nastavení systému fungování metody LEADER ještě v rámci stávajícího programového období neuvažuje ČR o využití možnosti podpořit vznik a tvorbu integrovaných strategií nových MAS.

3.1.2 Integrované územní investice (ITI)

Integrované územní investice

Podle čl. ex 99 obecného nařízení a na základě priorit Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020 představuje v podmínkách České republiky Integrovaná územní investice realizaci integrované strategie rozvoje metropolitní oblasti, která zahrnuje klíčové investice řešící problémy daného území z více než jedné prioritní osy jednoho nebo více programů SSR. Taková integrovaná strategie ve své analýze a následném definování a hierarchizaci priorit se soustředí na klíčové tematické okruhy rozvoje metropolitní oblasti v souladu s cíli a prioritami EU. Mezi nejvíce nosná témata spojující jádrová města a zároveň nejvýznačnější centra České republiky s jejich funkčním zázemím patří zejména doprava, trh práce a oblast sociálních služeb, vzdělávání, propojení výzkumných kapacit, aplikace jejich výstupů do praxe, inovace a podnikání a oblast životního prostředí. ITI bude zaměřena převážně na realizaci větších, investičně náročnějších projektů, které mají významný dopad pro řešené území; podpořeny budou i menší projekty, které větší projekty vhodně doplní. Této konstrukci bude také přízpusoben implementační mechanismus.

Finanční objem směřovaný na realizaci ITI bude zároveň představovat plnění podmínky vyčlenění nejméně 5 % z prostředků EFRR na integrovaná opatření pro udržitelný rozvoj měst.

Integrované plány rozvoje území

Vedle ITI budou v ČR realizovány také Integrované plány rozvoje území (IPRÚ). IPRÚ jsou integrované strategické dokumenty analyzující vymezené území, popisující konkrétní problémy a potřeby vymezeného území, cíle a priority z nich vycházející a vzájemně provázané investiční záměry, kterými bude navržených cílů dosaženo. IPRÚ je dokumentem výrazně zaměřeným na dosažení konkrétních výsledků. Jeho financování je postaveno na zdrojích fondů EU, ale žádoucí pro realizaci strategie je doplnění dalších zdrojů financování. IPRÚ umožňuje také zapojení dalších finančních či úvěrových nástrojů.

IPRÚ systémově navazují na Integrované plány rozvoje měst implementované v programovém období 2007-2013. IPRÚ jsou však modifikovány pro potřeby širšího území (město a jeho zázemí) a doplněny o efektivnější způsob realizace. Předpokládá se, že IPRÚ plynule naváží na ITI ve smyslu pokrytí dalších území, jež však nesplňují podmínky stanovené v části 3.1.3.

Struktura a podoba integrovaných přístupů je projednávána na k tomu vytvářených platformách. Konečný vývoj bude zahrnut do konečné verze podoby Dohody o partnerství.

3.1.3 Udržitelný rozvoj měst, včetně zásad pro vymezení městských oblastí, ve kterých mají být integrované intervence uplatněny (čl. 7 a 8 nařízení k EFRR a čl. 12 nařízení k ESF)

Implementace udržitelného městského rozvoje vychází z ustanovení Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020.

ČR se zavazuje ke splnění požadavku alokace minimálně 5 % prostředků EFRR na udržitelný městský rozvoj. Naplnění požadavku na vyčlenění 5 % alokace EFRR bude dosaženo kombinací intervencí OP Praha – pól růstu, který sám o sobě splňuje definici pro možný příspěvek k naplnění uvedeného cíle, a dále prostřednictvím aktivit ITI v metropolitních oblastech ČR. V níže vyjmenovaných metropolitních oblastech se tvoří více jak 55 % HDP ČR, žije zde více jak 45 % obyvatel a mají klíčový význam pro ČR z hlediska ekonomického růstu a mezinárodní konkurenceschopnosti.

Počet ITI je v ČR vymezen počtem metropolitních oblastí definovaných Strategií regionálního rozvoje ČR 2014-2020. Jedná se o 6 oblastí - pražskou, brněnskou, ostravskou, plzeňskou, hradecko-pardubickou a ústecko-chomutovskou. Každá tato metropolitní oblast může předložit ke schválení a realizaci jednu integrovanou strategii.

Metropolitní oblasti představují území s koncentrací nad 300 tis. obyvatel. Jejich jádry jsou největší města v České republice (Praha, Brno, Ostrava, Plzeň). Jsou zde koncentrovány funkce nejvyššího řádu (administrativa, finanční sektor, věda a výzkum, vysoké školství, infrastruktura, manažerské struktury). Výrazným trendem ve vývoji jejich prostorové struktury je intenzivní suburbanizace, ovšem s řadou negativních důsledků, ovlivňujících jejich celkový vývoj. Pražská metropolitní oblast svým významem ovlivňuje podstatnou část území státu, prostorový vliv brněnské, ostravské a plzeňské metropolitní oblasti je omezený na příslušné části republiky. Určitou částí společných problémů jsou k těmto centrům přiřazeny i dvě aglomerace ústecko – chomutovská a hradecko – pardubická.

Ústecko – chomutovská aglomerace je tematicky propojena především problémy plynoucími z těžby uhlí, výroby elektrické energie, alokovaných chemických výrob a poškozeným životním prostředím s nutností rekultivace rozsáhlých území. Je oblastí, která prochází od roku 1989 složitými strukturálními změnami, které se promítají do vysoké míry nezaměstnanosti a vyskytují se zde ve zvýšené míře problémy spojené se sociálním vyloučením. Přes tyto skutečnosti a přes výrazný pokles významu v ekonomické struktuře patří k hospodářsky velmi významným oblastem České republiky.

V případě hradecko - pardubické aglomerace se jedná o území s dvěma dominantními jádry, ve významné části orientované na chemickou výrobu, postižené zánikem významné části výrobní základny. Důležitým faktorem daného území je jeho dopravní poloha.

3.1.4 Určení hlavních prioritních oblastí pro spolupráci v rámci fondů a v relevantních případech se zohledněním makroregionálních aj. strategií

Postup přípravy a harmonogram evropské územní spolupráce

1. Přeshraniční spolupráce

Česká republika – Polsko

Příprava programu probíhá od cca poloviny roku 2012

Aktuální stav:

- dosažena shoda na programovém území jak na české straně (platí jak uvedeno v materiálu pro usnesení vlády 867/2012 a shoduje se vymezením území stávajícího programu), tak na polské straně (také shodné jako ve stávajícím programovém období);
- provedena detailní analýza realizace stávajícího programu z obsahového hlediska, jako jeden ze vstupů pro diskusi o obsahovém zaměření nového programu;
- probíhá zpracování socioekonomické analýzy a SWOT (první návrh projednán 26. 3.2013);

- diskuse k obsahovému zaměření programu zatím neproběhla, bude probíhat až na základě výsledků socioekonomické analýzy a SWOT;
- ohledně implementační struktury proběhla dohoda na výkonu funkce řídicího orgánu (MMR) a národního orgánu (Polské ministerstvo regionálního rozvoje).

Nejbližší plánované kroky do poloviny roku 2013:

- dopracování socioekonomické analýzy a SWOT a zahájení diskusí o obsahovém zaměření nového programu;
- zahájení diskusí o implementační struktuře (řídicí orgán nepředpokládá nějaké zásadní změny oproti stávajícímu nastavení, které se ukázalo jako funkční);
- výběr zpracovatelů ex-ante hodnocení a SEA hodnocení.

Slovenská republika – Česká republika

Příprava programu probíhá od 2. poloviny roku 2012

Aktuální stav:

- existuje dohoda na vymezení programového území jak na české straně (platí jak uvedeno v materiálu pro usnesení vlády 867/2012 a shoduje se vymezením území stávajícího programu) tak na slovenské straně (také shodné s vymezením území stávajícího programu).
- probíhá zpracování socioekonomické analýzy a SWOT analýzy, její finální verze by měla být projednána v květnu 2013;
- proběhla diskuse s dotčenými kraji na české a slovenské straně ohledně obsahových priorit. Na základě této diskuse se rýsuje shoda na tematických cílech č. 1, 6, 7 a 10;
- výběr zpracovatele ex-ante hodnocení a SEA hodnocení zatím neproběhl
- ohledně implementační struktury proběhla dohoda na výkonu funkce řídicího orgánu (Slovenské ministerstvo zemědělství a rozvoje venkova) a národního orgánu (MMR)

Nejbližší plánované kroky do poloviny roku 2013:

- rozpracování obsahového zaměření programu na základě výsledků zmíněné diskuse a výsledků socioekonomické analýzy,
- diskuse k implementační struktuře

Rakousko - Česká republika

Příprava programu probíhá od začátku roku 2012.

Aktuální stav:

- dosažena shoda na programovém území jak na české straně (platí jak uvedeno v materiálu pro usnesení vlády 867/2012 a shoduje se vymezením území stávajícího programu), tak na rakouské straně (také shodné jako ve stávajícím programovém období);
- probíhá finalizace socioekonomické analýzy a SWOT analýzy;
- proběhly diskuse o obsahovém zaměření s kraji a rakouskými spolkovými zeměmi – vybrány zatím 4 tematické cíle (1, 6, 10 a 11), na základě toho zpracována 1. verze operačního programu;
- byla zahájena diskuse k implementační struktuře, panuje shoda o zachování stávajícího stavu Řídicí orgán – Úřad vlády země Dolní Rakousko, Národní orgán – MMR, plánované změny se budou týkat zejména fáze hodnocení projektů, ve které by měla být posílena role společného technického sekretariátu (JTS);
- byl vybrán zpracovatel ex-ante hodnocení a SEA hodnocení, předloženy již první komentáře z ex-ante hodnocení

Nejbližší plánované kroky do poloviny roku 2013:

- pokračování diskusí o obsahovém zaměření nového programu a rozpracování operačního programu o indikátory a výkonnostní rámec;
- první ucelený výstup ex-ante hodnocení
- pokračování diskusí o implementační struktuře (diskuse k fázi hodnocení projektů).

SVobodný stát Bavorsko – Česká republika

Příprava programu probíhá od počátku roku 2013

Aktuální stav:

- dosažena shoda na programovém území jak na české straně (platí jak uvedeno v materiálu pro usnesení vlády 867/2012 a shoduje se vymezením území stávajícího programu), tak na bavorské straně (také shodné jako ve stávajícím programovém období);

- probíhá zpracování socioekonomické analýzy a SWOT analýzy;
- proběhlo první zjišťování preferencí relevantních aktérů (v ČR kraje, v Bavorsku resorty) ohledně tematického zaměření programu, české kraje se předběžně shodly na preferenci TC 1, 6, 7, 10 a 11;
- ohledně implementační struktury proběhla dohoda na výkonu funkce řídicího orgánu (Bavorské ministerstvo hospodářství, infrastruktury, dopravy a technologií) a národního orgánu (MMR) a také první diskuze s řídicím orgánem k implementační struktuře - očekává se maximální možná míra zachování současného systému, diskuze proběhla pouze u otázky hodnocení projektů v souvislosti s posílením role JTS

Nejblíží plánované kroky do poloviny roku 2013:

- dopracování socioekonomické analýzy;
- diskuze k tematickému zaměření programu na základě výsledků socioekonomické analýzy, prezentovaných preferencí české a bavorské strany, workshopu s dalšími aktéry a dotazníkového šetření mezi širším okruhem partnerů;
- podrobnější diskuze k implementační struktuře;
- výběr zpracovatele ex-ante hodnocení a SEA.

Svobodný stát Sasko – Česká republika

Příprava programu probíhá od cca poloviny roku 2012

Aktuální stav:

- existuje dohoda na vymezení programového území na české straně (platí jak uvedeno v materiálu pro usnesení vlády 867/2012 a shoduje se vymezením území stávajícího programu). Diskuze probíhá k vymezení programového území v Sasku, kde řídicí orgán plánuje změny (zúžení);
- probíhá zpracování socioekonomické analýzy a SWOT;
- proběhla diskuze s dotčenými kraji a na saské straně ministerstvy ohledně obsahových priorit. Na základě této diskuse se rýsuje shoda na tematických cílech č. 5, 6 a 10.
- počátkem března proběhl výběr zpracovatele ex-ante hodnocení a SEA hodnocení.
- ohledně implementační struktury proběhla dohoda na výkonu funkce řídicího orgánu (Saské ministerstvo životního prostředí a venkova) a národního orgánu (MMR)

Nejblíží plánované kroky do poloviny roku 2013:

- dopracování socioekonomické analýzy a SWOT analýzy;
- diskuze o obsahovém zaměření programu.

2. Nadnárodní a meziregionální spolupráce

OP nadnárodní spolupráce CentralEurope

Aktuální stav:

- probíhá diskuze ohledně programového území, která se týká zapojení některých regionů Chorvatska. Nedořešená je také zatím otázka zapojení Ukrajiny (ve stávajícím programu jsou západní regiony součástí programového území);
- ve 2. polovině roku 2012 byla zpracována analýza potřeb a potenciálů programového území;
- probíhá diskuze o obsahovém zaměření - předběžně identifikovány 4 základní tematické cíle + dva dodatkové horizontální (jedná se o TC 1, 4, 6, 7 a (8, 10);
- u implementační struktury dohodnuto pokračování řídicího orgánu stávajícího programu – magistrátu města Vídně;
- vybrán zpracovatel ex-ante hodnocení a SEA hodnocení

Nejblíží plánované kroky do poloviny roku 2013:

- konzultace s veřejností ohledně tematického zaměření nového programu;
- práce na programovém dokumentu – rámcová analýza, strategická část, intervenční logika, finanční rámec

OP nadnárodní spolupráce Danube

Jedná se o zcela nový program. Evropská komise přišla s návrhem tohoto nového operačního programu až na konci roku 2012, z toho důvodu nebyla informace o tomto programu součástí usnesení vlády 867/2012.

Aktuální stav:

- odsouhlaseno programové území - koresponduje s územím vymezeným pro makroregionální strategii pro Podunají. Zbývá dořešit statut států, které se budou programu účastnit, ale nejsou členy EU (Ukrajina, Moldavsko, Černá Hora, Srbsko, Bosna a Hercegovina);
- analýza potřeb území nebude zpracovávána. Budou využity analýzy vypracované v rámci makroregionální strategie pro Podunají.
- probíhá výběr zpracovatele operačního programu a ex-ante/SEA hodnocení
- probíhá debata o řídicím orgánu programu, zatím však není dosaženo dohody

Nejblíží plánované kroky do poloviny roku 2013:

- debata o obsahovém zaměření programu;
- pokračování diskuse o implementaci, rozhodnutí kdo bude pověřen výkonem funkce řídicího orgánu a jaký bude zvolen model (v úvaze také vytvoření Evropského seskupení pro územní spolupráce – ESUS);
- rozhodnutí o výběru zpracovatele programu a ex-ante/SEA hodnocení;

OP meziregionální spolupráce INTERREG C

Příprava programu probíhá od června 2012:

Aktuální stav:

- dosažena dohoda na programovém území – v souvislosti s přistoupením Chorvatska dochází k rozšíření o tento stát (28 států EU+Norsko+Švýcarsko);
- v rámci střednědobého hodnocení stávajícího programu zpracována také doporučení pro nový program jak z hlediska zaměření, tak z hlediska implementace;
- probíhá diskuse o obsahovém zaměření programu, nejednotnost čl. států, zda zvolit všechny tematické cíle nebo jen některé. Největší podpora je pro tematické cíle 1, 3, 4 a 6;
- proběhl výběr zpracovatele ex-ante hodnocení (únor 2013). Hodnocení SEA dle stanoviska EK nebude pro tento program nutné;
- probíhá diskuse o implementační struktuře, vedena v duchu zachování v maximální možné míře kontinuitu stávající implementační struktury. Z toho důvodu je dohoda, že řídicí orgán stávajícího programu - region Nord pas-de-Calais, bude v této roli pokračovat. V současné době zůstává otevřena pouze otázka, zda i v budoucnosti zachovat čtyři kontaktní místa (v současnosti v Katovicích, Valencii, Rostocku a Lille).

Nejblíží plánované kroky do poloviny roku 2013:

- dokončení diskusí k obsahovému zaměření
- diskuse o dohodě mezi členskými státy o implementaci programu

OP ESPON

Aktuální stav:

- odsouhlaseno programové území, jediná změna souvisí s přistoupením Chorvatska (EU + partnerské státy – Švýcarsko, Lichtenštejnsko, Norsko a Island);
- probíhá evaluace programu ze strany Evropské komise, výsledky evaluace budou vstupem pro přípravu nového programu;
- probíhá diskuse k obsahovému zaměření – předběžně je navrženo téma „Evropská teritoriální evidence a politická podpora“ dělené dále na 4 oblasti podpory: 1. Územní výzkum, 2. Gateway a transfer znalostí (Cílené analýzy), 3. Pozorovací funkce, 4. Poskytování informací uživatelům
- probíhá diskuse k implementační struktuře - státy se prozatím pouze shodly na Řídicím orgánu, kterým zůstává lucemburské Ministerstvo udržitelného rozvoje a infrastruktury. Diskuse je o organizaci programu, zvažována je realizace prostřednictvím ESÚS, jehož členem by byl omezený počet členských států.

Nejblíží plánované kroky do poloviny roku 2013:

- projednání detailnějších návrhů budoucího fungování programu a prvního návrhu operačního programu.

OP INTERACT

Aktuální stav:

- probíhají diskuse o programovém území, dojde ke změně v souvislosti s přistoupením Chorvatska a velice pravděpodobně je zapojení Německa, které se v tomto období 2007-2013 programu neúčastnilo (EU + Švýcarsko a Norsko);

- probíhá diskuse k obsahovému zaměření – návrh 3 prioritních oblastí: 1. Společné řízení a kontrola odborných znalostí (servisní služby pro programy), 2. Podpora inovačních přístupů ve spolupráci (týká se zejména makroregionálních strategií), 3. Podpora tematických vazeb a odborné znalosti;
- probíhá diskuse o implementační struktuře – zvažovány celkem 3 varianty: 1. posílení role kontaktních bodů vytvořením řídicí komise (zástupci ŘO a kontaktních bodů), 2. Posílení role sekretariátu (centralizace programu), 3. Zachování současného stavu;
- probíhá výběr zpracovatele hodnocení ex-ante.

Nejblíží plánované kroky do poloviny roku 2013:

- rozhodnutí o tom, kdo bude řídicím orgánem;
- diskuse o obsahovém zaměření programu se zástupci programu meziregionální spolupráce s cílem předejít duplicitám,
- diskuse o implementační struktuře.

Zohlednění makroregionálních strategií

Pro území ČR je částečně relevantní zapojení do Strategie EU pro Podunají (dále jen Podunajská strategie). ČR reflektuje požadavky vznesené EK v Pozičním dokumentu, vychází však také z dosavadního přístupu k naplňování Podunajská strategie na základě 3 NE. Bude nutno provést detailní analýzu programů a identifikovat priority související s realizací Podunajská strategie v ČR.

Implementace Podunajská strategie byla zahájena v červnu roku 2011, kdy ji schválila Evropská rada. Základním dokumentem pro její implementaci je Sdělení Evropské komise a zvláště pak Akční plán. Jedná se o obsáhlý dokument, který tematicky vymezuje oblasti, v nichž by měla být strategie implementována. Akční plán Podunajské strategie obsahuje tyto pilíře a prioritní oblasti:

Pilíř A) Napojení Podunají

1. Zlepšení mobility a multimodality
 - (a) Vnitrozemské vodní cesty
 - (b) Silniční, železniční a letecká spojení
2. **Podpora udržitelnější energetiky (koordinuje CZ + HU)**
3. Podpora kultury a cestovního ruchu a mezilidských kontaktů

Pilíř B) Ochrana životního prostředí Podunají

4. Obnovení a udržení kvality vod
5. Řízení rizik pro životní prostředí
6. Ochrana biologické rozmanitosti, krajiny a kvality ovzduší a půdy

Pilíř C) Budování prosperity Podunají

7. Rozvoj znalostní společnosti pomocí výzkumu, vzdělávání a informačních technologií
8. Podpora konkurenceschopnosti podniků, včetně vytváření klastrů
9. Investice do lidí a dovedností

Pilíř D) Posílení Podunají

10. Navýšení institucionální kapacity a spolupráce
11. Spolupráce pro větší bezpečnost a boj proti organizovanému zločinu a závažné trestné činnosti

Cíle Podunajské strategie jsou plně v souladu s cíli strategie Evropa 2020. Dochází zde k přirozeným překryvům, kdy priority, které si ČR zvolila pro financování z fondů SSR pro období 2014 – 2020, také přispívají k naplňování cílů strategie Evropa 2020, z logiky věci lze tedy konstatovat, že identifikované priority budou přispívat rovněž k plnění cílů Podunajské strategie. Zaměření prioritních oblastí Podunajské strategie rovněž rámcově odpovídá národním rozvojovým prioritám, které ČR identifikovala jako vhodné pro financování z fondů SSR pro období 2014 – 2020.

Každou prioritní oblast Akčního plánu koordinují dva státy. ČR spolukoordinuje prioritní oblast č. 2 Podpora udržitelnější energetiky, současně se aktivně zapojuje do implementace ostatních prioritních oblastí. Zástupci ČR se účastní jednání řídicích skupin všech prioritních oblastí.

Na národní úrovni koordinuje zapojení ČR do Podunajské strategie Úřad vlády ČR. Za účelem zajištění horizontální koordinace vznikla podskupina resortní koordinační skupiny Úřadu vlády ČR pro

makroregionální strategie, která se schází minimálně jednou za tři měsíce, zpravidla však častěji. V rámci této skupiny jsou projednávány veškeré otázky, které souvisí s implementací této strategie v ČR. Výstupy z jednání jako například seznam pro Podunajskou strategii potenciálně relevantních projektů ČR jsou dále projednávány Výborem pro EU na pracovní úrovni. Výbor pro EU na pracovní úrovni je hlavním orgánem pro koordinaci politik EU v ČR.

3.1.5 Integrovaný přístup k řešení specifických potřeb území, která jsou nejvíce zasažena chudobou nebo cílových skupin s nejvyšším rizikem diskriminace nebo sociálního vyloučení

Strategie regionálního rozvoje ČR definuje státem podporované regiony, které jsou navrženy ve smyslu § 4 odst. 2 zákona o podpoře regionálního rozvoje, a to v kategoriích:

- hospodářsky problémové regiony - v rámci republikového srovnání vykazují z hlediska vybraných hospodářských a sociálních ukazatelů podstatně nižší (vyšší v případě nezaměstnanosti) úroveň, než je průměrná úroveň v ČR. Takto identifikované regiony jsou charakterizované především nadprůměrnou mírou nezaměstnanosti, dále nízkou životní úrovní, nízkým stupněm ekonomické výkonnosti, nízkým průměrným příjmem obyvatel a nepříznivým demografickým vývojem.

dále v kategorii ostatních regionů:

- sociálně znevýhodněné oblasti - mezi sociálně znevýhodněné oblasti jsou řazeny obce s rozšířenou působností vykazující dlouhodobou nezaměstnanost a výskyt sociálně vyloučených lokalit a lokalit ohrožených sociálním vyloučením.
- vojenské újezdy (stávající a zrušené po roce 1989).

Příprava strategie pro řešení problémů v těchto územích bude vycházet z dokumentů připravených MMR, které popisují konkrétní požadavky na nositele strategie i její aspekty. Příprava a implementace územní strategie bude řízena relevantním partnerem (nositelem strategie) s plnou zodpovědností za její provádění. Kvalita strategie bude hodnocena výběrovou komisí, jíž bude předsedat MMR. Výběrové komise bude kromě MMR složena také z představitelů ŘO relevantních programů schopných přispět z fondů SSR k řešení problematiky a z dalších partnerů z konkrétního regionu. Ve výběrové komisi budou zastoupeni zástupci samosprávy na krajské a obecní úrovni.

Po schválení strategie nastane fáze projednávání programových rámců s případnými poskytovateli prostředků z fondů SSR. Výsledkem bude písemná dohoda o poskytnutí podpory na realizaci příslušného segmentu strategie. V ní bude upraveno, za jakých podmínek budou poskytnuty finanční prostředky, v jaké výši, s jakou pravidelností a jakou formou, nositel strategie se zaváže k naplnění indikátorů, monitorovacím, reportovacím a hodnotícím aktivitám ve vztahu k naplňování cílů strategie a dalším specifikovaným povinnostem.

Konkrétní fondy SSR a jejich úlohy, pokud jde o oblasti podpory a konkrétní území, budou moci být doplněny až v souvislosti s detailní znalostí relevantních částí programů.

Tabulky, jež budou shrnovat úlohu a příspěvek fondů SSR v provádění strategie, budou doplněny až v souvislosti s detailní znalostí relevantních částí programů.

3.1.6 Integrovaný přístup k řešení demografických problémů v regionech nebo specifické potřeby geografických oblastí, postižených silnými nebo trvalým přírodním nebo demografickým znevýhodněním

Pro ČR není využití tohoto oddílu vzhledem k tomu, že se na jejím území nenacházejí regiony, na něž se vztahují parametry čl. 174 Smlouvy.

Protože se tyto regiony týkají pouze některých členských států, není tento oddíl ve všech případech relevantní.

Bude doplněno do konečné podoby Dohody o partnerství.

4 Opatření k zajištění efektivní implementace Dohody a programů podle čl. 14 (2,B) obecného nařízení

4.1 Elektronizace dat

Jedním z principů přípravy jednotného metodického prostředí je také oblast elektronizace procesů administrace. V souvislosti s požadavky na zjednodušení a snížení administrativní zátěže bude ze strany MMR-NOK zajištěna maximální vhodná míra elektronické výměny informací mezi jednotlivými subjekty při řízení a administraci programů. Toto opatření se pozitivně projeví zejména na úrovni žadatelů/ příjemců podpory a na úrovni řídicích orgánů.

Stávající systém elektronické výměny dat již zahrnuje některé prvky e-Cohesionpolicy a jsou tedy s aplikací této politiky určité zkušenosti, které je možné dále rozvíjet. Elektronické služby, které jsou již v současné době k dispozici, pokrývají určité klíčové oblasti, např. v rámci komunikace žadatele/příjemce s ŘO je umožněno elektronické podávání projektové žádosti, není však většinou používán kvalifikovaný elektronický podpis (žadatel/příjemce zároveň podává projektovou žádost i v listinné podobě). V rámci realizace projektu je dále umožněna elektronická registrace zpráv o pokroku projektu (monitorovacích zpráv), která však není v plné míře využívána ze strany ŘO, elektronicky je možné předkládat i žádosti o platbu (nicméně zároveň je žádost o platbu i požadované přílohy předkládána v listinné podobě). Existuje však celá řada dalších oblastí, které elektronická výměna dat plně nepokrývá a jejichž elektronizace je plánována v rámci programového období 2014-2020 a dále je úzkým místem poněkud ztěžujícím implementaci i rozříštěnost a duplicitní ukládání elektronických dat, není zpravidla možné pracovat nad jednou zadanou množinou dat v rámci celého procesu implementace včetně kontrol.

Plánovaná opatření pro období 2014-2020

- Možnost plně elektronické výměny dat mezi žadatelem/příjemcem a ŘO, včetně využití elektronického podpisu
- Posílení elektronické výměny dat mezi ostatními aktéry implementační struktury
- Digitalizace dokumentace a její uchování (e_storage)
- Posílení principu „onlyonceencoding“ (pořízení dat pouze jednou)
- Posílení E_auditrailu (forma elektronické „auditní stopy“ k využívání při ověřování legálnosti a korektnosti)

Tyto principy a opatření budou promítnuty do metodických dokumentů upravujících implementaci operačních programů a budou zapracovány do příslušné SW aplikace postupně v průběhu roku 2014.

Bude doplněno do konečné Dohody o partnerství.

5 Přílohy

5.1 Popis vazeb problémových oblastí na strategii Evropa 2020 a Národní program reforem

5.1.1 Konkurenceschopnost ekonomiky

5.1.1.1 Trh práce

Strategie Evropa 2020

Dohoda o partnerství a operační programy řešící intervence v oblasti trhu práce, sladění rodinného a pracovního života, celoživotní učení a dalších intervencí přispějí k dosahování cílů Strategie Evropa 2020. Intervence napomohou dosáhnout cíle zejména v nelegislativní oblasti, jedná se o zavedení účinnějších mechanismů pracovních trhů a jejich institucí, nástrojů pro aktivnější zapojení žen, starších pracovníků a větší integraci migrujících pracovních sil, participace a úlohy občanů, nástrojů na sladění pracovního a rodinného života, zavedení systémů uznávání dovedností požadovaných pro zapojení do dalšího a celoživotního vzdělávání a do trhu práce apod. Nástroje, které budou řešit dané intervence, bude nutné nastavit i vzhledem k dlouhodobé udržitelnosti pracovních míst a flexibilní nabídce volných pracovních míst.

V důsledku toho by mělo dojít ke zvýšení míry zaměstnanosti, a to nejen obecně u sledované věkové skupiny 20-64, ale především o zapojení a udržení pracovních míst ohrožených skupin do trhu práce – zejména o zapojení mladých osob a absolventů, starších osob, osob s handicapem, osob, které jsou ohroženy z hlediska strukturálních změn, osob v hospodářsky méně vyspělých regionech ve vztahu k limitovaným pracovním možnostem a nedostatečné mobilitě a dalším ohroženým skupinám.

Národní program reforem 2013

Dohoda o partnerství a operační programy přispějí k dosažení cílů NPR zejména v oblasti revize metodiky aktivní politiky zaměstnanosti (podpora uchazečů o zaměstnání, sjednání zaměstnání podle potřeb trhu práce, propojení jednotlivých informačních systémů), vytvoření metodik individuálního a komplexního poradenství klientům úřadů práce, zavedení systému efektivního řízení lidských zdrojů úřadů práce, zavedení systému poradenství a monitoringu volných pracovních míst, podpůrné nástroje pro kvalifikační úroveň a kompetence zaměstnavatelů a zaměstnanců a posílení udržitelnosti pracovních míst prostřednictvím vytvoření uceleného vzdělávacího systému, zavedení systému rekvalifikací a poradenských činností pro uchazeče a zájemce o zaměstnání, založení firemních školek, zavedení více kapacitních zařízení péče o děti, systémové předvídání kvalifikačních potřeb trhu práce, zavedení systému dalšího vzdělávání prostřednictvím stáží ve firmách a např. vytvoření otevřené databáze informací o potřebách trhu práce.

V důsledku toho dojde k dosažení cílů jak u zaměstnanosti a zvýšení kvalifikace skupin osob na trhu práce ve věku 20-64 let, tak i o zvýšení participace osob ohrožených z vyloučení z trhu práce. Tyto cíle budou dosahovány pomocí systémových a proaktivních nástrojů.

5.1.1.2 Vzdělávání

Strategie Evropa 2020

Příspěvek k cílům Strategie Evropa 2020 (v měřitelné podobě uvedený výše) bude v ČR dosahován pomocí cíleného nastavování, modernizace a rozvíjení systému všech stupňů vzdělávání (např. zdokonalováním programů pro mobilitu, pro univerzity a vědce; zkvalitňováním učebních osnov a kvalifikačních rámců, efektivním řízením, hospodárným, ale účelným financováním). Cíle budou naplňovány také pomocí nastartování rámcové politiky zaměřené na snížení nezaměstnanosti mladých lidí, včetně odborného vzdělávání, stáží nebo dalších forem odborné praxe. Cíle lze také dosahovat pomocí flexibilních nástrojů usnadňujících lepší propojení vzdělávacích institucí s potřebami trhu práce, za aktivní účasti podnikatelského sektoru (nejen u nastavení mechanismů vyváženosti poptávky s nabídkou, ale i u sledování trendů a předjímaní strukturálních problémů).

Politika v oblasti vzdělávání (s úzkou vazbou na trh práce a VaV) je a bude ovlivňována vnějšími faktory (demografický vývoj, ekonomický cyklus, nezaměstnanost apod.), u kterých je nezbytné podle individuálních potřeb, trendů a konkrétní situace např. v území nastavit specifické nástroje tak, aby byly dané intervence co nejefektivnější.

Národní program reforem 2013

Dohoda o partnerství a operační programy přispějí k dosažení cílů NPR zejména v oblasti vytvoření kariérního systému práce učitele, postupného sjednocování hodnocení výsledků žáků základních a středních škol, zvýšení zájmu o technicky orientované obory vysokého školství, vzdělávání a rekvalifikace zaměstnanců a tím posílení udržitelnosti pracovních míst, rozvoj systému pro vyhodnocování a předvídaní vývoje kvalifikačních potřeb na trhu práce.

5.1.1.3 Výzkumný a inovační systém

Strategie Evropa 2020

Dohoda o partnerství a programy přispějí k dosahování cílů Strategie Evropa 2020 s přímou vazbou na její měřitelný cíl podíl výdajů na VaV. Klíčové bude dosahování cílů pomocí dobudování a doplnění strategicky významných infrastruktur, vytváření a rozvíjení strategických partnerství a programů výzkumné spolupráce s předními zahraničními pracovišti (včetně mobility, techniků a studentů), zapojení a posilování výzkumných týmů do výzkumných projektů včetně získávání domácích i zahraničních výzkumníků a odborníků z aplikační sféry, a to s úzkou vazbou na koordinaci projektů Horizon 2020. Intervence musí být v oblasti VaVaI vytvářeny i na základě záměrů podnikatelské sféry, proto je klíčová podpora spolupráce výzkumných organizací, vzdělávacích institucí (včetně podpory absolventů vědeckých, matematických a technických studií) a univerzit s podniky, za účasti cílené politiky veřejného sektoru (institucionální reformy, legitimní a funkční prostředí pro provádění VaV a adekvátní financování, apod.). Důležitými intervencemi k dosahování cílů jsou zavedení systému strategického řízení výzkumných organizací, neustálé vzdělávání zaměstnanců VaVaI, IKT podpora, zavádění procesů inteligentní specializace (kapacit a účinných modelů a nástrojů).

Národní program reforem 2013

Dohoda o partnerství a operační programy přispějí k dosažení cílů NPR zejména v oblasti rozvoje podmínek pro excelentní výzkum. Dojde ke zkvalitnění provádění excelentního výzkumu, vývoje a inovací v ČR, k posílení spolupráce mezi výzkumnou a podnikovou sférou, dojde k podpoře aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje, k rozvoji inovativního podnikání.

5.1.1.4 Konkurenceschopné podniky

Strategie Evropa 2020

Zvýšení konkurenceschopnosti podniků samo o sobě není přímo jedním z hlavních cílů strategie Evropa 2020, je však v souladu se stěžejní iniciativou Průmyslová politika pro éru globalizace a částečně s dalšími stěžejními politikami.

Posílení konkurenceschopnosti podniků by mělo vést k vytváření pracovních míst, a tak nepřímo napomoci naplnění hlavního cíle strategie Evropa 2020, kterým je dosažení zaměstnanosti 75 % obyvatelstva ve věku od 20 do 64 let. Vyšší konkurenceschopnost podniků přispěje i k dosahování cíle strategie Evropa 2020 ve výši 3 % HDP na výzkum a vývoj. Vazba je rovněž na hlavní cíl týkající se oblasti klimatu a energie za účelem dosažení cílů „20-20-20“, a to zejména části týkající se zvýšení energetické účinnosti. Významný bude také podíl MSP na tvorbě HDP a přidaná hodnota v podnikatelském sektoru. Cílů bude dosahováno i prostřednictvím většího podílu exportu MSP, úspěšným uplatňováním firem investujících rizikový kapitál, rostoucího počtu udělených patentů, ochranných známek, zapsaných užitečných a průmyslových vzorů a také komerčním využitím ochrany duševního vlastnictví, měřenou příjmy z licencí. Inovační potenciál podniků přispěje k dosahování cílů především tam, kde bude inovativní nejen zavádění ale i dlouhodobě udržitelná a aktivní činnost těchto podniků (projevující se např. stabilními tržbami) a nemalou měrou i podílů podnikatelských subjektů na VaV (ať už měřeno HDP nebo počtem takových podniků), a to s důrazem na posilování spolupráce mezi univerzitami, výzkumnými subjekty a podniky – klíčová bude aplikace výsledků VaV v podnikatelské sféře a zároveň zkvalitňování vzdělávacího systému a uplatnění praxe). Nutné je vytváření podmínek pro investice do znalostí a infrastruktury (včetně dovednostní) zvláště pro malé a střední podniky. Zdánlivě nezbytné podmínky, ať už jde o administrativní zjednodušení procesů a snížení zátěže vedoucí k zakládání podniků, nebo o vytváření a systémové zavádění lepších podmínek, např. zadávání veřejných zakázek, ochrany práv duševního vlastnictví, přispějí pro takto cílený postup v oblasti podnikatelského sektoru a jeho provazeb na další segmenty. Cíle lze dosahovat pomocí flexibilních nástrojů usnadňujících lepší propojení vzdělávacích institucí s potřebami trhu práce, za aktivní účasti podnikatelského sektoru (nejen u nastavení mechanismů vyváženosti poptávky s nabídkou, ale i u sledování trendů a předjímání strukturálních problémů). Klíčová bude podpora silných odvětví národního hospodářství, rozumné cílování odvětví, která mají potenciál, ale nejsou stabilizovaná. K dosahování cílů přispějí odvětví zemědělství a rybnářství s úzkou provanou na rozvoj venkova a ochranu životního prostředí

Národní program reforem 2013

Dosahování cílů NPR je průběžně - každoročně – revidováno. Dohoda o partnerství a operační programy přispějí k dosažení cílů NPR zejména v oblasti snižování administrativní zátěže podnikatelů, růstu konkurenceschopnosti českých podniků, zejména zvýšením efektivnosti podpory VaVaI, vyšší transfer technologií a prosazování inovačních produktů na zahraničních trzích, podporou exportu. V oblasti inovací přispěje zejména k podpoře aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje pro potřeby průmyslu, k podpoře inovativního podnikání – seed fond a finanční nástroj VENTURE.

V důsledku toho dojde k dosažení cílů jako je zvýšení kvality podnikatelského prostředí, posílení spolupráce mezi veřejnými výzkumnými organizacemi a soukromými podniky.

5.1.2 Infrastruktura

5.1.2.1 Rozvoj dopravní infrastruktury a zvýšení dostupnosti (mobility)

Strategie Evropa 2020

Dohoda o partnerství a programy ESI fondů přispějí k naplňování cílů Strategie Evropa 2020 primárně směřující na napojení na prioritní unijní síť TENT-T, tj. přibližováním k jednotnému evropskému dopravnímu prostoru na základě vize vytyčené v Bílé knize EK. K tomu je však nutné dosáhnout modernizace a dobudování dopravní infrastrukturu v podmínkách ČR – hlavní i regionální síť. Cílů bude dosaženo zaváděním opatření k snižování hluku a imisí z dopravy (nákladní doprava, alternativní zdroje, veřejná doprava apod.), posilováním kapacit stávajících dopravních koridorů před budováním souběžných komunikací s obdobnou kapacitou dopravy obsluhujících stejná území, apod.

Cíle budou konfrontovány s dopady na oblast životního prostředí, zdraví obyvatel a bezpečnost.

Národní program reforem 2013

Dohoda o partnerství a operační programy přispějí k dosažení cílů NPR zejména v oblasti dobudování a zkvalitnění silniční infrastruktury, vybudování obchvatů, dobudování a zkvalitnění konvenční železniční sítě, zajištění spolehlivosti vodních cest, rozvoj sítě terminálů multimodální dopravy s veřejným přístupem, zlepšení řízení dopravního provozu, zlepšení řízení mimořádných situací a snížení nehodovosti

V důsledku toho dojde ke zlepšení dostupnosti ČR a regionů a z toho plynoucí zlepšení konkurenceschopnosti. Sníží se dopady na zdraví obyvatelstva a dojde ke snížení emisí skleníkových plynů ke zvýšení podílu obnovitelných zdrojů energie v hospodářství, ke snížení primární spotřeby energie.

5.1.2.2 Rozvoj energetické infrastruktury

Strategie Evropa 2020

Dohoda o partnerství a programy ESI fondů přispějí k naplňování cílů Strategie Evropa 2020 resp. cílům 20-20-20 v oblasti energetiky. Snižování emisí skleníkových plynů je dlouhodobě nad průměrem EU a tento trend bude nadále i prostřednictvím podpory programů ESI fondů pokračovat, cíle budou také dosahovány prostřednictvím zavádění zdrojů a technologií podporujících využívání OZE (čímž se ČR přiblíží k dosahování většího podílu OZE na zdrojích energie), modernizací stávajících zařízení na výrobu energie; zaváděním a modernizací systémů měření a regulace; zlepšováním tepelně technických vlastností budov a nemovitostí; efektivním využíváním odpadní energie ve výrobních procesech; modernizací a rozvojem přenosových a distribučních sítí, podporou projektů výzkumu a vývoje zaměřených na efektivní nakládání s energií a získávání druhotných surovin; zaváděním kombinované výroby elektřiny a tepla. Efektivnější využívání energie bude dosahováno i v oblasti zemědělství, při zpracování potravin a užití OZE, parciálně pak u oblasti akvakultury.

Národní program reforem 2013

Dohoda o partnerství a operační programy přispějí k dosažení cílů NPR zejména v oblasti snížení spotřeby energie a zdrojů, včetně úspor při dodávkách, přenosu či přepravě a distribuci energie. V oblasti rozvoje síťové infrastruktury dojde k posilování stávajících vedení a rozvedení a výstavbě nových.

V důsledku toho dojde ke snížení primární spotřeby energie, ke zvýšení podílu obnovitelných zdrojů energie v hospodářství, ke snížení emisí skleníkových plynů. V důsledku posílení přenosové soustavy dojde ke zvýšení bezpečnosti a spolehlivosti provozu soustavy.

5.1.2.3 Rozvoj ICT infrastruktury

Strategie Evropa 2020

Strategie Evropa 2020 nestanovuje kvantifikovatelné cíle pro oblast IKT. Cíle jsou přebírány z Digitální agendy EU, která definuje: „zajistit udržitelný hospodářský a sociální přínos jednotného digitálního trhu, založeného na rychlém a superrychlém internetu a interoperabilních aplikacích, se širokopásmovým připojením pro všechny obyvatele do roku 2013, s přístupem k výrazně rychlejšímu internetu (nad 30 Mb/s) do roku 2020 a s nejméně polovinou evropských domácností s internetovým připojením rychlejším než 100 Mb/s.“. V dosahování těchto cílů je ČR pod stanovenou cílovou hladinou napříč EU. Nejlepší výchozí pozice České republiky je u rychlého připojení nad 10 Mbps, značné rezervy má v celkovém pokrytí a dosahování vyšší (až super) rychlosti nad 30 a 100 Mbps. Obdobné hodnoty je v průměru zaznamenán i v EU jako průměru všech členských států. Rostoucí trendy ukazují mírné zlepšení.

Vedle hlavního cíle definuje EU prostřednictvím Digitální agendy EU další kvantifikované cíle do roku 2013, 2015 a do roku 2020. Jde zejména o oblasti elektronického obchodování (eCommerce), přeshraničního elektronického obchodu, elektronického obchodu pro podniky, jednotného trhu telekomunikačních služeb, používání internetu, využívání elektronické veřejné správy, přeshraničních veřejných služeb, výzkumu a vývoje IKT, osvětlení s nízkou spotřebou energie.

Dohoda o partnerství a programy přispějí k dosahování cílů v oblasti IKT (a to zejména ve vazbě na definované cíle v Digitální agendě EU - jejich 7 pilířů a dílčích opatření), především modernizací a rozšiřováním stávající infrastruktury pro vysokorychlostní přístup k internetu využitím optických prvků, zřizováním nových sítí pro vysokorychlostní přístup, vytvářením pasivní infrastruktury pro vysokorychlostní přístup k internetu, tvorbou nových IS/ICT řešení a aplikací, centra sdílených služeb apod. Důraz na dosahování cílů bude věnován oblasti počítačové gramotnosti a službám dostupným on-line.

Národní program reforem 2013

Dohoda o partnerství a operační programy přispějí k dosažení cílů NPR zejména v oblasti posílení digitální ekonomiky (elektronický obchod, on-line služby, cloudcomputing, technologie RFID, digitální obsah). Intervence přispějí k elektronizaci veřejné správy, čímž dojde ke snížení administrativní náročnosti jak uvnitř veřejné správy, tak i směrem k občanům a komerčnímu sektoru. Rozvojem vysokorychlostních přístupových sítí se zvýší podíl ICT na HDP - předpokládaný růst české internetové ekonomiky je o 12% ročně (do roku 2015 podíl 5,7% HDP). Rozvoj IKT sektoru přispěje i k vzniku podnikatelských příležitostí, umožní vstup zahraničních investorů do ČR. Pomocí systémových mechanismů (digitální gramotnosti a elektronických dovedností) dojde ke snížení osob vyloučených z informační společnosti. Takový rozvoj bude řešen ve vazbě na kybernetickou bezpečnost, autorská práva a další ochranné prvky.

5.1.3 Veřejná správa

Mezinárodní i národní srovnání (index globální konkurenceschopnosti Světového obchodního fóra, index Doing Business Světové banky, index Ročenky světové konkurenceschopnosti; NERV apod.) ukazují na klesající kvalitu institucionálního prostředí v České republice, které má zásadní vliv na konkurenceschopnost celé ČR i jejího hospodářství. Jde zejména o problémy spojené s vyšší nákladů, dobou trvání úkonů a procesů, kvalitu prostředí a kompetenční modely.

Strategie Evropa 2020

Oblast veřejné správy se neváže přímo na kvantifikované cíle Strategie Evropa 2020, jde spíše o horizontální oblast poptávaná napříč stěžejními iniciativami a integrovanými hlavními směry, s úzkou vazbou na nedostatky identifikované ve Specifických doporučeních rady a Pozičním dokumentu.

Zlepšení v dané oblasti se zřetelem na dosahování cílů výchozích dokumentů EU bude Dohoda o partnerství a dílčí programy vykazovat prostřednictvím schválení zákona o státních úřednicích a jeho účinným prováděním, a další legislativní reformy, které spolu přinesou příznivější regulatorní a celkově institucionální prostředí. Tím dojde i ke zlepšení situace na nižší úrovni, např. v oblasti zkracování doby a nákladovosti administrativních procesů pro orgány veřejné správy, zajištění stabilního prostředí zaměstnanců ve veřejné správě, zvýšení elektronizovaných procesů a služeb ve veřejné správě (včetně zajištění přístupu osobám se specifickými potřebami), zavedení datových systémů pro zvýšení efektivity práce a moderní metody řízení, zkvalitnění procesů RIA / EIA / SEA, vytvoření katalogu veřejných služeb a dalších dílčích intervencí.

Národní program reforem 2013

Dohoda o partnerství a operační programy přispějí k dosažení cílů NPR zejména v oblasti elektronizace veřejné správy a sdílení dat ve veřejné správě, čímž dojde ke snížení administrativní náročnosti jak uvnitř veřejné

správy, tak i směrem k občanům a komerčnímu sektoru. Posílením digitální ekonomiky (elektronický obchod, on-line služby, rozvoj vysokorychlostních přístupových sítí) se zvýší podíl ICT na HDP. Příspěvek bude dosahován i v oblasti přizpůsobení výše nákladů na zaměstnance ve státním sektoru výši hospodářského růstu a produktivity práce, boje s korupcí a rozvojem cílených a kvalitních služeb e-Governmentu a dalších eSlužeb a eSystémů.

5.1.4 Sociální začleňování a boj s chudobou, systém péče o zdraví

5.1.4.1 Sociální začleňování a boj s chudobou

Strategie Evropa 2020

Dohoda o partnerství a programy přispějí k dosahování cílů Strategie Evropa 2020 s přímou vazbou na její měřitelný cíl Počet osob ohrožených chudobou. Dosahování tohoto cíle bude naplňováno pomocí aktivní spolupráce mezi úřady práce, poskytovateli služeb (včetně NNO), místní samosprávou, zaměstnavateli a dalšími relevantními aktéry, včetně koordinace aktivní politiky zaměstnanosti, poskytovaných služeb (včetně např. pobytových sociálních služeb), dále propojováním služeb bydlení, sociální práce a zdravotní péče, rozvojem sociálních služeb (včetně terénní a ambulantní formy, komunitních služeb apod.). Důležité bude cílování těchto aktivit ve vazbě na vzdělávání a poradenství, aktivizační a motivační programy, služby pro rodiny a děti, aktivity přispívající k boji s diskriminací, programy prevence sociálně patologických jevů a prevence kriminality a další dílčí programy. Cíle budou dosahovány i pomocí realizace podnikatelských záměrů, rozvoje sociálních podniků a sociálních inovací. Plnění cílů je ovlivněno schopností ČR rychle se zotavit z krize, vývojem ekonomiky, situací na trhu práce a demografickým vývojem. V reakci na některé znepokojující aspekty související se zadlužením domácností s nízkými a středními příjmy ČR usiluje pomocí reformních kroků o posílení postavení spotřebitelů a principu odpovědného úvěrování.

Národní program reforem 2013

Dohoda o partnerství a operační programy přispějí k dosažení cílů NPR zejména v oblasti uplatnitelnosti osob sociálně vyloučených a osob ohrožených sociálním vyloučením a chudobou na trhu práce tím, že bude zaveden efektivní, dostupný, dlouhodobě udržitelný systém sociálních služeb a služeb pro rodiny s dětmi. Dále dojde k lepšímu zapojení sociálně znevýhodněných dětí do systému vzdělávání, snížení počtu dětí v ústavní péči, zvýší se bezpečnosti a sníží sociální napětí v obcích, dostupné nájemní bydlení i pro nízkopříjmové skupiny.

V důsledku toho dojde ke snížení počtu osob ohrožených chudobou, materiální deprivací nebo žijících v domácnostech bez zaměstnané osoby. Dojde ke snížení nezaměstnanosti dlouhodobě nezaměstnaných osob a obyvatel sociálně vyloučených lokalit. Rovněž to umožní osobám sociálně vyloučeným či sociálním vyloučením ohroženým participovat na otevřeném trhu zboží a služeb, přispěje to ke zmírňování sociálního napětí a předcházení jeho negativním dopadům.

5.1.4.2 Systém péče o zdraví

ČR je v oblasti zdraví a zdravotnictví v celosvětovém měřítku na relativně dobré úrovni. Rizikové jsou však dílčí problémy, např. v oblasti střední délky života při narození (nižší než průměr EU, regionálně velmi diferencované a ve strukturálně postižených regionech je tento údaj nižší o více než dva roky), dále např. u úmrtnosti na nemoci oběhového systému, dále u zdravotního stylu a jeho prevence (kouření; obezita, spotřeba alkoholu). Podíl celkových výdajů na zdravotnictví na HDP je o 1,2 p.b. bodů nižší než průměr EU-27. Počet nemocničních lůžek i lůžek akutní péče na 100 000 obyvatel je vyšší než v EU-27, struktura lůžek však neodpovídá potřebě, zejména v případě dlouhodobé péče. Existují rezervy pro zvýšení efektivity ve vazbě na úhradový mechanismus v akutní lůžkové péči a na restrukturalizaci lůžkového fondu. Podíl investic do některých segmentů zdravotní péče se velmi liší od EU (např. výdaje na psychiatrickou péči tvoří v EU v průměru 6 % všech výdajů na zdravotní péči, zatímco v ČR pouze 3,5 %). Významná je z dlouhodobého pohledu i struktura lidských zdrojů v oblasti zdraví, počet lékařů a kvalita nadstandardních úkonů ve zdravotnictví.

Strategie Evropa 2020

Oblast zdraví není jedním z hlavních cílů strategie Evropa 2020, k němuž by se vázaly nastavené měřitelné cíle. Nepřímé dopady má naplňování cílů v oblasti zdraví na cíl „Snížení počtu osob žijících v chudobě nebo ohrožených chudobou či sociálním vyloučením nejméně o 20 milionů“.

Naplňování cílů v oblasti zdraví bude dosahováno pomocí modernizace a rozvoje dílčí infrastruktury pro oblast zdraví, např. specializované, superspecializované a návazné péče, psychiatrických léčeb, akutní psychiatrické péče, zařízení komunitní péče, a to včetně modernizace zařízení, přístrojů a technického vybavení nebo např.

obnova výjezdových stanovišť zdravotnických záchranných služeb. Cíle budou naplňovány i realizací zdravotnických služeb a služeb na podporu zdraví, specifickými programy v oblasti zdraví. Významným stimulem budou inovace v oblasti dlouhodobé péče, propojení sociální a zdravotní péče a systémová podpora aktivního a zdravého stárnutí. Naplňování cílů bude podmíněno účinným a efektivním provedením reformy systému zdravotnictví a veřejného zdravotního pojištění.

Národní program reforem 2013

Dohoda o partnerství a operační programy přispějí k dosažení cílů NPR zejména v oblasti bezpečné výměny elektronické dokumentace mezi poskytovateli zdravotní péče, v oblasti reformy psychiatrické péče ke zlepšení kvality péče o dotčené pacienty.

V důsledku toho dojde ke snížení duplicitních vyšetření, efektivnějšímu a kvalitnějšímu poskytování zdravotní péče. Předpokládají se úspory v systému vyplácení invalidního důchodu, zvýšení účasti duševně nemocných a pečujících rodinných příslušníků na trhu práce, omezení počtu lůžek, posílení sociální soudržnosti.

5.1.5 Životní prostředí

5.1.5.1 Životní prostředí

Strategie Evropa 2020

Dohoda o partnerství a programy ESI fondů přispějí k naplňování cílů Strategie Evropa 2020 resp. cílům 20-20-20 v oblasti životního prostředí a energetiky, zdraví obyvatel, a to s úzkou vazbou na dopravní projekty včetně podpory alternativních zdrojů a mobility. Zásadní bude podpora obnovitelných zdrojů v ekonomice a dílčích sektorech. Budou eliminovány významné problémy v jednotlivých složkách životního prostředí – vodní hospodářství, odpady, biodiverzita, ekologické zátěže, účinná ochrana půdy a snížení eroze

V oblasti venkova a zemědělství je příspěvek k naplňování cílů strategie Evropa 2020 dosahován zejména prostřednictvím účinného obhospodařování zemědělské a lesní půdy vedoucí ke zvýšené ochraně jednotlivých složek životního prostředí a krajiny včetně zmírňování změny klimatu omezováním emisí skleníkových plynů z hlavních činností zemědělství a lesnictví. Vazba na hlavní cíle strategie Evropa 2020 je zřejmá zejména k PRV, cíli 3 Změna klimatu a energetika v oblasti snižování emisí skleníkových plynů. Příspěvek k cílům strategie Evropa 2020 v oblasti rybářství je dosahován zvýšením konkurenceschopnosti akvakultury, ochranou životního prostředí a účinným využíváním zdrojů – podpora energetické účinnosti), částečně rozvíjením ekonomiky založené na znalostech a inovacích a posílením zaměstnanosti ve venkovském prostoru, který je z tohoto pohledu zranitelný.

Národní program reforem 2013

Dohoda o partnerství a operační programy přispějí k dosažení cílů NPR zejména v oblasti nakládání s odpady, konkrétně se zvýší podíl energetického využití odpadů, zejména zbytkového komunálního odpadu, zvýší se materiálové využití odpadů, dojde k efektivnímu odstraňování starých ekologických zátěží, bude se účinněji předcházet vzniku odpadů. V oblasti využití alternativních druhů paliv, zejména metanu a elektřiny, dojde ke zlepšení kvality ovzduší především z hlediska rizikových emisí.

V důsledku toho dojde ke snížení emisí skleníkových plynů, ke zvýšení podílu obnovitelných zdrojů energie v hospodářství, ke snížení primární spotřeby energie.

5.1.5.2 Přízpusobenění se změně klimatu

Strategie Evropa 2020

Stejně jako u životního prostředí přispívá Dohoda a programy k dosahování cílů Strategie resp. cílů v oblasti životního prostředí a energetiky, a to s úzkou vazbou na dopravní projekty včetně podpory alternativních zdrojů a mobility. Zásadní bude podpora obnovitelných zdrojů v ekonomice a dílčích sektorech. Budou eliminovány významné problémy v jednotlivých složkách životního prostředí – vodní hospodářství, odpady, biodiverzita, ekologické zátěže, účinná ochrana půdy a snížení eroze.

Specificky směrem k cílům v oblasti klimatu budou programy a Dohoda podporovat inteligentní a k životnímu prostředí šetrné technologie, a to napříč sektory hospodářství. Důraz bude kladen na zavedení systému k předcházení katastrofám, tj. hydrologickým a povětrnostním jevům (povodně, sucha, silný vítr, kolísání teplot apod.)

Národní program reforem 2013

Dohoda o partnerství a operační programy přispějí k dosažení cílů NPR zejména v oblasti snižování energetické náročnosti budov, což povede jak k úsporám energie, tak ke snížení emisí skleníkových plynů. V oblasti předcházení rizikům povodní bude realizována řada technických a přírodně blízkých protipovodňových opatření, které přispějí ke snižování rizika povodní.

5.2 Intervenční logika Dohody o partnerství v návaznosti na tematické cíle

Tato příloha je předkládána jako separátní dokument.

5.3 Seznam klíčových dokumentů

Evropské dokumenty:

Doporučení Rady k národnímu programu reforem České republiky na rok 2012 a stanovisko Rady ke konvergenčnímu programu České republiky na období 2012–2015
Evropa 2020 – Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění
Návrh nařízení EP a Rady o společných ustanoveních ohledně EFRR, ESF, FS, EZFRV a ENRF, jichž se týká Společný strategický rámec, o obecných ustanoveních ohledně EFRR, ESF a FS a o zrušení nařízení (ES) č. 1083/2006
Návrh nařízení EP a Rady o zvláštních ustanoveních týkajících se EFRR a cíle Investice pro růst a zaměstnanost a o zrušení nařízení (ES) č. 1080/2006,
Návrh nařízení EP a Rady o ESF a o zrušení nařízení (ES) č. 1081/2006
Návrh nařízení EP a Rady o FS a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1084/2006
Návrh nařízení EP a Rady o podpoře rozvoje venkova z EZFRV
Návrh nařízení EP a Rady o ENRF zrušující nařízení Rady (ES) č. 1198/2006 a nařízení Rady (ES) č. 861/2006 a nařízení Rady (ES) č. XXX/2011 o integrované námořní politice
Návrh nařízení EP a Rady o zvláštních ustanoveních týkajících se podpory z EFRR pro cíl Evropská územní spolupráce
Návrh nařízení EP a Rady, kterým se mění nařízení EP a Rady (ES) č. 1082/2006 ze dne 5. července 2006 o evropském seskupení pro územní spolupráci
Návrh šablony obsahu Dohody o partnerství a souvisejících obecných zásad
Pracovní dokument útvarů Komise – Prvky Společného strategického rámce pro období 2014 až 2020 pro Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond, Fond soudržnosti, Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova a Evropský námořní a rybářský fond
Stanovisko útvarů Komise k přípravě dohody o partnerství a programů v České republice na období 2014–2020

Národní strategické dokumenty:

Národní program reforem České republiky 2013
Podklad pro přípravu Dohody o partnerství pro programové období 2014-2020 - Vymezení programů a další postup při přípravě České republiky pro efektivní čerpání fondů Společného strategického rámce
Politika územního rozvoje České republiky 2008
Souhrnný návrh zaměření budoucí kohezní politiky EU po roce 2013 v podmínkách České republiky, obsahující i návrh rozvojových priorit pro čerpání fondů EU po roce 2013
Strategický rámec udržitelného rozvoje České republiky
Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti České republiky pro období 2012 až 2020
Strategie regionálního rozvoje ČR pro období 2014-2020

Seznam použitých zkratk

AGC	Evropská dohoda o mezinárodních železničních magistralách
AGTC	Evropská dohoda o nejdůležitějších trasách mezinárodní kombinované dopravy a souvisejících objektech
APZ	Aktivní politika zaměstnanosti
BC	Bakalář
BRIC	Brazílie, Rusko, Indie, Čína
CEF	Nástroj pro propojení Evropy (Connecting Europe Facility)
Central Europe	Program nadnárodní spolupráce
CLLD	komunitně vedený místní rozvoj (Community Led Local Development)
ČPH	Čistá přidaná hodnota
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
CZ	Česká republika
Dohoda	Dohoda o partnerství pro programové období 2014 - 2020
Dohoda o partnerství	Dohoda o partnerství pro programové období 2014-2020
EFRR	Evropský fond pro regionální rozvoj (European Regional Development Fund – ERDF)
EIA	Vyhodnocení vlivů na životní prostředí (Environmental Impact Assessment)
EIB	Evropská investiční banka
EGNOS	European Geostationary Navigation Overlay Service
EIT	Evropský inovační a technologický institut (European Institute of Innovation and Technology)
EK	Evropská komise
ENRF	Evropský námořní a rybářský fond (European Maritime and Fisheries Fund - EMFF)
EP	Evropský parlament
EQAVET	European Quality Assurance Reference Framework for Vocational Education and Training
ERTMS	Evropský systém řízení železničního provozu (European Rail Traffic Management System)
ES	Evropské společenství
ESF	Evropský sociální fond (European Social Fund – ESF)
ESPO	Operační program (Evropská monitorovací síť pro územní rozvoj a soudržnost)
ESÚS	Evropské seskupení pro územní spolupráce
EU	Evropská unie
EU-15	15 členských států Evropské unie, které byly členy již před jejím rozšířením v roce 2004
EU-27	27 členských států Evropské unie
EUR	Euro
EÚS	Evropská územní spolupráce

EZFRV	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (European Agricultural Fund for Rural Development - EAFRD)
FIFG	Finanční nástroj na podporu rybolovu (Financial Instrument for Fisheries Guidance)
FS	Fond soudržnosti (Cohesion Fund - CF)
GCI	Index globální konkurenceschopnosti (Global Competitiveness Index)
HDP	Hrubý domácí produkt
HRDP	Horizontální plán rozvoje venkova ČR na období 2004-2006
HU	Maďarsko
ICT	Informační a komunikační technologie (Information and Communication Technologies)
IKT	Informační a komunikační technologie
INTERACT	Název operačního programu
INTERREG IVC	Operační program meziregionální spolupráce
IOP	Integrovaný operační program
IOR	Integrovaná ochrana rostlin
IPRÚ	Integrovaný plán rozvoje území
IROP	Integrovaný regionální operační program
IRÚ	Integrovaný rozvoj území
IT	Informační technologie
ITI	Integrované územní investice (Integrated Territorial Investments)
ITS	Inteligentní dopravní systémy (Intelligent Transportation Systems)
JTS	Společný technický sekretariát (Joint Technical Secretariat)
LEADER	Program zaměřený na podporu venkovských území
MA	Master of Arts
MAS	Místní akční skupina
MD	Ministerstvo dopravy ČR
MEPS	Mezirezortní expertní poradní skupina
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
MRS	Místní rozvojové strategie
MSP	Malé a střední podniky
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR
MZe	Ministerstvo zemědělství
MŽP	Ministerstvo životního prostředí ČR
NATURA 2000	Soustava chráněných území, které vytvářejí na svém území podle jednotných principů všechny státy EU
NCP	Národní kontaktní bod (National Contact Point)
NH	Národní hospodářství
NOK	Národní orgán pro koordinaci
NPR	Národní program reformy ČR
NRP	Národní rozvojové priority
NS MAS	Národní síť místních akčních skupin
NSRR	Národní strategický referenční rámec
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OP	Operační programy
OP PPR	Operační program Praha – pól růstu ČR
OP VaVpI	Operační program Výzkum a vývoj pro inovace

OP VVV	Operační program Výzkum vývoj a vzdělávání
OP ŽP	Operační program Životní prostředí
OZE	Obnovitelné zdroje energie
PD	Poziční dokument (Stanovisko útvarů Komise k přípravě dohody o partnerství a programů v České republice na období 2014-2020)
PF	Priorita financování
PMA	Procesní modelování agend
PO	Prioritní osa
PRV	Program rozvoje venkova
PS	Pracovní skupina
PSCI	Program pro sociální změnu a inovace (ProgrammeforSocialChange and Innovation)
PÚR	Politika územního rozvoje ČR
Rada pro fondy SSR	Rada pro fondy Společného strategického rámce
RMAS	Rybářská místní akční skupina
ROP	Regionální operační program
ŘKV	Řídící a koordinační výbor pro potřeby koordinace pomoci poskytované v programovém období 2007-2013
ŘO	Řídící orgán
S3	Strategie pro inteligentní specializaci
SAPARD	Speciální předvstupní program pro zemědělství a rozvoj venkova (SpecialAccesionProgrammeforAgriculture and RuralDevelopment)
SEA	StrategicEnvironmentalAssessment (proces posuzování vlivů koncepcí a územně plánovacích dokumentací za životní prostředí)
SFC	StructuralFundscommon database
SFEU	Smlouva o fungování Evropské unie
SMK	Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti ČR
SRP	Společná rybářská politika
SRR	Strategie regionálního rozvoje
SRUR	Strategický rámec udržitelného rozvoje České republiky
SSR	Společný strategický rámec (CommonStrategic Framework – CSF)
SZP	Společná zemědělská politika
TC	Tematický cíl
TEN-T	Transevropská dopravní síť (Trans-European Transport Network)
THFKVS	Tvorba hrubého fixního kapitálu vládního sektoru
TO	Tematické okruhy
TOP	Tematický operační program
URBACT	Název operačního programu
ÚSES	Územní systém ekologické stability
ÚZEI	Ústav zemědělské ekonomiky a informací
VaV	Výzkum a vývoj
VaVaI	Výzkum, vývoj a inovace
VPM	Volná pracovní místa
VŠ	Vysoká škola/školství
YEI	Iniciativa na podporu zaměstnanosti mladých lidí (Youthemploymentinitiative)
ZPF	Zemědělský půdní fond

ZS
ZŠ

Zprostředkující subjekt
Základní škola/školství